

Nicolao Mocenico Magnifici. D. francisci patricio veneto Erardhus ratdolt. Salutē.

Ogitaui sępius Nicolae magnifice: ⁊ in litterarū studijs emi
nentissime: Quo tandē munere ꝑ nostra iam inueterata ami
citia te donare possem. Quesiuiqꝫ diu rem: quę nō foret asper
nanda: ⁊ tuę imensę doctrinę nō impar ⁊ condigna esse vide
retur: Consideransqꝫ ⁊ animo vertens. Uiro patricio rem nul
lam eque conducibilē fore: ac historie ipsius verā agnitionē:
vtpote quę vitę nostrę sit magistra: veritatis lux: tempoꝝ mi
nistra: ⁊ quę nos deniqꝫ a mortalitatis iiuria vendicet. statui
impſentia cū temporū fasciculū quē ter solus ego his ī parti
bus italię impositis ordine suo figuris ⁊ signis ante hac im
pressi cura ⁊ opa diligentiori imprimendū sumpserim: opus
ipsum laboresqꝫ meos tibi dicare: quo ⁊ beniuolentiā meā in
te palam facerē: nosceresqꝫ maiora etiā ꝑ te me subiturū: quid
ꝑterea si eligendus est qui ingenio doctrina aliave animi virtute polleat: quē tibi virtutiqꝫ
tuę ꝑferam: tanta enī tibi est litteraꝝ bonarū cognitio: tanta e fonte illo tuo manat ⁊ fulgu
rat vis eloquentię: tam admiranda sententiarū grauitas: tam graue ⁊ senilē consiliuꝫ: ut in
eadem qua es decem ⁊ nouē annoꝝ etate plurā qꝫ credi par est: de te policeri videaris: Cum
nihil etiā pręter hęc ad te exornandum desit: non opes: nō clientelę: nō cognati: nō amici: ⁊
suꝑ omnia accedit illa tua tam potens: vetus ⁊ generosa gentilitas in vrbe tam opulentissi
ma: quid ut alios omittam ꝑclarissimos impatores: Thomā petrum ⁊ ioannē referam: tres
breui interuallo in rep. summos ⁊ aristrocatię principes: sub quo adhuc felicissime degit: tu
vo hęc omnia quodāmodo doctrina tua humanitate ⁊ in amicos liberalitate ac municifen
tia superas: quę sola pręter iam dicta alia me ad hoc agendū impellerēt: quare Mocenice
mi magnifice fasciculum tempoꝝ tibi habe. quicqd qualiscūqꝫve sit ipsum tibi dico: ⁊ ꝑ ami
citia nostra mutua qꝫ inter nos beniuolentia tuū sit volo: ⁊ si quid etiā: qđ inemendatū fue
rit. castigaueris: veniā nō deprecabor. cū opus nō publicauerim nec reiectiōi vllus amplius
extet locus: Qm̄ Nicolae te nominatim appellaui: ⁊ patrociniū meis verbis mihi ademi:
Interim te rogare nō desinā: velis interdum intermissis philosophię studijs: quę tua ꝑpria
sunt: animū ad hęc aliquantulū leuiora applicare: erunt enim tibi hęc a longo ⁊ imenso stu
diorū labore veluti solaciolum quoddā: vbi cū antiquorū tū maiorū tuorū etiam gesta in
serta inuenias ea ad magna omnia pro rep. tua subeunda magis accenderis. Uale.

¶Tabula cōmodissima super libro sequēti qui fasciculus dicit̄ temporū In q̄ gdē vbicūq; pūct⁹ ante numer̄ apparet: gesta i priori folio latere: vbi vo post i posteriori ut reperient̄ denotat̄.

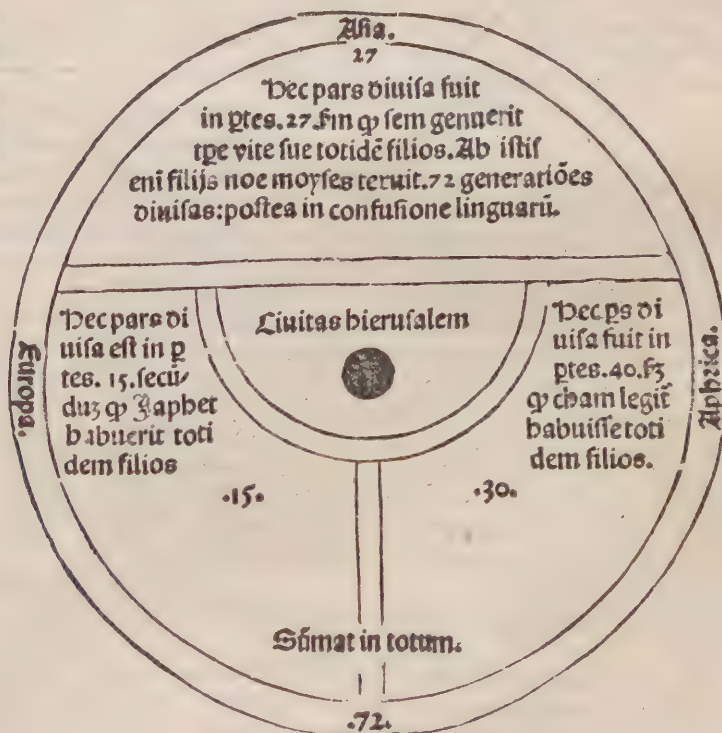
Eneratio ꝛ generatio
laudabit opera tua: ꝛ
potentiã tuã pnunciabũt. Scribit psalmo.
144. Cum nõ sine multa diligentia sanctoꝝ
patꝝ studia: tempoꝝ
decursus supputarũt:
nõ dubiũ qn magna
vtilitas ecclesiasticis
viris: ꝛ pcipue illis qui ecclesiasticã politiam gubernare habent: inde pueniat. Nec vlli statui hominũ hoc paꝝ prodesse credẽdũ est: si temperata mente ad rerum gestaꝝ historias: quas ob diurnam memoriã studiosi viri cõscripserunt oculos leuẽt q̃uis pleriq3 id minus pspectent. Decet nãq3 viros virtuosos precedentiũ facta sepe ad memoriam reuocare: ut bonis exemplis discant dignis opibus insistere: ꝛ in malis valeant pditionis scopulum declinare. Verũ nisi preciosum a vili separet: stulta cõcupiscentia se temperare nõ valens: in tenebrarũ voraginem precipiti cursu mergeret. Ob hoc sãcti doctores videntes: q ad intellectum sacraꝝ scripturarum ꝛ ecclesie regimen historiaꝝ decursus ex pte necessarius eẽt: simulq3 omniũ gestoꝝ congeries inutilis: tum pro sui magnitudine: tum pro supfluoꝝ ꝛ vilium factorum repetitione supuacua: quasdã nobis historias canonicarunt: amputatis fabulis supstitiosis: ac genealogijs interminatis: que ad rem non ptinent. Sicq3 factum est per maximos eoꝝ labores: ut pene sit tota tempoꝝ historia breuissimo studio a quolibet intelligẽte iam nedũ sine labore: imo cũ magna cordis oblectatiõe possit incorporari. Decuit quoq3 ad ornatum scripture ut hac pulchritudine nõ careat: que omnib⁹ gentibus tanq̃3 lucerna pfulgida in obscuro loco pponẽda fuit. Ingeniũ insup humanũ qđ magnifice plura cõphendere faciliter potest: hoc delicioso prato diuersoꝝ florum priuari nõ debuit in quo varia virtutum exempla reppericẽs: facta q3 reproba eque considerãs: illa carpere: hec preterire moneret. Uidere enim sup modũ est delectabile: qualiter primi nostri parentes ex quibus originem duximus: instituti fuerũt a sũmo oĩum gubernatore deo: deinde quis decursus eorum: quomodo defecit: ꝛ pfecit rationabilis creatura in sapientia: virtute po entia: sanctitate: longeuitate: ꝛ sic de alijs: ꝛ in oĩbus his diuinũ regimen admirari q̃3 sit deus mirabilis in creaturis suis: qui nunq̃3 administrare cessauit illis quos cõdidit: quanta creatoris longanimitas ꝛ misericordia: ꝛ q̃3 inscrutabilis diuinoꝝ iudicioꝝ abyssus Hec ꝛ infinita alia puolans humana industria pennis qbusdam interne contemplationis: non solum preterita ꝛ presentia: sed etiã futura metiẽdum ex similibus ad similia pgreditur: cui si bona voluntas adiuncta fuerit: tedio quodam incolatus huius in deũ surgit: ad laudandũ ꝛ regratiandũ ꝛ contemplandũ: cupiens dissolui: ꝛ eẽ cũ xpo ineternũ. Incipit ordo hec cõtemplatio in iocunda speculatõe creaturaꝝ: ꝛ finit in feliciori tedio earundẽ: ꝛ appetitu creatoris: iuxta illud ps. Quid enĩ mihi est in celo ꝛ a te quid volui sup terram: mihi aũt adherere deo bonũ est. Hoc forte in pãssumpto verbo: idem psalmista nobis psuadere nititur dicens. Generatio ꝛ generatio laudabit opa tua ꝛ potentiã tuã pnunciabunt: quasi dicat: p omnia que in mũdo casura cernimus ad te qui nunq̃3 deficis tendere debemus: que vtiq3 sẽtentia valde accõmodata est ad ppositum nostrũ Cum enĩ teste augustino: plura in sacra scriptura cõmemorantur que nihil significant: ꝛ tñ necessaria sunt pter ea que aliquid significant: necesse est talibus ita vti: q̃3uis sterilia sunt: sicut illis que fecunda deuotione immediate in deũ mẽtẽ nostram subtollunt: aliogn nõ recte scripturã legimus: in qua semp spũs scũs loqui credendus ẽ. Sunt ergo arida quo ad supficiẽ littere: sed grauida quo ad spũalem intelligentiã. Que aũt ita aliena sunt: ut neqnaq̃3 spũaliter intelligi possunt: aut non expedit: omni tñ veneratiõe digna sunt pter finem in quem ordinantur: qui est scire ꝛ diligere deũ. Et de hoc genere videt eẽ supputatio ãnoꝝ q̃ in sacra historia diligẽtissime ãnotata cõtinetur: de qua ut idem augustinus testatur: hoc certissime tenendũ ẽ: q tanta ẽ diuina auctoritate roborata: ut omnino falsissimum sit: quicquid ab ea ita discrepat: quod cũ ea omnino concordari nõ possit. Que cum ita sint: mirũ valde videtur: cur sancte scripture trac atores: de hac materia intantũ sunt diuersi in pluribus locis vsq3 hodie: ut aut omnino aut vix nequeant concordari Et redit illa antiqua ꝛ famosa questio de translatione septuaginta interpretũ: an potius ei standum sit in supputatione annoꝝ: an textui hebreorum: quem moyses ille maximus ꝛ primus legis promulgator edidit. Hic contriuerunt sancti doctores ingenia sua: ꝛ quilibet pro captu suo dixit quod sensit. Et quia periculosũ est de magistrorũ ecclesie iudicare sententijs: ut dicit Hieronymus sup danielem. ꝛ nimis laboriosum est omnia retexere. ideo beda post alios qui studiosius in hac materia sudarũt: elegit modũ orosij qui satis concorditer cũ Hieronymo ꝛ eusebio: ꝛ alijs magis autenticis de his loquit ꝛ dicit ecclesiã hũc modũ tenere: licz alios nõ reprehendat: quare actum videtur: ut hec supputatio magis vulgata sit i libris plurimorũ postea scribentiũ. Augustin⁹ etiam in xv. libro de ciui. dei multa de his tractat: sed satis dissentit a positione bede: quia sequebatur exemplaria que tunc magis vulgata fuerunt: ut etiam patet in homelijs suis: ꝛ maxime super psalmos. Positio autẽ orosij ꝛ Bede habet: q a creatione

mundi vsq3 ad natiuitatē habrae fluxerunt anni 3184. fm septuaginta. Hebrei autē minꝰ habent 1236. quia fm biblias correctas iuxta hebraicā veritatē: ab adam vsq3 ad natiuitatē habrae: fūt anni tantū. 1948. Deinde satis concordant cum hebreis septuaginta intrepretes: vsq3 ad destructionē templi; que vocatur cōmuniter transmigratio babylonis. Sequentia tempora non habentur ex canonica scriptura: sed ex aliis historijs tam iudeorū q3 gentiliū. Et iterum ibi est diuersitas: sed nō nimis magna. Simul igit̄ colligendo fm bedam a mūdi creatione vsq3 ad xp̄i natiuitatem veniūt anni 5199. ꝛ hic est modus ecclesie. vñ versus. Unum tolle datum: ad milia quinq3 ducentis. Nascenti domino: beda dat a prothoplasto. De vlteriori discussiōe huius questionis vide si placet augustinū vbi supra ꝛ hieronymū ꝛ alios locis suis. Hic autē quia breuitati studemus: prolixitas ipsa nobis vitanda est Colligere nanq3 disposuimus iuuante domino ex pluribus libris fasciculū quendā temporū: a mundi creatione vsq3 ad presens: in quo tam sacrarū scripturarū q̄3 diuersarū aliarum historiarum facta tanq3 in memoriali quodam cōpendiose religabimus. Faciā proinde iuxta sententiam flori: quod solent qui terrarū situs in breui quasi tabella depingūt: ita totam humani generis imaginē: temporūq3 decursus in pauculis folijs complectar. Nec mihi conscius sum aliquid me posuisse: quod nō in fidedignis historijs habeat: aut alijs libris ecclesiasticoꝝ doctorū: siue quod nūc ex eorū dictis aperte sequat̄. Ubi autē dubiū fuerit: an sic uel aliter: hocipsuz etiam ita ut repperi pari modo annotaui. Et ne ipsa superficies historie deuotis tediosa esset: persepe sentētias quasdam floridissimas applicaui ex sanctorum dictis: que deuotionem redolent: pariter ac doctrinā. Auctoritatem ergo dātes his qui ante nos laborauerunt: nos pro modulo nostro in labores eorū intrauimus: sparsim hincinde carpētes quod potuimꝰ. Et ut sciat̄ quo ordine eos secuti sumus: primo totum tempus veteris testamenti. 5169. annorū in quinq3 etates distinctum reperimus in quodam libello: qui Isidero ascriptus videbat̄: vbi multū artificialiter procedit deducēdo annos mūdi vsq3 ad tempora sua sc3 eraclij: qui cepit regnare circa annos dñi. 612. s3 supputationē suam non ordinauit fm eram xp̄i sicut nec orosius. Et hūc sequimur i duabꝰ p̄mis etatibus: similiter ꝛ in duabus sequentibus: exceptis paucis quia textus fm hebraicam veritatem a natiuitate habrae vsq3 ad captiuitatē babylonicam: apud nos magis est correctus: ꝛ diligentius explanatus: ꝛ ideo sequimur eum: parum tamen refert. In quinta etate maiorē laborem habuimus p̄pter nimiā diuersitatē historiarum. ꝛ veniam precor: quia iam vnū iam alium

prout melius putaui secutus sum. An aūt debite singulos annos supputaui: lectori iudiciū cōmitto. Lineā autē assyriorū ꝛ romanoꝝ ꝛ alioꝝ ex diuersis historijs laboriose satis coaptaui: rogans: ut si cui transcribere placuerit: diligenter obseruet spacia ꝛ numerū correspondentem: ne longius aut strictius ponat q̄3 exemplar habet: alioquin ꝛ labor peribit ꝛ fructū nō reportabit. Eritq3 opus eo mendosius quo compendiosius nisi hoc diligenter studeat obseruare. si autē debite quod facile arbitramur: hec incorporauerit nō modicā ei prebebit illuminationē ad intelligendam sacram scripturā: ꝛ libros augustini: ꝛ hieronymi: ꝛ orosij: ac alioꝝ ꝛc. si vera sunt que in pluribus libellis scripta reperimus. Porro in sexta etate sequimur chronicā martini ꝛ vincentij: qui compendiose procedūt vsq3 ad tempora sua. Post eos ꝑ annos fere ducentos: sequor notabilē librū quendam cuius auctorē nescio: qui pene vsq3 tp̄a sua extendit̄. Que autē depost acta sunt memorie digna: sicut audiuimus ꝛ vidimꝰ fideliter prioribus supposuimus. Que omnia in sequentibus sūma breuitate patebunt. Modus autē procedendi planissimus est: ꝛ grossitudini rusticane adeo amicus: ut in pariete quidē depingi: possit eo q̄ ilico sine omni difficultate intuentibus se offerat. Depinxi igit̄ in medio folij circulos cū noībꝰ ꝑsonaꝝ debitis ꝓ quolibet tempore: ꝛ infra ꝛ supra lineas duas: quarū superior cum suo numero descendit ab adam vsq3 ad xp̄m iuxta seriem p̄dictorū significās: ut quicquid ex aduerso illiꝰ numeri scriptū: ē siue superius siue inferius etiā circa illa tempora factum verisimiliter credat̄. Secūda linea id est inferior retrorsum: ascendit a xp̄i natiuitate vsq3 ad mundi creationē: ut eadem facilitate vnico numero inspecto sciat̄: quot annis hoc aut illud factū sit ante xp̄i natiuitatē: quod ideo sic ordinauimus: quia hec era magis solēnis est apud nos: ꝛ citiꝰ solet requiri. Post xp̄m simul ambe descendunt vsq3 ad tempora nostra paulatim crescendo: ita ut superior semꝑ ostendat etatē mundi: ꝛ inferior etatem xp̄i: quod planissime patebit locis suis. ꝛ quia ex multis libris mendose scriptis: modum hūc nō leui labore ad lineā veritatis correximꝰ: obsecramus pro xp̄o lectorem: ne inciuiliter manū ad corrigendū hanc annorū supputationem apponat: nisi prius toto opere ꝑspecto: quod nō ideo dicimus quasi nullibi errauerimus: sed ad auisandū de nimia diuersitate doctorum in hac materia. ꝛ frequēter positio vnius est inuolutio alterius: vbi autē errorē inuenit: clementer ignoscat ꝛ corrigat ex p̄dictis quos sequimur. facile enim in numeris errat̄: ꝛ sepe negligenter describunt̄: ꝛ negligentius emendant̄: ut dicit Augustinus. 15. libro de ciuitate dei.

Editio s̄m hebraicam veritatē
Deus
Pater ⁊ filius
⁊ sp̄us sc̄us
Celum ⁊ terra
Lux
Firmamentū
Cōgregatio aq̄r
Luminaria
Uolucres ⁊ pisces
Bestie
Homo
Restauratio
Creata
Disposita
Ornata
In p̄nci° i mā
pma die i for.
2 .die
3 .die
4 die ignis
5 die aer ⁊ aq̄
6 die terra

Asia.
27
Hec pars diuisa fuit
in ptes. 27. s̄m q̄ sem genuerit
tpe vite sue totidē filios. Ab istis
eni filijs noe moyses teruit. 72 generatiōes
diuisas: postea in confusione linguarū.
Hec pars di
uisa est in p
tes. 15. secū
duz q̄ Japhet
habuerit toti
dem filios
Ciuitas hierusalem
Hec ps di
uisa fuit in
ptes. 40. s̄z
q̄ cham legit̄
habuisse toti
dem filios.
Europa.
Aphrica.
.15.
.30.
S̄mat in totum.
.72.

¶ Fasciculus tempoꝝ:omnes antiquoꝝ chronicas complectens: Incipit feliciter.

Dies prim⁹ — In quo de⁹ fecit lucē: ⁊ diuisit lucem ac tenebras

Dies 2⁹ — In quo fecit de⁹ firmamētū: ⁊ diuisit aq̄s ab aq̄s

Dies 3⁹ — In q̄ ↄgregauit de⁹ aq̄s in vnum locū: ⁊ apparuit arida.

Dies 4⁹ — In q̄ fecit de⁹ solē ⁊ lunā ⁊ stellas: ⁊ posuit eas in firmamento.

Dies 5⁹ — In q̄ fecit deus pisces ⁊ volucres: ⁊ cete grandia ex aqua.

¶ In p̄ncipio creauit de⁹ celū ⁊ t̄rā. Dic btūs Aug⁹ sup Gen̄. q᷑ maioꝛ ē hui⁹ scripture auctas q̄z oīs hūani ingenij pspicacitas. Et qꝛ de tp̄e p̄ncipalit̄ h̄ intēdim⁹ p̄ncipiū tp̄is breuit̄ tāgere placuit. vn̄ ē aduertēdū ſm doctores: q᷑ q̄ttuoꝛ coequa in p̄ncipio creata sūt a deo ex nihilo: i q̄ relucet creatoꝛis sūma potētia. Hec aūt sūt celū empyreū: angelica natura: mat̄ia q̄ttuoꝛ elemētoꝝ: ⁊ tēp⁹. Et hoc vocāt op⁹ creatiōis: qđ factū fuit an̄ oēm diē. P⁹sequit̄ op⁹ distinctiōis: in q̄ relucet sūma creatoꝛis sapiā: qđ factū fuit in trib⁹ dieb⁹ p̄mis. Deinde seq̄t op⁹ oꝛnat⁹: i q̄ relucet creatoꝛis sūma bonitas: qđ factū fuit i trib⁹ dieb⁹ sequētib⁹. ut p꞉ clare in textu gen̄. i. Septīa aūt die requieuit ab oī ope qđ patrarat: nō q̄si opando lass⁹ ſ꞉ nouā creaturā facere cessauit: cui⁹ materia uel silitudo nō p̄cesserit. Qđ aūt dr̄ ioānis. v. Pat̄ me⁹ vsq꞉ mō opat̄: ⁊ ego opoꝛ: intelligit̄ de ↄtinua vniuerse creature administratiōe: qꝛ qđ cōdidit ↄtinere ⁊ gubernare nō cessat: ⁊ i hoc relucet creatoꝛis sūma pfectio: qꝛ sibi soli sufficit: nec eget creaturis: ſ꞉ poti⁹ cō: qꝛ virtus creatoꝛ ē cā subsistēdi oī creature. ⁊ h̄ ē q᷑ septīa dies vesperā nō h꞉. De his plenius vide mgr̄m in. 2. sn̄iaꝝ: ⁊ doctores desup copiose scribētes. Porro sequens tēp⁹ licꝫ deū nobis oн̄dat: q̄ ad hec q̄ttuoꝛ p̄dicta. s. sūmā potentiā: sapiam: bonitatē: ⁊ p ↄn̄s sūmā pfectionē: tn̄ sp̄ali⁹ on̄dūt dn̄ā misericoꝛdiā ⁊ iusticiā. iuxta illud psal. Misericoꝛdiā ⁊ iudiciū cantabo tibi dn̄e. Et iterū. Uniuerse vie dn̄i misericoꝛdia ⁊ veritas. Misericoꝛdia tn̄ sceptrū tenet: q̄zdiu viatores sum⁹: que nulli petenti veniā negat.

¶ Humanū genus iō ex vno hoīe de⁹ instituit: ut cōmēdaret q̄z ei grata sit i pluribus vnitas: q̄ ↄsideratio multū electis p̄dest: scīs āgelis i eterna pace sociādis verū tāta imanitate peccādi defecerūt hoīes: ut tuti⁹ atq꞉ pacati⁹ int̄ se bestie viuerēt. Neq꞉ eni vnq̄z int̄ se leones: aut int̄ se dracones q̄lia hoīes bella gesserūt. Uinculū cōcoꝛdie diligit deus. Hec aug⁹. xij. de ciui. dei.

¶ Anno mūdi p̄mo.

Dies 6⁹ — In quo fecit deus bestias ⁊ homine

6615

Hic incipit p̄ma etas mūdi: durans vsq꞉ ad diluuiū habet ānos. 2242.

filios 2 sorores 2 filias

Adam p̄m⁹ hō vixit ānis. 30. ⁊ genuit- Eua.

130	435	625
Seth vixit an̄. 912.	Enos vixit ā. 905.	Chainam vixit- an̄. 910.
6905	4674	4574

¶ Anno p̄mo mundi die sexta foꝛmauit de⁹ adam in agro damasceno: ⁊ euā de costa eius: collocans eos in paradiso: ut oparent̄ ⁊ custodirēt illū: p̄cepitq꞉ eis ne de fructu ligni gustarent sub pena moꝛtis. Eodem die cū peccassent: stati eiecit eos de paradiso in terrā maledictiōis: ut i sudoꝛe ⁊ erūna viuerēt: donec moꝛerent̄ ⁊c̄. Gen̄. i.

¶ Aug⁹. 14. de ciui. dei. Fecerūt itaq꞉ ciuitates duas: amoꝛes duo: terrenā. s. amoꝛ sui vsq꞉ ad cōteptū dei. celestē vo amoꝛ dei vsq꞉ ad ↄtemptū sui: deniq꞉ illa in seipsa: hec in dn̄o gloriat̄. Illa querit ab hoīb⁹ gloriā: huic aūt de⁹ ↄscie testis maxima ē gl̄ia. Ad illā ptinet: cayn q̄ p̄mo nat⁹ est: ⁊ ciuitatē condidit. ad istā ptinet abel q̄ secūdo nat⁹ ē ⁊ tanq̄z pegrinus hic ↄuersat⁹ est: qꝛ grā p̄destinat⁹ ciuis sursū erat. Deniq꞉ ut ciuitas dei sue aduersarie cōpatione clarescat: aliq̄ facta reproboꝝ cōmemoꝛare necesse fuit.

¶ Ciuitas terrena ab homicida cayn incipit vsq꞉ ad homicidam lamech.

¶ Iste cayn scelerat⁹ p̄mo ciuitatē cōdidit terrenā in q̄ suos posuit ppter timoꝛē: eo q᷑ rapinas ⁊ violentiā exercebat: vn̄ suspicabat̄ sibi talia reddenda qualia faciebat: iō in tuto se recepit. Hic fratrē suū abel ppter inuidiā occidit: ⁊ punit⁹ a dn̄o vagus ⁊ pfugus: despatusq꞉ tandē a lamech occisus ē.

¶ Iste seth nat⁹ ē. 130. āno ade: quoꝝ moyses p̄termisit centū q̄b⁹ luxit abel in valle ploꝛatiōis ppe ebron. Ipse etiā p oleo misericoꝛdie ipetrando paradisū adijt.

¶ Iste enos cepit inuocare nomen dn̄i: foꝛte aliq̄ v̄ba depcatoꝛia iuenit: aut imagines fecit p colēdo deo: sicut mō fit in ecclīa.

Delboꝛa soꝛō abel

Abel occis⁹ a cain

Calmana soꝛō ⁊ vxoꝛ- -cayn.

¶ Iste abel prim⁹ martyr ecclesiā inchoauit qꝛ in grā moꝛtu⁹ fuit. si eni ab adam ichoata fuisset: nō foꝛet ↄtinua. Hic ſm augꝰ ciuitatē dei ↄdidit: cuius p̄mus ciuis fuit: ⁊ qꝛ iust⁹ fuerat: deus ei⁹ oblationē acceptauit. -el dei.

Enoch — Irad — Manane

mūdi

¶ In h̄ enoch cayn suā dedicauit ciuitatē. vn̄ sic dic̄ Aug⁹. 15. de ciui. dei: nō est absurdū q᷑ cayn edificauit ciuitatem cū vix q̄ttuoꝛ viros scriptura dicat tūc fuisse qꝛ nō oēs numerauit: q̄ tūc esse poterāt: sed illos tm̄ noīare necesse putauit quos suscepti op̄is ratio postulauit. Itē idē ibidēz. Progenies ex adā p cayn sceleratū vndenario nūero finit̄ q̄ peccatū signat̄: ⁊ ipse numer⁹ femia claudit̄: a q̄ sexu factū ē initiū pc̄ti.

¶ Mundi etates similitudinarie accipiuntur ẜm etates hominis: ⁊ a diuersis diuersimode assignantur: ⁊ rationibus multis astruūt: quare sic uel sic conuenienti⁹ inchoent uel terminent: de quibus nihil ad pn̄s ⁊c. ꝫ quantū nūc sufficit est aduertendū ꝙ sex sunt etates mūdi: ¶ Quaꝝ prima incipit a mūdi creatione: ⁊ durat vsqꝫ ad diluuium ⁊ habuit ẜm hebraicā veritatem ānos. 1656. ẜm septuaginta interpretes: sicut Ysidorus ponit ⁊ alij ꝗ plures: quos hic sequimur. habuit ānos. 2242. ⁊ sic differūt in annis. 586. quos hebrei minus habent in hac etate. ⁊ iuxta hunc computū matusale mortuus est an̄ diluuium: eodem tn̄ anno quo diluuiū fuit. ¶ Secūda etas incipit a diluuio ⁊ durat vsqꝫ ad natiuitatē abrahe: ⁊ habuit ẜm hebreos ānos. 292. ẜm septuaginta. 942. ⁊ sic differunt in ānis. 650. quos iterū hebrei minus habent. Que aūt sit ratio tante diuersitatis iuenire nō potui. ¶ Tercia etas incipit a natiuitate abrahe. ⁊ durat vsqꝫ ad initiū regni dauid. habēs ẜm hebreos ānos. 941. ẜm septuaginta. 940. ¶ Quarta incipit a pncipio regni dauid: ⁊ durat vsqꝫ ad transmigrationē babylonis: ⁊ habet annos 484. ẜm hebreos: ẜm septuaginta. 485. ¶ Quinta etas incipit a transmigratione babylonis. s. qn̄ hierusalem destructa fuit: ⁊ templū in ea incensū: ⁊ durauit vsqꝫ ad benedictā natiuitatē xp̄i: hn̄s ānos ẜm hūc modum ptactū quē hic sequimur. 590. Et sicut pdictū est: grandis est altercatio de supputatione annoꝝ huius etatis: diuersi diuersimode computant: ꝫ nō nimis multū differūt inter se. Eligat quis qđ sibi placuerit qđ nobis visum fuit posuimus. ¶ Sexta etas incipit a xp̄i natiuitate: ⁊ durat vsqꝫ ad finē mundi: cuius terminū solus deus nouit: ⁊ hec dicit senectus siue hora nouissima.

¶ Eras plurimas diuersoꝝ regū: gentiū: atqꝫ operū magnificoꝝ: aut psonaꝝ sublimiū: hincinde ānotaui: quib⁹ vtunt astronomi in suis calculationib⁹ ab adā vsqꝫ ad alphontiū. Et nota ꝙ era est temp⁹ famosū alicui⁹ gentis uel secte incipiens ab aliq̄ effectu q est notabilis bonitatis uel malicie: ⁊ vulgarit pōt dici datū: iuxta qđ publice conscriptiones fiūt. Unde ⁊ scūs leo hui⁹nois primus: frequent hoc termino era vtit in epistolis suis.

¶ Historia ut cicero dicit. Est testis tempoꝝ: lux veritatis: magistra vite: nūcia vetustatis. Utilissimū ergo ē historias plures nosse atqꝫ in his versari: ut alioꝝ exemplo vtilia sequi: noxiaqꝫ vitare discamus.

795	970	1122	1287	1454
Malaleel ā. 895. vixit.	Jareth ā. 962.	Enoch ā. 365.	Matusalē ā. 969.	Lamech. ā. 777.
4404	4229	4077	3912	3645. Anno an̄ xp̄i natiuitatē

¶ Adā vir scūs cunctis dieb⁹ vite sue, pphie spū claruit: penitentiā magnā ac diuturnā fec filijs suis pcepta iusticie dedit: pcipiēs ut a csortio cayn ac filioꝝ ei⁹ oīno abstinerēt: nec cū eis mrimonia iūgerēt. Hic pm⁹ nr̄ parēs: vno pctō a paradiso nos expulit: ꝫ scā cōuersatiōe sua ac pnia: exemplū nobis dedit ad regni celestis gaudia remeādi: qui aūt hoc nō sequit: de pmo cōqueri iuste nō poterit.

¶ Adam morit se pelitqꝫ in ebron.

¶ Iste enoch iust⁹ placuit deo: ⁊ pter nimiā scitatē suā trāstulit eū dn̄s i padisū. vbi cū elia viuit in mag corpis ⁊ spūs trāquillitate vsqꝫ ad antixp̄i aduentum tūc eni exibūt pt cōfortationē electoꝝ ⁊ martyrio coronabūt. Enoch scripta religt: iuda aplo attestāte.

¶ Hic matusale senissim⁹ q̄ ad multitudinē ānoꝝ fuit: oīuꝫ qs scriptura cōmēorat. Cū. n. 500. ānos hrēt: dixit ei dn̄s. Edifica domū si vis: qm̄ adhuc. 500. annis viues: rn̄dit. ppt tātillū tpis nō edificabo domuꝫ: ⁊ sub arborib⁹ ⁊ circa vepres dormiuit ut pri⁹ consueuerat.

¶ Multiplicant mala sup trā.

¶ Gygantes sunt in terra.

¶ Curiositas.

¶ Nota ꝙ oēs artes uel scie seculares: liberales siue mechanice uel phifice: hūane curiositati deseruiētes: a filijs lamech legunt inuēte: ⁊ sic filij adultini pmū subtiliores alijs fuert: ⁊ qꝛ timebāt futuꝝ piculū diluuij ⁊ ignis. iō tubal easdē artes i duab⁹ colūnis sculpsit vna lateritia: ⁊ alia marmorea.

Ada

Colūna lapidea adhuc manet in trra syrida.

Matusael.

Bigamia.

Lamech

¶ Satis lamech ab istis vxorib⁹ afflict⁹ fuit: ga p q̄ gs peccat p hec ⁊ punit.

¶ Iste lamech pm⁹ ꝫ naturā ⁊ mores bigamiā instituit adulteriū cōmittendo: ipse etiaꝫ cayn occidit nō tn̄ voluntarie: sed cū senuisset ⁊ caligassent ei⁹ oculi: a puero ducebat: q putās ꝙ ferā vidisset: indicauit ei ut sagitaret: ⁊ sic ipsum cayn trāsfixit. vn̄ ob h puer vberib⁹ adeo afflixit ut etiā morerec

Sela

Jabel

¶ Iste iabel portatoria pastoꝝ pm⁹ instituit ⁊ tentoria fecit.

¶ Concupiscentia auriū.

Jubal

¶ Iste iubal pater canētiū in citharis ⁊ organis ⁊ musice artis inuentor: pportiones quoqꝫ sonoꝝ ex malleoꝝ sonitu ppendit.

¶ Concupiscentia oculoꝝ.

Tubalcayn

¶ Iste tubalchayn fuit pm⁹ malleator ⁊ faber: in cuncta opera eris ⁊ ferri: ⁊ inuentor artis sculpture.

¶ Concupiscentia carnis.

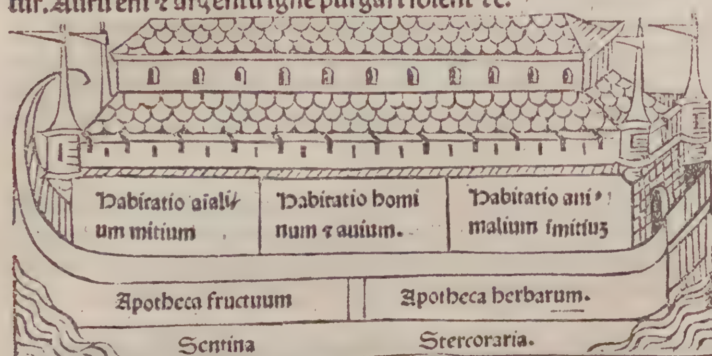
Noema

¶ Iste noema iuenit artē varie diuerseqꝫ texture: lanā ⁊ linū in fila traxit: ⁊ pannuꝫ texuit, pter leuitatē. nā antea pellibus bestiarū p vestibus vtebant.

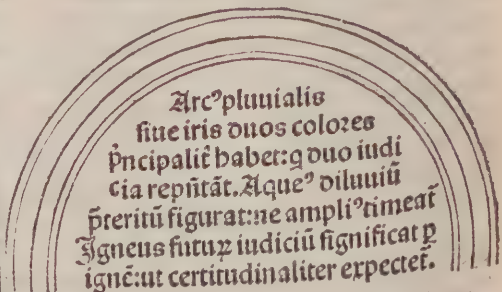
¶ Pro intellectu hoꝝ ē aduertēdū: q̄ verissime de istis trib⁹ filijs noe .72. gētes pcreate sūt. ut pȝ geñ. 10. vñ ⁊ ad designandū mysteriū h̄: dñs iesus .72. discipulos misit añ faciē suā: ut dr̄ luc. 10. De hac materia diligent̄ tractat aug⁹. xvj. de ci. dei. ⁊ int̄ cetā dic̄: q̄ plēs alij nati sūt q̄ ꝓptea nō sūt cōmōorati: q2 gētib⁹ alijs nascēdo añcesserūt: ipsi aūt gētes facere nequerūt. Haꝝ aūt gētiū vocabula ꝑtim ꝑmāserūt: ita ut hodieqȝ appareat vñ fuerit deriuata: sic̄ ex assur assyrij: ⁊ ex heber hebrei. Partim tpis vetustate mutata sūt: ita ut vix hoies doctissimi antiq̄ssimas pscrutātes historias: nec oiuȝ: sȝ aliquaꝝ ex istis origines gentiū repire potuerūt. Et si oia ɔsiderent̄: pl'a mutata q̄ȝ manētia noia apparēt.

¶ Hoc signū federis: qđ do inter me ⁊ vos ⁊ ad omnē animā: geñ. 9.

¶ Nota fm doctores debitā penā hoc tpe mūdo inflictā: quia enī luxuria abundauit: que corpa polluit: iō p aquā terra lota ⁊ mūdata fuit. In fine aūt mūdi: q2 cupiditas abūdabit: p ignē exurentur. Aurū enī ⁊ argentū igne purgari solent ⁊c̄.

¶ Archa noe habuit i longitudie. 300. cubitos. in latitudie. 50. cubitos: i altitudine. 30. cubitos ⁊ i sūmitate vnū cubitū. geñ. 6.

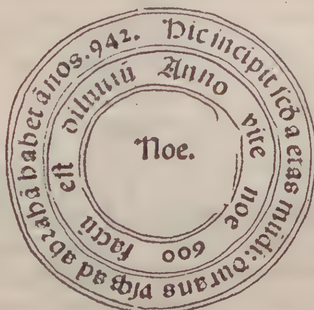
Ionicus fi. noe

Iste ionic⁹ fuit fili⁹ noe: de q̄ moyses tacet: sapiēs: ꝑmo p⁹ diluuiū astronomiā iuenit: ⁊ q̄dā futura ꝓuidit: ⁊ maxie de ortu .4. regnoꝝ ⁊ eoꝝ occasu: cūqȝ pr̄ dedissȝ ei munera: iuit i trā ethan: ⁊ hitauit ibi gētē ɔstituēs: h̄ fert̄ ɔsiliū dedisse nēroth quō regnare posset.

Anno mūdi 1642

¶ Noe nat⁹ est.

2557

2242 De sem. 27. generationes.

¶ Temp⁹ diluuij.

Sem

Iste sem bienio p⁹ diluuiū genuit arphaxat: ⁊ fert̄ fuisse melchisedech: q̄ ꝑm⁹ p⁹ diluuiū ɔdidit vrbē salē. ipsa ē hierl'm: ⁊ ab eo descēderūt generationes. 27.

vixit ānis 600. Asiam possidet. 2562

Cham

¶ Iste cham vidēs verēda pr̄is nūciauit fratrib⁹ deridēs eum: ob qđ maledict⁹ fuit ab ipso: horrendū ꝓbens exemplū oibus derisoribus.

¶ De cham. 30. generationes. obtinet.

¶ Noe vir iust⁹ gratiā iuenit corā dño. Cū enī eēt ānoꝝ qngētoꝝ: genuit sem: cham: ⁊ iaphet. Arcā de mādato dñi edificare cepit: eāqȝ i. 100. ānis pfecit. Centesimo q̄ āno iā arca cōpleta: iteꝝ dñs apparuit ei: mādās: ut cū vxore sua ⁊ filijs eorūqȝ vxorib⁹ arcā intraret: ⁊ cū aialib⁹ ⁊c̄. ⁊ stati diluuiū inndāuit: stetitqȝ aq̄ sup altissimos mōtes cubit. 15. geñ. 7. Et nota q̄ eodē die dñico i maio q̄ ingress⁹ fuit: āno reuoluto cū vniuersis q̄ ibi erāt egressus ē. P⁹ diluuiū accidit ipsi noe illa famosa ebrietas: cui⁹ occasione ipse filijs. s. sem ⁊ iaphet p honore pr̄no ⁊ honesta verecūdia bñdixit. Filio vo suo cham p irrisiōe ⁊ irreuerētia maledixit. Et hic fm aug. fit ꝑma mentio de seruitute: ⁊ p oppositū de nobilitate: nec putandū ē q̄ oēs de cham descēdētes fuerit ignobiles ⁊ impotētes: cū ipsi ceperūt ꝑmo eē potētes sup terram: ut pȝ de nēroth ⁊ regib⁹ chanaā ⁊ afroꝝ ⁊c̄. nec oēs de sem ⁊ iaphet fuerūt virtuosi siue nobiles aut potētes: cū pene oēs in idolatrie crimē ceciderūt: ⁊ ab alijs opp̄ssi sepe fuerūt. sȝ hic maledictio ⁊ bñdictio vicia ⁊ v̄tutes respicit: ꝓpter q̄ uel q̄s hō veraciter dicit̄ ignobilis uel nobilis. Pari mō q fidē abrahe sectant̄: poti⁹ dicunt̄ ei⁹ filij q̄ȝ iudei: q carnaliter ab eo descēderunt. Habuerūt nihilomin⁹ q̄dā specialia ꝑuilegia a deo ꝓpt̄ merita patris ac bñdictionē. Et ex istis trib⁹ filijs noe. s. sem cham ⁊ iaphet: ipso adhuc viuente iuxta philonis historiā. 24. miliū ⁊ centū viroꝝ nati sūt extra mulieres ⁊ paruulos: habentes supra se tres ꝑncipes: nemroth: ietham: ⁊ suphene.

¶ Iste iaphet a patre bñdictus ē: ꝓpt̄ ingenuā nobilitatē: dilatationēqȝ ei iprecabat̄. ⁊ ab eo descenderūt generationes. 15.

¶ Hos. 7. filios habuit iaphet:

Iaphet fi. noe, euro pā

Gomer

Magog

¶ Ab isto descenderūt galathe ⁊ p⁹ gallici: ediditqȝ generationes. 3.

¶ Ab hoc scithe ⁊ goti traxerūt originē fm hierony.

Assenes

Riphat

Togorma

¶ Ab isto sunt phriges.

¶ Ab isto assenes sarmate venerūt: q̄s greci regios vocant.

¶ Ab hoc paflagones.

Filij chus de cham -sũt sabei.i.arabes. ab hoc saba theni. Isti noīa pdiderũt ⁊ sunt nobis ignoti.

Saba ab hoc | Euila ab h | Saba tha | Re gma | Saba thaca | ab hoc ethiopes occidẽtales.

getuli i remotiorib⁹ aphrice partib⁹ eremo coherentes.

Saba | Dada

ab hoc sabeos dicũt appellatos.

Ab hoc aram pgeniti sunt syri quorũ metropolis damascus. vnde ⁊ in hebreo syria dicit̃ aram.

Aram | Hus | Hul | Heth | Mes

Iste traconitidis ⁊ damasci principatũ tenuit: vñ ⁊ iob fuit de t̃ra.s.hus

ab hoc dci sũt ludij — Lud

Iste iectan exẽplo nemroth accepit pricipatũ sup filios sem: ⁊ habuit filios tredecim: q oēs fecerũt generationes pncipales: sȝ ppl'i isti fm hieronymũ: nõ sunt nobis noti: uel pter terrarum longingtatẽ: uel pt̃ mutationes populorum ⁊ nominũ: uel cõtriti guerris ⁊ subuersionibus uel alijs de causis ⁊c̃.

ab hoc assyrij. — Assur

Iste assur qr nolebat rebellare cõtra deũ in edificatione turris babel cũ nemroth: ideo fugit de terra sennaar: ad aliã regionẽ longinquã prius nõ habitatam que ex eius noīe vocat̃ assyria: ⁊ edificauit ciuitatẽ que postea vocata est niniue que fuit metropolis totius regni assyriorum. Iste populus semp crudelitatis infamiam habuit.

Filij iectan: Elmodad. salepb. sarmoth. iare. adhuran. vsal. dedal. ebal. abymahel. saba. ophir. euila. iobab.

Elamite pncipes psidis. — Elam

Iectã

2244 — 2379 — 2509

Arphaxat vixit. ã. 338 — Ab isto descenderunt chaldei.

Sale vixit ã. 433 — Ab isto samarite ⁊ indi.

Heber vixit ã 464 — Hic fm hebreos dr̃ spiritũ pphetie habuisse: ⁊ habuit duos filios.s.iectan ⁊ phaleg.

5961 — 5820 — 5690 — Anno an̄ xp̄i natiuitate

Aug⁹. xvj. de ci. dei. dic̃ sic. P⁹ bñdictionẽ filiorum noe vsqȝ ad abrahã nulla fit mentio aliquorum iustorum: nec eos tñ defuisse crediderim: sed si omnes commẽorarẽt̃: nimis lõgũ fieret: ⁊ eẽt h magi historica diligẽtia q̃ȝ pphica puidẽtia

Ab isto heber hebrei noīati sũt nã i domo illi⁹ i diuisiõe linguarum sola hebrea lingua remãsisse describit̃: q̃ antea humana dicebat̃: qua oēs coĩter vtebantur.

Chus ⁊ mesraim — Ab isto chus ethiopes phibent̃ pgeniti: ⁊ ab isto mesraim egyptij sunt exorti

Nemroth filius chus — Iste nẽroth gygas decẽ cubitorum cepit eẽ potẽs i t̃ra: ⁊ erat robustus venator corã dño. Hic mir̃abile vitiũ libidis dñandi p tyrãnidẽ ichoanit: q̃ deinceps vsqȝ hodie mũd⁹ adeo ẽ otritus ut dici ñ possit. fuit aũt pncipiũ regni ei⁹ babylõ ⁊ arad: ⁊ archad ⁊ calãne in terra sennaar.

Canaam ⁊ futh

Filij chanaan. Sidon. etheus. iebuçe⁹. cine⁹. emorre⁹. gergeçe⁹: erathe⁹. cineus: aradius. samarites. amatheus ppl'i noti. Ab isto chanaan pgeniti sũt affri: ⁊ fenices ⁊ chananeorum gentes. Et ab isto futh libies dicunt̃ exorti. vñ ⁊ mauritan⁹ fluuius vsqȝ in pñs futh dicit̃: omẽsqȝ circa eũ regiones futhenses.

septem generatiões fecerũt.

Maday — Ab isto medi venisse putant̃ sp potẽtissimi

Yaua — Ab h iones q ⁊ greci pgeniti sũt. vñ ⁊ mare iouiũ dictũ ẽ.

Tubal — Ab isto hiberi q ⁊ hispani: lȝ qdã ex eo ⁊ ita los suspicant̃.

Mosogh — Ab h cappadoces: vñ ⁊ vrbs apud eos maçecab dicitur.

Tyrad — Ab isto traces uel thiraces.

Filij mesraim: ludim. anamyn. labim. neptuim. phetrusim. cellui. De his egressi sũt philistijm ⁊ captu rim. alij ignoti sũt nobis.

Et edidit generationes quattuor.

Ab hoc cilices vbi est ciuitas tharsus — Tharsis

Helisa — Ab h helisij ⁊ p⁹eolides

Cethim — Ab h cethei.i.ciprij.

Dodani — Ab hoc rhodij.

¶ Turris babel.

¶ De malicia hui⁹ nēroth pleni sunt libri. forte diuino iudicio actū ē: ut nero i ei⁹ vocabulo plane se offerat qui similē infamiā habuit. Nā post cōfusionē linguarū ad psas abijt: τ eos ignē docuit colere: babylōe relicta filio suo belo: qui ei successit: τ sic deinceps posteritas ei⁹ regnū illud obtinuit vsq₃ ad quartū chiliadem: fm methodiū τc̄. Sz aug⁹ dicit eū fugatū inde: τ ꝙ filij assur regnū illud obtinuerūt τ tenuerūt vsq₃ ad annos. 1305. τc̄.

Nemroth ꝑnceps

Jectā frr phaleg de-

Suphene de iaphet

¶ Hoc regnū scythaꝝ licz sit vetustissimū tñ qꝛ barbaroꝝ est: inter principalia regna mīme cōputa vñ ꝑpter illi⁹ ppl'i ieptitudinē siue grossitiē: regio illa sup dicta est barbarica: τ ē magnū valde: ga meotidis paludib⁹ incipiēs inter danubiuz τ oceanū septētrionalez vsq₃ ad germaniā porrigitur. Et est prima pars europe: in q̄ primū regnauit Tanus de stirpe iaphet: Gotbi. i. vngari sunt de bis τ dani τc̄.

Scitaꝝ regnū oritur ꝑpe danubiū.

Amazonū siue maseg etarū regnū orit. i. feminaꝝ int̄ scythas τ albanos. versus septētrionē. de scythis trahunt originem.

¶ Isti tres ꝑncipes cū populis suis ꝯuenerūt i campū sennaar formidātes diluuiū iteruz posse inundare: dixerūtq₃. Edificem⁹ turrim: cuius altitudo ptingat vsq₃ ad celū τc̄. ut habet̄ gen̄. xj. Uidēs aūt de⁹ stulticiā illorum miraculose in penā pctī cōfudit linguas eoꝝ: τ sic dispsi sūt per totū mundū.

Sores ꝑ egypti rex

¶ Hic orit̄ egyptiorū regnū: qđ diuersis altercationibus crebro mutatū fert̄ τ sepe fit mentio de bis in sacra scriptura. Durauit vsq₃ ad augustū.

Anno mūdi 2643 2773

Linea xp̄i

Phaleg vix. añ. 239

¶ His tpibus primū templa ꝯstructa sūt: τ qdam ꝑncipes gentiū: tanq₃ dii sūt adorati. Quorū primus belus dicit̄ fuisse adoratus.

Reu l' ragau an. 302

2559 2429

¶ Iste phaleg filius heber sic dictus est: qꝛ in diebus eius facta fuit confusio linguarum: quasi ipse diuisus sit ab alijs: quia in domo sua mansit lingua pristina: quia in ea conspiratione nō fuit: vñ fm aug⁹. in hoc non paruū iusticie vestigium apparuit: ꝙ ista domus libera fuit ab hac pena: quasi nō fuerit pticeps in culpa. Et nota fm eūdem: ꝙ numerus linguarū fuit fm numerū generationū. s. 72. Auctus aūt est numerus gentiū: multo amplius q̄₃ linguarū: nam in vna lingua plurimas gentes nouimus.

¶ Nobilitas circa hec tempora fert̄ introducta. Et nota ꝙ pluribus de causis istituta fuit. Prima fuit necessitatis. crescente eni humano genere: cū homines ad malū proni essent: oportuit ꝓhibere insultus prauorum aduersus bonos: τ ideo eligebat̄ aliquis vir bonus iustior ceteris atq₃ prudentior: qui cōmunitati p̄sideret: virtuosos ꝓmoueret: mediocres defenderet: τ malos coerceret: hinc dictus est nobilis quasi pre alijs in virtutib⁹ notabilis. Unde hieronymus. Nihil aliud video in nobilitate appetendū: nisi ꝙ nobiles quadā necessitate constringant̄: ne ab antiquoꝝ ꝓbitate degenerent. Secūda causa fuit discolia plebiū que rectū iudiciū ignorabat: licz tñ inter se pacate viuerent: nam adeo ebetes fuerunt: ꝙ nihil magnipendere potuerunt: nisi qđ vulgari opiniōe celebrabat̄. vñ expediebat ꝓ ipsarū pace conseruanda: ut ex natalib⁹ nobiliū principes haberent. Tertia causa ꝓcessit ex aliqua fortitudine singulari. Nonunq₃ eni coitates grauate ob incursus hostiles: tale edictū sanxerūt: ut qcunq₃ patriam a talibus liberaret: ius nobilitatis ꝑ se τ heredib⁹ suis ꝑpetuo obtineret. Hoc modo plures nobilitati le gunt̄. Quarta causa ex abundantia diuitiarū sumit̄. Aliqñ eni populares nimia penuria victualiū attenuati: tradiderūt se τ sua alicui diuiti: ut hoc pacto malū inopie temperarent: τ eum deinceps velut nobilem τ dominum recognoscerent. Inueniunt̄ etiam quedam nobilitates ꝑ diuinū oraculum institute: licz pauce quarū ali- *

Sichioniorū regnū oritur.

Hic dr fuisse, ut dicit a qbusdā, chā fili⁹ noe. ⁊ .5.o.ōnia-

Agia/ lus pri m⁹rex

¶ Sicut dic aug⁹ 18. de ci. dei. regnū sichioniorū admodū pũu erat: de q̃ doctissim⁹ varro velut antiq̃ tpe exorsus ē. puenit tandē ad athenieses deinde ad latinos: deinde ad romanos huic successit europs secund⁹ rex sichioniorū: ⁊ durauit vsq3 ad tpa heli sacerdot ⁊ iudic isrl.

Zoroastes rex bracti-

¶ Iste zoroastes dr fm aug. risisse pmū qñ natus ē: nec aliqd boni mõstruos⁹ ille risus pt̃debat cū oib⁹ cõe sit: flēdo hūc mūdū intrare: artē nāq3 magicā iuenit: ⁊ a nino i bello anorū pm⁹. supat⁹ est q ei⁹ libros cōbussit.

¶ Era pncipalis eusebij ⁊ gētiliū: q anti gora tpa cõmẽorãt h icboãt coĩt

Belus, j⁹rex assyrioz

Ninus j⁹rex mo/ narcha prim⁹. regnauit annis. 54.

¶ Hoc regnū pene nūq3 pacatū fuit.

¶ Iste bel⁹ dr iobscuro regnasse: q2 puū hūit dñium. Et iste fuit primus quē error ppl'i deum fuisse putauit. vñ diuerse gētes diuersimode eū noiant s. bel. baal. baalim. beelphegor. beelzebub ⁊c. Et stetit hic enormis error i genere hūano vltra duo milia annorū.

¶ Aug⁹ int̃ plrima rel frarū i gb⁹ t̃rene vtilitat uel cupiditat ē diuisa societas quā hui⁹ mūdi ciuitatē vl'i vocabulo nūcupamus duo reḡ cernim⁹ longe puenisse clariora. assyriorū pmū: deinde romanorū: ut tpib⁹ ita ⁊ locis int̃ se ordinata atq3 distincta. Illud pri⁹ in oriēte: h posteri⁹ in occidēte surrexit. In fine illi⁹ initiū fuit h⁹.

¶ Hāc ciuitatē magnā nin⁹ āpliauit: ⁊ ex suo noie niniue appellauit: q̃ ē metropol' assyriorū

¶ Iste libidine dñandi pmot⁹ ut lati⁹ reḡre posset finitimis idē vicinis suis bella intulit: ⁊ q2 ppl's adhuc rudis fuit: nec bellādi: nec armorū pitiā hūit: cito pene totā asiā sibi subiugauit: factusq3 ē pmus monarcha oriētaliū cūq3 nimis doleret de morte pr̃is sui beli: fec sibi i solatiū suū imaginē ei⁹: cui tantā reuerentiā exhibebat: ut qbuscūq3 reis ād ipsā ↄfugiētib⁹ pceret: ⁊ penā indulgeret. Hui⁹ exēplo plures charis suis mortuis imagines dedicare ceperūt: vidētes aūt maligni spūs curiositatē ppl'i int⁹latuerūt: ⁊ rñsa dedert: ⁊ se deos ēe dixerīt ac diuos honores sibi fieri decreuerūt. sicq3 h inf elicissimū idolatrie crimē introductū ē: diae maiestati pmaxime offensiuum: ⁊ intantū hec vesania creuit: ut capitali sñia plecteret̃: q eos homines fuisse affirmaret.

Regna cet̃a cet̃osq3 reges: velut appēdices dixeri.

2905 — 3035 — 3114

Saruch vix. añ 230 — Nachor añ. 148 — Thare annis 205

Anno ante xpi natiuitate — 2294 — 2164 — 2085

* que pmanserūt: ut in dauid. alique cito defecerūt: ut in saul ⁊ hieroboam: ⁊ quorūdā aliorū. Plurime quoq3 legunt nobilitates p violentiā ⁊ tyrānidem introducte: quarū similiter alique statim destructe ⁊ penit⁹ delete fuerūt: aliq stabiles pmanserūt. Et nota q fm veteres historias raro aut nūq3 in paganismo: nobiliū stirpes ppetuate fuerunt ppter tyrānidem ⁊ supbiam. Multe etiā apud xpianos ppter eandē causā delete sūt. fm illud ecclesiastici. x. Sedes ducū superborū destruxit dñs: ⁊ sedere fecit mites p eis. Itē nota q nemo vnq3 nobilitatē odio habuit: q2 est bonū p se appetibile: sicut virtus aut religio: sed multi sancti eam fugerūt ob grande piculum quod in ea latet: ppter difficultatē maximā ipsi annexā. hoc satis in sancto pp̄heta dauid apparuit: quē ipsemet deus tam pēculiarit elegit. Relinquit ergo q vix paucissimi ad tantam sublimitatem idonei fuerunt.

¶ Iste thare p⁹ mortē filii sui aram: exiuit de vr chaldeorū ⁊ pegrinat⁹ est i charrā cū filiis ⁊ nepotib⁹ suis ferī q ppter iiurias i latas sibi a contribulib⁹ suis: eo q nollet adorare ignē: recessit ⁊ dicit ab hebreis cõit q nemroth ibi regnauit: q dict⁹ fuit alio noie amraphel rex sennaar: quē diu post hec abraham supauit ⁊ pcussit. ut dicit gen. 14.

¶ Idolatria orit̃. Nota q si bñ reuoluas historias repies q tria pncipalit̃ hoies ad idolatriā induxerūt .s. affectio circa moriētes: timor ⁊ adulatio apud reges: ⁊ diligētia artificū circa sculpturā. Demões aūt in idolis latētes: ⁊ responsa dātes: hūc errorē confirmauere nimis: ita ut capitali pena plecteret̃: qui ei se nō cōfirmaret. Accessit iusup fraudulenta poetarum laudatio: qui miseros dānatosq3 hoies in celū cōpositis carminib⁹ extulerūt. Et pulchre eodē tpe cū demones loq hoibus cepissent: misit clemēs dñs angelos suos: ut qbusdā electis suis etiā visibilit̃ loquerēt ne sic tota hūanitatis massa errore pessimo depiret.

¶ Tpa grossa ⁊ rudia: in quib⁹ nimis humanū gen⁹ defecit a ꝑspicuitate naturalis lumis: ⁊ iō necesse fuit institui leges positiuas: ut eaꝝ adminiculo hō rediret ad pstinā ⁊ naturalē intelligentiā. vide sup h doctorē scm̄ i prima scđe. Nota q multe iniq leges ab hoib⁹ institute fuerūt ꝯ dictamē recte rōis ⁊ multi hoies q ceteri siue in potētia: siue in prudētia ⁊c. pstantiores erāt dii putabanť. De eni qđ erat insolitū: reputabant q̄si diuinū.

¶ Iste telexion sichionioꝝ 5⁹ rex fuit: q̄ regnāte vsq adeo ibi mitia ⁊ leta tpa fuerīt ut eū defūctū velut deū colerēt: sacrificando ⁊ ludos celebrādo: q̄s ei ꝑmit⁹ fecerūt. huic successit thuriac⁹: circa cuius sepulchrū etiā sacrificare solebāt.

Tele xion

Melchisedech rex salem

¶ Iste vulgariť dicebať rex iustus xp̄i eximiā scitatē: panē ⁊ vinū obtulit abrahe in magnū mysteriū. fuit etiā sacerdos dei excelsi.

¶ Treueris extruiť. sup mosellā: ciuitas antiqua. Ante romā treueri fuit ānis mille trecentis.

¶ Ista semiramis relicta vxor nini fuit: q̄ p⁹ mortē regis aggressa ē indos: ⁊ obtinuit eos. ⁊ sic p totā asiā regnū assirioꝝ dilatatū est. Ciuitatē maximā babylonie instaurauit: ⁊ muris circūdedit. Hec a filio suo niuo diciť interfecta: eo q ipsnm ad illicitū concubitū ausa fuerit ꝓuocare: sicut recitat aug⁹. 18. de ciui. dei: Magister in historia dicit: q ꝓprio filio nupsit: ⁊ ex eo filiū genuit: qui babyloniam caput regni instaurauit.

Reges assirioꝝ.

Semi ramis 3⁹

Nin⁹ 4⁹

¶ Iste nin⁹ filius magni nini ⁊ semiramidis 4⁹ assirioꝝ rex fuit: ⁊ ferť matrem ꝓpriā occidisse. ut. s.

Arrius 5⁹

¶ Iste ē qntus rex assirioꝝ: sub q̄ nat⁹ ē isaac fm augl.

¶ Abraham quattuor reges ꝑcussit ꝓpter loth: q2 ceperāt eū. ut geñ. 14. quoꝝ vn⁹ diciť fuisse nemroth. ⁊ diciť hic amraphel.

Zaroas his tpibus: ꝑmus artē magicā diciť inuenisse.

Anno mūdi. 3184 — 3234 — 3284

Linea xp̄i.

5102

Hic incipit tertia etas mūdi: durans vsq ad Dauid habet ānos. 940.

Abrahā filius thare vixit annis 175.

Nota diligēť q āno abrahe. 75. de magnifica gl'ia sūmi dei elapsū ē vbū mie sup humanū gen⁹: q2 tunc ceperūt oracula ꝓmissionū dei apparere. o q̄3 suaue vbū. vide augl. 16. de ci. dei. itē geñ. 15. ¶ Hic ꝑmū sci an * *geli i forma hūana 9961 apparēt hoib⁹. 1619 vide lyrā geñ. 15

Ysaac vixit. ā 180

Nota q a natiuitate isaac vsq ad exitū de egypto fluxerūt āni. 40.

¶ Hic incipit illa dulcis ⁊ deuota historia priarchaꝝ nr̄oꝝ: q vere rū deū coluerūt: ⁊ colendū predicauerunt. vide geñ. xij. vsq ad finē.

Saray

¶ Ista sarai diu steriľ: tandē grā dina fecundata parit isaac nonagenaria: mulier scā: alio noie dr iescha: vxor abrahā: filia aram.

Nab aioth

Esau

Agar egyptia ca fāu-la sare: cōcubina abrahe. De hac agareni.

Ismael

¶ Hos duos filios cū3. x. alijs genuit de muliere egyptiaca homo ferus.

¶ Iste vendidit ꝑmogenita frī suo. Ipse ē pať idumeoꝝ: ⁊ mōtē seyr possedit ⁊ ꝑmo eqs asinis iiūxr: vñ orti sūt muli.

¶ Magnus iste amic⁹ dei abraham: nasciť anno. 43. nini regis.

¶ Iste loth cū exijsset de çodomis genuit hos duos filios de duab⁹ filiabus suis ebrius factus: vir iust⁹ ⁊ scūs angelicā meruit visitationē: sicut ⁊ abrahā.

Moab

Iste ē pr̄ moabitaꝝ

Ledar

¶ Iste arā mortu⁹ est in vr chaldeorū. i. in loco q vr dicebať Qđ aūt diciť q i ignē ꝓiect⁹ fuit cū abrahā ⁊c. fabule sunt iudeoꝝ fm magistrū in historijs ⁊ alios.

Aram filiʼ thare, fr̄ abraham

Loth filius aram

* Abraham hāc cethurā cōcubinā suā duxit in vxorē post mortē sare.

Madan

Ammno

Iste ē pater ammonitarū.

Cethura *

De ista cethura orti sūt pl'es filij ⁊ gentes: ut p3 geñ. 25.

¶ Iste nachor exiuit cum patre suo thare de caldea: ⁊ venit in carrā mesopotamie: ibiq morat⁹ est: ⁊ posteritas eius ꝑmansit.

Nachor fi. thare fr̄ abrahā

Melcha filia arā

Batuel

Iste batuel ē fili⁹ nagor quem pepit ei melcha. h māsit p⁹ mortē patris carrā.

Labā

Hic ē laban fr̄ rebecce cū quo seruiuit iacob ꝓ duabus filiab⁹. s. lia ⁊ rachel.

Madian

Hus

Rebecca

¶ Uxor nachor genuit. 8. filios. ut p3 geñ. 22. sed de vno. s. batuel fit ꝓsecutio ꝓpter rebeccā vxorem isaac.

¶ Circa istud tēp⁹ sodoma ⁊ gomorra ꝓpť pctā sua horribiliť subuertuť. Uxor loth retro respiciēs i salē repēte conuersa magno dmonuit sacrū nemiñē in via liberationis pterita desiderare debere. hec aug⁹ de ciui. de

Hus

De hoc descendit iob fm quosdā.

¶ De h descēdit balaā ⁊ heliu.

¶ Jupiter fabulatur cũ iside ɔcubuisse: ex q̃ diua quedã ples orta putatur a grossissimis plebib⁹: hoc studiũ fuit quorũdam maleficorum talit sua aut potentũ stupra excusare.

Isis

¶ Istis tpib⁹ pmethe⁹ frat athlantis: pmo dict⁹ ẽ fecisse hoies tũ qr de rudib⁹ doctos fecit: tũ qr legit fecisse hoiũ imagines q̃s arte q̃dã deambulare fecit. Ipse etiã pm⁹ ãnulũ iuenit in q̃ gẽmã iclusit: z i q̃rto digito portari iussit ꝓpter venã cordis q̃ illuc tendit.

¶ Ista pmo dicta fuit Io filia inachi: sz in egyptũ nauigans: ibi lrãs docuit z isis vocata ẽ: z p magñ dea colit a stultis plebibus.

Inachus

¶ Hic orit regnũ argiuorum siue arecorũ: vbi primo inach⁹ regnauit: z durauit vsqz ad tpa delbore.

Phoroneus

¶ Iste pm⁹ i grecia instituit iudicia: legesqz conscripsit. hic hũit fratrẽ q menses z ãnos docebat obseruare z sacella cõstituit ad colẽdos deos: ꝓpter qd̃ a rudi pplo inter deos cõnumeratus est: z ei boues imolabant: dict⁹ est phegous.

Xerses 7⁹

¶ Hic dicit xerses antiquus q z bale⁹ vocat: sub q̃ nat⁹ est iacob: regnante tũc apud sicbionios thuriaco quẽ q̃dã thurimachũ scribũt.

Armaniter

¶ Hic ẽ fm augꝰ. 8⁹ rex assyriorum sub q̃ de⁹ apparuit isaac pmittẽs ei q̃ pmiserat patri eius regnãte apud sichionios leocippo etiã. 8. rege

Belocus 9⁹

¶ Colchines rhodũ ɔdiderũt

¶ Sub isto beloco nono rege assyriorum locutus ẽ dñs ad iacob repromittẽs ei q̃ pmiserat patrib⁹ suis: q̃ sũt hec duo. s. possessio terre pmissionis. i. chanaã: z benedictio oĩuz gentiũ in semine ipsi⁹: qd̃ ẽ xp̃s dominus.

¶ Athlas etiã his tpib⁹ prim⁹ astrologiam inuenit.

¶ Diluuiũ in achaia: tpe ogigij regis.

Minerua

¶ Hec apud lacum triconide post istud diluuiũ pmo apparuit: z ples artes inuenit ibi: z pcipue lani iciũ: z dea fcã est fm errorẽ gentiliũ.

¶ Apud egyptum. fuit insolita fastidiendaqz vbertas. Deinde iugis z intolerabilis fames: cui ioseph diuina puisione subuenit.

Abraham morit z sepelit in hebron.

3344 3434

Jacob vixit ã. 184

¶ Natus est ioseph filius iacob anno eius. 60. z vixit annis. 110.

Judas fi. iacob 5⁹

¶ Ab hoc trib⁹ regia descendit z tandem xp̃s dñs.

Anno ante xp̃i natiuitate 1766 1856

Lya

Prima vxor iacob lippa ocul' genuit sex filios z vnã filiã.

Bala famula

-la lie cõcubina iacob genuit duos filios.

Dan — tribũ facit. de q̃ sampson nat⁹ ẽ

Ruben — tribũ facit z pdidit pmogenita

Thamar

-hec ab her z onã filijs iude viduata: genuit ab ipso iuda gemios filios. s. phares z zaram.

Neptalim — tribũ facit

Simeon — tribũ facit

Sue vxor iude — vxor iude.

Joseph vir scũs z gl'ia dom⁹ isrl': duplicem tribũ facit. pmogenita sũt eius.

Manasses

Leui — sacerdotalẽ tribũ legim⁹ ab h̃ descẽdisse

Rachel

vxor iacob diu sterilis: tandez genuit duos filios z mortua i ptu sepelit ppe bethleem.

Joseph

Her — fili⁹ iude neqꝫ: pcussus est a dño.

Effraim — tribũ facit Isti duo filij ioseph nati sũt in egypto: z cõputãtur inter filios iacob.

Isachar — tribũ facit

Beniamin — tribũ facit de q̃ paul⁹ ẽ nat⁹

Sela — fili⁹ iud cũ adhuc puul⁹ eẽt ñ dedit eũ iudas thamar sz eã viduã remisit i domũ patris sui. cũ aũt creuisset tĩuit dare ne occideret sic frẽs ei⁹. vñ z thamar silans se meretricẽ ɔcepit i biuio ŏ iuda z genuit phares z zaram ut pꝫ geñ. 38.

Zabulon — tribũ facit

Zelpha

famula rachelis concubina iacob genuit duos filios.

Gad — tribũ facit

Dina — filia: nõ facit tribũ in isrl'. hec cũ exiret vidẽ mlieres regionis: corrupta est a sichen.

Onan — fili⁹ iu de etiã nequã pcussus est.

Aser — tribũ facit

¶ Iste serapis terti⁹ rex argiuorū fuit: dict⁹ apis cū i egyptū nauigio venisset ⁊ ibi mortu⁹ fuisset fact⁹ ē a ceca gēte oiūz maxim⁹ egyptiorꝫ de⁹. Tūc etiā mirabilis supstitio īcepit de boue discolore: quē apē vocabāt: eo ꝙ viuus coleret: ⁊ illo mortuo: demones vitulū similē ibidē pcurabāt ad decipiendum rudem populū. Inde venit ꝙ filij israel silr delyrabāt, ut pꝫ. Quid hac stultitia miserabilius in homine rationali?

Serapis

¶ Iste arg⁹ q̄rt⁹ rex argiuorꝫ fuit: ex cui⁹ noīe illud regnū nomen accepit. Hic p⁹ obitū: de⁹ haberi cepit: tēplis ⁊ sacrificijs honorat⁹. Hoc tpe grecia segetes habere cepit: delatis aliūde seminibus.

Argus

¶ Omogir⁹ pm⁹ ad aratrū boues iunxit.

¶ Athenas cicrops cōdidit: ⁊ ex minerua nomē accepit. Hec ciuitas nutrix liberaliū artiū: ⁊ mltorꝫ phorꝫ fuit: tñ ludificātib⁹ demōib⁹: supstitiosa effecta ē. vide i aug. 18 de ci. dei. mirabilē fabulā.

¶ Corinth⁹ cōdit.

Reges assyriorꝫ

Haleus

¶ Iste fuit decim⁹ rex assyriorꝫ: sub quo mortuus est isaac: regnāte tūc apud sichionios messapo nono rege.

Amithus

¶ Apollo delphic⁹ clar⁹ habet: ⁊ post mortē deus habit⁹ est. Hic etiaꝫ dicit phiton ⁊ artē illā magicā iuenit: q̄ dicit phitonica: de qua fit mentio in sacra scriptura.

¶ Iste fuit. xij⁹ rex assyriorꝫ: sub quo mortu⁹ ē ioseph regnāte sichioniorꝫ plēmeo. xj.

¶ Athlas magn⁹ astrolog⁹ qui ⁊ celū humeris portasse dicit ppter peritiā astrorꝫ.

Pharao nephres

¶ Iste pharao rex egypti suscepit ioseph: ⁊ exaltauit eū ppt somniorꝫ interptationē. vide pulcherrimā historiam. Geñ. 41.

¶ Mercuri⁹ multarū artiū pit⁹ claruit: q̄s hoib⁹ trades de⁹ credebat.

Pharao amonophis

¶ Iste pharao ignorabat ioseph: ⁊ iussit submergi pueros: ut habet exodi pmo.

¶ Memphis condit ciuitas egypti.

Anno mūdi 3445 3495 3544 3594

Linea xpi. Phares Esrom

1725 1705 1695 1605

¶ Isaac morit.

¶ Jacob morit ⁊ sepelit i ebron gloriose a ioseph.

¶ Joseph morit annorꝫ. 120.

¶ Seruit⁹ ppli isrl incipit: durās ānis. 144

Joseph vir scūs

¶ Iste ioseph cū esset. xvj. annorꝫ venditus est. Anno aūt trigesimo stetit coram pharaone interpretans somnia eis: qui ⁊ sublimauit eū. Et quia castus fuit ⁊ timoratus: ideo a dño vbiqꝫ dirigebat.

¶ Circa ista tpa incipit historia libri exodi.

Merari

Gerson

Isuar

Chore

Leui -annis. 137.

Caath -annis. 133.

Amram -annis. 137.

¶ Iste leui pater omniū leuitarū: qui grandē honorē sacerdotalis dignitatis adepti sunt ppter moysen ⁊ aaron ex his etiā xps descendit ppter affinitatem tribuū huius ⁊ iude: ⁊ ppter mysterium: qꝛ xps sūmus sacerdos ⁊ rex eternus: sic debuit nasci: ⁊ nobis innotesci.

¶ Hic orit regnū athenien͡siū: vbi p̄m⁹ iste cicrops regnauit: q multas supstitiones instituit nūq̄ʒ an/tea in grecia visas: ab hoc primū iupit deus predicatur: eiq̄ʒ bouem offert.

Cicro ps p̄m⁹ rex

¶ Bos in egypto erit de flumine i festo serapis: ₇ eleuatur i aere: ₇ rursum intrat: ₇ nō cōparet: ₇ p deo colit a stulta plebe.

athenieñsiū

¶ Lacedemon conditur.

¶ Nota q̄ ſm augustinū: circa ista tp̄a: multa mēdacia ₇ fabulosa ānotant a grecis historiographis q̄ coiter multo minora sūt q̄ʒ fama iactāt: de modico negocio magna p̄dicāt.

¶ Liber pater vinū iuenit p̄mo in grecia: ₇ argos ɔdidit: iste ē dionysi⁹ bacbus fili⁹ semele regis thebeoꝝ: ₇ p deo cult⁹ ē.

¶ Hercules antheū vicit. Nota ſm aug]. plures fuerūt hercules ₇ liberipatres quos indoctuʒ vulgus: aut putauit: aut voluit deos fuisse.

Safrus

¶ Diluuiū deucalionis fac ū i thessalia: ₇ fetontis fabulaꝝ incendium ₇ vocat ideo deucalionis: q̄z i eius regno maxime fuit.

Ascha rades

¶ Aptheros rex crete: p̄mo mellis colligendi vsū iuenit. Hui⁹ filia ex incestu cōcepit: de quo mirabilia narrant: Et p⁹ ibi ideʒ filius regnauit: ₇ dictus fuit auidis. leges fecit: ₇ boues aratro primus iunxit.

¶ Iste fuit 14⁹ rex assyrioꝝ sub q̄ nat⁹ est moyses i egypto regnāte fichionioꝝ. 12. orthopole: ₇ argiuorū. 5. criaso.

¶ Sub isto moyses eduxit populū ex egypto. Rexit tūc apō fichionios marat⁹: apud argiuos triopas: nouissimo tēpore cicropis athenien͡sis regis primi.

Pha rao bo chorꝫ

¶ Filij isrl' sūt in magna tribulatiōe ₇ seruiture.

¶ Iste pharao nouus a nefrenō audiuit vocem dn̄i nolens dimittere filios isrl: q̄re decē plagis attrit⁹: postea cū suis i mari rubro submers⁹ fuit.

3644 — 3688

Aram

Ami nadab

¶ Iste aminadab: prim⁹ p⁹ moysen fide plena ingressus est mare rubrū alijs trepidantib⁹, ppt̄ qđ regalē stirpē meruit ꝑcreare.

Naa son

Priceps tribus iuda in deserto fuit.

1555 — 1511 — Anno ante xpi natiuitaē.

¶ Iob vir scūs: ₇ patiētie speculū circa hec tp̄a nascit de linea nachor fris abrahe: vixit ānis multꝭ: q̄z p⁹ flagella vixit anis. 140 ₇ hec est positio aug]. greg]. lire ₇c. s. t̄tia generatiōe p⁹ iacob: ₇ sic fuit ɔtēpane⁹ moysi licʒ diu p⁹ vixerit. vide aug]. 18. de ciui. dei.

¶ Lex dat in monte syna.
¶ Liber leuiticus scribit.
¶ Liber numeroꝝ ꝓmulgat.
¶ Tabernaculū preparat.

¶ Chore cū tricētis viris p erit.
¶ Dathan ₇ abyron absorbent.
¶ Et multa milia ꝓsternunt ₇c.
¶ Deuteronomiū scribit
¶ Balaam ꝓphetat ₇ occidit.

Moy ses pri m⁹ iu-

dex annis. 40. iudex fuit: vixit aūt annis. 120.

¶ Iste moyses de cui⁹ laude resonāt celū ₇ terra: oiuʒ ꝓphaꝝ ₇ historiographoꝝ excellentissim⁹ fuit Deū vidit facie ad faciē clare: qđ de nullo alio preterq̄ʒ de paulo ap̄lo scriptura testat in hac fragili carne. Nō est vtrobiq̄ʒ eadē q̄z sūt duo p̄ressamilias: ille circūcisionis: iste in p̄putio: dantes testimoniū de diuina essentia: ₇ docētes vnū deū verū colendū esse. Ergo isti duo tanq̄ʒ primicerij debebant pri⁹ videre: ut postea legittime testificare possent: alij aū: in figuris.

Mo yses — nascit ₇ ponit in aquam.

Itha mar

Elea ȥar

Aarō — nascit ante moysen annis trib⁹

Aaron p̄m⁹ pō tifex

vixit annis. 123.

Iste aaron a deo vocatus digne sūmū sacerdotiū sibi assumpsit: ₇ testamentū etnū sibi ₇ filijs suis statuit. morit ānoꝝ. 133. ₇ sepelit in monte hor. filiusq̄ʒ ei⁹ eleaȥar⁹ in pontificatu succedit.

Na dab

Abiu

Isti duo offerentes ignem alienū: ꝑcussi sunt a dn̄o.

Ma ria

¶ Ista maria ꝓphes fuit. carmē cecinit. leprosa fuit. 7. dieb⁹ ꝓpter murmur. morit in cades deserti sin ₇ ibidem sepelitur.

¶ Circa istud tempus inceperūt reges in italia regnare: et multotiēs noīa variarūt: ex quibus romanorum propago clarius deducitur.

¶ Ital⁹ rex iuxta albulā fluuiū.i. tyberi citatē odit: vbi p⁹ roma odita fuit: a q̄ tota italia nūcupata fuit bellator egregi⁹ et augur-fuit et inter deos nu merat⁹ est

¶ Iste pic⁹ fanl fili⁹ primus rex laurentū fuit: g

Reges italie

Jan⁹

¶ Iste ianus pm⁹ oīuz regū iralie dr̄ fuisse fili⁹ noe: g palatiū extruxit qd̄ dr̄ ianicuiuz p⁹ p magno deo habit⁹ fuit: duas facies ei figurātes: et i pncipio āni ei⁹ festū celebrantes: qsi eēt finis pteriti: et pncipiū futuri āni Inde ianuarius mensis dictus est.

Satu⁹ pater iouis

¶ Iste satn⁹ de creta isula dr̄ veisse i italiā et ibi regnasse: quem deliri idolatre: mira cecitate hoīem fuisse negāt: cū tñ eū regnasse dicāt. Et prim⁹ stercus super agros pijcere docuit: q̄re etiā stercutus dicit: et romani stercoriani p⁹ dicti sūt: et etiā saturniani. Et iste primus nūmos aureos īstituit: et ab indocta et rustica multitudine deus appellatus est.

Pi cus

¶ Iste fuit octauus rex assyriorum: sub quo mortu⁹ ē iosue: regnāte apud sichionios. 16. corace: apud argiuos decimo danao: apud athenienses. 4. ericthonio.

Reges assyriorum.

Ami ctus

¶ Cadmus cōdit thebas: regnās ibi: et grecas lrās iuenit

¶ Fenix venit i tyrū et sidonē et regnauit ibi: et vsū lrārum tradidit eis: et coloris fenicei q̄ capitalia facerent.

¶ Sibylla samia femonoe dicta apte pphetat de xpo: et de paupcula ei⁹ matre.

¶ Iste ē. 23. rex assyriorum: sub q̄ historia delbore ānotat̄ fm augl. et regnū argiuorum defecit.

Lam prees

¶ Ericthonius atheniēsiū pnceps pm⁹ i grecia q̄drigā iūxit

¶ Mercuri⁹: lyrā condidit.

¶ Fabule multe a grecis annotant̄.

¶ Trois in dardania regnat: et troiā cōdidit

¶ Sibylla erithrea in babylone orta: multa pphetat de regno iudeorum: et troia subuertenda: et de xpi incarnatione: et beata virgine maria.

Anno mūdi. 3725. 3775. 3825.

Linea xpi

Sal mon raab eius -xor.

Booç filius salm.

¶ Rechab de q̄ descēdit stirps valde religiosa hoc tpe fuisse creditur. ipse aūt de ietro cognato moysi descēdit: et cōuersus fuit ad iudaismū.

Booç

1474 1424 1374

¶ Moyses morit̄.

¶ Iordanis siccat̄.

¶ Iericho capit̄.

¶ Sol i celo imobilis stat.

¶ Hic fm quosdā terit̄ historia destructionis beniamin et gabāo: pp̄t stupri crimen.

¶ Nota q hic fit salt⁹ p euangelistas vsq3 ad booç: et obeth ga ad minus int̄ eos fluxerūt āni. 227. qd̄ tēp⁹ ad vnū hoiez referri nō pōt. et ió hic ponūt̄ quinq3: magis ad denotandū tēp⁹ q̄3 rem gestam *

A iosue vsq3 ad aioth āni. 40. de tribu iuda: de beniamin.

San gar

Hic nō interponit̄: q2 ānos nō habet de effraim

Iudices

Io sue 2⁹.

Otho niel. 3⁹

Aoth 4⁹

Del bora 6⁹

¶ Iste aioth pcussit eglon regē moab: et liberauit isrl̄. fait. n. vir fortissim⁹: et vtraq3 manu p dextera vtebat̄. P⁹ hūc fuit sangar: g pcussit de philistijm 600. viros vomere. iudicū. 3.

¶ Iste iosue vir bellicosus fuit. pmo i deserto amalech vicit. p⁹ mortē moysi a deo iudex ostitutus fuit sup isrl̄: ut t̄rā ppl̄o diuideret. cui⁹ bella et opa et relsgiosa mens: i libro suo descripta sūt.

¶ Iste othoniel frat̄ calepb iunioris: liberauit isrl̄ de oppssiōe regis mesopothamie: quē pcussit. Ipse accepit axā in ɔiugē: que petiuit irriguū superi⁹: et inferi⁹ a prē suo caleph. ut pz iudicū pmo.

¶ Ista delbora fuit mulier et ppt̄ gratiaz pphie delat⁹ ē ei honor: ut iudicaret isrl̄. Vnū de mandato dei vocauit baruc ut pcuteret hostes isrl̄. Et inualuerūt filij isrl̄ 3 abin regem chanaā et sarā pncipē militie ei⁹ deleuerūt eos. iudi. 4.

Pontifices.

Elea çarus

¶ Historia libri iudicū hic incipit.

¶ Historia libri iosue incipit.

¶ Iste eleaçarus 2⁹ pontifex: cū iosue diuisit israeli terram: et ab eo descendunt pontifices vsq3 ad xp̄m paucis exceptis.

¶ Historia de idolo michee fm expositores cōiter dicit accidisse post iosue i illis 8. annis: s3 hebrei dicunt q tpe othoniel.

Phi nees

¶ Iste phinees cū adhuc iunior eēt: çelauit p dño transfigēs luxuriātes: et ita placat⁹ est dñs. Numeri. 25.

¶ Iste secundus rex laurētum fuit: qui etiā deus fuit illoꝝ: qui sic voluerunt uel putauerunt.

¶ Ex hoc latinoꝝ regnum dici cepit: et laureutum defecit.

Latinus

Faun⁹

Carmentis: filia euandri litteras latinas inuenit.

¶ Sub isto dr̄ factū excidiū troie: forte prime et nō secunde hoc tpe thola iudicauit israel.

¶ Occasio troianoꝝ belloꝝ orit̄ q̄ tā q̄ȝ scitilla mima fuit: eo ꝙ laomedon nō recepit herculē et iasonē cū honore debito: et ex tantillo tot creuerūt mala. Caueat sibi q̄sq̄ȝ ait comic⁹.

¶ Anchises ex dea venere generat eneam qui regnauit i italia. hec fictitia deceptores rudiū populoꝝ cōfinxerūt: q̄bus sua stupra et adultia palliarūt.

Thauranus.

¶ Sibylla delphica añ troiana bella vaticinata ē de ṽbi icarnatione absq̄ȝ maris coitu: et si h̄ vera sūt: tūc gētib⁹ apti⁹ q̄ȝ iudeis reuelatū ē mysteriū incarnatiōis: qđ valde mirū videt̄: silr̄ dicendū videt̄ de iob.

¶ Sibylla phrigia fert̄ vaticinata fuisse anchise: et de flagellatione potentū terre: et de descensu dei de olympo.

¶ Laomedon rex troie occidit̄: et filia ei⁹ exiona capit̄ et in greciā ducitur: ꝓpter que secuta sūt bella grauissima et mala horrēdissima. vide historiam troianam.

¶ Hercules iliū vastat: id ē troiam cū iasone: que statim a priamo reedificata fuit. idē hercules. xij. facta ꝑegit. agonē olimpiacū constituit. multa bella confecit: et plurima mendacia enormia de ipso conficta sunt. tandē postq̄ȝ multos sup̄auit: ipse morbū ferre nō valēs quo laborabat: sed ab eo sup̄atus flammis se iniecit: et mortuus inter deos translatus est.

3875 — 3925

Booz — Bouz

Anno ante xpi natiuitatē 1324 — 1274

* Dicit tñ nicholaus de lyra: ꝙ iuxta historie veritatē fuerūt tres booz sibi vicissim succedentes. Qđ quia ex canonica scriptura nō patet: ꝓ solido astruere nō audemus. Hoc tñ certissimū est: ꝙ inter principiū iudicat⁹ iosue: q̄n salmon accepit raab que genuit booz vsq̄ȝ ad natiuitatē dauid fluxerūt anni circiter. 367. vbi tñ nisi tres ab euangelistis generationes ponunt̄.

De tribu mana — de isachar — de galaad

Gedeon 7⁹ ā. 40.

Abymelech 8⁹

Thola 9⁹. ā. 33.

Jayr 10 an. 22.

¶ Iste gedeon ꝑcussit q̄ttuor reges. s. oreb: zebee: zeb: et salmanā. et hūiliat⁹ ē madiā corā isrl̄. iudicū. vj. vij. et. viij. etiā mala morte vitā finiuit. iudicū. 9. iussit.

¶ Iste abymelech filius naturalis gedeon nō vocat⁹ a dño: sȝ maliciose ingessit se ad principatū occisis. lxx. fratrib⁹ suis: q̄re Nomē eni regiū sibi iniq̄ imponi

¶ Iste thola rediit ad pristinū modū. s. q̄ iudices ꝑ erāt ꝑ modū directiōis cō silii magis q̄ȝ dominii

¶ Iste iair habuit 30. filios q̄s p̄ncipes 30. ciuitatū ꝯstituit et q̄a ipsa bona i silētio et pace trāseūt pȝ ꝙ in dieb⁹ istorū duoꝝ isrl̄ dño adhesit: et iō cūcta ꝓspere aduenerunt.

Abisue.

Bocci.

¶ Sub hoc thola: fuit bellū laphitarū et centauroꝝ: qđ scribit pale factū. ꝑmo de incredibilib⁹ libro. Notabiles fuisse dicunt̄: equites thessaloꝝ.

¶ Helena rapit̃ a paride filio priami. Ipsa aũt regina fuit vxor menelai regis.

¶ Hector ꝑmogenit⁹ ꝑami tot⁹ legalis: prudens fidelis: ꝛ incompabilis fortitudinis ꝛ strenuitatis

¶ Iste eneas post delatã troiã a grecis relegat⁹: venit in italiã cũ viginti nauib⁹: ꝛ plurima bella constituit. Hic fert̃ in coniugẽ habuisse filiã priami: eleusinam ꝛ deus factus fuit errore vulgi.

Eneas annis tribus

De hoc dicunt̃ descendisse iulius cesar: ꝛ octauianus augustus.

¶ Reges italie.

¶ Troianũ bellũ decẽnale famosissimum.

Ulixes vir facundissimus post multa mari pericula ad vxorez suã penelopẽ castissimã puenit.

¶ Priamus rex troie fili⁹ laomedõtis postq̃z ciuitatẽ mirabilit̃ extruxerat: bellũ inchoauit ꝯ grecos i malum suum.

¶ Agamẽnon rex frater menelai regis: totius exercitus grecorum dux bella cõtra troiã: ꝛ tandem capit̃ traditorie ꝛ scandalosissi: ꝛc.

¶ Greci pereũt miserabiliter post captã troiã: tam in mari q̃z in t̃ra repatriando ꝛ ꝑditores affligũt. Infelicissimũ porro fuit hoc bellũ: vbi nemo laudẽ: oes dãnum reportarunt:

¶ Fabule stultissime de diomede ꝛ circe: vide augustinũ .xviij. de ci. dei. O qualiter deceptus fuit homo.

Reges. assyriorum

Anthanis

Sub isto bella troiana facta dscribunt: regnante apud athenienses mnesteo apud sicbionios polifide

¶ Troia vastat̃ atrocit̃: tradita ꝑ anthenorẽ ꝛ eneam viciosissime fracta fide.

¶ Era grecorum principalis. Propt̃ hanc victoriã greci historias ꝛ alia facta scripserũt: ãno ꝑmo vel scdo ꝛc.

¶ Amaçones fũt mulieres ferocissime: q̃ arma sũpserunt ꝛ horrendissima mala ꝑ centuz annos ꝑpetrarunt: tam in asia q̃z in europa vrbes delendo ꝛc.

Post captã troiã: ipẽ ẽ terti⁹ ãn⁹ abdon iudicis israel.

¶ Francio ꝛ turcus troiani: fugiẽtes: duo regna constituunt: longe tñ post. ꝛc.

¶ Carthago prima cõdit̃ a carcedone tyrio. Ipsam sepe destructam ferũt ꝛ iterum reedificatã.

¶ Ephesus condita est ab andronico.

¶ Anno mundi. 3975 4025

¶ Linea xpi.

Booz. Obeth

1224 1174

Historia ruth.

Iudices

de galaad. de iuda. de çabulon. de effraim. de dan. de leuu.

Sine iudice an. 18. — Iepte 11. ã. 6 — Abeson 12⁹ an. 7. — Abialon 13 an. 10. — Abdon 14⁹. ã. 8. — Samson 15⁹ an. 20. — Heli 16 ann. 4.

¶ Iste heli fuit iudex ꝛ põtifex: ꝛ habuit hos duos filios: ꝛ q2 ñ sufficienter eos corripuit: pit cũ illis punit⁹ ẽ a dño: vt ps 3. regũ.

¶ P⁹ mortẽ iair filij isrl' peccatis verib⁹ addiderũt noua ꝛ tradidit eos i man⁹ philistijs ꝛ filiorum ãmon 18. ãnis ꝛ oppssi valde piecerũt idola ꝛ clamauert̃ ad dñm: tũc iepte facto sup se spũ dñi ꝑcussit regẽ ãmon ꝛ seditiosos de monte ephraim: filiãq3 vnicaz stulte imolauit: iudicũ. xi. ꝛ xij:

Iste dicit̃ fuisse booz qui ruth in cõiugẽ duxit

¶ Sub istis trib⁹ tpa gera fuerũt: ꝛ iõ nihil nõbile actũ ẽ tũc in isrl'. Et nõ istũ abialon. lxx. ñ hñt nec etiã tps sine iudice supra positũ: s3 ista tẽpa assignat iosue: q ñ h3 tps specialit̃ distictũ fm hebraicã veritatẽ: ꝛ ita ꝯcorda supputatiões ãnorum fm quẽlibet: aliogn errabis ꝛc.

¶ Iste sampson fortissim⁹ fuit ꝛ liberauit isrl' de manu philistijm ꝛ ꝑpter mirabilẽ ei⁹: fortitudinẽ putabat̃ fuisse herculeś Eius mirabilia opa vide iudicis 13

Ophni. Phinees.

¶ Incipit historia ꝑmi libri regũ tpe heli circa natiuitatem samuelis.

¶ Pontifices.

Ozi

¶ Iste oçy de semine araon ꝑ lineã eleaçari pontifex fuit: quo mortuo nutu dei transiit pontificat⁹ ad lineã de ythamar ãni. 120. in q̃ heli prim⁹ sũmus sacerdos fuit: abyathar vltim⁹

¶ Iste ascanius fili⁹ enee de creusa albā ciuitatē cōdidit ꝛ regnūit illic. Vñ ipse dict⁹ ē rex albanoꝝ: ꝛ cōsequent posteri sui dicti sūt albani.

¶ Ab h siluio enee de lauina filia latini reges seqntes dicti sūt siluij: fuit eni silua nutrit⁹ ꝛ venatōr: hic nat⁹ ē p⁹ mortē pr̄is sui: vñ postum⁹ enee dr: qz p⁹ h̄uationē ipsi⁹ nat⁹ ē: iuxta illud virgilij. Tu post huma ples.

¶ Iste eneas fili⁹ p dci siluij posthumij regnauit ānis 31. tēpore. s. saul.

¶ Iste latin⁹ silui⁹ regnauit annis 50. tēpe dauid.

Ascanius an. 28.

¶ Juli⁹ fili⁹ aschani a q̄ iulioꝝ familia originem ꝛ nomē traxit Albanoꝝ primus. Latinoꝝ tertius.

Silui secūd⁹

Eneas silui⁹ 31

Latin⁹ siluius 50.

qnt⁹ latinoꝝ rex.

¶ Lacedemonioꝝ regnū p̄mū oriť vbi p̄mū mnesteus regnauit.

¶ Corinthioꝝ regnū oriť: vbi p̄mū aletes regnat.

¶ Uenetie ꝛ padua extruūť a reliquijs troianoꝝ

¶ Codrus rex atheniensiū: seipsū voluntarie morti tradēs: liberauit populū suū. Dignū exēplū paucꝭ aut nullis imitādū p̄ncipib⁹ religt. Vñ ob hāc mirā fidelitatē a scis doctorib⁹ allegari solet: quasi quedā figura xp̄i in eo precessisset.

¶ Amalech deletur p saul ꝛ desinit esse populus sicut p̄dixit moyses exodi. 17.

¶ Hectoris filij tāq̄ veri heredes: iliū receperūt. i. troiam expulsis posterꝭ ātenorꝭ

¶ Athenieńses p⁹ mortē codri magistratus hrē ceperūt admistrāde reipublice.

¶ Carthago iterū cōdita dicit a didone regina: qz iā forte destructa fuerat.

Oneus

¶ Homer⁹ h tpe fuisse putatur q multa mēdacia ꝯscripsit: sicut sibylla erithrea ꝓphauit. Alij dicūt ꝯ tpe achaꝫ.

¶ Anglia q̄ oli albion: nūc circa istud tps britannia nuncupari cepit: a bruto rōano vel poti⁹ italico obtinet: ipe eni fugat⁹ a suis ad troiā iuit collecto exercitu de reliqijs troianoꝝ p⁹ ḡndia bella filiā regꝭ grecoꝝ accepit vxorē. Deinde p maria vagādo locū aptū querētes: casu venerūt i ägliā isulā optimā: ibi deletis paucꝭ gygantib⁹ tpe heli sacerdotis deinceps tenuerūt vsq̄ ad tpa sergij pape circa annos dn̄i 690.

¶ Iste one⁹ 2⁹ rex assyrioꝝ sub q̄ cessauit regnū sichioniorꝝ: qđ stetit ānis. 958 regnāte athenis melancho. 16. tpe hely.

4075

Jesse. ysai. pr̄ dauid

¶ Iste dauid rex 2⁹ isrl: vir fm cor dei electus in regem: vnctus est in adolescentia per samuelem: post mortem saul regnauit annis. xl. cui⁹ opa plurima i p̄mo ꝛ 2. li. regꝭ. scripta sunt.

Hic incipit qrta etas mūdi: durans usq̄ ad tr̄nsmigratiōez babylonis: - ꝛ hȝ annos. 485. 4115

1074 Dauid 2⁹ rex isrl ānis 40

¶ Iste dd̄ q̄i qdā stupor i h̄uano reluc̄z ḡne: i q̄ vnq̄ h ꝯuenerūt tāta sublimitas ꝛ h̄uilitas: tāta strenuitas: tāta mititas: tā grādis secularium cura tā pura ꝛ duota spū aliū cōtēplatio tot hoīes pimere tot lachrymas fundere.

Anno an xp̄i natiuitatem.

4211

¶ Iste iesse fuit binomi⁹ qa etiā dict⁹ fuit isai pat dauid: de q̄ multotiens fit mētio in sacra scriptura: qa xp̄s ab eo descēdit.

Saul p̄mus rex.

¶ Iste saul p̄mus rex israel regnauit anno vno: vł xl. cū samuele. ꝛ fuit de tribu beniamin: q ante susceptū regnū electus ꝛ bonus erat: sed post miserabiliť defecit. Eius opa vide p̄mo regū. 9.

Sad — Isti tres ꝓphabāt tpe dd̄

Nathā — Iste nathā fuit fili⁹ fr̄is dauid ꝛ adoptiu⁹ isai.

Asaph

Samuel ā. 40 cū saul

Achitob.

Achimelech

Abiathar.

¶ Iste abiathar fugit ad dauid ut in regū dr: ꝛ fuit gloriosus cūctis dieb⁹ dauid ꝛ pontifex.

¶ Iste sanctissim⁹ vir samuel de sterili mrē nat⁹ ministrauit coram dn̄o: a pueritia vsq̄ ad seniū optime cōuersat⁹: nō tñ fuit pontifex: qa nō erat de semine aaron: sed chore. Uel fm augl. in libro retractionū fuit de aaron: sed nō filius sacerdotis. Judicauit isrł cūctis diebus vite sue: qa vere fidelis ꝓpheta dn̄i fuit: oībus amabilis. Reges vnxit duos. s. saul p̄mo: deinde dauid: nō tñ ut statim regnaret ʒ qñ domínus disponeret. Hic solus ꝛ moyses legūtur orasse ꝓ inimicis in toto veteri testamēto: vñ euāgelicā pfectionē probātur impleuisse: etiā ante tps ꝓmulgatōis eiusdē. Uitā ipsius vide in principio: ꝛ cōsequēter vsq̄ ad finē p̄mi li. regꝭ.

¶ Iste achitob fili⁹ phinees filij heli fuit: pater achimelech: quē pcussit saul cū oi domo sua ꝓpter dauid: ut pʒ p̄mo regū. 22.

Zaraias.

Meraioth.

Amarias.

Achitob.

¶ Isti quattuor nō fuerūt sūmi sacerdotes ꝓpter causā dictā: sed sadoch de eis descēdit: quē salomō constituit summū pontificē fm verbū dn̄i in manu samuelis: reiecto prius abiathar de sacerdotio: qui fuit vltim⁹ de linea ithamar vt pʒ. 3. regū. 2.

¶ Secūdus liber regū incipit a tpe dauid qñ cepit regnare.

¶ Iste alba silui⁹ fuit enee siluij fili⁹ sic dic magr. Et dicit aug⁹. hic edificauit albã ciuitatẽ a qua albãi dicti sũt: forte prius edificata: ⁊ h instaurata fuit.

¶ Iste alio nõie dictus fuit egipp⁹: ⁊ regnauit ãnis 24. tpe roboam: alibi repperi ipsũ regnasse ãnis. 34. ⁊ fuit septimus rex.

¶ Sam⁹ odita est: ⁊ smyrna in vrbis modũ ãpliata Europius etiã vult istũ. 34. an. regnasse.

¶ Reges albani in italia.

Alba siluius an. 40.

Achis siluius an. 24.

¶ Regina saba audita fama salomonis: venit videre eũ. Et qr fuit pphetissa sibylla dicebat: qr pphetauit de ligno scte cruc: ⁊ de excidio iudeor. Fuit. n. cultrix vni⁹ veri dei.

¶ Tẽplũ salomonis

¶ Era pncipalis huius historie sacre ẽ hec. s. fũdatõis tẽpli. Ipse est annus 4. regni salomonis p⁹ egressionẽ de egypto. 480. ut pz 3. regl. 6.

¶ De tẽpli dedicatiõe: ac ceteris festis iudeor ẽ notãdũ: q pmo habuerũt 7. festa. s. sabbatũ i qualibet septimana: neomeniã i pncipio cuiuslibet mẽsis: pascha quartadecima luna aprilis: pentecosten quinquagesima die p⁹ pascha in memoriã date legl. festũ tubar pma die septẽbris in memoriã liberatiõis isrl: festũ propitiationis vel afflictiõis decima die septembris: festuz scenophegie: qd fictionem tabernaculor sonat quintadecima die septembris. Postea circa hec tpa supuenit festũ enceniorz: hoc ẽ dedicatõis templi. Deinde tpe hester festũ furim. i. sortiũ. Et hec notula valz ad intelligentiã scripturar diuersar ⁊c.

¶ Sesag rex egypti prosperat in multis: ⁊ gentes bello supat: et contra roboam ascendit: post in hierusalem.

¶ Reges iuda incipiunt.

Anno mundi 4165 4205

¶ Linea xpi.

Salomon an. 40.

¶ Irael in flore: ⁊ nec ãte nec post fuerunt huiuscemodi dies in israel.

Roboam an. 17.

¶ Regnũ isrl ex isto diuiditur a iuda.

1034 [printed inverted] 994 [printed inverted]

¶ Salomon iste rex pacis ex dono dei singularez habuit excellentiam vltra oẽs hõies q vnq̃ i mũdo fuerũt: in sapia: diuitijs: delicijs: ⁊ glia ac familiaritate cũ deo. Nã ⁊ si moyses ⁊ dauid: petr⁹ ⁊ paulus: hieronymus ⁊ augustin⁹: ⁊ ceteri ↄsilies eũ in sapia ⁊ scitate excesserũt: nõ tñ in glia ⁊ diuitijs. Item q̃uis aug⁹ ⁊ ceteri quidã ãteibãt eũ in glia: ptãte ⁊ diuitijs nõ tñ in sapia ⁊c. ⁊ sic oia ista ↄiũctim talit: nemo sicut ipse habuit. Et hic tantus miserabiliter defecit. ⁊c.

¶ Iste roboã successit salomoni pri suo i regno: sed in sapia nõ ita. Decẽ ptus nanq̃ cõsilio iuuenũ amisit. x. trib⁹: eo q imprudẽter rñdit populo ut pz. 3. regũ. 12 et. 2. paralipo. 10.

¶ Põtifices.

Sadoch fili⁹ achitob.

Achimaas.

¶ Achias silonites pdicit ierohoam q sit regnatur⁹ sup isrl.

¶ Iste sodoch qa nõ declinauit ad ptem adonie: sed fuit cũ nathan pro salomone: iõ in pontificatũ sublimatus fuit: reiecto abyathar de sacerdotio: ⁊ sic pontificatus redijt ad filios eleaçari.

¶ Semeyas clar⁹ habet: q p⁹ea compescuit roboã ne pugnaret ↄtra hieroboã: ⁊ scripsit gesta eor.

¶ Iste fuit fili⁹ sadoch ut pz pmo palipo. 6.

¶ Abdo ppha clar⁹ habet: q p⁹ ↄ vitulos pphauit.

¶ Historia tertij libri regũ incipit a tpe qñ dauid mortu⁹ fuit: ⁊ salomon regnare cepit: vide ibi opa magna ⁊ multa ipsius vsq̃ ad caplm xii. ⁊ a principio secũdi libri paralipo. vsq̃ ad caplm. x. Nota q sic dicit aug⁹. 17. d ci. dei. Salomõ bonis initijs malos exit⁹ habuit. Quippe secũde res que plerũq̃ sapiẽtũ aios fatigãt: magl huic obfuerũt q̃ pfuit ipsa sapia: etiã nũc ⁊ deinceps mẽorabilis: ⁊ tũc lõge lateq̃ laudata ⁊ in reuelatõib⁹ btẽ brigide legit q salomõ ⁊ aristoteles nõ sibi sz alijs didicerũt. ¶ Salomõ pfecit tẽplũ septẽ ãnis. ⁊ vij. octaui anni mẽse: dedicauit. Achias sylomites ppha salomõi regi pdixit: q p mulieres: a mãdatis dñi declinaret. Ideo ab ipsis caueat vnusq̃sq̃.

¶ Reges israel incipiunt.

efrate⁹ ierobo az ã. 22

¶ Iste hieroboã fuit pmo d familia salomonis ⁊ bonus sz fact⁹ rex: pessim⁹ idolatra fact⁹ ẽ: ⁊ peccare fecit isrl in ducẽdo populũ ad idolatriã ⁊ multa mala secuta sũt: imo pene totius populi destructio. Iste fuit figura machometi: ut patebit loco suo: sicut antiochus antichristi. *

¶ Anno qnto roboā: sisac rex egypti: expoliauit hierosolymis templū ꝛ ado ꝓpheta in samaria nat⁹ ē: hic ad ieroboā imolātē vitulis missus in sermōe dñi venit: eūqȝ imolātē arguit: hūc ad ꝓpria reuertentē: leo in via strāgulauit eo ꝙ ꝓpheta alius eum fefellit.

¶ Amri rex israel: emit mōtē samarie a somer: duobus talentis argenti: ꝛ edificauit euȝ. Hachiel de bethel: iericho instaurat.

Capis filuius

¶ Iste fecit capuam in campania ꝛ regnauit ibi annis. 28. octauus latinorum rex.

¶ De sanctorū exēplis que iuxta decursū tpis fuerūt vicissim ꝛ nō simul dicit greg]. in moralib⁹: ꝙ mira dispēsatiōe diuinit⁹ actū sit: ꝛ qnqȝ ad illuminandū noctē pñtis vite velut astra in hoc mūdo radiarūt: donec verus lucifer. i. redēptor humani generis surgeret. Nā ad oñdendā inocentiā venit abel: ad docendā actōis mūdiciā venit enoch: ad insinuādū lōganimitatis spei ꝛ opis venit noe: ad manifestandū obedientiā venit abrabā: ad demonstrādū ꝯiugalis vite castimoniā venit isaac: ad insinuādū laboris tolerantiā venit iacob: ad rependendū ꝓ malo bona retributōis gratiā venit ioseph: ad ostēdendā māsuetudinē venit moyses: ad informādū ꝯ aduersa fiduciā venit iosue: ad ostēdendā int̄ flagella patiētiā venit iob. Et sic pȝ quō in pstinis tpib⁹ admodū puus fuit numer⁹ pfectorū sȝ circa hec tpa ꝓphetarū valde creuerūt scitatis exēpla: qñ etiā plures martyriçati fuerūt ꝓ fide vni⁹ dei. Ecce ꝗȝ fulgentes stellas in celo cernimus: ut inoffenso opis pede: iter nostre noctis ambulemus.

4222 | 4225

Abyas an. 3.

Asa ā. 41.

Anno ante xpi natiuitate. 974 | 477

¶ Iste abias mixt⁹ erat: qa aliqñ bene se habuit: ut pȝ in bello ꝛ sermone longo ꝯ exercitū israel i victoria diuinitus data: aliqñ pessime: qꝛ idolatrauit: ꝛ ob tam magnā igratitudinē pcussus a dño pax regnuit: ut pȝ. 3. regl. 9. et 2. palipo. 13. Sub hō fuit abymelech pontifex.

* Opera ieroboā ꝛ duritia mētis ei⁹ patēt. 3. regl. 12. ꝛ sequēti caplo. Et nota ꝙ istud exēplū pniciosissimū fuit posteris ꝛ vsqȝ hodie ē: ꝛ in futurꝫ erit: qꝛ plures q̄rētes occasionē dñandi retrahūt subditos a iugo fidei: diuersum ꝛ alienum cultū istituendo: ut pȝ p pdictum machometum ꝛ sequētes suos.

¶ Similit̄ greci volētes recedere ab obediētia ecclesie: sciēter plapsi sunt in varios errores: nouū modū in diuino assumentes officio: ꝛ ob hoc miserabiliter sepius exterminati sunt.

Nadab fi. ieroboā 2

¶ Iste nadab icepit regnare āno secundo asa regis iude: ꝛ fecit malū sicut pat̄ eius ꝛ pcussit euȝ baasa ꝛ regnauit ꝓ eo. ut pȝ. 3. regū. 15. c.

Iste asa in principio regni ꝛ deinceps pene vsqȝ ad 36 ānū valde bene ambulauit: sicut dauid: ꝛ pcussit ethyopes ꝯ se veniētes ꝛ abstulit idola: sȝ post hec inijt fedus cū rege syrie benadab ꝓpt̄ baasa regē israel: q incepit ascēdere ꝯ se qđ displicuit dño vñ misit ad eū ꝓphaȝ anani: quē stati icarcerauit: ꝛ iō doluit pedes: qꝛ podagric⁹ fact⁹ ē ꝛ plagat⁹ eadē pena qua ꝓphetā vexauit. obijt ut pȝ 3. regū 15. et 2. paralipo. 14. et 15. et 16. c.

¶ Açarias filius obed: ꝓpheta clarus habetur ꝛ de captiuitate pdixit 2. palipo. 15.

¶ Anani ꝓpheta hic icrepauit asa: ꝛ iō incarcerat̄.

¶ Hieu fili⁹ anani ꝓpheta mittit̄ ꝯ baasa regem isrl̄: ꝛ martyrio coronat̄ ab eo ꝓpt̄ vbū dñi ut pȝ 3. regl. 16. c.

de isachar.

Baasa an. 24.

¶ Iste baasa icepit regn̄re āno 3. asa regis iude: ꝛ ābulauit i penas ieroboā: cui⁹ oēȝ domū pcusserat de mandato dñi: nec audiuit hieu ꝓphetā ut rediret ut pȝ 3. regl. 15. ꝛ 16.

¶ Iste carpetus siluius post regem capis regnauit annis 13. in italia tpe iosaphat.

¶ Iste tyberius regnauit annis. 9. Et quia submersus fuit in tyberi fluuio: qui antea dictus fuit albula: ideo ab eo nomen accepit.

¶ Reges italie. Carpetus siluius. Tyberius siluius

¶ Circa hec tpa scōꝝ doctoꝝ scripta q̄ vidi: gentiliū historias nō cōmemorāt: ꝛ puto illā forte causaꝫ: ꝙ ad itellectum sacre scripture nihil cōferāt: vn̄ vsqꝫ ad sardanapallū vltimū monarchā assyrioꝝ nullā mentionē faciunt de alijs in remedijs. Et nota ꝙ quibusdā impitis mirū valde videt̄: quare sci viri sic diligenter scrutati sūt historias gentiū cū tn̄ in scriptis suis moneāt nos sursū coꝛ habere: ꝛ terrena fastidire: iuxta illud. Non loq̄tur os meū opera hoīuꝫ ꝛ illud. Laudē dn̄i loquet̄ os meū. Pro quo est aduertendū: ꝙ multiplex necessitas eos ad hoc cogebat. Fuerūt eni quidā heretici ꝛ gētiles: q sacrā scripturā calūniabāt̄: quasi falsa eēt: eo ꝙ indebite assignaret decursu tēpoꝝ: ꝛ multa dixerūt facta esse alijs tpibus q̄ ipsa narraret. Sed postq̄ hieronymus ꝛ alij intelligētes applicassent simul historias: patuit ignauia eoꝝ: eo ꝙ optima cōcordia fuit: sicq̄ factū est: ut sacre scripture: nouū testimoniū accederet de inimicis: qd̄ firmissimū est: quo tn̄ nō indiguit: q̄uis vtile fuerit ꝓpt̄ imꝑfectos. Alia necessitas idē expetijt: ꝓpt̄ idolatriā destruēdā. Quia. n. tota sil' gētilitas falsos deos coluit: necesse fuit indagare originē illius erroris: ut mā̄ifeste possit iꝓbari cult⁹ ille vanissim⁹ ipioꝝ demonū: sic̄ late pꝫ ꝑ augustī. in libris de ci. dei *

Anno mundi. 4240 — 4266

¶ Linear xp̄i.

Iosaphat ā. 25.

¶ Numer⁹ bellatoꝝ in hierusalem 1160. milia exceptis q̄s illis posuit rex in vrbibus iuda. Omnes hi ad manū regis.

096 — 116

¶ Iste fuit fili⁹ achimaas. Porro p̄mo paralipo. 6. vbi ponit̄ catalag⁹ pōtificū iste açarias genuit ioannā: ꝛ regl 4. dr̄: ꝙ ioiada isti successit: forte binomi⁹ fuit: vel est viciū scriptoris.

¶ Iste iosaphat satis bon⁹ fuit ꝛ gloriosus: diues ꝛ deuot⁹ in via dn̄i: nec aliq̄d mali de ipso legit̄: nisi ꝙ impijs regib⁹ israel q̄nq̄ p̄buit auxiliū: ꝛ q̄daꝫ ꝑua alia: ꝛ iō dn̄s fuit cū illo: ꝛ pacē dedit ꝛ pugnauit ꝑ eo ut pꝫ 2. palip. 17. cū trib⁹ seq̄ntib⁹ cap.

¶ Elias thesbites de t̄ra arabuꝫ: de tribu aaron ꝓpheta magn⁹ claret scītate vite: ꝛ miraculoꝝ glīa: h regū malle⁹ fuit: q etiā i ꝑadisū curru igneo subuectus est: ut pꝫ 3. regū 17. Ipse dicit̄ duplicē spm̄ habuisse. s. ꝓphie ꝛ miraculoꝝ: q etiam requieuit sup eliseum.

¶ Pōtifices. Açarias.

¶ Iste hela āno 16. asa regis iude cepit reḡre: ꝛ ꝑcussit eū çamri cū oi domo p̄ris sui ut pꝫ 3. regū 16.

¶ Samaria condit̄.

¶ Iericho extruit̄.

¶ Fames maḡ in israel iuxta v̄bū elie

¶ Reges isrl'. Hela ā. 2. fi. baasa. Zamri di. 7. Amri an. 12. Ahab fi. amri an. 22.

¶ Iste paup hō tot⁹ deui⁹ erat valde instabilis: puerilit̄ mitis: ꝛ furiose strēnu⁹ icepit regere 38. āno asa ꝛ sup oēs q añ eū fuerāt iniq̄ egit: si habuisset sp bonā directionem multa mala nō fecisset: sꝫ impia ieçabel pl⁹ reḡbat q̄ ip̄e ꝛ impulit ipsū ut seq̄ret̄ se.

¶ Iste çamri deleuit domū baasa: ꝛ stati ꝑcussit eū amri: ꝛ reḡnuit pro eo

¶ Iste amri āno 21. cepit reḡre: ꝛ fecit malū sic̄ antecessores sui.

¶ Micheas ꝓpheta de tribu ephrem: i monasti oꝛt⁹: quoniā peccātē achab sepi⁹ arguebat: ꝛ ipsū p̄dixit moritu: sub ioraꝫ filio eius: p̄cipitio valde porrecto iactat⁹ occubuit ut pꝫ. 3. regū 22.

¶ Reges syrie. Benadab.

¶ Iste benadab fili⁹ tabrēmon filij ozon regl syrie inijt fed⁹ cū baasa rege isrl: ꝛ rupto federe illo: ꝑcussit fed⁹ cū asa rege iuda ꝛ ex tūc turbauerūt reges syrie regnū israel ut pꝫ. 3. regū. 15.

¶ Ieçabel filia regl sydonioꝝ: vxoꝛ achab q̄dē toti⁹ malicie ꝑdigiū ꝓphas dn̄i occidit ꝛ sc̄tū nabath ꝛ alia multa fecit mala: q̄ postea interfecta fuit ꝑ hieu.

Agrip pa filii us.

¶ Iste agrippa post tyberiū .40. ānis regnauit. His tpibus homerus fuisse in grecia phibet.

* vbi luculēter pbat q doctores gentiliū in ppriis libris suis sibiipsi 9dicunt: et pueriliter nimis et grosse pcedūt: ita ut etiā phi ac ceteri vtuosiores vtriusq3 sexus hoies: eos verbis et scriptis redarguerent. Tertia cā eque necessaria fuit: vacillatio infirmorum adhuc in fide tpe pmitiue ecclesie: q seducti sepius fuerūt a paganis: dicentibus q melius esset colere idola q3 xpm: qr tpe xpianitatis semp fuerūt diffortūia: et tpe cultus deorum magna pspitas: qd oino falsū fuit: ut p3 ex ppriis eorum histotiis: sicut orosius luculēter probat: et etiā aug. : silr et ambrosius etc. q oēs clare ondūt q tpa xpianitatis fuerūt multo gratiosiora q3 idolorum siue crudeliū demonū: ut infra patebit locis suis. Sūt et alie ples cause: q ex pte supra tacte sūt et qdā infra dicent. Vex in oibus est bonū repire cōtemplationē: et pia mens vbiq3 profecit: eo q diligētibus deū oia i bonū coopent. De hac materia vide plenius in libris pallegatis.

¶ Israel et iuda: hoc inter se differūt: q ois populus pus appellabat israel: et q regnabat de gne dauid in hierlm appellabat iuda. Et quoniā ab israel vituli aurei colebāt i dan: et in bethel: proptea ab assyriis pmū capta ē samaria: nō tn oino deleta. Et multo post tpe: iudas a chaldeis ductus est in babylonē: qr miora pctā habuerūt. ¶ Tpe etiā huius orā recessit edom: ne eēt sub iuda. ¶ Abdias ppha de tribu sichē in agro bethachară natus: discipls fuit elie.

¶ Iste ioram pessimus filius de bono patre: occidit frēs suos: et ambulauit in viis regū israel: et ideo miserabiliter plagatus in omnibus: infeliciter obijt vt patet. 2. paralipo. 21.

4291 · 4299 · 4300

Iorā an. 8.

¶ Athalia vxor eius filia achab naturalis et amri: mō loquendi cōi. qr auus eius erat.

ochoçias. açaias ā. 1

Atha lia ā. 6

insidie. insidie. Ista p tyrānidem iuasit regnū et occisa est.

908 · 900 · 899 · Anno ante xpi natiuitatē.

¶ Iste ochoçias fecit malū corā dño sicut pat eius: et statim occisus ē a hieu: cū oi domo ahab. Athalia vo mat eius audiēs mortuū filiū suū surripuit regnū: et occidit oē semē regiū et regnauit sex ānis et .7. āno ioiada pōtifex fecit eā interfici: ut hr. 4. regū. 11. et 2. paralipo. 22. et. 23.

¶ Iste ioiada inclytus fuit: et amouit athaliā ne regnaret sup iudā: cōstituitq3 ioas filiū iorā pro ea: ut p3. 4. regū 11. et 2. paralipo. 22. Hic solus post moysen legit vixisse. 130.

Iosabeth soror iorā vxor eius.

Ioiada vixit ā. 130

¶ Ionadab filius rechab clarus sacerdos habet: de his stirps valde religiosa descendit: q tanq3 peregrini 9uersati sūt sine agris etc. Et nota q rechab descendit de ietro sacerdote madian cognato moysi.

¶ Eliseus ppheta filius sa phat de terra ruben q erat de abel: surrexit loco elie: duplici spū vtriusq3 testamēti: timoris. s. et amoris preditus: q tam reprobis q3 electis per oia gratus extitit: clarus vtutibus: et miraculis gloriosus: pmo miraculo: aquā iericho sanat ut p3. 4. regū. 2. etc. et morit anno 1153. post natiuitatem abrahe.

Ochosias ā. 2. filius - Achab.

Iorā an. 12.

¶ Iste iorā incepit regnare. 18. āno regis iosaphat loco frīs sui ochosie: hūc obsidebat benadab in samaria: et diuinitus meritis elisei fuit liberatus ut p3. 4. regū. 6. 7. etc. s3 qa secutus fuit peccatū ieroboā: interfectus est a ieu cū oi domo patris sui. ut p3. 9. et. 10. c. vbi supra.

Ieheu an. 28.

¶ Iste iehu rex vnctus a puero elisei: percussit iorā cū oi domo achab et etiā ochosiā regem iuda: et destruxit domū baal et pphetas eius occidit: vnde meruit posteris suis regni sedem vsq3 ad quartā generationē. ut p3. 4. regū. 9. et 10. sed nō dimisit vitulos.

¶ Iste ochosias misit ad beelçebub deū accaron 9sulēdū si posset sanari: ppter qd obiit iuxta vbū elie: ut p3 4. regū pmo. cepit aūt regnare. 17. āno regis iude iosaphat.

Açabel

¶ Iste açabel exigētibus demeritis suis occulta dei iusticia pmotus fuit i regē syrie: ut affligeret filios isrl et suā plōgaret inigtatē. Afflixit aūt israel vltra modū ut p3. 4. reg. 10. Nemo igit glorietur etiā si a deo apte ad officia promoueatur cum nesciat quid in occulto dei tremēdo iudicio de se diffinitum sit.

¶ Titus liuius vocat istū romulū: Eutropi⁹ vo ꝛ alij qdā aremū.

¶ Reges italie.

aremulus filius 12. rex.

¶ Iste aremul⁹ filui⁹ regnauit ānis. 18. tpe ioas regis iude. Hic p̄sidiū albanoꝝ int̄ mōtes vbi roma nūc ē posuit. Hui⁹ fili⁹ fuit iuli⁹, pau⁹ iulii proculi: q cū romulo romā cōmigrās: fundauit iuliā gentē. Iste etiā ob impietatē: fulmine ictus interijt.

¶ Ligurgus his tpibus floruit: q licꝫ gētilis fuerit: tñ leges iustissimas naṫali iuri ꝛ diuo ɔsonas lacedemonis dedit nec qcq̄ꝫ censuit: cui⁹ nō ipse exemplū pri⁹ daret. Auri argentiqꝫ vsū: ꝛ omniū scelerꝝ materiaꝫ sustulit. Fūdos oiuꝫ eq̄liter int̄ oēs diuisit: ut equata p̄rimonia neminē potentiorē altero redderēt. Cōuiuari oēs publice iussit: ne cui⁹ diuitie in occulto essent. Iuuenib⁹: nō ampli⁹ q̄ꝫ vna veste vti toto anno pmisit: nec aliquē cultri⁹ q̄ꝫ aliū progredi voluit nec opulētius epulari. Emi singula nō pecunia: sꝫ compatōe merciū iussit. Pueros puberes nō in forū: sꝫ in agꝝ deduci iussit: ut pmos ānos nō in luxuria: sꝫ in oī ope ac labore agerēt: nihil eos somnij cā substernere ꝛ vitā sine pulmēto degere: nec pusin vrbē redire q̄ꝫ viri facti eēnt. Cōstituit v̄gines sine dote nubere: ut vxores nō pecunie cā eligerēt: seueriusqꝫ mr̄imonia sua viri coercerēt: cū nullis dotis frenis tenerēt. Maximū honorē nō diuitū ꝛ potentū: sꝫ senū eē ɔstituit. Et qa he leges dure videbanṫ: iureiurādo eos astrinxit: ne qd de tam diuinis legib⁹ mutarēt donec rediret: ꝛ sic extra patriā pfectus: volūtariū ppetuo duxit exiliū: ut suis legib⁹ eṫnitatē daret. Moriēs etiā p̄cepit ossa sua in mari pijci: ne si ad patriā deferri cōtingeret: lacedemones se a iuramēto solutos esse putarēt. O hominē gentilē: q pene solus amputas ab oībus xp̄ianis etiā scis omnē supbiendi matiam. Non glorienṫ martyres nostri: quasi aliqd magni p vita eterna fecerint qñ talia videm⁹ paganos fecisse. ꝛc. vide Augꝰ. pmo 2. ꝛ 3. de ciui. dei. ꝛ specialiter in qnto.

Anno mundi. 4306

¶ Reges iuda.

¶ Linea xp̄i.

Ioas an. 40.

¶ Hunc ioas cū patre açaria ꝛ amasia nepote: ob enormitatē scelerum ꝛ qa nec pater filiusue aut quispiā eoꝝ nihil bonū habebat. Matthe⁹ euangelista: ipsos a domini saluatoris generatione secludit.

168

¶ Iste ioas dum adhuc infans eēt subtractus fuit ab interfectione: que exercebaṫ ab athalia. Cū autem esset annoꝝ. 7. cōstituit eū ioiada pontifex regē: ꝛ optime se habuit cūctis diebus: quib⁹ rerit idē venerand⁹ sacerdos dñi: sꝫ post mortē eius delinitus blanditijs magnatoꝝ: q odio habebāt sacras cerimonias humilis obedientie mosaice legis: deprauatū ē cor regis in interitū suū ꝛ illoꝝ: cunctis retro natiōibus horrendū relinquētes exēplum: q̄ꝫ sit graue piaculū: humilibus nolle cōsentire. vide. 2. paralipo. 23. et. 24.

Pontifices.

¶ Zacharias fili⁹ ioiade lapidaṫ iussu regis ioas: inter altare ꝛ templum: et glorioso martyrio coronaṫ. 2. palipo. 24. increpauit enī ioas ꝙ dereliquisset dominū.

Açarias.

¶ Iste aūt çacha diciṫ cognomēto in euāgelio filius barachie. i. benedicti dñi.

¶ Iste açarias boni p̄ris bon⁹ filius: titulū laude dignū meruit: qꝛ p çelo legis cōstāter restitit osie regi iude: volenti sacrificare ut pꝫ. 2. palipo. 26.

¶ Reges israel

Ioas an. 17.

¶ Iste ioas valde attritus est cum tota gēte sua ab açabele rege syrie: ꝛ ideo deprecabaṫ dñm: et paruillum releuatus est: ut pꝫ. 4. regū 13. ꝛ cepit regnare. 23. anno ioas regis iude.

¶ Reges syrie.

¶ Iste auētinᵘ filiuᵘ.37.ānis regnauit:ab h mōs auētinᵘ:q nūc ps ē vrbis:nomē accepit i q̄ ⁊ sepultᵘ fuit:hūc dicit augˡ 18.de ci.dei.etiā iter falsos deos ānūeratū a stultˡ gētibus

¶ Hic pchas filiᵘ auētini regnauit ānis.33.tpe iosie regis iude: vn̄ virgilius laudes eiᵘ extollit in hoc vᵘ su. Proximus ille pchas:romane gloria gentis.

Auēti/ nus fil uius- rex. 13.

Pro/ chas fil iuᵘ. 14

¶ Notabile quoddā factū ac relatu dignū hoc tpe in britania fert̄ accidisse. Fuit ibi rex qdā leyr nōie:filijs carens:ſ3 tres pulchras filias habens:qbᵘ regnū diuidere cogitabat:ut tn̄ sciret cui potiorē ptē daret:a singulis iterrogauit q̄ntū ipsū diligerēt. Prima ⁊ secūda rn̄derūt sub iuramēto: q̄ pluſq̄ ppꝛias aias. Tertia aūt vidēs senē blanditijs credere:seriosiᵘ rn̄dit:q̄ ipsū ut patrē diligeret:neq3 ut ampliᵘ iterrogaret: ptinus subiūxit:quātū habes:tantū vales:tātūq3 te diligo. Iratᵘ pater:duabᵘ regnū diuisit: tertiā aūt exhereda/uit:quā tn̄ ppter nimiā pulchritudinē:rex frācie sine oi dote in cōiugē accepit. Senescēte aūt leyr a duabᵘ filiabus ac eax maritis regno puat̄:⁊ i tātū despicit̄ q̄ vix cū vno famulo ab ipsis teneret̄. Recordatᵘ igit̄ pstine gl'ie:⁊ iniurie quā iuniori filie fecit:q̄ sibi veritatē dixit:cū fletu in hāc vocē erupit. O filia q̄3 vera sūt dicta que mihi rn̄disti. Quātū habes tātū vales:tātūq3 te diligo. Dū igit̄ habui qd̄ dare potui visus sū eis valere:q nō mihi ſ3 donis meis amici fuerūt. Interim dilexerūt me:ſ3 magis munera mea:nā abeūtibus muneribᵘ:⁊ ipsi abierunt:tandē cū non haberet qd comederet aut indueret:ab ipsa iuniore filia clemēter suscipit̄:regnoq3 gloriose restituit̄. Sil'ia plura repies. Nota plerūq3 dulciloquos fidelitate:fideles dulciloquio carere. ¶ Proca isto regnāte. Sydon argiuus:⁊ mensuras ⁊ pondera repperit. Cū apud hebreos baranas in iudea:⁊ ieroboam in hierusalē regnarent.

4346 — 4375

Amaçi as an. 29.

Sine rege an. 13.

858 — 824 — ¶ Anno ante xp̄i natiuitatē.

¶ Iste amaçias bonis initijs malū duxit finē qd̄ cōe satis vsq3 hodie i potestatibᵘ apparet Multos nāq3 officˡ. destruxit: etiā notabiliter pbatos.cuiᵘ exēpla hic sūt plurima: h etiā deos seyr adorauit ⁊c̄.ut p3.2.paralipo.35.

¶ Heliseus morit̄ ⁊ ossa eius pphetant: quia mortuᵘ suscitat̄ eox tactu:⁊ tres victorias habuit israel cōtra syros meritis eiᵘ: sepultus ē in samaria.

¶ Nota q̄ regnū iude pᵘ mortē amaçie fuit. 13.ānis sine rege: qd̄ subtiliter optet accipe ex collatōe ānox regū isrl' ⁊ iuda: qꝛ amaçias cepit āno 2.ioas regis israel:⁊ oçias filius amaçie cepit anno 27.hieroboā regis isrl':qd̄ tps extēdit se ad 41.ānos:a quo subtrahe ānos amaçie:⁊ sic manent. 13.qbᵘ oçias puulᵘ erat:nec adhuc ad regnū aptᵘ. Hoc aūt.lxx.⁊ multe alie historie nō hn̄t:ſ3 alibi h supplent:⁊ fm hoc oportet cōcordare eas:aliogn errabis quo ad supputatōem annox ⁊c̄.

¶ Ionas ppheta filiᵘ amathi clarᵘ habet: ⁊ multa pdixit q non sūt scripta. Hic pᵘ hec mittit̄ ad niniuē:ut p3 in eius libro. Dicitur aūt q̄ ipsū helias suscitauerit a morte adhuc puex.

-incepit regnare āno. 15.amaçie regis iude.

Ioas an. 16.

¶ Iste ioas pcussit syros tribᵘ vicibᵘ iuxta vbū eliçei:⁊ tulit vrbes ō māu benadab filij açabel ⁊ restituit regno suo. Ipe etiā afflixit amaçiā nō volēs:ſ3 cōpulsus:supbia eiᵘ humiliauit:ut p3 4.regˡ. 13. Et cepit regn̄e 37.āno ioas r̄gˡ iude

Hiero boā.ā. 41.

¶ Iste ieroboam satis bellicosus ⁊ victoriosus fuit: ⁊ cōtriuit regē syrie ⁊ restituit regnū israel sicut pus: insup ⁊ damascū iuxta vbu ione pphete. Attende q̄3 sit instabilis statᵘ regnox. Isrl' contritus vsq3 ad nouissimū humiliatᵘ est valde:syri eleuati iā ab infirmis mirabiliter depmūt:sic q fuit supra fit infra, ⁊ eō q fuit infra ascēdit supra: ut pᵘ descēdat infra:hec ē rota volubilis huius tpis: ⁊ iō non est mix q̄ pauci electi ad hoc assumuntur a dn̄o: ⁊ q̄ viri sensati huiusmodi instabilitatis negociū totis viribus fugere cōtendunt: vide augˡ.de ci. dei.in multis locis: si boni regnant multis prosunt:si mali econtra ⁊c̄.

Bena dad.

¶ Iste benadad fuit filius açachelis: ⁊ debet scribi p.d. fm hieronymū.

¶ Iste arbat⁹ vicit sardanapallū dñm suū τ mōarchiā ei⁹ p̄m⁹ destruxit τ ad medos trāstulit spe magl q̄ re: q² dari⁹ h̄ post fecit

Arbat⁹ p⁹ rex medoꝝ

regnauit ā nis 28.

¶ Fili⁹ arbati prim⁹ rex macedonū fuit.

Macedōnꝝ regū orīt

¶ Charan⁹ p̄m⁹ macedonū rex: regnāt annis. 28.

¶ De h̄ regno descēdit alexander magn⁹. Destruit aūt tpe onie pōtific pij

¶ Lacedemonioꝝ reges deficiūt. Lidorum incipiunt.

Arnuli us filui usā. 43

¶ Iste arnuli⁹ filui⁹ regnauit an. 43. τ frēm suū numitorē de regno eiecit τ post ipē a romulo τ remo fribus gemi nis occisus est: τ numitor restitutus fu it in regnū suū: q² fuit auus eoꝝ.

¶ Reges italie.

¶ Monarchia assirioꝝ illa mag̃ cessat: q̄ stetit vltra 140. ānos τ surgūt tpa horrēda pene vsq₃ ad xp̄i natiuitatē: in qb⁹ hūan⁹ sāguis vltra q̄₃ credi pōt: in oībus mūdi ptibus tanq̄₃ aqua effusus est: vide chronicaꝝ orosij libro secūdo τ alioꝝ

¶ Spartani ipsi sunt lacedemones: p annos 50 cū atheniēsib⁹ cruētissima bella cōmittūt vbi sp incerta victoria fuit. Terra mariq₃ pugnatum est τc̄.

Reges assyrioꝝ

Sardanapall⁹ vltim⁹

monarcha assyrioꝝ.

Phul.

¶ Iste sardanapallus tot⁹ viciosus fuit: puluinariaq₃ p̄m⁹ reppit habitu mulieri indut⁹: īter mulieres delicijs vacauit. Ob hoc īdignati vasalli ei⁹: noluerūt āpli⁹ sibi obediētiā seruare: aggressi etiā ipsū debellarūt: qd̄ cernēs seipsū cōcremauit. Fuerūt tñ reges assyrioꝝ potentes sine monarchia vsq₃ ad destructōem niniue.

¶ Iste phul τ sequentes recupare volentes monarchiā: nō modice turbarūt terrā τ ascēdit etiā in isrl̄ τ cepit thersam: τ factus est manahen rex israel ei tributarius vt habet. 4. regū. 15.

Anno mundi. 4388 — 4414

¶ Reges iuda.

Linea christi.

Ozias vl' açarias 52

¶ Orosius āno aū vrbē cōditā. 64. nouissimus apud assyrios regnit sardanapallus vir muliere corruptior. Qui īter scorta regis: femineo habitu purpurā collo gestās: a p̄fecto suo arbato: q tūc medis p̄erat: inuisus atq₃ execrationi habitus: ex citis medoꝝ populis: ad bellū puocatus τ victus: ardenti pyre se iniecit.

118 — 582

¶ Iste ozias fecit qd̄ bonū erat corā dño: nec aliquid mali de eo scriptū est: nisi q̄ adolere voluit incensū sup altare thimiamatis phibente eū sacerdote açaria: ppter quā inobedientiā pcussit eū dñs lepra ut p₃ 2. palipo. 26. Etiā tūc terremotus fact⁹ fuit: τ cineres altaris effusi sunt.

¶ Esaias nobilis pp̄ha claret: vnus de q̄tuor principalioꝝib⁹: q euangelista magis q̄ pp̄ha dr̄ a scō hieronymo ppter euidētiā pp̄hie sue.

¶ Pontifices

¶ Osee pp̄ha p̄m⁹ de x. mittit̄ cōtra x. tribus.
¶ Joel 2. de xii. pphetat de iuda τ fut̄a ei⁹ tribulatione.
¶ Amos 3. 5 gētes multas pphetat: τ spēaliter 5 x. tribus.
¶ Abdias 4. de x. prophetat contra edom.
¶ Jonas mittit̄ ad niniuitas: qui audierunt eū: sed israel nec multis credidit.

Amarias.

¶ Reges israel.

Sine rege ā. 33.

Zacharias fi. hieroboam mēsib⁹ 6.

Sellū men. 1

manahen ā. 10.

¶ Hic regnuz isrl̄ fuit sine rege annis. 33. quod p₃ ex collatiōe regum iuda.

¶ Iste çacharias cepit regnare āno. 38. osie regis iude: τ fecit malū sicut p̄decessores sui. Et hic ē. 4. p⁹ iehu τ pcussit eū sellū: et regnauit pro eo: q stati pcussus a manahē: regno et vita caruit: ut p₃ 4. regl 15

¶ Iste manahē cepit regr̄e āno 39. osie regis iude fecitq₃ malū coram dño τ tradidit eū dñs i man⁹ regl assyrioꝝ: q idixit ei talēta argēti mille: ut pa₃. 4. regl 15.

¶ Reges syrie.

Raasim.

* Esaias pp̄ha missus ē cū iasub filio suo ī occursū achaç: ut diceret ei ne timeret τ cor eius ne formidaret a duabus istis caudis titionū fumigātiū: quos vocat raasiz τ phacee: eo q̄ ī ipsis esset finiendū regnū syrie. i. damasci: τ regnū samarie. i. x. tribuū: que alio nōie appellabat̄ ephraim.

¶ Iste raasim rex syrie uastāit iudā tpe achaç: pp̄t qd̄ obsedit eū teglat phalasar in damasco: τ cepit ciuitatē: τ ipsū interfecit: τ trāstulit populū ut p₃ 4. regū. 16.

¶ Ozias q τ açarias duplici noīe: τ vno qdē atq₃ eodē tpe hesaiā: osee: ioel: τ amos prophetasse: ex reb⁹ que ponūtur in titulo cognoscimus: q̄ principiū verbi dñi fuit in osee filio beri. Amos aūt pater hesaie: non ut *

¶Rhea vgo filia numitoris in templo dee veste fuiuit:q̄ post amisit amasiū τ cōcepit:pepitq; gemellos:romulū τ rhemū ob hoc ipsa viua defossa ē propter incestū:τ infātes proiecti sūt foras:τ mirabiliter a lupa nutriti. Porro ob reuerentiā romanoꝝ:dixerūt poete q̄ mars deus belli cōcubuerit cū ea:stupꝝ taliter aut palliātes aut excusantes vel honorantes.

¶Conditionē vrbis titus liui⁹ p decē τ q̄ttuor decades.id est. 140. libros psegt:sed hodie nō oēs reperiunt. De ipso facit btūs hieronym⁹ mētionē in epla ad paulinū: τ seneca in vltimi declamationū libri prologo.

Numitor.

¶Iste numitor restitut⁹in regnū:statim post a romulo occisus fuit:ut orosius testat.

¶Iste teglatphalasar cepit terrā neptali τ galilee:τ eos q trās iordanē erāt trāstulit in assyrios:p⁹ etiā ob rogatū achaç obsedit damascū τ raasim:regē damasci iterfecit:τ syros trāstulit i cirenē ut patz 4.regū. 15.

¶Sybilla erithrea oīuz aliaꝝ sybillaꝝ clarior hoc tpe quidā dicūt q̄ vixerit:alij q̄ eius carmina circa hec tempa sunt inuenta:ipsa autē añ bella troiana vaticinata sit aptissime de xp̄o τ pulchre. vide aug. 18.de ciui.dei.

teglatphalasar

¶Iste salmanaçar obsedit samariam āno 9.osee regis israel:cepit eā:τ rege misit in carcerē:τ israel trāstulit in assyrios τ cessauit regnū israel qd̄ sterit ānis. 282. Samaria tūc dicta ē:que nūc sebaste dicit fm hieronymum.

Salmanaçar.

¶Olimpias p̄ma a grecis instituit:vel a belliēsib⁹ p⁹ ānos troiane captiuitatis. 395. Et hec ē era famosissima: tā latinoꝝ q̄s grecoꝝ. Et fm hieronymū olimpias vna q̄ttuor ānos plenos cōtinet:τ fm istū cōputū āno 40.osie vel circa:ista era incipit.s.āno mūdi. 4428. fm septuagita iterp̄tes circa 50 annū osie. Et nota q̄ xp̄s nascit olimpiade 193.q̄ faciūt ānos. 772.

4440 — 4456

Ioathan an. 16.

¶Iste ioathan rex iust⁹: int ceta vtutū τ bonoꝝ opa:portaz domus dñi sublimissimam edificauit:que in actibus aploꝝ. 3.c. vocat specio sa. Omnes siquidē porte templi:in terra fuerūt:excepta speciosa: que pendebat:que ab hebreis vocabat iobatan.

Achaç an. 16.

Anno ante natiuitatem xp̄i. 752 — 743

¶De hoc ioathan nihil mali scribit: nisi q̄ excelsa more aliorum nō abstulit ut pz. 2. palipo. 27.

¶De hoc achaç nihil boni habet:dereliqt dñm: τ derelict⁹ ē etiā ipse ab eo: τ pcussus cū pplo suo valde ē aregibus israel τ syrie ut patz. 2. palipo. 28.

.6.

¶Micheas pphetat ꝯ hierusalē τ samariā

.7.

¶Naum ppbetare cepit ꝯ niniuen.

achitob.

¶Iste phaceia etiā fecit malū τ pcussit eū phacee:regnauitqz p eo:cepit aūt regnare 15.āno osie regis iude.

Phaceia ā. 2. filius-manahen.

phacee an. 20.

¶Iste phacee filius rhomelie:cepit regnare āno 52.osie:τ sicut fecit sic factū est ei: qa osie cōiurauit contra eū:τ interfecit ipsū:regnauitqz p eo:fecit etiā pactū cū raasiz τ vastauerūt iudaz τ ideo teglatphalasar oppressit eū τ transtulit quasi tres tribus i assyrios:ut pz 4.regū. 15.

Sine rege ā. 8. vt s.

Osee fi i⁹ b elā an. 9.

¶Iste osee vltimus rex israel: cepit anno. 12. achaç regis iude τ fecit maluz τc. Anno nono regni ei⁹ capt⁹ ē a salmanaçar τ isrl trāslat⁹ ē in assyrios ut hēt .4.regū. 17.

¶De isto etiā phacee dicit a btō hieronymo:q̄ etiā in samaria regnauit: τ pcussit de iuda c.xx.milia hoīuz bellatoꝝ τ cc.milia mulieꝝ pueroꝝ quoqz τ puellaꝝ:cū ifinita p̄da in samariā duxit captiua. Rursūqz idez ipsi veniūt ad iudeā τ hierlm:cupiūtqz debellare:nec potuerūt:qa dñs auxiliatus ē eis:filiū suū pp phetiam nūcians nascituꝝ. *

* pleriqz autumāt:terti⁹.xii.pphetaꝝ est:sz alijs diuersisqz apud hebreos scribūtur lrīs. Iste qdē p̄mā τ extremā lrām habet. Aleph. τ sade. Ille vo haym τ iamech. Tradūt etiā hebrei osee τ amos τ hesaiā τ ioel ac ionā:ijsdez pphetasse tpibus. vz. In dieb⁹ osie ioathan:achaç:τ eçechie regū iuda:τ in dieb⁹ ieroboā filij ioas regis israel: De ioa qdē in regū volumie ita scriptū ē. Anno. xv. amaçie filij ioas regis iuda: regnauit ieroboā fili⁹ ioas regis isrl in samaria ānis. xli. τ fecit qd̄ malū ē corā dño:τ nō recessit ab vniuersis pctīs ieroboā filij nabath:q peccare fecit isrl. Ipse cōuertit fines isrl in samariā ab introitu emath vsqz ad mare solitudinis: iuxta vbū dñi dei isrl:qd̄ locut⁹ ē i manu sui sui ione filij amathi pphete q fuit de ieth. Dicūt aūt hebrei:hūc eē filiū vidue sareptene:quem elias ppheta mortuū suscitauit. ¶Assyrioꝝ rex. 36. thonos cōcoleros:q vocat grece sardonapall⁹:tarsim atqz anchialē cōdidit et in plio victus ab arbato medo:semet incēdio cōcremauit. Uiqz ad id tēps: fuisse reges assyrioꝝ: historia refert et fiūt āni sil.m.c.xcvii.oēs aūt āni regni assyrioꝝ a p̄mo āno nini supputāt.mcc.xl. hec hieronym⁹

Era pncipalis romanorum: orosij: martini: et aliorum: ipse est annus xii. ezechie secundum ebreos. secundum lxx. ultimus achaz.

Urbs roma condita anno mundi. 4484.

Tu regere imperio populos romane memento.
Hec tibi sint artes: pacisque imponere mores.
Parcere subiectis: et debellare superbos.

Anno ante christi natiuitatem. 715. roma in monte palatino a gemellis condita est: velut secunda babylonia verum tempore paupertatis nusquam alter locus ea sanctior: nec bonis exemplis ditior fuit: et quanto rex minus habuit tanto minus cupiditatis habebat. Post diuitie auaritiam et luxuriam induxerunt. Nota quod orosius de hoc romulo multa mala scribit. scilicet fratris sui et aui: et aliorum probatissimorum virorum iniquam mortem: et violentias: tyrannidesque plures. Congregauit enim pastores et latrones etc. cum quibus ciuitatulam extruxit et per illam vi alios oppressit circumcirca potentes. *

Romulus annis 37 primus romanorum rex.

Remus a fratre occiditur anno 3. ff. de re. di. l. ulti.

Reges babylonie incipiunt.

Merodach rex babylonie misit munera ezechie ut patet 4. regum 20

Iste merodach primus rex babylonis famosus recessit a monarchia: nec obediuit assaradon regi assyriorum: sicut nec rex medorum: et ob hoc nimis defecit regnum assyriorum et reges babylonie ceperunt esse potentes usque ad balthasar. vide magistrum in histori.

Reges assyriorum.

Senacherib

Assaradon filius senacherib.

Iste sennacherib ascendit in iuda contra ezechiam virum sanctum: et percussit dominus exercitum eius. 185. milia viros bellatores. Ipse autem turpiter fugiens: peruenit in niniuen: et afflixit iudeos et thobiam: tandem a suis filijs occisus est: ut patet 4. regum. 19. et 2. paralipo. 32.

Thales milesius vnus de. 7. sapientibus clarus habetur: qui post theologos. i. poetas: sophi dicti sunt. i. sapientes. Iste thales primus potuit predicere defectum solis et lune: ut dicit aug. 8. de ciui. dei.

Septem sapientes. Tales. Solon. Chilon. Periando. Cleobolus Bias Pitacus.

Anno mundi. 4472 4501

Linea christi.

Ezechias annis 29.

Sol. x. gradibus reuertitur: reducens vmbram per lineas quibus iam descenderat in horologio: et sic illa dies erat longior alijs. x. horis O magnum portentum: strages hostium: additio annorum. xv. vite ezechie

Manasses annis 55.

772 869

Iste ezechias optimus filius de pessimo patre achaz: ambulauit coram domino corde perfecto: excelsa abstulit: et domum dei instaurauit: nec similis eius fuit ante eum in regibus iuda: et ergo dominus glorificauit eum ut patet 4. regum. 18. et 20. et 2. paralipo. 29. 30. 31. et 32.

Iste manasses pessimus filius optimi patris fecit malum super omnes qui ante ipsum fuerunt: et sanguinem innocentem fudit plurimum, propter quod rex assyriorum vastauit iudam et ipsum manassem cepit: et in carcerem misit. Postea ad cor rediens: et dominum deprecans: et exauditus fuit et in regnum suum restitutus. Idola que ante fecerat destruxit et in via domini recte ambulans: non sine grandi admiratione omnium qui eum ante nouerant vitam beatam duxit ut patet 4 regum. 21 et 2. paralipo. 33.

Thobie historia deuotissima et tota exemplaris hoc texit.

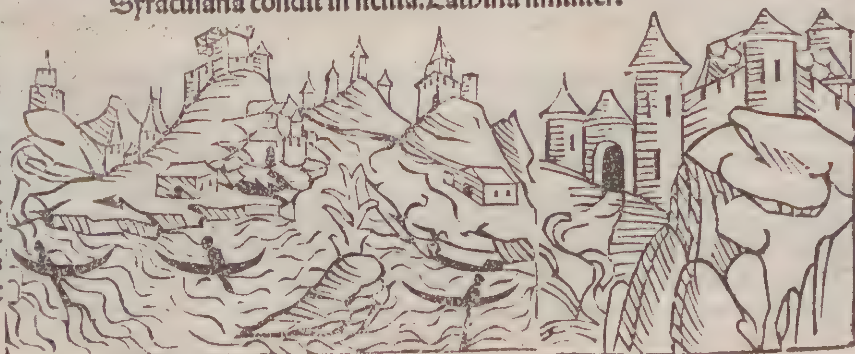
Pontifices.

Sadoch.

Israel transfertur in assyrios et defecit regnum quod stetit. 273. annis et ipse est annus. 6. ezechie.

Syracusana conditur in sicilia. Cathina similiter.

Nineue fuit metropolis assyriorum: quam reges phul et tegathphalassar et sennacherib. 10. tribus ceperunt. Tempore quo regnare cepit achaz. ezechias iam nouem erat annorum.

Ezechias percussit philisteos usque gazam et de populatus est usque ad terminos eius a turre custodum usque ad vrbes munitas quamuis senacherib assyrius per iter ceteras nationes deuastauerit philisteos. Ipse et capiuum duxit israel.

¶ Nota fm augꝰ. 18. de ciuitate dei q̄ cicero magnis laudibus romuli ascribit q̄ nō rudibꝰ ⁊ indoctis tēporibus q̄n facile hoīes fallebāt meruerit honores diuinos: sȝ iā eruditis ⁊ expolitis: vñ pȝ vesanꝰ idolatraꝝ error: q̄r ⁊ si in his tēporibꝰ doctis illumiati sūt: q̄ȝ sit ineptū q̄ antiq leuibꝰ motiuis decepti: hoīes mortuos deos factos putent ⁊ ob hoc ipsi āplı̄ꝰ nemīnē int̄ deos ascribēdū decreuerūt: nō t̄n cessarūt a cultura taliū falsoꝝ deoꝝ: sȝ morē antiquū fouētes ⁊ augētes: qd̄ dictis vetāt fieri: factı̄ approbāt: vñ ɔstat eos nō eē excusatos: imo apostolo teste plus il is peccare.

numa pōpiliꝰ an. 41.

¶ Iste numa maximꝰ idolatra fuit ⁊ vrbē adeo simulachris repleuit: ut ipse ibi locū repire nō possȝ. Hoc mō augꝰ. stulticiā eiꝰ deridet q̄si magna iniuria sibi facta sit: q̄ ipse nō sit int̄ deos ascriptꝰ qui deoꝝ cultū sic ꝓmouit: hic ianuariū ⁊ februariū anno addidit. Mirū supra modū ē: q̄ hi viri p̄cellētissimi ingenij in cunctis pene que sub sole gerunt̄: tā acute disserebāt ⁊ in agnitōe veri dei sic delyrabāt. Grās agamꝰ dño deo. Ipse etiā annū in. x. mēses descripsit: prius sine aliqua supputatōe confusū: ⁊ infinita sacra ac templa: rome cōstituit. Morbo decessit. xlj. imperii sui anno.

* Postq̄ȝ creuit elegit centū senes ꝓ ɔsilio quos appellauit senatores ⁊ mille pugnatores quos milites a numero appellauit: sicut dicit eutropiꝰ: ꝑfecitq̄ȝ i sublime: tādē ob demerita sua īter deos ɔnumeratꝰ ē: eo q̄ ꝑcussus a tonitruo nusq̄ȝ cōparuissȝ: hoc enī ad cumulū sue dānatiōis accessit: ut eo magis tormētaret̄ apud inferos: quo i terris eius memoria celebrior haberet̄: quā v̄tutibꝰ nō meruit: sed falsa vulgi adulatōe aut vera deceptōe adeptus est. Predicti senes post mortē romuli regnauerūt āno cū dimidio: expectantes si forte redisset ⁊c̄.

¶ Sibylla samia fm quosdā his dr̄ fuisse t̄pibꝰ. Et nota ꝙ sci doctores nō vtunt̄ dictis sibyllaꝝ: ac alioꝝ gentiliū ad ɔfirmatōnē fidei scē xp̄iane: sȝ eas nec ꝓphetico sp̄ū claruisse: sȝ arrepticias fuisse dicūt. Vñ augꝰ. ɔtra manicheos disputans dicit. Si qd veri de deo: sibylla vel orpheus: alijue gentiū vates aut p̄hi dixisse perhibet̄: valet qdem aliqd ad paganoꝝ vanitatē reuincēdā: nō t̄n ad istoꝝ auctoritatē cōplectendā. Quantū enī distat de xp̄i aduentu int̄ p̄dicatōem angeloꝝ et cōfessionē demonū: tantū distat int̄ auctoritatē ꝓphetaꝝ et curiositatē sacrilegoꝝ.

4528

¶ Iste glaucus vel caleucꝰ p̄mꝰ ferri inter se glutinū excogitat fuite primus inuentor terre que cōiungit ferꝝ quā solidamē appellāt fabri italici.

Sellū.

¶ Esaias martyrio coronat̄ cum multis aliis eo q̄ regis opera pessima rep̄hēdebat qui sectus fuit i duas partes.

Elchias.

Anno ante natiuitatem xp̄i. 652

¶ Caleucus vir iustissimus leges cōdidit et int̄ cetera decreuit vt q adulterij crimē ɔmitteret vtroq̄ȝ oculo p̄uaret̄ qd̄ cū filius eius cōmisisset iussit ipsū exoculari. vex tota ciuitas aliq̄ȝdiu ei reluctabat̄: Tādē victꝰ instātia populi ne lex a se cōdita violaret̄ suo p̄us: deinde filii oculo eruto vtrisq̄ȝ vsum vidēdi reliqt. Sicq̄ȝ mirabilis eq̄tatis tēperamēto se int̄ misericordē patrē et iustū legislatorē partitus est. Disce o xp̄iane quāta diligētia debeas scā dei tui p̄cepta custodire: si sic maluit paganus puniri ꝓ iusta lege sua: q̄ȝ eā inultā relinq̄re: hec et multa similia oportuit in populo carnali obseruare cū sūma seueritate: quatenꝰ timore pene a prauis cohiberent̄.

¶ Nabuchodonosor subuertit hierusalem.

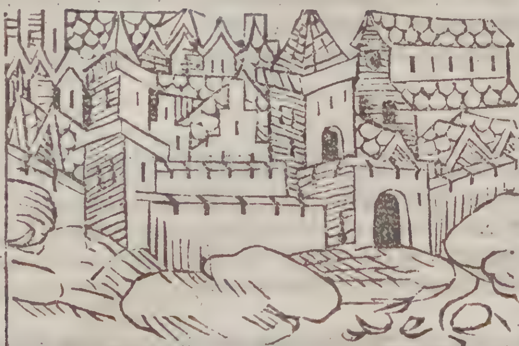

¶ Mortuo romulo q. 37. regnauit ānis: ut refert btūs hieronymus: per quos dies senatores rempu. rexerūt: atq̄ȝ ita vnus expletus est annus. Post quos numa pompi regnauit: q capitoliū a fundamētis edificauit: hic bellū nullū gessit: sȝ nō minꝰ ciuitati q̄ȝ romulus ꝓfuit. Nam et leges romanis moresq̄ȝ ɔstituit: q ɔsuetudine plioꝝ: iā latrones ac semibarbari videbāt̄.

¶ Tradūt hebrei ut idem hieronymꝰ refert: hesaiam soceꝝ fuisse manasse filii ezechie regis iude.

Nota s̄m augu.iij.de ci.dei.q ab vrbe cōdita vsq3 ad augustū tā cōtinue pugne extiterūt:ut p miraculo habitū sit q vnus ann⁹ post p̄mū bellū punicū sine bello trāsierit:exceptis.42.ānis nume:qbus pax ɔtinuata fuit.

Reges romani.

Iste tull⁹ nō ferens temp⁹ pacifice trāsire: ob turbationē quā suscitauit vicinis suis post lōga getis tēpa:merito hostilitatis nomē sibi acqsiuit. Et p̄us regū rōanoꝝ purpura τ fascibus vsus ē:τ adiecto mōte celio: vrbem ampliauit. Et q3 dissipat deus gentes q̄ bella volūt: ipse cum oi domo sua a fulmine pcussus interiit.

Tullus 3⁹ ā.32 hostili⁹

De isto tullo sic dicit valerius li.3.τ.4. Hunc incunabilis p̄mo accepit agreste tuguriū:eius q3 adolescētia in pecore pascēdo fuit occupata validior etas imperiū rexit:s3 senectus ei⁹ in altissimo maiestatis fastigio fulsit.

Niniue destruit̄ p regē medoꝝ: τ regnū assirioꝝ penitus cessauit:ut p̄dixerant naum ppheta τ tobias.

Bizantiū ciuitas condit̄ a quodā pausania rege spartbanoꝝ:que postea cōstātinopolis dicta est.

Hoc tpe dicit hieronym⁹ sibillā samiā claruisse.

Reges babylonie.

Nabuchodonosor.

Iste nabuchodonosor bellicosissimus fuit τ victoriosissimus p oia:eo q eēt vga furoris dn̄i ut puniret pctā populoꝝ multoꝝ. Hic p̄mo erat rex babylonie:τ p⁹ea obtinuit regnu3 assirioꝝ:qd destructū ē a medis τ fact⁹ ē monarcha:τ s̄m h̄ diuersimode ɔputāt āni eius qa diu regnauit. Multipliciter de ipso scriptura loqt̄:iā bona iā mala:q̄ diligēter sci expo suerūt. Placet tn̄ qbusdā:q ppter pniam illā magnā q̄ scribit̄ in daniele sit saluatus τ qa scriptura vitā eius ɔcludit in laude τ confessione vnius veri dei. Idē sentit nicolaus de lyra:ut p3 danielis.4. Dicūt doctores qdā:q deus inspirauit sibi:ut vindicaret se de inimicis suis:sed ipse instinctu isto abusus fuit p superbiā τ inuidiā:τ sic nō meruit p hoc q instrumētū fuit diuine iustitie. Forte de oibus post penituit:meritis daniel

Anno mundi.	4556	4558	4589
Linea xp̄i.	Amon an.2. — Histrus ciuitas in ponto condita.	Iosias an.31.	Ioathas m̄.3
	643	641	611

Iste āmon s̄m textū hebreoꝝ duob⁹ tm̄ ānis regnasse phibet̄: s3 s̄m.lxx.ānis 12.τ ita supplēt̄ hic.x.āni a lxx.de ill̄. 13 s̄ sine rege. Et s̄m hoc aptāde sūt historie alie q̄ cōiter sequūt̄.lxx. Hic ide3 rex fecit malū cora3 dn̄o: τ pcussus a seruis suis:sine penitētia obijt.

Iste iosias optim⁹ filius de puerso prē grā singulari puentus adhuc in pueritia regsiuit dn̄m:τ vsq3 in finē pseuerauit laudabiliter: in qbusdā excessit ezechiā pauū suū τ ideo dicit̄ nō habuisse silēm i regib⁹ iuda. Eius religiosā vitā: τ opa scā plurima:vide.4.regū 22.τ.24.τ.2.paralipo.34 et.35.

Iste ioathas stati3 post mortē pris ɔstitut⁹ fuit rex in hierl̄m: s3 qa nō fuit sicut⁹ exemplu3 pij pris sui iosie:ideo pharao nechao cepit eū τ duxit eum in egyptū:ut p3.4.regū.23.

Pontifices.

Azarias fi.elchie.

Sophonias pphetat destructionē hierusalem τ reedificationem.

Olda pphetissa vxor sellum pphetat iosie regi τc̄.

Thobias morit̄ ānoꝝ. 120.vir scūs plen⁹ opibus bonis τ pphetie spū clarus;pphetauit nāq3 de destructōe hierusalē τ templi quasi iā factū esset:cū tn̄ adhuc futuꝝ esset ppter certitudine3 pphetie:statim post eius mortē vxor eius mortua est:τ egresso thobia iuniore cū filijs suis niniue destructa fuit.

Hieremias secūd⁹ de maiorib⁹;pphetare cepit adhuc puer.xiii.āno iosie regis cōtra hierusalē τ tēplū:τ pphetauit ānis.40.p̄ter illud qd pphetauit in egypto. Grandis duricia populi:τ grādis plaga que punit eum.

Hieremias fuit de genere sacerdotū qui habitabāt contra septētrionem in vico anathoth:q tertio miliario distat ab hierusalem.

¶ His diebus arion mithylene⁹ a delphino inter mare dr̃ trāsportat⁹: vel in chermie: massilia tūc cōdita est. Hie ronym⁹. Legim⁹ ninenne: regnāte apud hebreos iosia: a saicia rege iudeoꝝ fuisse destructā: que dei iudicio: palustribus aquis postea ē submersa: ꝛ hoc plusq̄ȝ centū ānis post cōuersionē ex p̄dicatiōe ione.

¶ Hic primū pontē trās tyberim inter montē auentinū ꝛ ianiculū fecit: ꝛ hostiā ciuitatē cōdidit supra mare decimosexto miliario ab vrbe roma.

Ancus 4⁹ an. 23.

¶ Hostiensis ciuitas ɔdit cuius eps̄ benedicit papā.

¶ Romani populi statū ꝛ decursū luculēter ꝛ breuissime describit florus luci⁹ p ānos septingētos: q̄ttuor ei dās etates: vn̄ ait. Si qs magnitudinē imperij cū ānis cōferat: etatē vltra putet. Ita enī late vbiq̄ȝ p orbes terraꝝ arma circūtulit: ut qui res ei⁹ legūt nō vni⁹ populi: sed generis hūani fata discāt. Nā tot laborib⁹ piculisq̄ȝ iactatus est: ut ad cōstituēdū ei⁹ imperiū cōtendisse virt⁹ ꝛ fortuna viderenẗ. Itē ait. Tanta in v̄tute fiducia ē: ut ille rudis: ille pastori⁹ populus vereq̄ȝ ̄trester ostēdit nihil interesse virtutis eqs an nauib⁹ terra an mari dimicareẗ. Itē O populū dignū orbis impio: dignū oī fauore: ꝛ admiratiōe hoīum ac deoꝝ. cōpulsus ad vltimos metus: ab incepto nō destitit: ſȝ absens simul p̄n̄sq̄ȝ pugnabat.

¶ Daniel adhuc iuuenis susannam liberat: ꝛ i cōspectu regl cū socijs stat. ꝛc̄. Et postea interp̄taẗ somniū regis: ꝛ in sublime tolliẗ ut pȝ dañ. p̄mo

.4600

Ieconias vl' eliach- -im vel ioachim ānis. 11.

Ioachim cognomi- -to ieconias mēsibus. 3.

Sedechias an. 11.

.600

Anno antenatiuitatem xpi.

¶ Hic etiā fuit fili⁹ iosie fr̄ ioathas: ꝛ cōstitut⁹ a pharaone rex hierusalē ꝛ ut daret mulctā ꝛc̄. Et q2 fecit maluȝ nec audiuit ꝓp̄has: ascēdit ɔ eū nabuch. ꝛ fact⁹ est ei seruus trib⁹ ānis: cūq̄ȝ rebellarȝ vēit iteꝝ rex babylōis ɔ eū ꝛ vinctū durit in babylonē: nō q̄ illuc duct⁹ sit: ſȝ immutatū fuit cōsiliū nabuch. ꝛ interfecit eū in hierusalē ꝛ p̄ piecit corp⁹ ei⁹ extra muꝝ iuxta ꝓphetiā hieremie. 22. Et tulit secū vasa dn̄i ꝛ posuit ea in templo suo ut pȝ. 2 paralipo. vltimo

Saraias fili⁹ açarie.

¶ Istū saraiā interfecit nabuch. rex in reblata cū alijs cōsiliatorib⁹ sedechie: ut pȝ regū vltimo.

¶ Urias ꝓpheta occidit a ieconia regeꝛ hieremias incarceratur.

¶ A rege iosia vsq̄ȝ ad sedechiā: nōia regū dictorum sūt valde cōfusa ꝓpter notas elementoꝝ: ꝛ ꝓpter ordinē genealogie: qd̄ q̄dē p̄cepi ex textu hieronymi: iosephi: ꝛ ex greco textu. Ideo aūt ipsa emēdare nolui: ut vitarē plixitatē ex insertiōe longioris text⁹: p declaratiōe dictorū nolum: ꝛ q2 nō fui auctor hui⁹ fasciculi: sed reuidēdi ipsum curā p̄uinciāq̄ȝ suscepi Quāobrem: lectori peritiori hoc solum indicare decreui.

¶ Iste ioachim fuit filius ieconie: ꝛ fecit malū: ꝛ iō stati āmotus est: ne regnaret ꝛ vinct⁹ trāslat⁹ ē in babylonē ꝛ multi cū eo trāslati sūt: ut pȝ. 4. regū. 2.

¶ Daniel.
¶ Ananias.
¶ Açarias.
¶ Misael.
¶ Ieçechiel.
¶ Mardocheus.

Omnes hi cum ioachiȝ rege ducti sūt in babylonē adhuc pueri.

¶ Iste sedechias 3⁹ fili⁹ iosie: ꝛ mal⁹ nō audiuit hieremiā ꝓphetā: ꝛ iō perijt miserabiliter ꝛ oīs iuda cum eo: ꝛ eruti sunt oculi ei⁹ ꝛ filij ei⁹ occisi ut pȝ 4. regū vltimo. ꝛ hieremie 52.

¶ Baruch ꝓpheta.

Iosedech fi. saraie.

¶ Iste iosedech egressus ē q̄n trāstulit dn̄s iuda ꝛ hierusalem p man⁹ nabuch. regis: ut pȝ p̄mo palipo. 6. ꝛ est ductus cū alijs captiuis in babylonē. Dicūt aliqui istū fuisse esrā scribā ꝛ sacerdotē: aut forte frater ipsius fuit.

¶ Abacuc ꝓphetat ɔ nabucho. ꝛ babylonēȝ: sūt tn̄ opiōes quo tp̄e fuerit: hic danieli prandiuȝ attulit dū i lacu leonū eēt apud babylonē s̄m hiero.

¶ Eçechiel ꝓphetat i chaldea transmigratiōis: destructionē hierusalē ꝛc̄. Et tandē martyrio coronaẗ.

¶ Iste priscus ludos instituit ꝛ circū rome edificauit Capitoliū fabricare cepit ꝛ dictū est capitoliū quasi caput solū: qa in fūdamento inuentū fuit caput sine corpe: quasi ,ppbetia futuri: qa ibi postea senatus resedit: quasi vnū caput toti⁹ orbis: ꝛ iste p̄mus triūphās: romā intrauit. Ip̄o etiā regnāte epiclaur⁹ cōdita ē: que postea durachiū ē nōiata.

¶ Reges romani.

Prisc⁹ targn⁹ 37.

¶ Astyages rex medoꝝ vnicā habuit filiā: quā cuidam militi plebeio tradidit: ne ex ea nobil' fili⁹ nasceret̃ ,ppt cām quā magister recitat: ne. s. pelleret̃ a regno a nepote suo: sic̃ p̄dixerāt sibi diectores: ꝛ qđ verebat̃ ei accidit nā ex ea nat⁹ ē cyrus: q ipsū supauit.

¶ Iste nabuchodonosor fili⁹ nabuchodonosor magni fuit: hic hortū q suspēsilis dicit̃ maximis expensis vxori sue fabricauit: ꝛ multa magnalia pegit: ita ut herculem trāscēdisse actuū magnitudine ꝛ fortitudine memoret̃: ꝛ de manubijs hostium tēplū belis magnifice decorauit

¶ Iste euilmerodach fuit frat̃ nabuchodonosor iā imediate p̄cedētis h ioachi leuauit de carcere ꝛ magnificauit eū ꝛ corp⁹ pris effossū iuxta cō filiū ei⁹ diuisit trecētis vulturib⁹: ne resurgeret a mortuis: q de bestia redierat in hōiem.

¶ Reges babylonie.

Nabuchodonosor.

Euilmerodach.

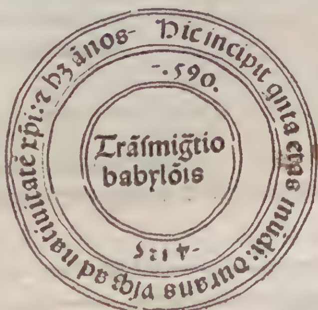
¶ Tres pueri ,piciūt̃ i fornacē succēsā ꝛ miraculose liberāt̃ ut pz dan̄. 3.

¶ Ludus scachorū repit̃ ab xerse pho ,p correctiōe euilmerodach tyrāni: qui suos magistros ꝛ sapiētes occidere ɔsueuit: ꝛ hoc solatio indirecte attractus fuit ad emendationem.

Anno mundi.

4611

4634

¶ Linea xp̄i.

Sala thiel.

065

595

¶ Iste salathiel erat fili⁹ ieconie regis iude quē genuit p⁹ trāsmigratiōem babylonis ut euāgelista matthe⁹ dicit

¶ Templū salomonis incēdit̃ a chaldeis et hierl'm destruit̃ et hec ē vna de p̄ncipalibus eris hui⁹ sacre historie. Stetit nāqz hoc templū. 442. ānis. s. a fundatiōe ipsi⁹ inchoādo: que fuit facta quarto āno salomōis ꝛ ab hac destructōe vsqz ad destructōem: q̄ facta fuit p titū. s. 42. āno p⁹ xp̄i passionē fluxerūt āni. 662. fm eusebiū ꝛ hieronimum.

¶ Pontifices.

¶ Hieremias i egypto ,pphetauit ꝛ regibus egypti p̄dixit: q eoꝝ idola subuerterent̃ cum vgo pareret: ꝛ ex hoc sacerdotes in secreto tēpli loco: imaginē vginis cū puero adorauerūt. Oratōe serpētes de terra fugauit ꝛc̄. tandem zelans ,p populo increpauit: idolatriā populi sui: ꝛ lapidatus ē ab eis. Sed egyptij gloriose sepelierūt martyrem scm̄ in sepulchris regū: ,pter beneficia sua.

¶ Jezechiel post multa que gloriose gessit etiā precib⁹ suis aquas chobar ɔdensauit: ut filij israel ambularēt supeas: chaldei aūt submersi sūt. Tandē pcussis impijs qbusdā a serpētibus quos redarguit: ceteri exacerbati: ipsum equis distraxerūt: ꝛ p crepidines saxorū excerebrauerūt eū: martyrē dn̄i gloriosum facientes.

¶ Babylon fuit metropolis chaldeorū: cui⁹ rex nabuchodonosor cūctis vsqz ad ethiopiā gētibus supatos: interceteras vastauit iudeā: diuqz obsessā hierl'm. Undecimo āno cepit sedechiā: quē ꝛ ipsū captū duxit antiochiā que tūc vocabat̃ reblata. Ibiqz corā prē filijs interfectis: oculos sedechie iussit aufferri: excecatūqz misit in cauea: ꝛ ritu ferarū traxit i babyloniā. Qn̄ aūt a chaldeis captiuata ꝛ vastata ē hierusalē: mādauit nabuchodonosor rex p̄ncipib⁹ suis ut hieremiā de carcere extraherēt. Ceteri ,pphete ut hesaias osee ioel: fuerūt an̄ captiuitatē. x. tribuū israel siue duarū tribuū iude ꝛ beniamin. Alij post captiuitatē ut daniel aggeus ꝛ zacharias. Hieremias vero ꝛ iezechiel: iminēte captiuitate: vaticiniū texuerūt. Sz alter eorū i terra iuda: alter in babylone. Post exordiū eni vaticinatōis hiere. in hierusalē. 35. eius āno: iezechiel in babylone his q cū eo capti fuerūt: exorsus est ,pphetare quīto. vz. āno transmigratōis iechonie. Sophias vo tp̄e iosie ,pphetauit.

Serui⁹ tulius an.34.

¶ Sibylla cumana de xpo pphat: τ targno.ix. codices attulit in qb⁹ erāt descripta decreta rōanoꝝ.

¶ Iste seruius oditionis fuit ex pte mris q̄ ancilla captiua fuit: sed nobilis: hic laudes hꝫ ab historiographis magnas: ꝙ in oi statu fuit τ vbiqꝫ notabiliter se gerebat: tres mōtes vrbi addidit: τ fossas circa muros duxit: τ pm⁹ oiuꝫ census ordiauit.

¶ Iste dari⁹ fuit consobrinus astyagis quē in filiū adoptauit: qꝛ nō habuit nisi vnicā filiā τ dedit ei regnū qa cyrus otra eū pugnauit: τ tñ ābo victi sūt a cyro: sꝫ tanq̄ nepotes eos tractauit benigne: qa auo.s. astyagi regnū hircoꝝ ocessit: τ dario medoꝝ.

Legle far fili. euil- merodach

Sabu sarda chfi. 2⁹

Balta sar fili. tertius

Darius monar cha- psarum.

Cyrus an.30.

¶ Iste cyrus rex persaruꝫ fuit pmo: τ depost trāstulit mōarchiā ad psas: hic ex pte pris plebe⁹ fuit: sed mat ei⁹ erat filia regꝭ astyagis. De isto pphetauit esaias: τ babylonem vicit: balthasar interfecit: danielē magnificauit: τ israel remisit in iudeā ut templū reedificarēt: ut pꝫ esdre pmo τc.

¶ Isti tres fuerūt frēs: q successiue regnuerūt chaldeis: et balthasar fuit vltim⁹ rex babylonie: q interfect⁹ fuit a dario τ cyro: nō eni habebat filiū: τ soror darij fuit mat ei⁹ ideo poccupauit regnū dari⁹ cuꝫ adiutorio cyri: nec audiuit dñs ipsū: qa vasa scā idigne tractauit ut pꝫ dañ. 5.

4659

¶ Historia libri esdre incipit.

Zorobabel.

¶ Iste fm imperiū dñi fūdauit templū: τ manus eius pfecerūt sed longe post: ut pꝫ.6.esdre.

¶ Templum fundatur.

540   516   Anno ante xpi natiuitatem.

¶ Aggeus τ çacharias pphetāt ofortātes populum: τ prouocantes ad edificandum templum.

¶ Post reditū populi isrl de babylone isti duo pfuerūt s.iesus sacerdos magn⁹ tāq̄ regēs: τ çorobabel tanq̄ dux: τ iste vsqꝫ ad herodē seruat⁹ est: ut sacerdotes sūmi essent pncipales τ duces substituti: semp tñ duces erāt de tribu iuda iuxta pphetiā iacob: τ sub hoc regimie sacerdotali optio: nō legit populus declinasse a veritate fidei sicut ante: qa tpe iudicū τ regū sepius ad idolatriā corruit. Et nota ꝙ iudei isti q hic redierūt τ postea dispersi sūt in oēm terrā: iuxta pphetiā dauid: disge illos psal. 58. fuerunt oēs de tribu iuda: beniamin: τ leui. τ pauci de decem tribubus: q aufugiētes iunxerūt se istis. Illi aūt q in montibus caspijs relegati sunt: nunq̄ redierūt fm hebreos.

Jesus fi.iosedech- ipse ē iosue sacerdos magnus figura christi.

¶ Daniel vir desiderioꝝ: scūs τ elect⁹ clar⁹ habet cui⁹ etiaꝫ opa de⁹ miraculis gliosis approbauit: τ ipe scripturā mysticā ipariete legit τ interptatus est.

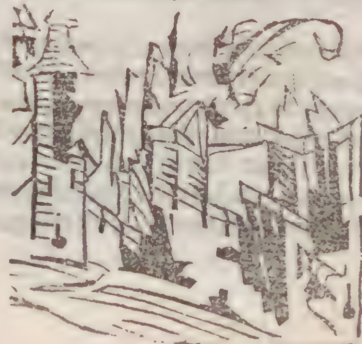
¶ Esdras sacerdos de stirpe aaron claret scitate vite τ sapiētia cui⁹ grādi industria τ labore: tot⁹ iudaic⁹ stat⁹ in melius reformatus fuit.

¶ Babylon illa magna capit τ aufert ptās ei⁹ sicut pdixerunt pphete sci. Hec fuit pma τ maxima ciuitas totius orbis de qua incredibilia scriptta sūt: τ hec tāta vna nocte defecit: ut ostendatur ꝙ ad irā dei ois potētia puluis fit τ fauilla. Dicit verissime ꝙ eā humano ope extrui vel hūanis viribus destrui potuisse pene incredibile videbat: vii gnde spectaculū euidēsqꝫ exēplū mūd⁹ hēt si iformari posset seu etiā vellet.

¶ Ab exterminio regni iudaici: cepit qnta etas: qd iuxta pphetiā hieremie 70. ānis pmāsit. Anno 14. postq̄ pcussa ē ciuitas: q ē. 25. ann⁹ ioachi: cū quo ieçeckiel captiuat⁹ ē: ipse ieçeckiel in visiōibus dei adductus in terrā israel τ vidit renouatōem ciuitatis ac templi: ceremoniaꝝqꝫ eius.

¶ Cōsentit ioseph⁹ in libro antiqtatū.x. ꝙ vastata iudea a chaldeis: nō ut assyrij in samariā misere colonos: sed desertā relinquere terrā: donec post ānos 70. in ea redire iudei: in quo libro scribit tēplū et hierusalē et oēm iudeam. Et rursū enumerādo reges babylonis: si tñ ille sic scripsit: et nō codex fallit mundosus: cētū fere ānos ab euersa hierusalē vsqꝫ ad euersionē regni chaldeoꝝ facit colligi. Scribēs post nabuch. q iuxta teste scriptura post euersū hierusalem ānos. 25. et post frat eius regnauit an. 19. eglesar. 40. sabusardach. men. 9. balthasar. 17. quo tpe a cyro et dario babylon capta est. Eusebius. 30. an. dixit ab euersione hierusalē: vsqꝫ ad initiū cyri. Julius aūt affricanus. 70. cōputat. Hieronym⁹ aliter. Uide ipsos.

¶ Babylonia magna capta τ destructa his temporibus.

¶ Iste targnus seruio iterfecto meliore se arripuit regnū. Hic pm9 oia tormētoꝝ genera excogitauit: et post de regno expulsus est ꝓpter stupꝝ lucretie a filio suo cōmissū. Et noluerūt amodo romani habere reges ꝓpter tyrānidē eoꝝ. Ita rome regnatū ē p. vij. reges ānis 244. cū adhuc roma vbi plurimū vix vsqꝫ ad qntūdecimū miliariū possiderꝫ: quo tpe iudith castissima: olofernē pemit. ¶ Anno etiā pmo cyri psaꝝ regis laxata hebreoꝝ captiuitate qnqgita hoīuꝫ ferme milia reuersi sūt in hierusalē et iuda: et restituit eis vasa aurea et argentea: qnqꝫmilia. cccc. āno incensionis ei9 sm iuliū affricanuꝫ 72. sm eusebiū. 32. et cepert offerre dño: et fūdamta iecerūt: p9ea ipediti sūt.

¶ Reges romani.

Targnus su pb9 7

¶ Cyrus post multa bella tandē cū ad scythas declinasset: a regina thamiris capit et cū toto exercitu suo ad ducēta milia occidit. Caput ei9 presscissū: in vtreꝫ humano sanguine plenū proiecit dicēs. Satia te sāguine quem sitisti.

¶ Sybilla hellespontina de agro troiano nata his dr fuisse tpib9: et pphetauit sic de xpo. Jesus nascetur de casta.

¶ Lucretia femina nobilis et honesta: a filio regis targnio iuniore violenter oppressa: seipsaꝫ stulte gladio interemit. Hec i exēplū castitatis allegari solet: sed non excusat ab homicidio: ut dicit augꝰ. pmo de ciuitate dei.

¶ Babylonia noua in egypto condit a cambyse: qui totuꝫ illud obtinuit regnū: et deuicit egyptum.

¶ Reges persaꝝ.

cābises fi. ciri ā. 7. 29 - -ānis. 8.

Erenei des 39 mag9 - -anno medio

¶ Iste cambyses varie nōiat a diuersis. Apud esram arthaxerses dicit vel assuerus i historia iudith: que sub eo facta fuit vocat nabuchodonosor. Hic potenter interdixit ne hierusalē aut templū reedificarent. Et pater ei9 tmmodo pcepit: ne ciuitas extrueret: et etiā tunc principes cyro ignorāte: impedierūt opus domus dñi. Hic quēdā iniquū iudicē viuū excoriari fecit: et filiū sup paternā cutem sedere iussit: ut hoc timore scelus vitaret: et recte iudicaret

¶ Iste duxit filiaꝫ regi i vxorē: et nō diu p9mo rit. Pātaptes filia cābysis fuit his duob9 successiue i diugē sociata sm hiero. sup dañ. li. 3.

¶ Anno mundi. 4684 4709

¶ Fuit aūt daniel in susis castro: que metropolis est regionis elamitarū i qua turrē extruxit excelsā in quadrato marmore edificata: tante pulchritudinis vt

¶ Linea vsqꝫ in psens noua esse videat. In ea regū persarū atqꝫ medorū condunt relige xpi.

¶ Historia iudith hic texit. Ipsa autē exemplar totius pudicicie ponitur.

515 460

¶ Arfaxad post mortē cyri p vim obtinuit regnū medorū: et edificauit ciuitatē grandē. Ecbathanis et disposuit rebellare otra nabuchodonosor. i. cambysen: et tn ab eo victus fuit. ut pꝫ iudith pmo.

¶ Holofernes princeps militie nabuch. cābysis: multas terras dño suo subiugauit: et tādē venit ad bethuliā: et ibi a iudith muliere interficit: ut pꝫ iudith. 2. et 13.

¶ Pontifices.

¶ Falaris siculus tyrānus multos innocētes depopulat: Hic quendā berillū artificē: q taurū ereū fecit ad puniēdū hoies: in eūdē ipm piecit pmū vt experiret qd fecerat: et clamor eius p os tauri sonuit terribiliter quasi boatus bestie: et sic tyrānus iniustus: inuenit aliqn quem iuste puniret. Istud factū dicit orosius: āno ante vrbē conditā. 73. vel circa etc. et ut dicitur: sicilia semper tyrānorū nutrix fuit.

¶ Pitagoras prim9 phs. Nō qꝫ gentiliū sapia que totalit de creaturis fuit p mo icepit a diis: qn adhuc tēpa grossa fuerūt: qa tūc q pauloplus ceteris sciebāt: a populo rudi dii putabant. Post hec creuit prudētia: et tunc theologi venerūt. Ipsi sūt poete antiqores: qui de falsis diis multa mendacia finxerūt vrbano smone. Si isti ante venissent pfecto dii putarent: sed tēp9 obfuit eis. Post hos venerūt sapiētes. i. sophi q mira iactātia gloriā suā celebrauerūt: nec tn diuinū aut theologicū honorē meruerūt ppt tēpus: qr iam melius sciebat: malā tn cōsuetudinē cū ceteris cōtinuauere: licet nouos deos fieri phiberēt. Demū phi claruerūt: quorū iste pmus fuit: eo qꝫ humilit rūderet se nō sapientē fore: sed amatorē sapientie. Hi cōiter odixerūt idolatris: et plures trucidati sūt: plures timore fecerūt sicut alii. Peiores fuerūt q munerib9 acceptis etiā o ppriā cōscientiā cultū sacrilegū extulert. vide augꝰ de ciuitate dei.

¶ Dano et phisios discipuli pitagore hāc sectā otinuauere: vbi p qnquēniū silentiū suabat: et p9 eruditi loquebat.

¶ Anno.244.ab vrbe condita romani loco regũ ordinauerũt duos consules: qui p vnũ annũ regerent: ne ex mora temporis in superbiã erigerent: et vt vnus alterũ corrigeret si erraret aut excederet.

¶ Iste darius fuit vnus de.7.magis: et subtiliter regnũ acquisiuit. Hic recuperauit regno persarum assyrios: et babyloniã: asiã: macedoniã pdomuit. Cũqz regis scytarum filiã in vxorẽ desideraret: et ei dare nollet: ob hoc cũ.700.milibus contra scythas venit: nõ veritus p vnius hominis libidine tot milia virorũ mortis periculo exponere: qđ vtiqz incautũ et crudele et iniustissimũ fuit: vnũ turpiter fugatus.80.milia amisit: tandẽ cũ residuis a paucis atheniẽsibus: puta vndeci milibus superatus.200.milia persarum amisit: volens autẽ se post fugã vindicare: in ipso apparatu cõcidit. Et fm quosdã bona spes ẽ de ipso: qz habuit fidez vnius veri dei: cui tẽplũ et sacrificia fieri pcepit etc. vide liram sup.6.c.esre.

Consules incipiunt.

Brutus primus consul

Lucius.

Mutauit roma principatũ: sed non euasit tyrannidẽ.

Dictator nomẽ est-

¶ Iste dictator creatus fuit ut consules preiret potentia cõtra inimicos: cuius nomẽ: vz primi dictatoris fuit Largus. -officij dignioris.

¶ Hoc tempore facta est rome dissensio plebis a senatu.

¶ Iste Xerses multitudine pplorum quos collegerat: terras mouit et vndas et tñ pene nihil ei pspere successit: amisit quippe i breui tpe decies nonies cẽtena milia virorum. Ipse tandẽ post modicũ p artabanũ pfectũ suũ occidit. Grecorum aũt nũerus q victores extiterũt: longe maior erat occisorum. O rea dolenda: vide orosiũ. ¶ Narrat eni btũs hieronymus in eplis suis: q xerses cũ de sublimi loco inumerabilẽ exercitũ vidisset: fleuisse dicit: eo q post centũ annos nullus eorum superfuturus esset.

Darius istaspis quartus.

Xerses fi. darij quintus.

¶ Nõ q fm mgr̃m iste darius instictu zorobabel: iussit resũmi opus domus dei: pcipiẽs pncipibus suis: ne aliq mõ impedirẽt: sz iuuarẽt: vide etiaz esre.5.et.6. De hac era ambiguũ ẽ propter diuersitatem doctorũ.

Templũ pficit ãno 7.darij.

¶ Leonida rex spartanorum cũ quattuor milibus hoiuz.700.milia persarum pene trucidauit: mirabile dictũ: ait suis Prandete hic tanq̃ apud inferos cenaturi: et ita factũ est: qa ex fatigatione ceciderũt sup mortuos: et mortui sũt cum illis pariter.

4734

abiuth fi. zorobabel.

¶ Aggeus et zacharias anno secũdo darij increpauerũt populũ ppter negligentiã eorum: ad edificãdũ domũ dñi: et solicitabant zorobabel: ut loqueret sup hoc regi: et annuit rex: et accensũ est cor ppli ut edificarent templum: ut pz esre.6.

465 ¶ Anno ante xpi natiuitate 441.

¶ De hoc et sequentibus vsqz ad ioseph nihil habet in scripturis nisi q a mattheo numerat: et ideo nec tempus eorum debite sciri põt.

¶ Iste fm iosephũ cognominatus est iosedech sub quo ciuitas hierusalem extructa est: ut dicit etiam Eusebius: et hoc idẽ patet neemie.12.

Joachim filius iesu.

¶ Aggeus de hoc tẽplo pphetauit q gloria eius maior erit q̃ primi: qđ ẽ intelligẽdũ spũalit: qz xpus dñs desideratus cũctis gẽtibus: hoc sua corpali pñtia sepius ingrediẽdo magnifice glorificauit: et oblatus fuit in eo in die purificationis Marie: aliogn nõ posset stare veritas ppetie: qz istud secũduz q̃si nihil fuit respectu primi. Augustinus hic sumit fortissimũ argumentũ contra iudeos q hec auctoritas necessarijssime itelligat de ecclesia: que est domus dei ex viuis lapidibus: qz hoc templũ nec vnq̃ habuit parẽ gloriã: taceo maiorem. vide.19.de ciui.dei.

¶ His quoqz tpibus pytagoras phus claruit: qui samo oriundus: crotone deguit. Nouissime metapontuz adijt: ibiqz sepultus est.

¶ Democritus phus seipsũ excecauit: et de diuite se pauperẽ fecit ob amorẽ sapiẽtie.
¶ Anaxagoras: hic habuit successorẽ: q dicebat archelaus: magister socratis.
¶ Heraclitus cerebrosus.
¶ Hestilius tragediarum scriptor.
¶ Sententias horũ floridas: vide in speculo historiali vincentij.

¶ Pindarus poeta:
¶ Sophocles poeta.
¶ Eurypiades.
¶ Herodotus historiarum scriptor claruerunt tpe xersis.
¶ Socrates phus nascit.

¶ Quinti⁹ repert⁹ in rure: ab aratro sumpt⁹ est: ꝛ in dictatorē creat⁹. hic romā iā pene desꝑatā ꝑꝑ aduersus cas⁹: magnifice ꝯsolat⁹ ē triūphis suis

¶ Uergini⁹ filiā ꝑpriā gladio trāsfigit: ne seruituti traderet. ꝛ ob hoc tribuni insignia deponere cogunt. vide titū liuiū de ꝯditione vrbis li. 3.

¶ Os inferni i medio vrbis horribilit apparuit: de cuius exhalatiōe plures interfecti fuerūt: vbi cū se marcus curtius armat⁹ ꝑcipitasset: cessauit plaga ipiorū demonū.

¶ Tpe hoꝝ ꝯsulū fames ꝛ grauis pestilētia romā corripuere.

Titus. publi⁹.

¶ Fabioꝝ gloriosissima familia vrbis bello veiētano ꝑsternit.

¶ Tpe hoꝝ consulū fuit bellū veiētiū atrocissimū

marc⁹ gneus.

¶ Lex. xij. tabulaꝝ rōe instituta ē. Decē enī tabule a grecis delate sūt q̄b⁹ due addite sūt a romāis: āno. 300. ab vrbe cōdita. Ipse ē ān⁹ mūdi 4784⁹.

Tribuni. x. viri fue-

-rūt instituti loco consulū.

¶ Olympiade. 80. vel. 95. ꝑtās ꝯsulū tradita fuit. x. viris: qa popul⁹ nimis ꝯq̄rebat de ꝑuerso regimīe cōsulū: veꝝ hec mutatio magnā ꝑniciē rei publice iuerit: eo ꝙ singuli cū iꝑatorijs isignib⁹ ꝑcesserūt: dōec ꝑ vi coacti huiusmodi fastū deponerēt ꝛ tyrānidē. Nulla aūt restat iā spes trāqllitatis adipiscēde romanis: nisi ꝑ solā patiētiā: quā vera dei sapiā xp̄s edocuit.

¶ Reges persaꝝ.

¶ Iste artaban⁹ nō ponit in catalogo regū ꝑsaꝝ: qꝛ paꝝ ꝑfec: tñ hieronymus videt eū numerare sup daā. li. 3.

Artabanus .7. mē.

¶ Iste artaxerses ē sub q̄ esdras vēit hierusalē ꝛ neemias fuit picerna ei⁹: quē p⁹ nusit ad edificandū muros ciuitatis.

Artarxerses lōgimanus: an. 21.

¶ Roma in cōculcatione incensa: ꝛ muri ei⁹ destructi ꝛc.

¶ Isti duo paꝝ ꝑfecerūt: ꝛ iō nihil notabile eoꝝ tēpe actū repꝑeri

xerses 2. mē.

Segdianus 7. mē.

¶ Senones galli cū romanis pugnāt: ꝛ capta est vrbs pret capitoliū: qḋ etiā ꝑdidissent: si ꝑuigil anser ex lassitudine pugne dormiētes romāos nō excitasset. Quapꝑt ambrosi⁹ exꝓbrādo eis ingratitudinē xp̄iane ꝓꝑitatis: dicit eos magis debere sacrificare anserib⁹ q̄ʒ dijs. Idem augustin⁹ ꝛc.

¶ Hebdomade danielis hic incipiūt. De his ē grādis altercatio int doctores ꝛ laborinthus maxim⁹: vide hieronymū sup danielē: ꝛ lyrā: ꝛ vlricū. li. 5. ca. 4. Porro beda cōputat ꝑ annos lunares: ꝛ incipit a vigesimo anno artarxersis.

¶ Anno mūdi 4759 — 4784

Linea xp̄i.

Eliachim.

¶ Esdras vir scūs atq; doctissim⁹ velut alt moyses i ꝑplo venerād⁹ hit⁹ est: h ꝑmū de babylone cū cetis venit: ſʒ iteꝝ pat̄na solicitudine mot⁹ redijt ut pl'es lucrifaceret: ꝛ secū adduceret. tpe aūt isto legē cetosq; libros scōs reꝑauit: q̄s cōbusserāt chaldei: felix testīn orbi reliquēs: nouos ꝛ faciliores apices iuenit: q̄ i spū scō feliciꝰ ꝑacto: venit iteꝝ hierl'ʒ cū multitudie magn regalibusq; ꝑuilegijs: ut doceret pplm: ut pʒ esdre. 7. Obijt i senectute venerāda: sepult⁹ ibidē

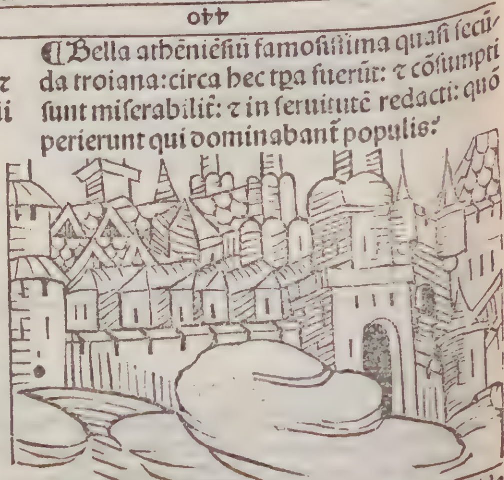
440

514

¶ De hoc nihil habet in scripturis: nisi matthei ꝑmo

¶ Malachias ꝑpheta claret: sic dict⁹. i. angel⁹. ꝑpt optimā vitā ꝛ deorum aspectū. Aiunt: ꝙ ore eodē quo ꝑphetauerat: angel⁹ dn̄i apparens eadem iterabat.

¶ Bella athēniēsiū famosissima quasi secūda troiana: circa hec tpa fuerūt: ꝛ cōsumpti sunt miserabilit: ꝛ in seruitutē redacti: quō perierunt qui dominabant populis.

¶ Empedocles.

¶ Permenides: ph̄i notabiles maxime ī moralib⁹: claruerūt

¶ Socrates ph̄s: hʒ h magnas laudis ꝓrogatiuas: quē ēt btūs hieronym⁹ sibi i exemplū ꝑponit ꝛ alijs. fuit eni mire patiētie: ꝛ sꝑ eq̄nimis ꝛ subtili⁹ de ꝑmo ente. i. deo fert sēsisse: ꝑ q̄ tādē venenū in carcere bibit. Plato discipul⁹ ei⁹.

¶ Democritus.

¶ Pictagoras: ʒeno. ꝛ pl'es alij fuerūt tūc noiati viri quoꝝ labores permāserūt.

¶ Hypocras.

¶ Neemias vir benignissim⁹ ac deuotiōe ꝑcipu⁹ de susis castro adueniēs: fuit pincerna arthaxerxis regis ꝑsarū. h vigesimo āno ei⁹ iuxta dei volūtatē miss⁹ ē ab eo: ut instauraret murū hierl'ʒ: ꝛ edificauit eū i angustia tpʒ: expleto aūt oꝑe miraculose ignē scīn reppererūt: ꝛ muꝝ dedicauerūt: deide redijt ad regē: ꝛ iteꝝ reuersus ē hierl'ʒ: ꝛ mortu⁹ ē: ibiq; sepult⁹ iuxta murū quē edificauit. vide in libro ei⁹: ꝛ hic finit historia libroꝝ: q sūt de canone.

¶ Hierusalem reedificat a neemia ꝛ alijs filijs isrl'. ꝛ hʒ tres habitatiōes. Prima hitatio ē cōis ꝑpli. s. artificū laborantiū in mechanicis. Secūda hitatio ē nobiliū ꝛ ꝑphaꝝ. Tertia hitatio ē regis ꝛ sacerdotū. Itē hʒ sex portas: quaꝝ ꝑma dicit porta vallis vel iosaphat. secūda porta sterqlinij. t̄tia porta vet⁹ vl' iudiciaria. quarta porta pisciū vel dauid. quinta fontis siloe vel aquarū. sexta gregis: vel ꝑbatice piscine.

¶ Cratin⁹ ꝑm⁹ comic⁹: qui sub spē iocositatis apte vicia redarguit.

¶ Archita tarētin⁹ magister platonis claret.

¶ Alcibiades socraticus.

¶ Eudoxus astrolog⁹.

¶ Epicurus vocat.

¶ Diogenes alexādro potētior ꝛ ditior fuit eo ꝙ quicquid dare potuit contempsit: quicquid auferre vel inferre: non expauit.

¶ Ludi scenici instituūt: ut pestilētia cessaret rome. de his aug⁹ multa tractat diligent: imp/bando deoꝝ falsitatē qui talib⁹ ludis placari poscebant: ita turpit isti exercebant: ut ne dū honesti viri ⁊ femine his interesse nō vellent: sed nec vel de longe intueri. O sacrilegia deoꝝ: qb⁹ nouella romanoꝝ indoles ad tāta crimina prauo trahebat exemplo: ita ꝑ depellēda tpali peste corpoꝝ accersitus est ꝑpetuus morbus animarum.

¶ Mediolanū cōdit: sic dicta: qꝛ ibi tunc apparuit sus: q̄ ꝑ media pte portabat lanā ꝑ pilis hoc mō omnia gloriosa mūdi a paruis ⁊ pene vilib⁹ ortū hn̄t: ⁊ i idipsū tandem reuertunt.

¶ His tpib⁹ atheniēses. 24. lrīs uti ceperūt cū antea. 16. tm̄ lras haberēt.

Camillus dictator.

¶ Iste camyll⁹ furi⁹ dict⁹ extitit: q afflicte reipu. magnifice subuenit: expugnādo videlꝫ veientes: q ꝑ. 10. cōtinuos ānos valde romanos attriuerāt hūc tātū virꝝ postea ingrata ciuitas dānauit. Orosi⁹ dic hāc victoriā magis vtilē q̄ nobilē fuisse: qa sine vllo digno romane virtutis testimonio clādestina obreptiōe facta fuit. nec ob hāc iniuriā destitit qn rediret iteꝝ de exilio: denuo patriā defendēs. Et hic magnū est exemplū patientie xpianis: sm augꝰ.

¶ Iste artaxerses cognominat⁹ ē minor nō darij ⁊ parisathidis fi. sic appellat⁹ a pro. ab hebreis aūt assuerus dictus.

Dari⁹ noth⁹ 19.

-xerses an. 40.

Assuerus vel artar-

¶ Iste assuerus filius darij: habuit fratrē noīe cyrū: quē post morteꝫ patris in bello supatū occidit: qꝛ nisi ꝑ letale bellū libido dn̄andi neqbat mitigari: cuꝫ tn̄ tot terras possideret q̄ merito pluſq̄ꝫ centū regib⁹ suffecissēt dominia eaꝝ. Hic pmo vasti reginā pulcherrimā duxit vxorē quā tn̄ p⁹ abiecit: ⁊ hester virginē de stirpe beniamin loco vasti sūpsit: ⁊ mardocheū patruū ei⁹ sublimauit: amon pri⁹ suspēso. Hic videt hō pacific⁹: sꝫ nimis luxurios⁹: ut pꝫ in li. hester primo ⁊. 2. ⁊c. Fertur etiā filios. 300. habuisse: e quib⁹ darius quē in regē sublimauit: ⁊. 40. alij nobiliores ꝺiurarūt ut eū interficerēt iam senē: ut sic licenti⁹ regnarēt quo compto oēs fecit occidi: qꝛ ꝑ que qs peccat ꝑ hec ⁊ punit.

¶ Iste grauē manū misit ꝫ athenienses. qui tandē cōtriti sūt q supmi fuerūt: iuxta morē mutabilitatis hūane: sub eo egypt⁹ recessit a persis. hic habuit frēm noīe cyꝝ bellicosissimū. vide orosiū li. 2.

8409

¶ Nihil de hoc habet i scripta nisi q̄ a matheo numerat.

Azor.

¶ Hester historia hic texitur sꝫ doctores latinos. vide lyrā hic: ⁊ etiā sup danielē. ca. 9.

390 ¶ Anno ante xpi natiuitatē 399

¶ Plato phs diuin⁹ noīatissim⁹ quē augꝰ extollit: q̄si vltra de diuina scriptura aliquid senserit. Aristoteles discipulus eius.

¶ Mardocheus iude⁹ vir scūs clar⁹ habet: ⁊ prim⁹ p⁹ assuerū in toto regno ꝑsarum: semper tn̄ humilis ⁊ deuotus cultor dei: ⁊ fratrū amator. Et sm hāc cōputationē latinoꝝ: tpe exaltationis sue fuit annoꝝ. 259. vide lyram.

Heliasib vel eliaça-

-phat.

¶ Hic successit ioachim i pontificatu: ut dic eusebi⁹ Et viteri⁹ cōiter hic sequūt iosephū: ut magister dicit. Eusebi⁹ etiā testat se iosephū sequi.

¶ Aristoteles audit platonē. 18. annū gerens. Hic post fuit magister alexandri.

¶ Dionysius siculus tyrannus pessimus de sicilia expellitur. Hic erat discipulus platonis: sed nō imitator. Quodā tpe vidua quedā paupercula pro ipso dijs imolabat obsecrans quaten⁹ diutius viueret: ipso retro stante secretius ⁊ admirante. Cōpleto aūt sacrificio accersitā interrogans ait. Cur sic pro me oras: qui semp tibi molestus fui: Illa rn̄dit. Dn̄e: auus vester tyrānus fuit: ⁊ vaccā vnā mihi abstulit: ⁊ nō retinui nisi tres. rog auiqꝫ deos vt moreretur: si forte ipso defuncto filius eius pater vester mihi eam restitueret: sed ille peior: nedū illā retinuit: imo vnā similiter abstulit: ⁊ n̄ remanserūt mihi nisi due. iterū ip̄recatus sum ꝫ eū vt moreret: sperans a vobis mihi restitui vaccas meas. vos aūt pessimus oium nihil mihi reddidistis: insuper etiā afflictā afflixistis: vnā auferendo. Timui ergo ne post mortem vestram adhuc crudelior surgat: qui hanc similiter auferat: ⁊ fame moriar. ideo deos exoraui pro vita vestra: infeliciter experta: q̄ pene cōtinue res in deterius dilabuntur. Hec sunt verba vetera: ⁊ noua practica: cuius experientiā non oēs equaliter aduertunt. Qui aūt hec paciuntur a risu se cōtinere nouerunt.

¶ Malli⁹ torquat⁹ pugnã inchoauit atrocissimã cũ gallis: pcusso qȝ gallo: q eũ ad singulare certamẽ puocauit. torquẽ aureã de collo ei⁹ tulit: ꝛ suo iposuit: vñ ipse ꝛ posteri ei⁹ dicti sũt torqti.

¶ Fabrici⁹ vir digne mẽorie nulla potuit industria pyrrhi regis a romana ciuitate diuelli: pmissa etiã qrta parte regni. tandẽ pyrrhus ait. Hic ẽ ille fabrici⁹: q difficili⁹ a virtute: qȝ sol a cursu suo auerti pȏt.

¶ Minutia virgo vestalis ꝓpter incestũ viua sepl'ta ẽ. hec ꝛ filia allegari solent in exemplũ xpianis: qȝ legaliter ꝛ districte vicia etiã apud gentiles puniebantur

¶ Iste marc⁹ cũ .6. milib⁹ romanis pugnauit ꝯ gallos: qs in fugã vertit: ꝛ grauiter trucidauit.

¶ Romani.

Titus. qntius — Gaius marti⁹ — Marcus valerius.

¶ Iste quinti⁹ dictator: cruẽtissima congressione bellũ a mãlio inchoatũ pfecit: ꝛ victor fidel' fact⁹ in eadẽ paupertate pmansit: sic añ. 4. iugera suis manibus colẽs. hunc in exẽplũ adducit aug. de ci. dei ꝯ auaros ꝛ supbos xpianos qdam. Teste eutropio huic marco val'. euenit victoria ꝯ gallũ siue gallos ꝓpt coruũ q insidẽs ei⁹ brachio: eruit oclos galli cũ rostro: ex quo postea cognomen sumpsit. Mar. val'. coruinus.

¶ Sub h gaio facta ẽ pugna tuscorũ: quoꝝ octo milia capti fuerunt.

¶ Alexãder nascitur ex olympiade vxore philippi regl macedonũ: adulĩata p nectabanũ nigromãticũ regẽ egypti: q p incãtatiões illudebat ei qsi de⁹ amõ cõbuisset cũ ea h colludio potẽtũ adultia ꝛ stupra solebãt excusari: aut etiã honorari: ſȝ paupeꝝ capitali pena feriebant.

Reges psaꝝ.

Och⁹ q artarxerses. -an. 24. — Arsam⁹ q ꝛ argus -an. 1. — Darius fi. arsami. 24.

¶ Iste dari⁹ potentissim⁹ ausus est a grecis tributa expetere: q̃ fuit occasio destructionis toti⁹ monarchie psarũ: q̃ hic translata fuit ad grecos: iuxta ꝓphetiaȝ danielis. Fert ꝙ amiserit qnquies decies centena milia bellatorũ quos oẽs alexander de persis occidit.

¶ Iste ochus egyptũ reuocauit ad impiũ psaꝝ: nectabano rege in ethyopia pulso: ꝛ plĩmos iudeoꝝ i transmigtionẽ egit: ꝛ iuxta mare caspiũ collocauit: q nimis creuerũt ibi Hic ẽt misit vagosũ pncipẽ trãsflumẽ: q tributa p esdrã dimissa repetijt. s. septimi ãni ppt sabbata tre Mirũ ẽ quõ hic ut putat fili⁹ hester ita fuit iudeis infes⁹. Hoc ẽt tpe ab alexãdro alexãdria ꝯdita est.

¶ Hic arsam⁹ successit ocho: ꝛ parũ regñit.

¶ Philipp⁹ rex macedonũ: pr alexãdri putatiu⁹: p. 25. annos tyrannidẽ exercet fractis sacramẽtis: ita elat⁹: ut licere sibi oia q̃ cogitauisset putaret. tandẽ dolose occidit. Orosius

¶ Anno mundi. 4834 — 4859

¶ Linea xpi.

Samnites medij sũt int picenum campaniã ꝛ apuliã.

¶ Circa hec tempora dicit orosius ꝛ etiã eutropius: ꝙ nox vsqȝ ad plurimam diei partẽ tendi visa est: ꝛ saxea grando id est veri lapides de nubibus descendentes terram feriunt.

365 — 340

¶ Iste fuit sũmus sacerdos tpe mardochei: cui idẽ ep'las misit de obseruatiõe dierũ furim: ut patȝ hester. 9.

¶ Uagosus pfectus ochi templũ supbe intrat: ꝛ spoliat: ꝛ tributa ministris dei imponit: ꝓpter dissensionẽ pontificis cuȝ fratre suo iesu quẽ occidit.

Põtifices.

Judas vel ioade filius eliça pbat — Joannes fi. iude.

¶ Iste ioãnes habuit fratrẽ qui dicebat iesus: ꝛ aspirabat ad pontificatũ quapp familiaritatẽ vagosi pfecti trãs flumen sibi compauit. Cõsilsus aũt sup hoc altercari cũ ioãne cepit in templo ꝛ adeo incitauit fratrẽ: ut eũ occideret.

¶ Sidon delet ab ocho rege psarũ. Erubesce sidon ait mare.

¶ Lacedemones ipi sũt spartani: expugnãt ꝛ in seruitutẽ redigunt: quoꝝ improba dominãdi cupido infinita mala suscitauit sm orosiũ.

¶ Demostenes orator fuit.

¶ Aristoteles famosissim⁹: ꝛ oiuȝ phoꝝ subtilissimus claret: sectãqȝ perypateticoꝝ cõstituit.

¶ Spensipp⁹ phs p⁹ platonẽ: achademicã tenuit

¶ Zenocrates successit: mortuo spensippo.

¶ Apuleius ꝛ hermes discipuli platonis in temploꝝ locis ꝛ porticib⁹ vsantes nihil aliud qȝ de vtutib⁹ cogitabãt: q oculos effodisse legũt: ne p eoꝝ visũ a cõtẽplatõe sapientie auocarẽt

¶ Hermes trismegist⁹ q ꝛ mercuri⁹ dict⁹ ẽ. fuit circa hec tẽpa.

¶ Zenocrates grauissim⁹ phorũ ꝛ castissimus.

¶ Quint⁹ curti⁹ phs. hic ꝯ alexandrũ multis rõnibus seriose disseruit eũ increpando. vide in speculo historiali. Si de⁹ es inquit: bñficia largire non auferas. si homo: semper id cogita alijs postpositis.

¶ Lobares phs. in suo negocio qsqȝ ebetior est qȝ in alieno.

¶ Isti duo ɔsules ɔtra latinos pugnātes: deciuſ occiſus fuit ⁊ manilliꝰ triūphauit: ſ; qꝛ ꝓpriū filiū occidit: ſolitas laudes nō habuit. Ille nāq; filiꝰ ɔtra imperiū cōſulū pugnauit cōtra hoſtes: ⁊ q̄uis victoꝛ extiterit: tn̄ ꝓpter inobediētiā vir gis ceſus: ⁊ capite punitꝰ fuit. hoc in laudē patris auguſtinus allegat.

¶ Dedicatio prima apud romanos. Nota ꝙ romani vſq; ad iſta tpa nūq̄ ſe ca pi ɔmittebāt vł in ſeruitutē redigi: ſ; aut vinci: aut occidi maluerūt: ſ; circa hec tpa hec eoꝝ aīoſitas ſedata fuit a ſamnitis. vez papiriꝰ hoc ſcādalū amouit: qn̄ poſt vicit ſamnitas: lic; maiꝰ dedecꝰ. ſ. periarij tūc roma contraxit.

Manliꝰ ɔciꝰ

¶ Iſte papiriꝰ cū adhuc puer eēt prudē tiſſimꝰ fuit: ⁊ pulchꝛū mēdaciū finxit ut mr̄i celaret ſecretū conſulatꝰ: cū aūt vir factꝰ eēt: adeo bellicoſiſſimꝰ fuit ut alrō cuiꝰ aduētū romani formidabāt merito obijcereť: nec qcq̄; de dijs curabat: ſ; augures infauſta ꝑdicētes deridebat: ⁊ hoc ī magnā eiꝰ laudē referūt doctores ſci: qꝛ i h̄ ſe viꝝ prudentē ⁊ magnimū oſ̄dit

Papiriꝰ ɔſul

¶ Voꝝ cōſulū tpe triti ſūt rōa ni qꝛ q̄ttuoꝛ ppl̄i italie ɔ̄ eos i vnū fedꝰ coierūt q̄s tn̄ ſubtilr̄ paulatiq; vicerūt. vide oroſiū

Fabiꝰ ɔntus deciuſ.

¶ Nō fit h̄ ꝓſecutio de h̄ i pphia. dan̄. ꝗ nec ſci doctores intromittūt ſe de vltiori anno tatione.

¶ Iſte alexāder magnꝰ dictꝰ ꝓpt mirabilē victoriā quā habuit de toto mūdo q̄i in breui tpe: qꝺ euidēs fuit indiciū ire dei ɔtra pecca tores illiꝰ tpis. nā aliq̄ miracula oſ̄dit ſibi deꝰ adiuuādo manꝰ eius ga mare pāphilicū ſibi diuiſū fuit ſic olī mare rubꝝ iudeiſ: qn̄ ꝓſequebať dariū etiā orōne fu ſa mōtes caſpij clauſi ſūt ⁊ iudei qdā puerſi in cluſi. tandē in babylone hauſto veneno moriť āno etatꝭ ſue. 33. āno monarchie 5. macedonū. 12. ⁊ h̄ mō multe hiſtoꝛie concordari pn̄t.

Alexāder magnus.

Monarchia grecorum.

antigonꝰ rexaſ ſyrioꝝ.

¶ Hic ait: nūq̄ poſtq̄; purpurā idui veꝝ audiui ſed q̄dā nocte mutata veſte: oīa q̄ feci mala ꝑ cunctatus didici.

Ptolomeꝰ lagi filiꝰ.

-rex egypti an. 40.

¶ De h̄ regno egypti fit ꝓſecu tio qꝛ iudeis qn̄q; iſeſti qn̄q; fa uorabiles fueřt reges ipiꝰ: qꝺ iō euenit: qꝛ reges ſyrie pene ſp cū egyptijs pugn̄bāt: iſrł aūt i medio eoꝝ iugiť affligebať quocūq; ſe verteret: iā ab h̄ iā ab illo. ⁊ pri mo iſte ptolomeꝰ grauiť eos af flixit: eoſq; capiēs doloſe vendi dit: ⁊ ab hac occaſiōe diſpſi ſūt i natiōibꝰ: ut p; actꝭ. 2. Ipe aūt ipunitꝰ n̄ euaſit: vide oro.

¶ Iſte ut ait hierꝰ ab illyrico ⁊ more adriatico: vſq; ad indicū ocea nū ⁊ gāgē fluuiū: nō tā ꝑlijs q̄ victorijs ꝑcucurrit. Et. vj. annis euro pe partē: ⁊ omnē ſibi aſiā ſubiugauit: dono tn̄ dei.

Philipꝰ rex mace-donū h̄ frať alexandri ſm̄ hieronymū.

4884

Sadoch.

¶ De h̄ nihil heť niſi qꝺ cum alijs nūerať Matthei primo.

¶ Tpa horrēdiſſima vndiq; vox ſāguinis ⁊ clamor pugne. mi ra dei patientia.

¶ Nota defuncto alexandro cū. 12. illi qbꝰ regnū diuiſit inť ſe nō poſſent cōcordare infinita bella ſurgūt ⁊ multipli cata ſūt mala ſup terrā vltra modū: tandē contritis alijs iſti. 4. obtinuerūt ptāte iuxta ꝓphetiā dan̄. vide oroſium.

315 162 Anno ante xpi natiuitatē.

¶ Sarballa ſupſtitioſū tēplū edificat i mōte garizi: vbi po ſuit manaſſen fratrē iadi pontificē: q erat gener ſuꝰ. Et h̄ in cipit ſciſma iudeoꝝ: qꝛ multi adheſerūt ei: qui oēs extūc di cti ſūt ſamaritani: qꝛ ꝓphani a iudeis vel excōicati.

¶ Iſte iadꝰ irato alrō occurrit pōtificalibꝰ indutꝰ: ⁊ placatꝰ ſubito rex de eq̊ deſcēdit: venerabať ātiſtitē: ⁊ cū pace ⁊ gaudio itrauit ciuitatē fecitq; ſibi af ferri codicē dan̄. ⁊ exponi ꝓphiā; q̄ de ipo loqť qbꝰ pactis gauiſus ē valde: qꝛ oīa q̄ ꝑ ſomniū an̄ viderat debito ordie cōplebāť: ⁊ viſū ē ſibi ꝙ ipē eēt ille de q̊ hec ꝓphetata fuerūt: ⁊ maiorē ex h̄ ſūpſit audaciā pugnandi ɔ̄ dariū: oblatoq; ſacrificio iuſſit petere iudeos q̄ vellēt ⁊ ɔceſſit: ut ſuis legibꝰ vtereť: ⁊ ꝙ. 7. ānis eēt abſq; tributo ꝓpt ſabbata tre: vide magiſtrū ⁊c̄.

Jadꝰ fi. ioānis.

¶ Menāder comicꝰ
¶ Menedemꝰ ph̄s
¶ Spenſippus ph̄s
¶ Philemon ph̄s.

¶ Antiochia
¶ Ediſſa
¶ Seleutia ciuitates conduntꝰ.

¶ Era principalis huiꝰ hiſtoꝛie: ipſe eſt annꝰ. 12: mortꝭ alexādri i quo incepit regnū grecoꝝ: iuxta cōputatōe; libri machabeoꝝ.

¶ Iſte ſeleucꝰ pꝰ multa bella cū babyloniā deui ciſſ; totꝰ aſie ſibi diade ma impoſuit āno. 12. pꝰ mortē alexādri ⁊ ab hac etate ſcriptura macha beoꝝ regnū grecoꝝ enu merat: ut dicit euſebius

Onias fi. iadi

¶ Olympias mať alexādri mulier tyrānide plēa oc cidiť ⁊ mortē impterrita ſuſcepit ſine oī ſigno mu lierꝭ pauorꝭ: ſic filiꝰ eiꝰ for tiſſime mortuus fuit.

¶ Exercitꝰ alexādri ut diť oroſiꝰ fuit peditū. 32. milia: eqtū. 4. milia naues. 180. ac tā ꝑua manu vniuerſū tra ꝝ orbē vtꝝ admirabiliꝰ ſit qꝛ vicit an qꝛ aggredi auſus fuerit incertū ē.

Reges. ſyrie.

Seleucus vel nica-nor fi. antiochi.

¶ Sūma occiſoꝝ de ꝑſis ab exercitu alexandri ad modum paruo: fuere qnqes decies cētena milia. hec idem.

¶ Calliſtenes phs ɔdiſci pulꝰ alexādri ſub ariſto teł. ab eo occidiť: qꝛ eū pro deo non adorauit: ⁊ mul tas tyrannides ſiles idē alexāder perfecit magis du ctu ꝓprie cōplacētie q̄; recte rōnis qꝺ valde cōe eſt apud potētes: indignāť accipiūt: ſiqs ꝓferat vel faciat que eis non placēt: qꝺ ꝑiculoſiſſimū eſt: ⁊ ſibi ⁊ alijs.

¶ Alexādrie. 12. ab alexādro ɔdite ſūt. ſ. q̊libet āno eiꝰ vna.

¶ Exercitꝰ darii ꝑmꝰ. 600. milia ſecūdꝰ. 300. milia peditū: ⁊ cen tū milia eqtū. tertiꝰ. 400. milia peditū: ⁊ cētū milia eqtū. ⁊ i hoc tertio ɔgreſſu darius letaliť vulneratꝰ: cu; fugeret miſerabiliť ſolꝰ i via derelictus: obijt alexādro pn̄te: quē l; inani miſericordia tn̄ regali cū honore ſepeliri iuſſit.

Hoc tpe romani samnitas post multa damna oppresserūt. ꝓpriū eni eis fuit nihil ꝓspe secū agi nisi post lōgiturnos labores ꝛ picula. Unde dicit aug' ꝙ mlto vixissent felicius romani: si deposito fastu dn̄andi morē simpliciū sectati essent.

Pestilētia gūis rome fuit q̄ sp breues inducias ibi habere ꝯsueuit. Uex hec ninis magna fuit ꝑserti in mulieribꝰ ꝛ pecoribus: ita vt fetꝰ etiā i vtero coiter necarent: aialiūq3 genꝰ defectu ꝑ putaret.

Iste curiꝰ tertium bellum ꝯ epirotas gessit: ꝛ cessis. 23. milibus pyrrhuz fugauit. Ait eni: nec acie verti nec pecūia corrūpi possū. Malo diuitibꝰ imparare q̄3 locuplex fieri.

Prodigia mag' rome fuert Fulgura edes: muros: mēia ꝛc̄ cōbusserūt. Flāma scissa hiatu t're eructata qnq3 iugera exussit. Itē nō longe pꝰ fontes vīsi sunt in sanguinē: ꝛ lac de celo visū ē manare.

Iste regiūorū vrbe cepit et legionē militū rōanorū rome misit qui oēs vīgis cesi ꝛ securi ꝑcussi sunt a ciuibus in medio fori ga nō legittime se habuerunt: ita stricte tunc rome iudicabat: ut nec etiā victoribꝰ parceret si in modico excederent.

Romani. — Dolobella. dōitiꝰ. — Emylius consul. — Marcꝰ curiꝰ consul. — Semitiꝰ ꝯsul

Horū ꝯsulū tpe. 18. milia romanorū a gallis occisa sūt: nec apparet: qn romani iustum bellū habuerunt

Iste emyliꝰ cū romanis ꝯtra tarentinos iustissimū bellū egit: auxiliū ferēte tarētinis pyrrho rege grecorū: bellatū ē vltra. 4. ānos Tandē victo pyrrho ꝛ i p'riā redeūte miserabilit'q3 moriēte: tarētini cū carthaginēsibꝰ fedꝰ inierūt: ꝛ ex hoc punica bella inchoata fuerunt.

Reges egypti. Ptolomeꝰ filadelphus an. 38.

Hi romani ꝛ multi alij: ante hec tēpora ꝛ post fuerunt viri ſm seculi honestatē elegantissimi legalissimi strenuissimi veracissimi ꝛ in oī moralivirtute adeo spectabiles: ut sci doctores eorū facta in exemplū xp̄ianis ꝓponant sed non intentionem: quia fide pietatis caruerunt.

Iste philadelphus rex deuotus ꝛ vniꝰ veri dei cultor valde gratiosus fuit iudeis: quorū. 180. milia soluit a captiuitate: ꝛ libertate ꝑstita plures exaltauit. Hoc āt totū fecit ut placaret sibi deū isrl': cuiꝰ mirabilia audiuit ꝛ legē habere desiderauit. Nec potuit tāsferri i aliā linguā: nisi a deuot[is] ꝛ dignis cū debita reuerētia ꝛ solēnitate. Quidā nāq3 attēptauerūt eā iserere i historias suas: q̄s dina plaga tetigit donec pēiterēt. Misit g' rex ad eleazarū pōtificē: ut doctos ꝛ idoneos viros sibi destinaret: qd̄ ipse libent' fecit. vide magistrū. Iste pm̄ꝰ elephantes. cccc. de ethyopia duxit: hūit etiā naues lōgas q̄s liburnas vocāt. 10500. alias ad portāda cibaria. 1000. Auri q̄3 ꝛ argēti g'nde pōdꝰ: ita ut de egypto ꝑ sing'los ānos. 14800. talēta auri ꝛ frumēti. Artabas q̄ mēsura tres modios ꝛ tertiā modij partē h3: qnges ꝛ decies cētena milia.

Anno mundi. 4909 4934

Linea xp̄i. — filiꝰ sadoch ut p3 mathei pmo. — achym

Septuaginta inꝑpretes legē trāsferūt de hebreo in grecā linguā cum grādi miraculo tot viri in. 72. diebꝰ totā sacrāscripturā inꝑpretati sūt cū summa cōcordia: spū scō oīa presidēte. ꝛc̄. vide aug'. 18. de ci. dei pulchre: verū hieronymus nō per oīa cōcordat: ut p3 in eius ꝓlogo super bibliam

290 265

Fulgor rōnal' circa hec tpa cessauit ſm iosephū: qa appropiquāte sole deficit aurora. i. xp̄o qui ineffabilē veritatē docturus, prime vēturo figuralis cōsultio terminata est. vide magistrū sup exodū.

Hic ꝓpter scitatē vite singularē: fuit iustꝰ a vulgo cognōiatꝰ: qd̄ frequent' ꝯtigit etiā alijs pluribꝰ: hic onyam adhuc puerū reliquit.

Iste misit ptolomeo. 72. viros prudentes ad inꝑpretādū legē: de qualibet tribu sex. Qd̄ āt dicunt. 70. tm̄ vsus sacre scripture obtinuit: q̄ qn̄q3 subtrict paruū numerū excrescētē sup aliquā summam.

Pontifices — Simō iustꝰ fi. onie. — eleazarꝰ fr̄ simonis

Ab hoc antiocho qui erat secūdꝰ rex syrie post alexādꝛ oēs sequētes reges syrie dicti sunt antiochi.

Crates thebanꝰ auri pondꝰ ꝓiecit i mare: mallēs submergere diuitias q̄3 ipse submergi ab eis.

Chrisippus phūs: hic dixit ꝙ stultus nulla re scit vti: et g' ei nulla re opus est ꝛc̄.

Archesios phūs floret.

Iste antiochꝰ pugnā gūissimā habuit: ꝯ philadelphū regē egypti: ꝛ qz nō potuerūt i ꝯcordiā bellādo ꝑuēire ꝑ aliū modū pacificati sūt: accepit eni beronicē filiā reg' egypti i vxorē: iuxta ꝓphetiā dan̄. vide hiero. ibiō

Herasistratꝰ medicus ꝛ cōsul clarus habetur.

Reges syrie. — Antiochꝰ sother. — Antiochꝰ theos.

Sostratus pharū in alexandria construit in mari.

Aratus philosophus agnoscitur.

Pharꝰ ē turris maxia passus. 20. habēs: fūdata i mari sup. 7. castros vitreos. Unū de. 7. mirabilibus mundi.

¶ Iste sempronius aduersū picentes bellauit et terra tremuit q̄si sāguinē fundendū horreret accipere: et pene ab vtraqꝫ pte corruerunt paucis romanis quasi victoribus exceptis.

¶ Hānybal senior: p̄mū bellū punicū inchoauit: q semel et iterū supatus a romanis tandē ab exercitu suo lapidibus obrutus: moritur: infortunatus fuit.

¶ Iste gneus fraude circūuēt9 hānybalis: īterfectus est ab eo. Qđ gaius turius vindicauit: totū exercitū eius cōterens: eūqꝫ in fugam cōuertit.

¶ Isti duo dolētes d reguli captōe: eū liberare venerūt: sed nihil pfecere.

Sempronius. — Appius Claudius. — Gneus Gaius. — Attilius regulus — Emilius Fabius

¶ Iste appius syracusanos et penos facilime supauit et mulctā imposuit: hic viā appiā strauit: et aquas claudias inducit.

¶ Iste regulus p̄mū totus victoriosus: tres reges vicit: et .73. ciuitates subegit: serpētē mire magnitudis apud bugrada fluuiū occidit. Cuius coriū. 120. pedū lōgitudinē habuit: romāqꝫ delatā aliq̄zdiu cūctis miraculo fuit. Tādē cū nimis rigidus eēt ꝯ hostes nolēs pacē dare: nisi sub magno tributo: ipsi desperati cōgressi sūt cū eo: et cōtrito exercitu ceperūt eū. Et adhuc libēter pacē habuissēt: sꝫ vir fidelissimus maluit mori i magnis penis: q̄ꝫ pniciosā pacē dare. Cuius laudes aug. valde extollit. Narrat valerius li. 4. q ab aratro accersiebāt ut ꝯsules fierēt. Unū refert attiliū quē semē aspgētē viderāt q missi erāt a senatu ad eū accersiēdū: et ad iperiū populi suscipiēdum: sꝫ illo rustico ope attrite manus salutē publicā stabilierūt: et ingētes hostiū copias possederūt. Quiqꝫ more arātiū boū: iugū rexerāt triūphalis currus habenas retinuerūt. Nec fuit his robur: eburneo sceptro deposito: agrū serere stipē ab aratro repetere. Patrie eni bona: nō sua vnusq̄sqꝫ augere properabat: pauperqꝫ in diuite q̄ꝫ diues i paupere versari malebat. Et his v̄tutibus olim rōana idoles pollebat: q̄re nō imerito totius mūdi monarchiā meruerūt.

¶ Iste euergetes totus victoriosus fuit. hic post vastatā syriā et siciliā et ptē asie inter inumera spolia que cepit etiam deos eorum: quos cābises i psas trāsuexerat reuexit iō euergetes dicitur quod reuectōnem sonat.

Ptolomeus euergetes fi. philadelphi an. 27

Ptolomeus filopator fi. euergetis. an. 17.

¶ Iste pugnauit ꝯtra duos frēs. s. seleucū et antiochū maguū et supauit: deiciens multa milia: et tū nō p̄ualuit Uide hieronymū super dan.

4959

¶ Quintus ennius poeta tūc tarenti nascitur: qui post rome deguit. cōtētus vnius ancille misterio.

Eliud genuit eleaçar. ut pꝫ p̄mo matth.

Anno ante xpi natiuitate. 219 240

¶ Iste oniasçelo legis vel potius ex auaritia tributa negauit euergeti: pp̄ter qđ tota iudea pene fuissꝫ periclitata: ut dic iosephus q eū inbonorum fuisse testat̄.

¶ Iste magnas laudis p̄rogatiuas habꝫ. Eccle. 50. Qui tēplum in melius reformauit: et ciuitatē preualuit amplificare: et religiosus totaliter fuit.

Onias fi. simeonis iusti. — Simō onie filius.

¶ Iste iosephus legatus populi iudaici: etiā iuito onia irā regis mitigauit: et ab eo cōstitutus ē dux iudee et finitimarū nationū. Hic habuit filiū paruulū hircanū nōie: cuius stupēdū ingeniū: pater pulchre explorauit: dādo sibi 300. iuga boū sine loris: ut araret et seminaret in deserto. At puer nō puerile consiliū excogitauit: nā. 10. iuga occidit: carnes operariis dedit et de pellibus retinacula fecit.

Antiochus gallericus.

¶ Iste erat filius antiochi theos de prima vxore laodice: que virū suū veneno extinxit: et beronicēꝫ cū filiis suis occidit: istūqꝫ gallericū filiū suū p p̄re regnare fecit: et pp̄ter h̄ euergetes horribiliter vastauit syriā. Porro iste gallericus duos filios reliqt. s. seleucū et antiochū magnū q ambo regnauerūt.

¶ Hannybal atrocissimus penoꝝ.i.affricanoꝝ rex cũ esset ãnoꝝ.9.iurauit pr̃i suo aras: ꝙ in odio romanoꝝ sibi succederet: qđ fidelissime impleuit infidelissimus ipse. Nã romãos pene vsqz i extminiũ deleuit: vrbẽ etiã ad solũ vsqz deduxisset: si nõ diuinit⁹ impedit⁹ fuisset. Nobiliũ romãoꝝ tot vna vice ꝑemit ut tres modios ãnuloꝝ e digitis eoꝝ extraheret. Itẽ i fluie q̃dã de corꝑib⁹ romãoꝝ q̃si pontẽ fec̃: ut exercitũ suũ trãsduceret. Tandẽqz a scipiõe vict⁹ sepeqz fugatus mirabiliter se veneno ꝑemit.

¶ Ann⁹ pacꝭ h̃ tpe fuit p⁹ ꝑmũ bellũ punicũ: ⁊ q̃i ꝑ miraclo reputatũ est: qa i.450.ãnis nũq̃ pacẽ habuere romani.

¶ Portenta q̃dã romanos terruerũt: q̃si ꝓphando eis mala proxie vẽtura ab hãnybale.

¶ Bellũ punicũ secundũ: qđ durauit ãnis 17

¶ Romani.

Lucatius consul. — Sẽpronius valerius. — Fului⁹ iliricos vicit. — Luci⁹. Saius. — scipio flãmineus.

¶ Iste per mlta bella ⁊ crebras victorias adeo ɔtriuit carthaginẽses ut pacẽ peterẽt quã etiã magnis pactis cõsecuti nõ diu seruauerunt. tãtũ ãnũ viscera rõana sanguinẽ nõ sudarũt.

¶ Isto tpe cõtra faliscos ⁊ gallos varia sorte bellatũ ẽ: p⁹q̃ ꝑ vnũ

¶ Hoc tpe hamilchar dux carthaginẽsiũ: pr̃ hãnybalis ab hispãis occisus est.

¶ Hi ɔsules robur toti⁹ italie cõgregãtes hũere i exercitib⁹ suis 800.milia armatoꝝ ꝓpt timorẽ galloꝝ q̃s valde timebãt. Tãdẽ galli ɔtriti sũt.

¶ Scipio ꝑus occurrit hannybali: ⁊ cesus ẽ pene ibi romanus exercit⁹. P⁹ sẽproni⁹ sitr supatur: deide flãmini⁹ occidit̃ cũ exercitu 25 miliũ.

Reges egypti. — Epifanes fi. philopatoris.

¶ Cleopatra filia antiochi magni: erat vxor ei⁹ quã accepit dum esset annoꝝ.13.

¶ Collosus corruit ꝓpter t̃re motũ: fuit eniꝫ imago erea fusilis.126.pedũ. Papias aũt dicit: ꝙ fuit marmorea.

¶ Plautus eloquens fuit.

¶ Titus liuius tragediarũ scriptor: floridissimus. Forte plures fuerũt sic vocati

¶ Iste moriẽte pr̃e suo fuit quattuor ãnoꝝ: quare antiochus pugnauit ɔ̃ duces eius: ⁊ tulit oia de mãu eius ꝑter egyptũ. Cũ autẽ esset septẽ annoꝝ: desponđit ei suã filiã in dolo: cõsentiẽte epyphane filio suo.i.antiocho nobili. Mortuo autẽ antiocho magno: fili⁹ ei⁹ antiquũ dolũ prosegt̃: ⁊ istũ ptolomeũ epifanẽ occidit dolose i cõuiuio: sꝫ nõ obtinuit egyptũ: qa egyptij fortit̃ resistẽtes: turpit̃ fugarũt eũ.

Anno mũdi 4984 — 5009

Linea xpi.

¶ Et nota ꝙ iudei diuina ꝑmissione quasi cõtinue affligebãt̃: n̄ ⁊ in idolatriã caderẽt sicut olim solebãt.

¶ Templũ dñi i egypto extruitur ad instar hierosolymorum: qđ permansit vsqz ad vespasianum: ⁊ tunc funditus dirutum fuit.

512 — 061

¶ Ptholomeus philipator iudeos vicit: occisis.60.milibus armatorum.

¶ Jesus sirach libꝝ ecclesiasticũ edidit quẽ panarethon vocãt: a pan qđ est totũ ⁊ a rethon v̄tus, q̃si tot⁹ v̄tuosus

¶ Plaga grãdis ex aqua ⁊ igne vrbem consumpsit quasi.

Pontifices. — Onias magn⁹ — Simõ -fili⁹ onie tenuit põtificatũ post fugam patris sui.

¶ Iste onias ꝓpter tyrannidẽ antiochi: aufugit cũ multis iudeis in egyptum: simulãs se velle implere ꝓphetiã hesaie.19.videlicet edificãdo templũ: sed in hoc peccauit supstitiose agendo. Rex autẽ epifanes gratiose suscepit eum: tradens ei terram heliopoleos ⁊ templum ibidẽ extruxit.

Reges syrie. — Seleucus cerãnes. — Filius gallerici: occiditur anno tertio. — Antiochus magn⁹ — occiditur tandẽ in templo nanee.

¶ Nota ꝙ isti duo fr̃s volẽtes vindicare sanguinem patris sui ⁊ auie: quos iterfecit euergetes rex egypti exercitũ magnũ ducunt ɔ̃ philopatorẽ filium euergetis: sed ante cõgressũ seleucus morit̃: ⁊ tũc antiochus prosegt̃ bellũ ⁊ totũ exercitũ ꝑdidit: vix aufugiẽs ne capet̃: rursũqz cõgregãs populũ venit cõtra epifanẽ filiũ philopatoris adhuc pueꝝ quattuor ãnoꝝ: ⁊ habuit secũ philippũ regẽ macedonũ ⁊ mltos alios: ⁊ obtinuit ɔ̃ duces ptolomei.i. pueri p̃dicti: fugauitqꝫ scopã ducẽ ei⁹: ⁊ iudeã cum multis alijs acqsiuit ciuitatib⁹ ⁊ oniã grauauit adeo ut fugeret: ⁊ qa armis egyptũ capere nõ poterat dolose despõdit epifani filiã suã cleopatrã cogitãs: ut sic quasi amicus regnũ intraret ad spoliandũ: sꝫ nõ preualuit: qa res inotuit eis: tandẽ cũ presidiũ hãnybali ferret contra romanos: supatus ẽ ⁊ tributari⁹ fact⁹ romanis: nihil p⁹ fortuniꝭ visus ẽ habuisse. Nã cũ supiores prouintias ꝑuagaret: ⁊ i ꝑsidẽ venisset: decept⁹ a sacerdotib⁹: templũ nanee intrauit cũ paucis: ⁊ ibidẽ miserabiliter occisus ẽ: ⁊ mẽbratim diuisus: ut pꝫ. 2.mach.ꝑmo. Et reliqt duos filios seleucũ q ꝑmo reg̃uit: ⁊ epifanẽ: hi ãbo sic pessimi fuerũt: ꝙ i eoꝝ cõꝑatione aliqd honestatꝭ: ipse putabat̃ hũisse.

¶ Roma in merore: tot enī fuerunt occisi: ꝙ vrbem pene reliquissent.

¶ Prouerbiū notabile scipionis affricani fuit. Romanos nō extolli i pro spis nec deijci in aduersis. Itē nunꝙ̄ minꝰ solus sū: ꝙ̄ cuz solus sū: nec minus ociosus sū ꝙ̄ cum ociosus sum.

Paulꝰ Therētius.

scipio affricanus.

¶ Isti cōgressi sūt ꝫ hānybalē: ꝛ ibi tota romāoꝝ spes perijt occisis. 44. milibus: ꝛ post cōtinue supant̄ vsqꝫ ad despatiōem recupāde ptātꝫ pstie

¶ Pacuuius tragediarum scriptor apud brundusium claruit.

¶ Iste gloriosissimꝰ adolescēs ānos nactꝰ. 24. quasi scōs machabeꝰ: miserante deo statū romāe reipublice: iā prolapsū ꝫ spem in spē erexit: hānybalē fugauit: supauit hispaniā: affricā deicit: ātiochū magnū in seruū redegit: asiā tributariā cōstituit. Hic tātꝰ ab ingta patria exul moritur.

Terentius comicus clarus habet̄.

Philometor fi. epi-fanis ex cleopatra.

¶ Hunc dū adhuc puer esset: valde oppressit antiochus nobilis multis dolis ꝛ insidijs: sed romani miserūt legatos: q mandantes antiocho: ne vltra infestus esset amicis eoꝝ: cām belli termiarūt Marcus nanqꝫ publiꝰ circulū fecit: in circuitu antiochi dicens. Senatꝰ populusqꝫ romanꝰ pcipiūt tibi: ne egrediaris de h̄ circulo: donec rn̄deas. Uidēs ꝙ impiꝰ: ꝙ tyrānidē cōtinuare nō posset: ait. Si sic visū ē senatui ꝛ poplo romāo: recedēdū ē. Dimissaꝗ obsidione alexādrie: furibundus ad paupcula s in deoꝝ religas diuertit: vindicās in eos: quod nō potuit in potentiores se: ut patet in libro mach. pmo ꝛ. 2.

5034

Eleaçar.

¶ De hoc nihil scit̄: nisi ꝙ cū alijs numerat̄: ut patꝫ matth. primo.

¶ Acies ignee videbant̄ in aere sup hierusalē diebus 40. ꝛ sequtur plaga: ut patꝫ. 2. mach. 5.

591

Anno ante xp̄i natiuitatē.

Iasō. Menelaꝰ. Alchimus.

¶ Isti tres ꝙ̄uis de genere sacerdotali fuerit: non sunt ponēdi i linea pontificum ꝓpter idolatriam ꝛ opera pessima: nec debite intrarunt: ut patet in multis locis li. machabe.

Onias pius.

¶ Hic vir fuit ꝗtus deo ꝛ hōibus nedū bonis: sꝫ etiā discolis: tandē iniuste occidit̄ ab andronico: ut patet. 2. machab. 4.

¶ Triumphi rome tres celeberrimi circa hec tēpa fuere simul. videlicet aphricani ex aphrica. Asdrubal ante currū.

¶ Metelli ex macedonia. Andariscus q ꝛ pseudo philippꝰ ante curruꝫ

¶ Mumij ex corintho ante currū signa enea ꝛ tabule picte: ꝛ alia vrbis insignia sūt prelata.

Seleucus iners fi.-antiochi magni.

¶ Iste paup homo: grossus ꝛ despectus indignus honore regio: pessimus fuit sicut pater eiusꝰ ꝛ paꝝ regnauit: qa frater eius regnū frauduleter arripuit. Hic etiā heliodoꝝ misit ad spoliandū templū: q bn̄ correptus vacuꝰ redijt ut patet. 2. mach. 3. Nota ꝙ occasione huiꝰ scismatis multa mala oriūtur quousqꝫ regnū grecoꝝ. i. syrie p romanos in prouinciam redactum fuit.

¶ Bella cōtinua ⁊ plīma fuerūt adeo ꝙ tedet doctores tā gētiliū ꝙ̄ xp̄ianoꝝ: ea vel ad mēoriā reuocare. In qb⁹ mirāda ē cōstantia romanoꝝ vel duritia: ꝙ nulla tribulatio nullus met⁹ eos t̄rere potuit: ꝙ aliqñ se subdidissent q̄ntulibꝫ potētissimo regi: sꝫ oīb⁹ se fine intmissiōe opponētes: varias fortune mutatōes expti sūt. Amor nāqꝫ libertatꝭ ⁊ appetit⁹ laudis: cū obſuatiōe nihilomin⁹ honestatꝭ secularis districtissima: ita medullit⁹ transfixit eos: vt pro his res ⁊ substātiā filios ⁊ filias: ⁊ tādē vitā ipsā dare q̄si pro nihilo ducerēt: imo patissimi fuerūt. Et ob h̄ machabei desiderabāt eoꝝ societatē.

¶ Rōani. Quītus Flāminius. — marc⁹ catho. — Tiberius. gracus.

¶ Isti hispaniā expugnauerūt bellis horridis

¶ Hic bellū macedonicū cōfecit: supatoqꝫ philippo rege pacē dedit. Et hic cessat regnum macedonum. Uicit etiā lacedemōes ⁊ vāditos romāos collegit.

¶ Hoꝝ tpe lex illa q̄ ab appio tribuno lata fuerat: ne q̄ mulier aliā ꝙ̄ semiunciā auri haberet ⁊ ne diuersi colorꝭ vestimento nec vehiculo p̄ vrbem vteretur abolita est.

¶ Statius cecilius comediarū scriptor.

¶ Reges egypti. euergetes fili. philometoris. 28. ānis

¶ Hic fuit frater cleopatre: vxoris alexandri regis syrie: de quo habetur primo machabeoꝝ. 10.

¶ Aristobolus iude⁹ pipateticus ph̄s: q ad philometorē explanationū in moysen scripsit cōmentarios.

¶ Hierusalē destruit̄ ⁊ penit⁹ desolat̄ ab antiocho epiphanis: tēplū incēdit̄ sed paulatī p̄ iudā ⁊ frēs ei⁹ reformat̄

¶ Anno mundi.

¶ Linea xp̄i.

¶ Septē machabei cū matre fidelissima martyriçant̄. 2. machabeoꝝ. 7.

¶ Eleaçarus cū multis alijs: glorioso martyrio coronat̄. 2. machabeoꝝ. 6.

¶ Templū purgatur a iuda ⁊ fratrib⁹ ei⁹ p⁹ ꝙ̄ tribus ānis prophanatū erat: ut pꝫ primo machabeoꝝ. 4. et. 2. machabeoꝝ. 10.

141

¶ Iste vir scūs ⁊ oī laude dignissim⁹: pcussit çelo suo pctōres: cōfisus ī dño dō isrl: ut pꝫ pmo mach. 2. Et habuit filios qnqꝫ eiusdem çeli. Uex ipse nō erat pontifex: sed tres filij eius.

¶ Hic est ille nōiatissim⁹ triūphator in israel: q nec silem habuit añ se nec p⁹. Ei⁹ opa glīosa ⁊ magnifica. vide in libris machabeoꝝ. Post in bello strēnue stās cecidit pro legib⁹ scis martyrē se dño offerēs. Et successit ei frater suus ionathas: q creuit in gloria ⁊ fideliter stetit in testamēto: tandē dolose occiditur a triphone cū duobus filijs suis.

¶ Pōtifices. Mathathias. — Judas machabe⁹ ā. 3 — Jonathas ā. 19.

¶ Iste antiochus dict⁹ epifanes. i. nobilis: a capite vsqꝫ ad pedes: int⁹ foris: tot⁹ neqꝫ fuit: ⁊ ob hoc figura antixp̄i dr̄. Hic martyres plēs fecit crudelissime. Dolose egyptū itrare disposuit sic pr̄ ei⁹: sꝫ nō profecit: qa rōani po suerūt frenū in narib⁹ suis. Tādē sine manibꝫ: cū iutuli pnia cōtrit⁹ ē. Ei⁹ opa pessima: ⁊ quō obses fuerit rome: et q̄liter prophetia dañ. sit cōpleta ī eo vide ī libris machabeoꝝ ⁊ doctorib⁹ sup dañ.

Reges syrie

Antioch⁹ epifanes -filius antiochi magni.

¶ Heliodor⁹ intrauit tēplū ad spoliādū erariuꝫ. ut pꝫ. 2. mach. 3. sed diuinit⁹ pcussus vix ad vitā redijt orāte pro eo onia.

Antioch⁹ eupator -filius epiphanis.

¶ Iste adhuc adolescēs habuit tutorē lysiā: ⁊ cū glīosū exercitū ꝯ iudeos duxisset: nō lōge p⁹ ābo a suis occisi sūt: propter timorē demetrij filij seleuci ut patet pmo machabeoꝝ. 7.

Demetri⁹ fi. seleuci

¶ Iste tanꝙ̄ verus heres intrauit regnū syrie ⁊ occiso eupatore semp iudeis infestus fuit. Tandeꝫ pugna inita contra alexandrū filiū eupatoris occubuit.

¶ Scipio nasica prudẽtissim⁹ romanoꝝ: īter cetā duo valde notabilia dedit cõsilia memorie digna. Prīo ne carthago deleret: qten⁹ occasiõe extrinseci belli interna ɔcordia ꝛ fortitudo ꝑpetua ꝓpter cõtinuū exercitū apd rõanos pseuerarēt. Scdo ne ī vrbe aliquo mõ theatrū cõstitueret: qꝛ īimicissimū hoc eē dixit bellatori pplo: ad nutriendā desidiā lasciuieqꝫ cõmētū. Quoniā sapiēter hec cõsuluerit: sequētia tpa declararūt. Uide augl. pmo de ci. dei: ꝛ orosiū li. 2. mirabile remediū viciorū.

¶ Anno ab vrbe cõdita. 602. inchoatū ē tertiū bellū punicū: tpe horuꝫ ɔsulū ꝛ finitū āno. 4.

¶ Tpe hoꝝ ɔsulū magnū bellū macedonicū fuit: ī q̄ pmo romani succubuerūt: deinde iteꝝ ɔflictū ē: ꝛ pari clade vtriusqꝫ ptis in hiberno. i. hyeme discessū est. tertio lucius regē vicit: q postea apud albā in custodia defecit: ꝛ fili⁹ ei⁹ iunior di dicit opus manuale rome: ob tolerandam inopiam.

publi⁹ Longinus. — licinius.

Luci⁹. emili⁹. Paul⁹

Luci⁹. licini⁹. Aulus

¶ Hoc tpe celtiberi rõanos trucerūt ꝛ scipio publius ī aphricā iuit: ibiqꝫ mltas gentiū strages dedit. Sergi⁹ āt galba a lusicanis vict⁹ amisso exercitu vix aufugit.

Luci⁹. cēsori⁹ marc⁹.

¶ Carthago illa nobilissima metropolis aphrice delet̃ a scipiõe ꝛ ɔsulib⁹ āno. cc. postq̄ ɔdita ē. Arsit p. 17. dies cõtinuos: miserū spectaculū: multi vẽditi sūt: quorū nūer⁹ virorū. s. ac mulierū fuit: qnq̄ginta milia: multi se flāmis tradiderūt. ¶ Corinth⁹ similiter vastat̃ eodē āno a romanis: que opulētissima fuit: toti orbi nota

¶ Reges egypti: q p hāc lineā ɔtinuant̃: semp habuerūt societatē cū romanis: ꝛ tādiu regnabāt q̄diu fidelitatē ipsis seruabāt ¶ Et nota ꝙ nulla alia cā fuit: ꝙ sic creuit potestas romanorū sup alios nisi v̄tutes q̄ exuberāt ī eis micabāt: ꝛ pcipue iusticia quā sūme colebāt: ꝛ q̄diu seruauerūt modestiā: ꝛ dilexerūt iusticiā: iuicti semp vbiqꝫ manserūt. Corrupti v̄o vbiqꝫ faciliter deuicti legūt̃. Jn qdā reuelatione diuin⁹ facta btē brigide habet̃: ꝙ dñs deus testimoniū phibet ipsis antiquiorib⁹ rõanis: ꝙ nusq̄ hoīes in mūdo ex puris naturalib⁹: iusti⁹ ꝛ rõnabilib⁹ vixerūt. Qualia aūt luminaria ex eis tpe xpiane religionis resplenduerūt: in sequẽtibus patebit.

Ptolo me⁹ sot an. 17.

¶ Hic regnauit ā. 17. cui⁹ tpe cicero varroqꝫ nascūt̃.

5059 — 5084

Mathā fi. sadoch — genuit iacob matthei primo.

140 — 115 — Anno ante xpi natiuitate.

¶ Cicero arpinis nascit̃. matre helina. patre equestris ordinis: ex regio uulstorū genere.

¶ Jste symon vir prudẽtissim⁹: ab adolescẽtia sua vsqꝫ in senium optime cõuersatus: semp victoriosus: tandē neqter occiditur a genere suo ut pꝫ pmo machabeoꝝ vltimo.

Simō fi. mathatie- -an. 8. —— -monis an. 26.

ioānes hircan⁹ fi. si-

¶ Hic prefuit annis. 26. vel. 33. ꝓpheta religiosus ꝛ strēnu⁹ dux: ptolomeū socerū suū fugauit: samariaꝫ captā solo equauit. Tandē reb⁹ optime admistrat|: mortē vicinā sentiēs cū qnqꝫ filios haberet quorū nullus ad regimē populi valeret: vxorē suā disertissimā iudeis prefecit ꝛ filijs: verū nihil pietatis in filijs fuit.

¶ Jste alexāder semp gratiosus fuit iudeis: ꝛ apparet eū meliorē fuisse iter oēs reges syrie: de qbus pauca v̄tuosa: aut nulla referūtur. Hic cleopatriā filiā regis egypti accepit ī vxorē: verū rex egypti inique egit cõtra eū: ꝓpter qd rex arabū timēs ipsum: alexandrū decollauit: ut pꝫ pmo mach. 10. et 11.

Alexāder fi. epifāis. —— Anthioch⁹ adole- -scēs fili⁹ alexādri. —— Triphon pro ditor.

¶ Jste adhuc puer: suadēte triphone aliqd molitus ē p recupatiõe regni: sed parū pfecit. iuxta illud. semē impiorū pibit: qa statim ab eo occidit̃. Triphon aūt cū pessime se in oīb⁹ gereret omnis exercitus eū dereliqt: factusqꝫ pfugus: nullibi tutū repperit locum.

¶ Jste cõfortat⁹: triphonē psecut⁹ ē: ꝛ fugauit eū. Et pmo iudeis benign⁹ fuit: ſꝫ postq̄ ꝑualuit: fecit sic p̄res sui: ſꝫ nõ ipune pmo mach.

Demetri⁹ fi. demetrij. —— Antioch⁹ fi. demetrij.

¶ Jste demetrius satis creuit breui tpe: ꝓpter regē egypti q alienauit se ab alexādro: ꝛ refauebat sibi: ꝛ qꝛ ambo statim sūt mortui post dissensionē: iō qeuit terra paulisp ī cõspectu demetrij: tādē capit̃ a rege psidꝫ incarcerat̃.

¶Bella socialia oriunt̃:quor hec p̃ma cã siue origo fuit. Gracc⁹ notat⁹ a nobilib⁹ cepit causaz querere cõtra eos. Et q₂ sol⁹ nil potuit cõtra eos: cõem populũ nitebat̃ ad se trahere dicẽs: φ agri deberẽt diuidi equalit̃ ꝛ etiã pecunie ꝛc̃. ꝛ ab hoc tumult⁹ suscitat̃: in quo ipse occisus est: ꝛ multa mala secuta sũt. vide orosium.

Romani — Serui⁹ fuluio. Flacc⁹. quinta. — Lucius metel-lius Celius gnt⁹ tit⁹. — Fabi⁹. Quiti⁹ marti⁹ — publi⁹. Luci⁹. scipio nasica calfurnius.

¶Hor tpe rex numidiar: valde romanos attriuit: s₃ ipse tãdez supat⁹ est ita tũc romana ingenuitas defecit: ut dicẽt. O vrbẽ venalem ꝛ mature pituram: si emptorẽ iuenerit: quasi dice ret Fides in te perijt.

¶Hor tpe puer ex ancilla nascit̃: q̃drupes: q̃driman⁹ ocul'.4. Ethna mons igne⁹ flãmas euomuit mirabilit̃ ꝛ loca vicina vastauit. Scipio numãtiã deleuit.

¶His p̃sidentib⁹ iussa est carthago restitui: ꝛ roma nor famulis repleta ẽ: ꝛ i vrbe intestinũ bellũ vertitur atrocissime.

¶Iste fabi⁹ cũ parno pplo regẽ armenie supauit: ꝛ mersi sũt. 180. milia armator i rodano. Quintius deleuit gallos: q sub radice alpiũ siti fuerũt.

Reges egypti. ¶Iste regnauit ãnis. x Ei⁹ tpe poeta lucreti⁹ nascit̃ q postea sese amatorio furore interfecit. — Ptolome⁹ alexãdri — ¶Hic regnauit annis. 8. sub quo salustius historiographus nascit̃. — Ptolome⁹ de opre f. — ¶Iste regnauit annis. 30. sub eodem tpe virgili⁹ ꝛ orati⁹ poete nascunt̃. — Ptolome⁹ dionisi⁹.

¶Mitridates rex ponti ꝛ armenie p ãnos. 40. gessit atrocissima bella cõtra romanos i modico sanguie fuso: sepe victor: sepe vict⁹. tandẽ pprios filios pemit: haustoqꝫ veneno: vxores pelices ac filias secũ extinxit: sic miserabilit̃ perijt: q infinitos pemit. Hic ut orosi⁹ testa t̃: maximũ nobis argumentũ sue inie reliquit. Cũ eni oiuz supstitiosissim⁹ fuerit: in fine expt⁹ est: φ falsos deos coluerit. Sic nõ agit nobiscũ deus noster: cui si fidelit̃ seruim⁹: nequaꝙ̃ mala morte pire nos finit. vide pulchre. li. 6.

¶Anno mundi. 5109

¶Linea xpi.

¶Regnũ iudee restituit̃: qđ interruptũ fuit annis. 475. a tpe sedechie vsqꝫ ad aristobolũ.

¶Uirgilius maro in pago qui arides dicit̃: haud pcul a mantua nascit̃: põpeio ꝛ crasso cons. De hinc cremone studijs erudit̃.

06

¶Seruile bellũ in sicilia: vbi conspirarũt. 70. milia seruor. Huiusmodi bella piculosiora sunt ceteris: quia crudeliora: nec curant de patrie salute.

¶Pestilentia maxima fuit in aphrica: perierunt vltra mille milia.

¶Pontifices. — Aristobol⁹ p̃⁹ rex ꝛ-sacerdos. — Alexãder vel Iãne⁹

¶Iste vno tm̃ anno p̃fuit: ꝛ diadema sibi imposuit nec fuit cõtent⁹ de testamẽto patri. iđ matrẽ cũ filijs incarcerauit: ppter qđ miserabilit̃ pijt cũ fratre suo antigono: qui eũ iuuit ꝛc̃. vide magistrũ i historijs.

¶Hic p̃fuit annis. 27. vel. 38. ꝛ tot⁹ tyrannus fuit: q̃uis primũ molest⁹ appareret. Officium eni fecit notũ qualis intus fuerit. Fratrem occidit. ꝛ in. 12. annis circit̃. 50. milia senior interfecit: q faci nora eius detestabant̃. Tandẽ moritur⁹: duos filios religt s. hircanũ ꝛ aristobolũ. verũ vxorẽ regnare ꝯstituit: q₂ gratiam populi habuit.

¶Antigonus frater regis inuidia regine occidit̃: vbi dicit iosepb⁹: φ certũ documentũ prebuit. Omnẽ beniuolentiã iusqꝫ nature criminatõib⁹ cedere: nullãqꝫ optimar rerũ afflictionẽ tantũ valere: ut inuidie perpetuo possit obsistere.

Reges syrie. — Antioch⁹ emisceni⁹. — ¶Hic cũ exercitũ ducentor miliũ haberet ꝛ histriones cũ scortis pl'es se imiscerẽt: facile a rege spartanor oppressus interijt. — Philip⁹ vltimus-rex syrie.

¶Hic a romanis supat⁹ est: ꝛ cessauit regnũ grecor. i. syrie qđ stetit annis. 183.

Bella intestina extnaqz circa hec tpa intātū pualuerūt ut p magno miro habitū ē: q stat⁹ rōane reipu. penit⁹ non pierit. Uñ pz q nihil potuerit bellicus labor ad pacē pcreādā: nisi a sūmo deo magnū istud donū largiat nō a falsis dijs qb⁹ tota roma ultra mille ānis seruiuit vide orosiū ad longū de his bellis.

Bella ciuilia incipiūt: q cōtinuata fuerūt p ānos. 40. ⁊ adeo attrita fuit vrbs ut necessario regimē ipsi⁹ mutaē. lz ad mltos ānos optie rexisent cōsules. Infelix prsus cōditio mūdani stat⁹ q nūqz i delicijs durare potuit ⁊ glia. qzuis hec sūmo studio qrat. quāte demētie ē hoc sp sudore ac sanguie qrere. qd cū adeptū fuerit, nullo pacto retineri pōt. Prudentissima illa roma hoc ñ potuit: ⁊ tu valebis: xpm seqre: ne pereat labor tuus.

Gaius Māli⁹ Quit⁹ scipio.

Tpe hor theutonici ⁊ germani ⁊ cibri aduāti sūt ꝯ qs romani pliarūt: sepeqz victi: tādē eos supauere subtilit: ⁊ deleti fuerūt. 160. milia: ⁊ inumerabiles se ipsos occiderūt: ⁊ stati p⁹ iter intestinū bellū rome fuit: qd māli⁹ cōsul fedauit.

Julius Lutius marc⁹ -cesar post factus est.

Hoc tpe multa pdigia isolita terruerūt romāos: ⁊ stati p⁹ in diuersis puincijs delet⁹ ē romanorū exercit⁹: ita ut saga. i. veste meror induerentur.

Silla. mari⁹. gaius.

Isti duo cōsules ꝯ se inuicē bellātes: pmū ciuile bellū inchoarūt: cui⁹ occasionē ⁊ pgressū miserabilē orosius pseqt: totqz occisi sūt: ut sille diceret. cū qb⁹ tādē victuri sum⁹: ī bello armatos in pace iermes occidimus: extunc pscriptio instituta est.

pōpei⁹ Marcellus.

Isti duo cōsentiētes siḃ restiterūt iulio: ⁊ ob h secundū bellū ciuile orit: annis. 4. durās: in q totū mūdū ꝯcurrisse ꝯ se breuit dixerūt. tādē pompeius supat capiteqz plexus paulatim mitescit. O grande spectaculū: qz dispar exitus tanti viri.

Uarro marc⁹ doctissim⁹: q tā mlta legit: ut aliqd ei scribere vacuisse miremur. tā multa scripsit: quāta vix aliquis legere possit: ut dicit terencius.

Cicero marcus tulius maximus rhetor claret.

Pompeius semp victoriosus. 22. reges subegit tandē postq̄ templū pphanasset: nūq postea dicit pugnasse qn vinceret. silr nō longe p⁹ crassus pses syrie: tēplū etiā ausus est spoliare qd pompei⁹ nō fecit: ⁊ ob hoc auro in os ei⁹ fuso interijt: sic pereant inimici tui dñe. Multa exempla de his inueniūt: q nō timēt diuina ⁊ clerr dehonestare: q iuxta vulgare dictū: mala morte pire solent hoc aperte etiā pphetauit moyses: deu. 33. Percute dorsa inimicor ei⁹. s. leui. ⁊ qui oderūt eū nō cōsurgant.

5134

Jacob

Pater ioseph naturalis: sed heli pater ei⁹ legalis fuit. hūc matthe⁹: illū lucas cōmemorat.

66 — Anno ante xpi natiuitate. 65

Hec pfuit annis. 9. ⁊ fecit tyrānides ples: licz pri⁹ simulata scitate: religiosa famaret: ⁊ hircanū in sacerdotē pmouit ⁊ ut p⁹ se regnaret instituit. Hec in linea pōtificū ponit ppt supputationē ānor: ñ q officiū pontificale exerceret quod non licuit.

Alexādra vxor alexandri.

-an. 33.

Iste hircanus mortua mre in regno successit: in quo modicum psperitatis habuit propter partialitates populi: nam statim a matre supat⁹ est: ⁊ post iterū restitut⁹ auxilio arabū. tandem factus tributarius romanis in pace aliquanto tempore regnauit: sed non nomine regis: nouissime miserabiliter obijt: decept⁹ fraude parthorū quos antigonus contra eum duxit. vide plene magistrum de his.

Hircan⁹ fi. alexādri

Heresis phariseor circa hec tpa orit. Et nota q tres erant secte in iudea. s. pharisei: saducei: ⁊ essei. Hi oēs a cōi vita reliquor iudeor distincti: multi erroribus implicati ppt asperitatē vite sanctiores se alijs dixerūt. Uide magistrū in histori js circa baptismū ioannis. Itē adhuc due secte: a quibusdam asserunt. s. arbonei: ⁊ genuste.

Fimbria iliū vastat. i. troiā antiquā romanorū sed silla statim eam restaurauit.

Cathilina famosus tyrān⁹: cōiurat cōtra patriā in vrbe: in erruria vero extinguit occiso ibi cathelina. Rome conscij coniuratiōis occisi sunt.

Uirgilius excellētissim⁹ poetarū clar⁹ habet: ⁊ mira fecit

Oracius flaccus satyricus.

Salustius crispus historicus.

Plotius primo rome latinā rhetoricā docuit.

Possodonicus stoicus.

Hecaton stoicus: q dixit. oē honestum in arduo est. si vis amari ama. Queris qd perfecerim. amicus mihi esse cepi.

Rome numerati sūt. 400. milia. 64. milia hominū: oēs incole ciuitatis.

Libraria. 400. miliū libror cōburit in egypto: vnde patet quanta fuit antiquitus diligentia in libris colligendis.

¶ Tres soles apparuerũt in celo versus orientẽ: qui paulatim in vnũ corp⁹ solare redacti sũt. Grande spectaculũ grandia prefigurauit: quasi asia: aphrica: ⁊ europa sub vna monarchia statim coniugi deberẽt. Itẽ ꝙ dominiũ lucij antonij: ⁊ marci antonij in vnũ redirẽt. Sed potius noticia vni⁹ ⁊ trini dei: toti orbi futura iminebat.

¶ Cesares. — Julius cesar ã. 5. Gai⁹ — Ab hoc ceteri dicunẽ cesares. — Imperatores — octauian⁹ augustus — an. 57. mẽsib⁹. 6. dieb⁹. 10.

¶ Iste iulius tante fuit actiuitatis: ut mens illi⁹ et man⁹ ad impossibilia ferme suffecerit. 52. vicib⁹ pugnauit sol⁹ marcũ marcellũ supgressus: q ter centies nonies ferẽ pugnasse. Hic põpeio ac ceteris nobilissimis romanis occisis imperiũ arripuit. Tãdẽ anno. 5. imperij sui conspiratõe bruti: ac cassij dolo occidiẽ ipse domitor orbis.

¶ Iste octauian⁹ nepos iulij: cũ eẽt adhuc adolescẽs imperiũ sumpsit. iuuẽtutẽ suã virilib⁹ actibus decorauit. qnqз milia bella gessit: ⁊ breuiẽ totũ mundũ post multa bella in vnam tandẽ monarchiã redegit. *

Cleopatra an. 20.

¶ Huic iuli⁹ egypti regnũ dedit: monẽs ut magẽ amiciciã romanã ꝙ̃ arma experiri studeret. Tertõ aũt ãno hui⁹ cleopatre: iuli⁹ sumpsit iperiũ. ¶ Et sic finiẽ hic calcul⁹ latinoꝝ p hanc lineã descẽdentium ad xp̃m: ⁊ sequiẽ supputatio annoꝝ per lineam romanorũ.

¶ Cato noiatissim⁹ vidẽs cesarẽ triumphare: cui ipse nõ fauebat: apud vticã seipsũ occidit: iuxta illud. Maluit cato mori ꝙ̃ deroget vrbis honori. sed ꝑpter hoc ꝫm augẽ. nõ excusaẽ a peccato.

¶ Bos loquiẽ aranti. In breui magis desinent hoies ꝙ̃ iumẽta: vel ut quidã libri habent frumenta.

¶ Sceptrũ de iuda auferẽ: ⁊ dux de femore eius: quia in proximo sanctus sanctorũ venturus est: iuxta ꝓphetiam iacob.

¶ Anno mũdi 5159

¶ Judea tributaria fit romanis ꝑpter partialitatẽ duoꝝ fratrũ. s. aristoboli ⁊ hircani. Uterqз eñi inuidẽtie cã: subiecit se romanis ut regnare posset ⁊c̃.

ioseph circa hẽ tpa nascitur: post sponsus Marie.

40

¶ Iste antigon⁹ fili⁹ aristoboli vbiqз infideliẽ egit: nec romanis obediuit: magnã plagã terris intulit: ut hircano expulso regnare posset. Regi eñi parthorũ ꝓmisit talenta mille: ⁊ virgines qngentas: ut se iuuaret: lisania nepote suo id pcurante: ⁊ sic hircan⁹ eiectus est: faselus occisus: ⁊ herodes fugatus. Sed cũ herodes romã venisset: ⁊ senatui cuncta narrasset: august⁹ eũ regẽ iudee creauit: mittẽs cũ eo exercitũ: qui hierusalẽ ceperũt: ⁊ antigonũ captũ duxerũt ad antoniũ: qui eũ securi pcussit: ⁊ herodes cõfirmatus est in regno: cessauitqз sceptrũ de iuda sicut predixit iacob.

Anthigonus.

¶ Scipio seipsũ iugulauit.
¶ Juba rex iugulari se fecit.
¶ Petreius gladio se pfodit: ⁊ multi alij de nobilissimis romanoꝝ: qa noluerunt iulio subdi: aut timuerũt ab eo occidi: sicut plures iam occiderat
¶ Titus liuius historicus.
¶ Marcus callidius orator.
¶ Diodorus scriptor historie grece.
¶ Ouidius naso.
¶ Gaius falcidius.
¶ Cornelius historicus.
¶ Marcus varus: hic ait. Nihil magnificũ docebit: q se nihil didicit.

¶ Lugdunũ cdiẽ a minatio planto oratore: qui fuit discipulus ciceronis
¶ Cornelius gallus
¶ Messala poeta: ⁊ multi alij his fuere temporibus.

¶ Sibilla tiburtina clara habetur: que de christo prophetauit: et augusto respondit: ne se deum iuxta stultitiam paganorum putaret: et ostendit illi virginem pulcherrimam in celo: tenentem puerum in brachijs et ait. Hic puer maior te est: ipsum adora.

* Hic ē ille vnicus q secūdū nō hūit: sub quo cōticuit orbis terrarū ac pmpte obediuit: agēte hoc dina puidētia: ut xpi natiuitatē tpalis pax illustraret. Hic gloriat se vrbē marmoreā reliqsse quā latericiā ipse inuenit. Fuit pulcherrim⁹ corpe: igenio subtilissim⁹: fortunatissim⁹ i oib⁹: sʒ vicio carnis nō caruit. Ipse est q describi fecit totum mūdū: ut dicit Luc. 2. cui⁹. 52. anno natus est xps dñs saluator mūdi: qui pacē eternā suis largitur.

¶ Monarchia romanoꝝ: oiūʒ maxima circa hec tpa incepit. Cum eni ut testat hieronym⁹ et alij sci doctores: p totum orbem in diuersis puincijs bella pullularent: subito cunctis mirantib⁹ pacata fūt: et romano pncipi colla submiserūt: ut apte dñs deus hoibus ostēderet: q illā vniuersalem pacē nō bellicus labor sed ipse donasset. semp vno finito bello aliud sequebat aut plura: peiorqʒ scissura sequebat: sed xpi natiuitate ppinquante: vrbs quieuit et orbis.

¶ Reges iudee.

Herodes ascolonita an. 37.

¶ Iste herodes idumeus pm⁹ rex alienigena apud iudeos fuit. Ei⁹ historiā magister diligent psequit. refert eū fuisse virū strēnuū et fide dignū: et in oibus notabiliter se habuit grat⁹ valde romanis: et pplis q pacē amabāt. multa etiā opa memorabilia fecit: verū in senectute sua: cū nimis vellet placere romanis: et audisset de ortu xpi: timēs pelli e regno tāqʒ alienigena: miserabiliter defecit sensu: et antiqua pbitate amissa: inocētes occidit: et plures de filijs suis. tandē oib⁹ odiosus: morbo inualescente flebili morte destituit etc.

¶ Beda dic istū tenuisse pncipatū annis. 26. q etiā cōbussit libros oēs: qb⁹ gētis iudee seruabāt asscripta: ne ignobilis forte: et a multoꝝ semine argueret extraneus.

¶ Maria nascit anno ante xpi natiuitatē. 16. vel circa.

5179

20

¶ Historia euangelica omniū scripturarū sanctissima hic texitur.

5199

¶ Anno an xpi natiuitatē

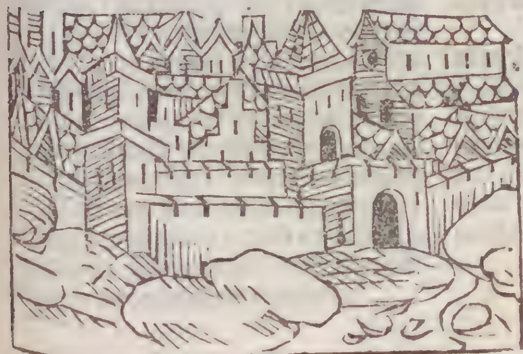

¶ Zacharias et elisabet: fuerūt ambo scē vite: et parentes sci ioānis baptiste.

¶ Joachim et anna claret scitate vite: q p⁹ singulari gratia meruerūt pcreare florē toti⁹ felicitat Mariā: omniū creaturarū excellētissimā: q̄ deū nobis genuit

¶ Burgundiones orti sunt gens semp valida: sic dicti: qa sup rhenū fluuium burgos plures habent.

¶ Marcus agrippa gener octauiani: supra rhenum ciuitatē agrippinā condidit: q̄ p⁹ dicta est colonia.

¶ Anno mūdi. 5199. ipse ē pm⁹ an natiuitatē xpi: cū iā eēt despōsata Maria ioseph: missus ē angel⁹ gabriel a patre luminū deo toti⁹ cōsolatiōis ad ipaʒ: ut ānūciaret ei q venerit plenitudo tpis: p recōciliatiōe humāi generis: et q p ipsā dei fili⁹ hūc mūdū itrare vellet. Hoc igit oiūʒ secretoꝝ secretissimū: mirabiliū mirabilissimū: salubriūʒ saluberrimū: desiderabiliū desiderabilissimū: mysterioꝝ pfundissimū. Circa hec tpa diu expectata: adipletū ē: ut de⁹ hō fierꝫ Quis audiuit vnqʒ tale? O si sapiat istud in palato mentis nr̄e. vide deuotissimā historiam. Luce primo.

¶ Joānes baptista nascit: quo nemo maior inter natos mulierum surrexit.

¶ Roma in flore: ꝛ numerati sunt ciues eius ꝛ descripti nonagesies trecentena milia ꝛ.80.

¶ Ualerius maximus fuit hoc tempe vir magne fame.

¶ Imperatores romani p hanc lineã cõtinuant̃: qui oẽs augusti dicunt̃ ꝑpter singularẽ hui⁹ augusti excellentiã. Iustũ equidẽ est: ut ille oib⁹ nomẽ tribuat: q cũctis viuẽdi formã: ꝛ regẽdi normã cõstituit. Tãta siquidẽ in eo ꝓbitas ac strenuitas emicuit: ut vix credibile sit: ꝙ vnq̃ destituta natura hũani discurs⁹ talẽ edere potuerit. Quid vltra. xp̃m cũ bñdicta matre sua videre meruit: q̃si ipẽ ꝑmiceri⁹ extiterit vocatiõis gentiũ ꝛc̃. nec vnq̃ p⁹ hec dñs vocari voluit. Arã ei prim⁹ extruxit. Humilitatꝭ: clemẽtie: ciuilitatis: patiẽtie discipline ꝛc̃. q̃ rarissime i tãta sublimitate cõueniũt: exẽplar ipẽ fuit. Bellũ ñ nisi coact⁹ accepit. Ait eni. Magnũ ẽ dispẽdiũ aureo hamo pisces capere. ga hami deꝑditi dãnũ: nulla põt captura pisciũ cõꝑari. Detrahẽtib⁹ sibi ait. In libera ciuitate: liberas decꝫ eẽ linguas. Milites ociari nequaq̃ aut deliciari ꝑmittebat: q̃ꝝ ꝓfessio instituta ẽ ad laborẽ. Filias suas i lanificio fecit istrui ꝑpt̃ mutabilitatẽ tꝑaliũ: nendi: texẽdiqꝫ nõ solũ artẽ: sed vsũ habebãt: nec ad se nisi vultu maturo sine oi vestiũ curiositate accedere ꝑmittebat. Regina q̃ iure belli q̃sierat pret̃ pauca reddidit: aut alienis benigne tribuit. Testẽ se i iudicijs introgari: ꝛ repelli equanissimo aio patiebat̃. Plures habuit sibi maxie familiares: q cũ meli⁹ poterant: eũ extinguere etiã publicis bellis nitebant̃. Alij ter q̃terqꝫ piuri: cũ gratiã poscerẽt: vitã ꝛ bona ab ipo impetrarunt. O q̃ multi fuerũt: q se de tam nobili sanguine ꝓgenitos gloriabant̃: sed mores nõ imitabant̃.

¶ Procuratores iudee.
¶ Iste archelaus: ꝑpt̃ ei⁹ ferocitatẽ a iudeis accusat⁹: relegat⁹ ẽ i vienã gallie vrbem.

Archelaus ã. 9. fili⁹ herodis sub eo dñs redijt ex egypto.

Copo nius.

Hic loco archelai substitutus est.

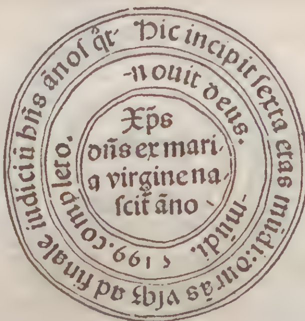
Marcus.

Sub isto morit̃ salome soror herodis

Xp̃s nascit̃ anno mũdi. 5200

¶ Linea xp̃i.

Anno domini primo.

¶ Nõnulli reges in honorẽ huiusce ciuitates cõdebãt: quas cesareas appellarẽt: sicut in mauritania ꝛ in palestina: que nũc vrbes clarissime sunt. Et multi reges ex regnis suis venerũt: ut ei obsequerent̃.

¶ Nat⁹ est circa hec tꝑa dñs noster de virgine pura nouo ordine: sm̃ ꝓphetica ꝓmissa. Et hec est plenitudo tꝑis de q̃ apl's dicit: qñ misit de⁹ filiũ suũ in mũdũ. Ob hoc incipit hic sexta etas mũdi: cui⁹ finẽ sol⁹ de⁹ nouit. Et dicit augustin⁹ ꝙ hec etas dicit̃ senect⁹: q̃ sepe extendit̃ vltra oẽs ꝑcedẽtes etates: qꝛ pleriqꝫ hoĩuꝫ viuũt etiã vsqꝫ ad cẽtũ vigiti annos: aut vltra. Et notũ ẽ ꝙ sexagenarios senes vocamus: vñ fatuũ est velle determinare quotitatẽ ei⁹. Plures eni hoc attẽtarũt: qui oẽs fuere decepti: sicut probat doctor sanctus ꝛc̃.

¶ Era xp̃ianoꝝ ꝑncipalissima: omniũ eraꝝ notissima: celeberrimaqꝫ ipse est ann⁹ octauiani. 42⁹: olympiadis cẽtesimenonagesimeftie: ꝛ sꝫ bedã ãn⁹ mũdi. 5199. cõplet⁹. vñ vsus. Unũ tolle datũ: ad milia qnqꝫ ducentis. Nascẽti dño: beda dat a ꝓthoplasto. Itẽ ante xp̃m duo: centũ min⁹ vno: milia qnqꝫ. Et hic tanq̃ ꝓbabilior mod⁹ ab eccl'ia fuat̃: ꝛ est magꝭ vulgat⁹. Sũt ꝛ alij diuersi mõi supputationũ: qdã breuiores ut hebreoꝝ: qdã lõgiores ut methodij ꝛ alioꝝ: de qb⁹ imẽsus ẽ labor tractare: vtilitas vo modica: vide singula locis suis ꝛc̃.

¶ De ꝑncipatu romano sic dic̃ cicero i li. de offic. Certũ est fuisse aliqñ tꝑ⁹ q̃ sine regib⁹ viuebat̃. at postq̃ iure gẽtiũ possessiões ceperũt diuidi: non alia de cã reges sũt istituti: nisi iusticie fruẽde. Nã cũ initio ꝑmeret̃ multitudo ab his q maiores opes habebant: ad vnũ aliquẽ virũ cõfugiebãt vtute ꝑstãtẽ: q ꝓhiberet iniuriari tenuiores eqtatẽ constituẽdo sũmos cũ infimis pari iure ꝓtingeret. Cũqꝫ adhuc regnãtib⁹ regib⁹ debiliores nõnũq̃ opprimerẽt̃: leges ꝯstitui placuit: q̃ ad iudicãdũ nõ odio aut grã ducerent̃ sꝫ tales inopi q̃les potẽti ꝑstarẽt aures: q̃ fit ut leges nõ solũ ppl'ꝫ sꝫ regẽ quoqꝫ obligare sciam⁹. at si regẽ cõtẽnere leges: rapẽ bona subditoꝝ: ꝛ violare vgines: stuprare matronas: ꝛ cet'a illicita facere videam⁹: nũqd illo submisso: ali⁹ sublimabit̃: q ꝛ bene gubernare: ꝛ legibus nouit obtꝑare

¶ Hic fuit vir magnarum virtutum et pius pater in subiectos sibi. Aiebat namque quibusdam principibus qui cupiebant grauare plebem. Boni pastoris e tondere pecus: non deglutire. Item cum suaderent sibi: vt baliuos mutaret: dixit. Uidi quendam: muscas egri vulneribus insidentes fugare: quem eger inculpauit: dicens. Qm venture sunt sitibunde vt fugant: iste tm q2 plene sunt locum occupabant: quasi diceret. Consultius est ut locupletes teneamus q illis amotis: denuo tenues ditare cogamur. O magnum prudentissimi viri consilium. Taliter eni qdam fraudulenti solent insidiari principibus: ut sc3 coem populum contra eos prouocent: quo facto: sciunt qm necessarii sunt eis: cogentes deinceps eosdem videlicet tam principes q populum sicut volunt ac suis astutiis magis magisque inuoluentes. Maxima prudentia principum est: ut se taliter agant: ne plebibus ex osi fiant: oesque contrarium suadentes: abijcere statim debent: ut famam suam dilatent: et coitatem diligant: hoc tam paganorum q scissimorum virorum consilium sp fuit. Exempla sunt quotidiana rc. Hic etiam tyberius bene de xpo sentire cepit: et eum p deo coluit rc. Dicunt quidam q tandem crudelis factus sit contra potentes: si hoc verum e: quis scit: quo iudicio actum fuerit? Magnum vtique pietatis argumentum fuit: q subiectis et paupibus sp gratiosus extitit: pacem etiam habuit cunctis diebus suis. Oes xpi ac xpianorum cotradictores: sine vlla miseratoe deleuit: pilatum exilio danauit. Morit tande cum ingenti gaudio multorum: s3 peior eo successit. Uixit anis. lxxvii. et ipauit anis xxiii.

Tyberius priuignus — octauiani adoptione filius.

Aminius rufus. — Ualerius gracus. — Po:ti9 pilatus

¶ Sub hoc morit augustus.

¶ Iste pala vendidit sacerdotium. Qui pl9 dedit ille obtinuit: et sic plures in breui fuerunt.

¶ Sub hoc ioanes baptista cepit pdicare et dns passus e: que ipe ob timore cesaris iniuste danauit ad morte crucis: et io p9 miserabiliter periit seipsum occide do. De funere aut huius mirabilia narrantur.

¶ Sup oia boe iesu amabilem te mihi reddit calix que bibisti: ait Bernardus.

5211 — Jesus christ9 — anorum 12. in teplo doctores audit. — 12

5229 — Jesus christ9 — dns noster i iordae baptiçatus est. — 30

5232 — Jesus christ9 — dns oium p seruis morit: anorum. 33. et triu mensium. — 33

¶ Nota q nihil repit de ifatia saluatoris et opib9 ei9 vsque ad baptismu ioanis apd euagelistas: nisi q duodenis remasit in hierlm audies doctores rc Hoc aut q dicit: et erat subditus eis: tanq3 granum salutare multipliciter terit a doctorib9 et deuotis psonis: vsq3 hodie conatib9 psuadere q fuerit conuersatio xpi i illis 18. anis. Ille aut liber q de ifantia saluatoris ititulat: q2 iam diu inter apocripha deputatus est nil auctoritatis affert: nec verisile e q talia diuina opa et gloriosa miracla pueriliter inter pueros fecerit: q vir tpe debito ad huiusmoi facieda: potuit etiam a matre sua bndicta inclinari et filr aplis rc. dixit eni. Nodu venit hora mea: et no sum missus nisi ad oues israel rc. Igit oibus credere: et nulli credere: eque viciosu est.

¶ Circa hec tpa: grande spectaculu mudo inotuit a seculis no auditu: reuelatio apta btissime trinitatis. Pr i voce: fili9 i carne: spusscus in spe colube et h vngit nobis xps ver9 saluator i lege pmissus: q e via: vitas: et vita: et pter que no e sal9. Ia hic terit historia triu anorum. doctrine ipsi9 salutifere: cu miraculis plurimis et gloriosis qualia nuq visa sunt.

¶ In ano. 34. xpi: multa mirabilia facta fuerut. Na ipso die passionis ei9: terra tremuit: petre scisse sut: sol obscurat9 est: ut p3 i euangelio. Die pasce dns resurrexit cu multis rc. Deinde p9 dies 40. gloriose in celu ascendit cu pda magna rc. In die pentecostes venit spusscus sup aplos rc. Et hec oia nostre salutis eterne sut sacramenta in qb9 deuote metes quotidiana inueniut refectione. Beatus qui versat in his: qm fructu percipiet sempiternu.

¶ Joannes baptista scissimus: ab herode decollat: q2 arguit eu de adulterio. Iste fuit herodes antipa tetrarcha galilee: q pter hoc crime et tpaliter et eternaliter est punitus cum herodiade rc.

Ancta mater eccl'ia cōpat̄ ciuitati: de qua gloriosa dicta sūt: ut dr̄ in psalmo 86. Quid glorios⁹ ea esse poterit: quā gl'ificauit tota sil' btā trinitas: quā defendit dina maiestas: quā illustrat dina claritas: quā regit dina bonitas: cui⁹ caput xp̄s iesus: ver⁹ de⁹ τ hō: cui⁹ ciues oēs electi sūt: cui⁹ ministri angeli: illi btissimi spūs excubātes supra muros ei⁹ die ac nocte. Hec ē quaz edificauit vnigenit⁹ dei supra firmā petrā: nec porte iferi p̄ualebūt aduersus eā. Hec ē syon illa dilecta: cui⁹ portas diligit dn̄s sup oia tabernacula iacob. Hec ē spōsa illa imaculata: nō hn̄s maculā neq₃ rugā: quā nō vili clenodio: s₃ p̄cioso sāguine subarrauit dn̄s. Hec ē mater pulchre dilectōis τ agnitiōis scē spei: que filios generat in eternū regnaturos. Hāc p̄nūciauerūt patriarche *

Petrus	Credo in deuz patrē oipotentē creatorē celi τ terre.	Hiereīas. 2.	Patrē vocabis me: τ p⁹ me igredi non cessabis	¶Exodi 20. Nō habebis deos alienos corā me. Hesaie 45 Ego dn̄s τ n̄ ē alter creās tenebras: τ formās lucē. Psalmo 113. De⁹ aūt nr̄ in celo: oia q̄cunq₃ voluit fecit. τc̄.
Andreas.	Et in iesū xp̄m filium eius vnicū dominum nostrum.	Abbacuc vltimo	Ego aūt in dn̄o gaudebo: τ exultabo i deo iesu meo.	¶Psalmo 2. Dn̄s dixit ad me fili⁹ me⁹ es tu: ego hodie genui te. Joānis 4. Ego τ pr̄ vnū sum⁹. Col'.i. Qui ē imago patris inuisibilis dei. ps̈. Uerbo dn̄i celi firmati sūt.
Joannes.	Qui conceptus est de spū sācto natus ex Maria virgie.	Hesaias. 7.	Ecce v̉go ɔcipiet τ piet filiū: τ vocab nom̄ ei⁹ iesū	¶Hieremie 13. Mulier circūdabit vir̄. Galathas. 4. Misit deus filiū suū factuz ex muliere. Jeçe. 44. Porta hec clausa erit τ nō apiet̄. τ vir nō trāsibit p eā. τc̄.
Jacob⁹	Passus sub pōtio pilato: crucifixus: mortuus τ sepult⁹	Zacarias 2	Aspiciēt ad me quē cōfixerūt: τ plangent eum.	¶Hesaie 52. Tāq₃ ouis ad occisionē ductus. Uere lāguores nostros ip̄e portauit. Prima petri 3. Xp̄s semel passus ē p nobis: iustus pro iniustis.
Thomas.	Descendit ad inferos: tertia die resurrexit a mortuis.	Osee. 13.	Ero mors tua o mors mors⁹ tu⁹ ero inferne. i die ẗtia susc ta nos	¶Ps̈. 15. Nec dabis scm̄ tuū videre corruptōem. Ephe. 4. Descēdit p̄mo in iferiores p̄tes terre. Act. 2. Nō ē derelictus in iferno. Ro. 6. Xp̄s resurgēs ex mortuis: iā nō moritur.
Jacob⁹	Ascēdit ad celos sedet ad dexteram dei patris oipotēt.	Amos 11.	Edificat i celo ascēsionē suā dn̄s nomen illi.	¶Ps̈. 67. Jter facite ei q ascēdit sup occasū. Et ibid. Ascēdit in altū: captiuā duxit captiuitatē. Mich. 2. Ascendit iter pādens ante eos.
Philippus.	Inde vēturus est iudicare viuos et mortuos.	Malachias 3.	Ascendam ad vos i iudicio: et ero test velox.	¶Ps̈. 95. Judicabit orbē terre in eq̄tate: τ populos in veritate sua. Job. 19. Fugite a facie gladij: qm̄ vltor iniq̄tatū est gladius: τ scitote esse iudiciū.
Bartholomeus	Credo in spiritum sanctum	Joel 2.	Effundā de spū meo: sup omnē carnem.	¶Job. 26. Spūs ei⁹ ornauit celos. Sap. i. Spūs dn̄i repleuit orbē terrar̄ τc̄. ps̈. 140. Spūs tuus bonus: deducet me i terram rectam.
Mattheus.	Sanctam ecclesiam catholicam.	Dauid i ps̈. 35.	Cōfitebor tibi i eccl'ia magna	¶Soph. 3. Jnuocabūt nomē dn̄i: τ seruiēt ei humero vno. Matth. 18. Si peccauerit in te frater tu⁹: dic eccl'ie: q̄ si ecclesiā nō audierit: sit tibi tanq̄₃ ethnicus τ publicanus.
Symō.	Scōr cōmunionē remissionem peccatorum.	Micheas 7.	Depōet oēs iniq̄tates nr̄as τ piciet i p̄fūd maris	¶Ps̈. 118. Particeps sū oīuz timentiū te: τ custodientium mandata tua. Jeçe. 18. Uiuo ego dicit dn̄s: nolo mortē peccatoris: sed ut cōuertat̄ τ viuat.
Judas	Carnis resurrectionem.	Jeçekiel. 37.	Apiaz tumulos vr̄os τ educā vos de sepulcris vr̄is.	¶Job. 19. Jn nouissimo die de terra surrectur⁹ sū: τ i mea carne videbo deū saluatorē meū. Phil'. 3. Reformabit corpus humilitatis nostre: cōfiguratū corpori τc̄.
Matthias.	Et vitam eternam Amen.	Daniel 12.	Multi de his q dormiūt i puluere t̄re euigilabūt alij in vitā alij in opprobriū ut videant semp.	¶Ps̈. 61. Tu reddes vnicuiq₃ iuxta opa sua. Matth. 7. Jbūt hi in suppliciū eternū: iusti aūt in vitā eternā. 2. Cor. 5. Domū habemus nō manufactā in celis.

¶Jesus xp̄s verus deus τ verus homo: vnica p̄les intemerate ac p̄petue virginis Marie: ƀm humanitatē descendēs de semie abrae p lineā regalē τ sacerdotalē: sponsus vnicus τ caput imediatū scē vniuersalis eccl'ie: rex regū τ dn̄s dn̄antiū etern⁹ pontifex: τ iudex viuor̄ τ mortuor̄. 33. ānis τ mēsibus. 3. p̄egrinari dignat⁹ ē i hac lachrymar̄ valle: docens p̄mū ope viā vite: post etiā v̉bo vt euāgelista testat̄. Cū aūt eēt ānor̄. 30: a sūmo prē oīuz deo baptiçatus iam in iordanis fluuio: vnctus fuit nobis in p̄mū ac sūmū pontificē ac ep̄m aiar̄ nostrar̄ p spm̄ scm̄: q corporali specie tanq̄₃ colūba in ipsū descendēs: testimōiū sibi p̄hibuit. qm̄ ipse ē vere saluator mūdi iuxta vaticiniū esaie *

* Hanc p̄dixerūt p̄phete: hanc simul oīs illa veteris testamēti laboriosa seruilisq3 obseruātia: dn̄az recognoscit Et q̄d vltra. Celū terra mareq3 cū oībus q̄ i eis sūt: nōnc huic famulāt̄ mysterio. Igit̄ gloriosa dicta sūt de te o ciuitas dei. Beata tu hierusalē q̄s simil'is tui: q̄ saluaris in dn̄o. Negabūt te inimici tui: τ tu eoꝝ colla calcabis. Pro patrib⁹ tuis nascent̄ tibi filij: nec deficies in sempiterna secula. Benedic dn̄e fortitudini eius: τ opa manuū eius suscipe. Percute dorsa inimicoꝝ eius: τ q̄ oderūt eā nō cōsurgant. Audi dn̄e vocē eius: τ ad populū suū introduc eā. Deus v̄tutū cōuertere respice de celo τ vide: τ visita vineā istā: τ p̄fice eā: quā plātauit dextera tua. Fiat man⁹ tua sup vir̄ dextere tue: τ sup filiū hōis quē cōfirmasti tibi: Jesum christū dn̄m nostrū: qui tecū viuit τ regnat in vnitate sp̄us sancti deus in omnia secula benedictus. Amen.

Scripsit in asia greco sermone. In principio rat verbum.

Joannes

¶ Ego sū lux mūdi: q̄ seq̄t me nō ābulat i tenebris: s3 habebit lumē vite. Ego sū q̄ testimoniū p̄hibeo de meipso: τ testimoniū p̄hibet de me p̄r. Ego sū pastor bon⁹: τ cognosco meas: τ cog̃scūt me mee. Ego sū via: veritas τ vita: nemo vēit ad p̄rē: nisi p me. Ego sum vitis vera: τ pater me⁹ agricola ē

Lucas

Scripsit in grecia sermōe greco. Fuit i dieb⁹ herodis regi iudee [illegible]

¶ Amē amē dico vobis: celū τ terra trāsibūt: v̄ba aūt mea nō transibūt. Qui crediderit τ baptizat⁹ fuerit: saluus erit. Qui vō nō crediderit: cōdēnabit. Qd vobis oib⁹ dico. Vigilate nescitis eni q̄n dn̄s veniet. Sol cōtenebrabit: τ luna nō dabit splendorem suum. Et tunc videbūt filiū hominis venientem in nubibus. τc̄.

Data est mihi omnis potestas in celo τ in terra. Ite in orbem vniuersū: τ p̄dicate euangelium omni creature. Et ecce ego vobiscum sum vsq3 ad consūmationem seculi.

¶ Ego rogaui p te petre ut nō deficiat fides tua: τ tu aliqn̄ cōuersus: cōfirma fr̄es tuos. Qui maior ē i vobis: fiat sicut minor. Ego aūt in medio vestrū sum sicut qui ministrat. Videte ne seducamini. Multi enim venient in nōie meo dicētes: q2 ego sum. Nolite ergo ire post illos. In patientia vestra: possidebitis animas vestras.

Scripsit i italia s̄mōe tn̄ greco. Initiū euāgelij Jesu christi.

Marcus

¶ Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ. Estote ergo prudētes sicut serpētes: τ simplices sicut columbe. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹: aīaz aūt nō pnt occidere. S3 poti⁹ eū timete: qui pōt τ aīam τ corp⁹ p̄dere in gehēnā. Ois q̄ cōfitet̄ me corā hominibus: cōfitebor τ ego eū corā patre meo.

Matthe⁹

Scripsit in iudea hebraice. Liber generatōis iesu xp̄i.

* p̄phete sancti. Hic elegit discipulos. 72. quos misit ante faciē suā: τ 12 apostolos: quos misit in orbē vniuersū ad p̄dicandū euāgeliū: nec ampli⁹ q̄3 hos duos ordines inter discipulos dn̄i eē cognouim⁹: quoꝝ formā nūc in ecclesia tenēt p̄sbyteri τ ep̄i. Nā apostolis succedūt ep̄i τ. 62. discipulis: p̄sbyteri: quib⁹ duob⁹ ordinib⁹ tota ecclesia est cōmissa: tanq̄3 hierarchis: ut p3 in decreto damasi pape: habet̄. lxviii. di. c. corepi. Tandē pius dn̄s: p grege suo morit̄ acerbissima passione cōsumatus: omniū martyꝝ caput: τ ipse martyr. Postq̄3 aūt a mortuis resurrexit: in celū ascendit: τ sp̄mscm̄ misit. Et tunc p̄mū cultus xp̄iani nominis incepit: qui ad finem vsq3 durabit.

Iste gaius nepos tiberij erat fm carnē:sed nō moribꝰ qa totꝰ puersus fuit ⁊ tyrannꝰ. O ait vtinā populꝰ romanus vnā ceruicē haberet. Cōquestꝰ ē sepe:ꝙ sua tpa pacifica fuerūt:⁊ bella libēter habuisset:occasiōes eī q̄siuit. Tādē a suis occidit:cōsilio senatoꝝ cū magno gaudio vniuersoꝝ. Et senatus restituere nitebat regimē sicut ante fuit:sed nō preualuit.

Iste claudiꝰ incōstās aio fuit:⁊ totꝰ obliuiosus ⁊ gulosus Bellandi occasionē libēter habuisset:sꝫ tn̄ paꝝ pugnauit:⁊ facile quosdā paucos hostes sugauit. Tandeꝫ cū.35. senatores occidisset cū.300. equitibꝰ ꝓ minimis causis. veneno mortuus est.

Imperatores. — Gaius gaIicula an. 3. mē. 3. — Claudius an. 14. men. 7.

Historia actuū aploꝝ hic texit.
Spūs scūs venit sup apostolos in linguis igneis.
Et hic orit cultus christiani nōis. s. in die pētecostes. fm augustinū.
Stephanꝰ lapidat ⁊ ꝓtomartyr iclytus dn̄o cōsecrat
Saulus ꝓsternit:⁊ paulus egregiꝰ predicator erigit qui abūdantius oībus laborauit.
Philo disertissimus: cuius libri inter ecclesiasticos computant:clarus habet:natione iudeus.

Iacobꝰ maior apl's:martyrio corōat ab herode agrippa:⁊ petrꝰ incarcerat:ut pꝫ actuū. 12. Corpꝰ aūt bti iacobi miraculose trāsfert in galiciā hispanie: ⁊ ibi est sedes p̄riarhalis pꝰ facta:q̄si a sinistris respectu rome.
Helena regina abigenoꝝ cōuersa ad fidē: sustētauit paupes christi fideles in hierlm tpe famis sub claudio.
Petronella filia sancti petri:virgo sacra fuit.

Assumptio Marie v̄ginis gloriose matris dei:facta ē 12 ānis post ascēsionē dn̄i christi:fm hieronymū.

Anno mundi 5233 — 5243

Petrꝰ iudeus p̄mꝰ papa.

Hec est series romanoꝝ pontificū:ꝑ quā fit supputatio annoꝝ subsequētiū:cuiꝰ p̄ncipalis era est ipsa xp̄i b̄ndicta natiuitas:cocurrētibꝰ nihilominꝰ annis mūdi:ut pꝫ aptissime in his duabus lineis: cum figuris numeroꝝ annotatis.

Anno christi. 34 — 44

Beatissimus petrus gl'iosus apl's christi iesu p̄fuit eccl'ie catholice fm hieronymū ānis. 37. fm bedā 39. Tenuit nāqꝫ pōtificatū in ptibꝰ orīetis:ānis qnqꝫ fm hieronymū:fm bedā septē. Deinde antiochiā veniēs:sedit ibi ānis septē:docēs populū viā vitatis ⁊ symonē magū fugauit. Insup predicauit dispsis ex circūcisiōe fidelibꝰ q erāt in pōto:galatia: cappadotia:asia:bithynia:qbus postea de roma tāq̄ꝫ ꝓ eū cōuersis dixerit epl'am p̄mā. Audiēs aūt symonē magū rōanos deludere çelo fidei:romā adijt āno. s. q̄rto claudij. Cūqꝫ ibidē v̄bū dei predicaret:⁊ symōis maleficia detegit ⁊ mltos ad fidē cōuertit:discipulos eī ꝑ diuersas ꝓuincias misit:ꝑ q̄s christiana fides gl'ose dilatata ē. Euāgeliū marci:tāq̄ꝫ ex ore suo scriptū approbās fidelibꝰ tradidit. Ieiuniū q̄dragesimale istituit aū pascha ⁊ aū natale dn̄i tres ebdomadas ⁊ q̄rtā impfectā: venerari ab oī pp'lo christiano in mēoriā p̄mi ⁊ scōi aduētus. Tādē post plura scitatis insignia cū iā in romana sede ānis. 25. mēsibꝰ. 7. diebus 8. sedisset:martyrio coronatur a nerone. Alia eiꝰ opa plurima ac miracula stupēda:vide in actibꝰ aploꝝ ⁊ in libro clemētis: ⁊ in histori js tā scolastica q̄ꝫ ecclesiastica bede q̄ꝫ de alijs ⁊c̄.

De psecutiōibus ecclesie ē diligēter aduertēdū ꝙ sicut in antiq̄ testamēto inimicꝰ hūani generis sp electos multiplicibus machinatōibus psecutꝰ ē:ita imo multo ampliꝰ i nouo: ꝟ est tpe gr̄e:q̄n iā cognitio ⁊ cultꝰ veri dei i toto orbe terraꝝ radiare cepat. Et p̄mo ꝑ gladiū:sicut pꝫ i psecutōe stephani ⁊ iacobi ac alioꝝ inumerabiliū: i q̄ exercebat eccl'ie patiētia. Scōo ꝑ falsā doctrinā:in quo exercebat eccl'ie patiētia:⁊ hic multiplicit: p̄mo ꝑ falsos iudeos q sūt synagoga sathane:ut pꝫ i disputatōe petri stephani ⁊ pauli ⁊c̄. q oēs clare iformauerūt simplices:ꝙ iesus ē xp̄s i lege ꝓmissus ꝯ friuolas assertiōes puersoꝝ iudeoꝝ: ⁊ hec vsqꝫ in finē durabit:⁊ tpe antixp̄i grauissima erit. Scōo ꝑ magos ⁊ icātatores. Uidēs nāq̄ꝫ antiquꝰ hostis:ꝙ ꝑ xp̄i nōis diuulgatōem:cultꝰ suus abolēdꝰ esset: impleuit vasa iniq̄tatis sue:q ꝑ magicā artē rudes deciperēt:ne in xp̄m crederēt:cū ⁊ ipsi se ꝓ aliq̄bus magnis iactarēt q̄si filij dei eēnt in signis ⁊ ꝓdigijs mēdacibus:ut pꝫ in symōe mago:meādro:aroes:⁊ arfaxad ⁊c̄. Tertio ꝑ falsos xp̄ianos supbie spū tumētes:q instigāte inimico pl'es hereses seminarunt:ut pꝫ in hebione cherinto ⁊c̄. Et qd plura. Dicit btūs bernardꝰ:ꝙ totꝰ iste mūdus cōiurauit ꝯ xp̄m. Et augꝰ. Qui nō habuit psecutōem nō ē xp̄ianꝰ Oia g̃ fidē impugnāt:sed firmū fūdamētū eius stabile pseuerat:hn̄s signaculū hic:. Nouit dn̄s q sūt eiꝰ. Nec esset aliq̄ mō possibile:ꝙ fidei sacr̄m int tot insidiatores sic floruisset:nisi cultores eiꝰ dīna maiestas ꝓtexisset:dīna sapiētia illūiasset:dīna bōitas fouisset:iuxta xp̄i ꝓmissionē firmissimā q cū eisdē sp fuit ⁊ i finē pseuerat Hinc hilariꝰ ait:ꝓpū eē solꝫ eccl'e:ut tūc vicat cū ledit:tūc itelligat cū arguit:tūc secura sit cū deserit:tūc obtiēat cū supata videt.

¶ Seneca stoycus clarus habetur: magister neronis a quo post coact⁹ ē seipsū occidere.
¶ Persius satyricus.
¶ Juuenalis satyricus.
¶ Lucanus poeta: patru⁹ senece.
¶ Ouidius poeta.

¶ Refert seneca de nerone: q̄ erat naturaliter ab infātia sp̄ clemētissim⁹ ꝛ ita gratiosus: q̄ nemo vnq̄ȝ populo romano gratior fuit: ita q̄ in obliuionem venerūt ceteri p̄ncipes: ꝓpt̄ fauoris magnitudineȝ Uex̄ ptās multos probissimos fecit atrocissimos

¶ Pax illa vniuersalis toti⁹ orbis quā romani habuerūt p annos ferme .70. ppauci bellis exceptis ac puis circa hec tp̄a propter seuitiā neronis turbata est ꝛ prouincie quedaȝ recesserunt ab obediētia romanoꝝ q̄a fidē christianā persequi ceperant

Nero an. 13. mē. 7. di. 28.

¶ Iste nero hominū sceleratissimus fuit: adeo ut nomen eius vsq̄ȝ hodie pro aliquo pessimo poni soleat: ꝛ q̄a contra optimaȝ christi legem primā suscitauit p̄secutiōem: merito antix̄pi figurā tenuisse describit̄: Tandē a senatu hostis pronūciatus cū turpissime fugeret: seipsū occidit anno etatis sue. 31. ꝛ letata ē roma q̄si victoriā obtinuisset: cōtra aliquē pessimū inimicū cultoribusq̄ȝ vestibus se induentes epulati sunt.

¶ Jacobus minor ap̄ls ac hierosolymoꝝ ep̄s: a iudeis occidit̄ āno sexto neronis

¶ Beatissimus x̄pi euāgelista marcus: martyrio coronat̄ āno neronis primo: ut dicit philo cōtemporaneus eius: apud alexandriā egypti: vbi ep̄s erat cōstitutus a btō petro: sepultus ibidē: miraculis claruit: ꝛ successit ei anianus vir sanctus.
¶ Symon magus multas supstitiōes rome exercuerat: ꝛ q̄a simile applaudit suo simili: ideo pessimus nero sp̄reto consilio senece viri doctissimi: hunc pestifeꝝ sibi sociauit: tandē vterq̄ȝ post infinita scelera: in barat̄ damnationis eterne turpissima morte descendit.
¶ Judea ꝛ hierusalē grauissimis p̄secutōibus intestinis bellis attrita est: ꝓpter peccatū illud maximū quod in filium dei amiserunt: ꝛ circa hec tp̄a et̄ in foribus templi ipso festo pascali. 30. milia necati sūt: ꝛ continue durauit dissensio: donec penitus deleti sunt. Barrabam eni petierunt: ꝛ nō iesum mitem ꝛ humilem.

5253 5263

54 64

¶ Paulus ap̄lus egregius p̄dicator: raptu sublimis: q euangeliū nō ab hōie neq̄ȝ per hominē didicit: sȝ p reuelationē iesu x̄pi: cū esset ferme annoꝝ. 37. vel circa atrociter cepit ecclesiaȝ p̄sequi çelo iudaico: sed mox a dn̄o correptus immutat̄: ꝛ factus est de lupo agnus: de p̄secutore fidelissimus p̄dicator. Anno aūt. 14. cōuersionis sue: apostolatū cū barnaba suscepit a sp̄ū scō in gētibus: ut dicit̄ actuū 13. Anno 17. venit hierusalē vbi capit̄. ut p̄ȝ Actuū. 21. Anno. 30. romā venit: ut p̄ȝ Actuū vltimo. Anno. 38. vel circa cū beato petro: a nerone martyriū passus est: hic inter sanctos tam in altitudine cōtemplationis q̄ȝ in feruore actionis p̄rogatiuam obtinuit: quia vltra oēs viatores clarius deum vidit ꝛ archana v̄ba audiuit: que nō licet homini loq̄: ꝛ tanq̄ȝ totū mundū genuisset: solicitabat̄ oēm hōiem introducere in regnū celoꝝ. Quis sic cucurrit: q̄s sic laborauit: euangeliū grecis exponens: Quis sic afflictus: pcussus picülis infinitis excoctus Quis sic gloriari poterit: ut dicat: Plus omnibus laboraui: ꝛ in sapientia mundana: ꝛ consilijs huius seculi salua omni iusticia ꝛ fide: q̄s sic emicuit: ut et̄ amplissimo senatui miranda contulerit: eius laudes ioannes chrisostomus describit.

¶ Pudentiana virgo.
¶ Praxedis virgo.
He fuerūt sorōres timothei ꝛ nouati.
¶ Constantia martyr.
¶ Uitalis martyr.
¶ Neçarius martyr.
¶ Celsus martyr.
¶ Processus martyr.
¶ Martinian⁹ mar.
¶ Protasius mar.
¶ Seruasius mar.
¶ Torpes martyr.
¶ Felix martyr.

¶ Iste vespasianus mediocris gentele obscureqz natus: semp gloriose triũphauit. Naz sub claudio ⁊ nerone quocũqz mittebat̃ laude digna patrabat. Tricesies ⁊ bis cũ hostibus cõflixit. Periclitãte aũt republica ꝓpter discordiã ꝓcedentiũ: impator licet inuitus ẽ creat⁹. Et redijt trãqllitas pristina: pax insup i toto orbe ꝓnũciata iuxta tpa octauiani: ꝓpter qd in imẽsũ respublica creuit. Moritur tãdẽ ꝓfluuio vẽtris stãdo. Aiebat. n. Stãtẽ decz ipatorẽ a t̃ris recedere. Eius vtutes multe sũt diligẽter ↄscripte

¶ Impatores.

Galba. Ocho. Uitellius

¶ Isti tres i diuersis ꝓuintijs imperare cupientes in vno anno sese interfecerunt.

¶ Orosius Othonẽ ⁊ vitelliũ: abijcit de numero principum: vixit annos 69. menses. 3. dies. 7.

vespasiã⁹ ã. 9. m̃. 12. di. 12.

¶ Hierusalẽ destruit̃ anno scdo vespasiani a tito filio eius: infectis xi. c. milibus venditisqz. 80. milibus. Et extũc defecit regnũ iudeoꝝ: nec cõsurget añ temp⁹ antixpi. De hac horrẽda strage mira legũtur: vide iosephũ. Nota q ꝓpter hanc vltionẽ legitime factã: dicunt doctores q in toto mundo xps pacem tribuit sicut in natiuitate fecit.

¶ Josephus historiographoꝝ nomiatissimus clarus habetur natiõe iudeus. Uex libri ei⁹ in multis locis: vitio scriptoꝝ ac longitudine tempoꝝ corrupti sunt.

¶ Appollinaris scũs martyr occisus ẽ rauẽne: vbi eps a beato petro missus fuit. Eius festũ agit̃. xxiij. kl. Julij. Et nota q nec vespasian⁹ nec titus qcq̃z cõtra ecclesiã fieri iusserunt: sed aliq iudices inferiores ꝑsequebãtur fideles pretextu priorum mandatoꝝ.

¶ Persecutio prima fit rome iussu neronis in qua btissimi principes christiani populi: scz petrus ⁊ paulus martyrio coronati sunt cũ alijs pluribus.

¶ Prodigia plura terruerũt iudeos añ excidiũ hierlm: vide mirabilia in ecclesiastica historia.

¶ Petr⁹ supato simone mago ⁊ ifelicit̃ mortuo: iussu neronis crucifix⁹ ẽ: ⁊ in vaticano sepult⁹ vltimo nerõis ãno

¶ Paulus gloriosus aplus cũ btõ petro eodẽ tpe: sed nõ eodẽ loco capite plexus ẽ ad aquas salinas in via ostiẽsi

¶ Anno mundi. 5273

Patre esculano.

¶ Pape

lin⁹ mar. tusc⁹ ã. 11 m̃. 3. d. 13

Scotica gens oritur ex pictis ⁊ hiberis in albania que est pars anglie.

¶ Anno xpi. 74

¶ Scissimus papa lin⁹ tãte ꝑfectionis fuit ut ecclesiasticarum reꝝ dispensationem etiã adhuc beato petro viuente: meruit dispẽsator ab eodem constitui. Hic statuit: ut mulier velato capite ecclesiã intraret. Tandẽ martyrio coronatus: sepultus est in vaticano iuxta magistꝝ suũ ac patrẽ beatũ petꝝ.

¶ Martialis eps lemonicẽ.

¶ Sauinianus eps çenoñ.

¶ Potentianus.

¶ Altinus.

¶ Eodaldus.

¶ Serotinus.

¶ Hi oẽs discipuli sci petri fuerũt martyriçati sub nerone tyrãno. Et multi alij quoꝝ nomina sunt in libro vite.

¶ Flauius cõsul q ⁊ clemẽs eps metenẽ. patru⁹ clementis.

¶ Mennius eps catalaunenẽ.

¶ Eucharius eps treuerensis.

¶ Simisius eps suessẽseñ.

¶ Domitianus subdyacon⁹: a btõ menio a morte suscitatus.

¶ Tecla sancta virgo pauli discipula.

¶ Trophimus eps arelateñ.

¶ Titus eps cretensiũ.

¶ Onesimus eps ephesioꝝ.

¶ Crescens eps galaceneñ.

¶ Epaforas eps coloseneñ.

¶ Thomas q parthos in sortez accepit: martyriçat̃ in india oim orientaliũ apostolus.

¶ Andreas q ⁊ scythiam accepit i sortẽ i achaia martyriçat̃.

¶ Matthe⁹ q ethiopes sortit⁹ fuerat i ethiopia martyriçatur.

¶ Simõ ⁊ iudas martyriçati sũt i r̃giõib⁹ ꝑsidis

¶ Bartholome⁹ q indiã accepit in sortẽ: postq̃z ꝑdicauit licaonie antigoribus in albano vrbe maioris armenie martyriçatus est.

¶ Philipp⁹ p scythiã 20. ãnis ꝑdicãs ierapoli quieuit i dño: lz i passionali dicit̃ q fuit crucifixus. Solus ipe ⁊ ioãnes euãgelista nõ sũt martyriçati. Ceteri apostoli oẽs occisi fuerũt. ⁊c.

¶ Mathias in iudea vel egypto coronat̃. De tẽpore ⁊ loco ⁊ mõ martyrij eius: diuerse sũt snie.

¶ Barnabas coaplus pauli cipris occisus est.

¶ Lucas discpl's pauli i bithinia migrauit ad dñz

¶ Tit⁹ dyacon⁹ pauli discipl's apd paphũ genit

¶ Euodius eps anthiochie ibidẽ ẽ martyriçat⁹

¶ Sileas apud macedoniã martyriçatus est.

¶ Hic titus fuit mire benignitatis et triumphator maximus: supra modum largus: toto corde suis se inimicis crebro reconciliauit: preter suum virtutibus superans: delitie humani generis dici meruit. Mira dispensatio superni rectoris: nunc optimus nunc pessimus nunc parcus nunc prodigus: nunc sic nunc aliter institutus ad regni gubernacula prouehitur: qs abyssum tantorum iudiciorum scrutari preualet: moritur titus anno .3. et tantus luctus in vrbe fuit: ut morituros eos putaret putares.

Titus fi. vespasiani an. 2 m. 2. d. 20

¶ Iste domitianus filius vespasiani et frater titi: primo quidem clemens fuit: et multa rome construxit. s. pantheon etc. sed mox defecit: et crudelissimus factus est ac superbissimus ita ut tanquam deus coli vellet: senatores quosdam interfecit: in christianos secundam persecutionem suscitauit: tandem omnibus odiosus in palatio a suis occisus est et turpiter decore sepultus.

Domitianus frater titi an. 15.

¶ Pax vniuersalis totius orbis iterum turbata est: propter seuitiam domitiani: eo quod christi ecclesiam toto orbe persequeretur: multe nationes se romanis opposuerunt. Uide historiam cornelij tacite.

¶ Marcus agrippa prefectus vrbis persas deuicit: et ob hoc pantheon extructum est. i. templum omnium deorum iussu sibille: ipse etiam agrippinam supra rhenum compleuit: que antea fuit ab agrippa condita: hec est colonia secundum quosdam

Nerua an. 1. m. 4

¶ Iste nerua senex adoptauit traianum in filium primoque edicto omnia fore facta domitiani tractauit.

¶ Meander samarites superbissimus nigromanticus: symonis magi discipulus christum negauit et seipsum saluatorem mundo destinatum asseruit: incredibilia figmenta composuit: et multos predestinatos decepit cum quibus et ipse perijt: vide histor. ecclesiasti. li. 3

¶ Persecutio secunda ecclesie fit rome iussu domitiani: iam n. prima cessauit tempore titi. In hac plures coronati sunt in diuersis prouintijs.

¶ Heresis nicolaitarum qui indifferenter vxoribus vtuntur dicentes omnia debere esse communia inter christianos.

¶ Cherintus heresiarcha surrexit: turpulosus ac libidinosus totus: a quo dicta est heresis cheritiana: hic dicit legalia seruanda.

¶ Hebion heresiarcha a quo hebiones heretici dicti sunt: qui dicunt christum purum hominem fuisse: et paulum apostatam legis etc.

¶ Joannes euangelista adductus iussu domitiani ab ephesi romam cum sacrificare nollet idolis ponitur in dolium feruentis olei: sed cum nil lesionis sensisset: relegatus est in pathmos insulam: ibique apocalypsim scripsit: rediens autem ephesum: tempore traiani in pace quieuit.

5283

Cletus mar. an. 9. m. 1. d. 11

Romanus ex patre emyliano

5293

Clemens papa mar. an. 9. m. 2. d. 10.

Romanus de regione celiomonte ex patre faustino.

84

94

¶ Iste cletus natione romanus de pricio patre emyliano primus inuenitur scripsisse in suis literis: salutem et apostolicam benedictionem: ordinauit presbyteros. 21. in romana vrbe mense decembri: peregrinationes ad sanctos approbauit. dicens quod validior est ad salutem sancti petri visitatio quam duorum annorum ieiunium: excommunicauit insuper qui huiusmodi visitationes impediunt aut dissuadent. Tandem martirio coronatur sub domitiano. 6. kl. maij. sepultus in vaticano. ¶ Maria magdalene et soror eius. Martha migrauerunt ad dominum in partibus marsilie. ¶ Marcella pedissequa. ¶ Lazarus eorum frater fuit episcopus marsilien. ¶ Et beatus maximinus episcopus aquen. hic viaticum dedit magdalene.

¶ Sanctus clemens primum a beato petro ut dicitur ordinatus fuit sibi successor: sed propter periculum voluit ante se beatum linum et cletum pontificari: ne videlicet hoc exemplo prelati substituerent sibi quos vellent hic fecit gesta martyrum per regiones conscribi: similiter et ipse multos libros edidit. Statuit etiam ut cathedra episcopalis in eminentiori loco poneretur: et quod baptizatus prout citius poterit confirmetur. Tandem martyrizatur sub traiano submersus in mari et de eius funere mira scripta sunt. Corpus eius tempore nicolai primi repertum fuit et rome translatum.

¶ Dionysius episcopus parisien. hi venerandissimi patres: sortiti sunt regiones francie a domino omnes sancti.

¶ Julianus qui et symon leprosus episcopus cenomannen.

¶ Dionysius annorum 90. ariopagita venerabilis pater: lumen orbis: martyrio coronatur in gallia cum eleutherio et rustico: vbi missi fuerunt a beato clemente

¶ Julianus alius qui vtrumque parentem nesciens occidit. Agripina ab agrippa condita.

¶ Aristarcus et priscus martyres.
¶ Paulus episcopus narbonensis.
¶ Saturninus episcopus tholosanus.
¶ Martialis episcopus zanchdon.
¶ Austregisilus episcopus luthurien.
¶ Cantianus episcopus turonen.
¶ Georgius episcopus bellacen.
¶ Hyrenneus episcopus lugdun.
¶ Ferruntius episcopus besunctionen.
¶ Eutropius episcopus aurifitanen.
¶ Eutropius episcopus aquitanien.
¶ Fronto episcopus petragonicen.

Hec nunc dicitur Colonia.

¶ Eutropius episcopus zancten. mar.
¶ Sanctinus episcopus melden. cum antonio a morte suscitato: discipulus dionisij.
¶ Jouius athenien. presbyter et mar. discipulus dionysij. ¶ Lucianus beluacen. predicator discipulus petri. ¶ Caranus mar. carnotensium predicator. ¶ Regulus episcopus arelaten.
¶ Eugenius toletan. martyr.
¶ Maron mar. ¶ Euthices mar.
¶ Uictorinus mar. ¶ Symon cleope filius: frater iude: episcopus hierosolymorum. 120. annorum crucifixus est: martyr gloriosus.

¶ Plutarcus nobilissimus phõrū claret: magister traiani: cui epistolã optimam scripsit.

¶ Iste traianus optim⁹ dicit̃ fuisse inter oẽs augustos. Hoc solũ i eo culpat̃ q̃ çelo falsoꝝ deoꝝ: xp̃i fidẽ extiguere nisus ẽ: arbitrãs se in hoc obsequiũ p̃stare deo. Dicũt quidã q̃ nõ p̃ se: sed p̃ suos fideles ꝑsequebat̃. Forte hoc ad tempus veꝝ fuit: q2 cõstat q̃ aliqñ ipsemet iussit quosdã tormẽtari ꝛ occidi. In fine mitigauit edictũ vt nõ occiderentur nisi qui casu inuenirẽtur aut se offerrent: sed paꝝ hoc ꝓfuit: q2 inuida plebs p̃ huiusmodi nihil artata fuit. Eius laudes ꝓ nihilo ducerẽ nisi btũs gregori⁹ eius pietate comotus: lachrymas fudisset ꝛ eum ab inferno liberasset. An aũt saluatus sit vsq3 hodie dubiosũ ẽ: ꝛ grãdis altercatio doctoꝝ. De hoc etiã diuerse reuelationes deuotarũ ꝑsonaꝝ repiũtur que oẽs quas ego vidi hoc intendũt q̃ nõ velit dñs aliud nisi ut cum timore salutẽ nostrã opemur ꝛ de huiusmodi curiosis questiõibus qeti simus: eo q̃ nõ sine causa hec ꝛ similia eccl'iam suam vult latere.

Hispanus.

¶ Imperatores.

Traian⁹ an. 19. di. 15. mẽ. 6.

¶ Iste idem traianus apud agrippinã gallie: insignia impiĩ inuitus sũpsit: germaniã restituit: oriẽtales ꝓuintias: babyloniã seleutiã extremaq3 indie scõs post alexãdrũ ꝑdomuit ꝛc̃. In oĩbus his adeo pius ꝑmãsit: ut oĩbus gratus nulli existeret grauis qd̃ de paucis legit̃. ꝛc̃. Hec insignia sunt vere ꝛ non ficte nobilitatis. Ita semꝑ vixit ut imperio dignissimus haberetur: ita principatũ fugit quasi nullus foret ineptior.

¶ Persecutio tertia eccl'ie a traiano exercetur in qua perempti fuerunt infiniti.

¶ Tandẽ cohibita fuit interuentu plinij scõi s3 nõ totaliter.

¶ Thimothe⁹ ep̃s ephesioꝝ discpl's pauli martyriçat̃ ibidem.

¶ Ignatius doctor gloriosus ep̃s anthiochie: discipulus ioannis martyrio coronatur nobilissimo. Huius cor scissu3: in se aureis litteris hoc dulce nomẽ iesus inuentũ ẽ habuisse descriptum. Ait enim in epistolis suis. Amor me⁹ crucifix⁹. Btãm virgine3 in carne vidit ei epistolas scripsit: in quib⁹ sic habetur. Xp̃ifere Marie ꝛc̃. Et illa dulciter respõdit scribens ei. Ignatio dilecto cõdiscipulo humilis ancilla iesu xp̃i ꝛc̃. Veniã ad te ꝛc̃.

¶ Tarinus episcop⁹ eboraceñ. ꝛ gãgericus. eius frater ep̃s cameraceñ. discipuli dionysij.

¶ Anno mundi. 5303

¶ Pape

Anaclet⁹ mar. an. 9 m̃. 2. di. 10

grecus d̃ regione athenieñ. ex patre anthiocho.

Euaristus mar. ã. 13. mẽ. 7. d. 2.

grecus natus ex bethleẽ patre iudeo noĩe iuda.

¶ Anno xp̃i. 104

¶ Anacletus btissim⁹ fideles monuit p̃ ep̃lam ut p̃sbyteri pre oĩbus honorarent̃ dicẽs: q̃ deo sacrificãtes non debẽt vexari: sed portari atq3 ab oĩbus venerati. Et p̃sbyteri qñ sacrificãt: testes secũ habeãt: ꝛ maxie ep̃i: vt dño ꝑfecte sacrificare ꝓbent̃. Iste statuit ut clericus nec barbã nec comã nutriat. Ipse memoriã bti petri ↄstruxit. Ordinauit etiã. 7. diaconos cardinales in vrbe. Item q̃ ep̃ũs a tribus debeat episcopis ↄsecrari. Item q̃ ordinatio clericoꝝ palam celebret̃. Tandẽ. 12. ãno traiani martyrio coronatur: sepultus in vaticano apd̃ corpus bti petri. Itẽ q̃ pacta ordinatiõe oẽs cõicarẽt sic hẽt̃ de ↄse. di. 11. ꝑacta.

¶ Hic sanct⁹ martyr statuit vt ep̃s a plebeis nõ accuset̃: ꝛ 7. diaconos ordinauit: vt assisterẽt ep̃o predicãti: ꝓpter honorẽ verbi dei ne ab emulis detraheret ep̃o q̃ falsa p̃dicauerit. Ite3 q̃ ↄiuges publice sp̃õset̃ a p̃ntib⁹ ꝛ a sacerdote solẽnit̃ bñdicãt̃: tãdẽ martyriçat̃ ãno. 3. adriãi: sepultus apud corpus sãcti petri.

¶ Domicilla: euphrosina: theodora: sulpitius: seruilianus: martyres sub traiano.

¶ Plinius scõs orator ꝛ ph̃s multa scripsit. Mitigauit etiã traianum vt retractaret sententiã latam contra xp̃ianos: scribens ei q̃ nihil mali facerent: sed ṽtutibus insistẽtes xp̃m tan͂q̃ deum ante lucem surgentes laudarent.

¶ Iudei deuastant puincias multas. Et q̄si amētes incredibili motu sub vno tpe p diuersas mūdi ptes exarserūt nulli parcentes: ciuitates plures desolauere: nec tñ pualuerūt: ut regnū adipiscerent: qꝛ primū p traianū: scđo per adrianū deleti sūt: sic xp̄us vtrobiq̧ vindicat. Nunq̄. n. romani impune psecuti sūt ecclīam: sed nec vnq̄ bonore aut emolumento caruerūt quotienscūq̧ fideles honorauere. De hoc plenius vide orosium.

¶ Secūdus ph̄s in silentio deget: ꝛ ad interrogata adriani scripto respondit.

Adrianus heliçeus an 21. m̄. - x. di. 20.

¶ Iste adrianus in multis cōmēdat: xp̄ianis satis ḡtiosus extitit quosdā tñ nolētes sacrificare: puniri iussit: ꝛ occidi: vniuersalis q̄si fuit in oī scia: pacē oī tpe habuit: pat̄ patrie dictus ē: leges multas ɔdidit; pꝛhibuit etiā: ne xp̄iani sine pcessu iudiciali dānarēt: hierusalē fundit⁹ destruxit: ꝛ p⁹ reinstaurauit: oīno phibens: ne iudei intromitterēt sʒ xp̄iani: inuitus ad imperiū venit: sed optime rexit. Cunq̧ senatus obsecraret: ut filiū cesarē appellaret. Sufficere inq̄t debet: ut ego inuitus regnauerim: cū nō merear: principatus. n. nō debet̄ sanguini: sʒ meritis: ꝛ inutiliter regnat: q rex nascit̄ ꝛ nō meret̄. Exercēdi p̄us sūt virtutibus: q regnare debent ꝛ cū i eis pfecerint adeo ut pbent̄ illos virtutibus antecedere: quos debent honoribus anteire: inuitati ascendant: ꝛ se ciuiū suoꝝ votis nō subtrahant.

¶ Eustachius alio nōie placidas: ꝛ theospita eius vxor: ꝛ duo filij eius agapytus ꝛ chespites: quoꝝ miri act⁹ legunt̄ circa hec tpa fuerūt: q oēs iussu adriani glorioso martyrio coronati sunt.

¶ Focas martyr passus ē vltimo tpe traiani: cui spū phetico dixit. Traiane pge ad vlteriorā abyssi loca: ꝛ ad preparata tibi tormēta festina: vbi nocte ppetua ꝛ sceuo exurēd⁹ es incēdio: triduo hac in luce vsaberis: quo emerso caligo te mortis excipiet: nec. n. inult⁹ innocētiū sāguis diuti⁹ eē pōt: ꝛ traian⁹ die tertia expirauit vētris pfluuio

¶ Quadratus epūs athenieñ. discipulus apostoloꝝ.

¶ Aristides ph̄s apologeticuʒ p xp̄ianis fecerunt: quem videns traianus: placatus est.

¶ Hermes prefectus vrbis mar.

5313

Alexāder p⁹ mar. ā. 8. m̄. 5. d. 2

Romanus ex patre alexandro de regione capritbauri.

114

5323

Sixtus p⁹ mar. ā. 10 m̄. 3. d. 21.

Romanus ex patre pastore de regione vialata

124

¶ Iste alexāder maiorē ptem senatoꝝ vrbis cōuertit ad dn̄m. Hic statuit aquā bn̄dictā cū sale aspgi in domibus fideliuʒ ut pʒ de ɔse. di. iii. aquā. In canone addidit memoriā passionis. s. Qui pridie q̄ pateret̄ ꝛc. Itē ut vinū sit mixtū cū aqua in calice: pter representandā vnionem xp̄i et ecclesie de ɔse. di. ii. c. i. et ut oblatio fieret ex açimo in modica quātitate: tādē martyriçat̄ sub adriano cū multis quos ad fidē cōuerterat: sepultus in via numētana. Postea translatus fuit ad ecclesiā sancte sabine.

¶ Quirinus mar. tribunus.

¶ Theodolus mar. ꝛ diaconus.

¶ Euentius martyr et presbyter.

¶ Iste sixt⁹ statuit ut diceret̄: Scūs scūs scūs ꝛc. ꝛ q mysteria sacrata ñ tāgerēt nisi a ministris de ɔse. di. i. i scā. Itē ut corpale nō fieret ex serico sed ex purissimo lino ɔtexto ꝛ nō tincto: ꝛ ut mulier sacra vasa altaris ꝛ pallas nō tāgeret. Itē ut qcūq̧ ep̄s vocat⁹ ad sedē ap̄licā: rediēs ad ecclesiā suam: non susciperet̄ nisi cū litteris apostolicis. Itē ut missa: nō nisi sup altare celebret̄. Ipse etiā misit pegrinū epūm: genere rōanū cū alijs fidelib⁹ in galliā: tādē martyrio coronat̄ extra portā: dn̄e quo vadis: sepultus in vaticano.

¶ Hierusalē restauraᵗ p adrianū: ꝛ nōie eius helia vocata fuit. Et amplificata fuit: ita ut locꝰ passiōis esset itra muros q pus extra fuit. Et ē hec tria restauratio: q̄ ter destructa fuit. s. a chaldeis: tpe ȩedechie. Ab antiocho: tpe machabeoꝝ. Et a tito tpe vespasiani.

¶ Galienus medicus pgame oriūdus: interpres hypocratis rome claret.

¶ Pompeius trogus: natiōe hispanus: historias totiꝰ orbis a nino vsq̄ ad octauianū deduxit.

¶ Ptolomeꝰ rex mirabilis: in mathematicis. oīu astronomoꝝ pcipuꝰ: plus addidit q̄ȝ an se inuentū repperit: ꝛ plura scripsit.

¶ Thaurꝰ nobilissimꝰ phs athenis claruit. hic ait. In publico mos populi: in priuato nature ius gentiumq̄ȝ seruet.

¶ Ualentinꝰ hereticꝰ: dixit xp̄m celeste corpus attulisse ꝛc̄.

¶ Cerdo hereticꝰ: hic fuit magister marciōis

Imperatores.

Antonius pius an. 23.

¶ Iste antonius gener adriani fuit ꝛ filiꝰ adoptiuꝰ vir vtiq̄ȝ peritissimꝰ ꝛ natura benignꝰ: qđ nō facile in vno hoie repitur Prudentia pcellentes: cōiter nō sūt excellēter benigni ꝛ tranquilli ex natura pcipue. Et ecōtra excellēter benigni sūt cōiter minꝰ industrij. Uir aūt iste: in vtrisq̄ȝ excellēter dotatus fuit. Ob hoc multe puincie q̄ ab alijs impatoribus recesserūt: sub isto volūtarie redibāt: q̄ vere paᵗ pr̄ie fuit. Oibus charꝰ: nullis acerbꝰ: fidelibus clemētissimus erat. Uñ ꝛ pius dictꝰ ē: ꝛ ab eo sequētes ipatores appellati sūt pij. Ait. n. Malo scipionis exēplo vnū ciuē seruare q̄ȝ mille hostes occidere. Qđ aūt aliq martyres sub eo coronati sūt: nō ex suo sed poꝝ mādato pcessit. Tanta siqdē crudelitate aeree ptātes iuidā plebē cōmouerūt: ut nec sūmi impatores possent eā sedare ad plenū. Ita exosū fuit xp̄ianū nomē apud idolatras: ꝛ maxime apud pōtifices ꝛ sacerdotes tēploꝝ: q̄ pncipes ꝛ populū puocabant aduersus eosdē xp̄i fideles: q̄ viderūt q̄ status ꝛ questꝰ diminuebāt quotidie: ꝛ ad cōtemptū eēt venturꝰ tantꝰ fastꝰ eoꝝ: q̄ xp̄iani dicebāt q̄ indifferēter oēs dij demones essent: a qbus tota simul cōitas sperabat tpalē simul ꝛ eternam felicitatē. Et iō nō mirꝝ q̄ etiā pacato pncipe: adhuc inferiores psequerenᵗ xp̄ianos tanq̄ȝ blasphemos.

¶ Decē milia martyꝝ crucifixi sūt in armēia i mōte maxio arath: q̄ꝝ festū celebre colitur decimo kal. iulij cū magna deuotione ꝛc̄. q̄ multa obtinuerūt cultores sui a dño

¶ Aqla genere pōticus orator floret: q scđus inṫpres mosayce legis fuit: pmo. n. fuerūt 70. de hebraico in grecū trāsferētes: secūdo iste de greco in latinū pmus inṫpres fuit.

¶ Martion hereticꝰ quē Policarpus dixit esse pmogenitum diaboli

¶ Anno mundi. 5333 5343

¶ Pape.

Telesphorꝰ mar. ā. 11. m̄. 3.

Romanus ꝛ anachorita.

Iginus an. 4. mē. 3. di. 8.

Grecꝰ de athenis prē pho.

¶ Anno xp̄i 134 144

¶ Iste thelesphorus statuit cantari hymnū angelicū scilȝ: gloria in excelsis: ꝛ euāgeliū ante sacrificiū: ꝛ in natali dñi cātari tres missas pter mltas cās ꝛc̄. Itē q̄ clerici ieiunare debēt p. 7. hebdomadas plenas: q̄ sicut debet eē discreta vita clericoꝝ: sic ꝛ ieiuniū. Etiā statuit vt nullus missā ante tertiā presumat canere: qđ tñ hodie nō obseruaᵗ. Tādē martyrio coronaᵗ: sepultus apud sāctum petꝝ in vaticano.

¶ Peregrinꝰ ep̄s antissodoreñ. mar.
¶ Seraphia mar. ꝛ virgo.
¶ Sabina mar. ꝛ nobilis vidua.
¶ Iobita martyr.
¶ Calocerius martyr.
¶ Maria mar. ꝛ vgo: ꝛ plures crediderunt.

¶ Iustinꝰ phs discipulꝰ pompei libros eiꝰ abbreuiauit: h etiā librū de xp̄iana religiōe edidit quē antonio tradidit ꝛ benignū xp̄iāis fecit

¶ Sophia nobilis matrona cum his tribꝰ filiabꝰ mrio coronata ē.
¶ Fides.
¶ Charitas.
¶ Spes.

¶ Iste iginus cleꝝ cōposuit: gdusq̄ȝ distinxit: ꝛ ut patrinꝰ ꝛ patrina: infātem susciper in baptismo confirmatione ꝛ cathecismo. Scripsit etiam vnā ep̄lam generalē oībus fidelibꝰ: de vno ꝛ trino deo. Item q̄ nullus epūs metropolitanꝰ: excepto romāo pōtifice: audeat suffraganeū suū cōdēnare: nisi cā in cōcilio puinciali sudorū epoꝝ fuerit ventilata. Tandem martyrio coronaᵗ: sepultus in ecclesia sci petri.

¶ Iste iginꝰ etiā statuit q̄ ecclīa nō cōsecraᵗ sine missa: ꝛ q̄ ligna ecclīarū destructaꝝ: ꝛ huiꝰmōi: nō veniant in vsū laicoꝝ: sed ad aliā ecclīam: vel ad pfectū monasterij: ut pȝ de cōse. di. i. c. oēs

¶ Persecutio quarta fit iussu antonij veri in qua innumerabiles vtriusq₃ sexus coronati sunt: sed nõ impune: lues eni magna. i. pestilentia secuta est p totã italiã ⁊ reliquas puincias bella: terremotus: inundatiões fluminũ: agmen locustaꝝ ⁊c. Itẽ exercitus romanus vbiq₃ cõsumptus est.

¶ Bellũ marcomãnicũ ut dicit orosius grauissimũ fuit: qꝛ barbare natiões exercitũ rudem romanoꝝ in giro circũdederãt: ſ₃ militibus quibusdã xpianis clamantibus: xpe adiuua nos: ilico fulgura terruerũt barbaros ita ut fugerent: ob hoc xpe nomẽ celebre factum fuit: ⁊ impatoꝛ nõ sibi: sed xpo victoriã tribuit: ⁊ sententiã mitigauit.

Marcus. Lucius. an. 19.

Antonius verus.
Lucius antonius comodus.

¶ Isti duo imperiũ susceperũt post antoniũ piũ: ⁊ extunc bini impare ceperunt: sed lucio mortuo antonius solus imperium tenuit: qui bonus ⁊ victoriosus fuisse describitur: nisi hoc q xpianis quartã psecutionem iussit inferri. Dicitᷣ q tante seueritatis ⁊ cõstantie fuit: q ad nullũ euentuz vnq₃ vultum mutauerit: siue ex leticia: siue ex meroꝛe: etiã dũ adhuc puer eẽt. Tante fuit humanitatis ut quadaz vice cũ iam ex hausto erario nil haberet qd militib⁹ daret: nulli volẽs eẽ molestus: magis elegit vasa aurea ⁊ ornamẽta vxoris ⁊ aliã suppellectilẽ vẽdere: q₃ senatũ vel puincias ꝑgrauare: ſ₃ victoria habita ⁊ illa recupauit ⁊ puincijs tributa relaxauit.

¶ Justinus phs ad fidẽ cõuersus: multa scripsit cõtra hereticos ⁊ martyrio coronatur.

¶ Justus eps viennensis martyriçatus est.

¶ Fotinus lugduneñ. eps cũ multis alijs coronatᷣ.

¶ Alexãder medicus ⁊ Ponticus puer: martyres.

¶ Polycarpus eps ephesinus: ioannis apli discipulus romã venit: ⁊ plures ab heretica labe reuocauit. Magnus laboꝛ scõꝝ: ⁊ ingens tristitia tũc erat: qñ foris materialis gladius: intus serpentinũ vir⁹ erroris eccl'ie corrupit. Et hec duplex persecutio diu durauit. Si qñq₃ cessauit gladius hereticorum: tñ perfidia magis ac magis inualescebat ⁊ multiplicabatᷣ. Tandẽ idem vir sanctus martyrio coronatus fuit sub antonio vero cũ alijs 12. ex philadelphia.

5353 — 5363

Pius pm⁹ mar. an. 9 m̃. 4. d. 21.

Italicus de ciuitate aquilegia ex patre rufino.

Anicetus mar. ã. 9. m̃. 3. di. 4.

Syrus ex patre ioanne de vico mirea.

154 — 164

¶ Hic statuit penã cõtra negliẽtias que accidere possunt circa sanguinẽ xpi. ut p₃ de con. di. ij. c. si p neg. Item q festũ pasce semp in dñico die celebretᷣ. Item q hereticus veniens ab iudeoꝝ heresi: recipi debeat: ⁊ baptiçari. Hic fecit ordinatiões qnq₃: ⁊ tandẽ martyrio coronatᷣ: sepultus apud scm̃ petꝝ in vaticano.

¶ Hermes doctoꝛ fidei: plura scripsit: cui angelus apparuit dicens: q pasca dñica die celebrari debeat: postea martyriçatur.

¶ Papias ioãnis auditoꝛ: ierapolitanus eps claruit. Fecit librum explanationũ sermonũ domini.

¶ Iste anicetus plures canones edidit: qui i decretis in diuersis locis habetᷣ: sicut ⁊ alioꝝ scõꝝ qui primũ sanguinẽ suũ p testamẽto dei dederũt: vnde ob hoc sci canones dicti sũt: qꝛ pmũ ab aplis: deide a martyrib⁹ ⁊ doctorib⁹ scis: q̃les pene oẽs p̃lati i pmitiua eccl'ia fuerũt ⁊ a sacris cõcilijs cõstituti sũt nec hũana adinuẽtiõe ſ₃ sci spũs vnctiõe: ac iussu dictati sũt. Et q temerarie eos rephendit i spm̃ scm̃ blasphemare phibetᷣ: ut i. c. violatores. xxv. q. i Multa statuit iste scũs de statu epoꝝ ac cõsecratõe. Tandẽ martyrio coronat⁹ sub antonio: sepultus est in via appia in cimiterio sci calixti.

¶ Felicitas cũ 7. filijs passa ẽ mirabile spectaculuz sic oli. 7 machabei cũ mr̃e

¶ Pontian⁹ gl'osus mar.

¶ Flocellius puer mar.

¶ Siminic⁹ p̃sbr̃ mar.

¶ Nouat⁹ cũ alijs. 22.

¶ Praxedis orõne fusa q euit in dño p⁹ lõgissimos labores.

¶ Pudentiana virgo: ei⁹ soror hoc tpe fuit.

¶ Victoꝛ miles ⁊ Cerena vxoꝛ eius martyres.

¶ Concordi⁹ subdiacon⁹ mar.

¶ Marcellus martyr.

¶ Valerian⁹ martyr.

¶ Gaius martyr.

¶ Egesipp⁹. 5. libros fecit de historijs aploꝝ ⁊ mrꝝ: vsq₃ ad tẽpus suũ. ecclie mar.

¶ Attal⁹ de pgamo fũdamẽtũ-

¶ Blãdina scissima mlr passa ẽ

¶ Iste comodus fili⁹ antonij veri totus īfamis: ꝛ lubricus fuit ꝛ adeo incomod⁹: ut inimic⁹ hūani generis diceret. Interfecit q̄zplurimos senatores: ꝛ maxime quos aiaduertit nobilitate industriaqꝫ excellere. Tāte fuit supbie atqꝫ iactātie: ut sepe leonis pellē indues ostenderet se esse regē hoīuꝫ sicut leo bestiaꝝ. Uex vbi splēdet cōstātia martyꝝ: tedet amplius de carnalitate hominū mūdanoꝝ sermonē texere.

¶ Quinta psecutio eccl'ie fit iussu seueri quā ilico diuina vltio subsecuta ē, ꝑt ciuilia bella ī qb⁹ romāi nimis attriti fuerīt ¶ Iste beli⁹ vir grandeuus: inuitus accepit pncipatū: nūq̄ accepit munera: nūq̄ ad vlciscendū seduct⁹ ē. Serto mēse interempt⁹ ē a iuliano ambiēte imperium: sed non profecit quia sicut fecit: sic factum ē ei a seuero.

¶ Impatores. | Comod⁹ ā. 13. cū lu tio ātonio | Helius ꝑti nax m̄. 6. Seuerus -an. 18.

¶ Iste seuerus genere afer: destitutū imperiū adeptus tria ciuilia bella cōfecit: primū nanqꝫ iulianū iusforē imperij expugnādo occidit rome: secūdo cōtra picēniū: tertio in gallia ꝯ albiūū sociū iuliani: cū multo vtriusqꝫ patris sanguine bellauit ꝛ vicit. Hic nā sceuus multis semꝑ bellis lacessit⁹ fortissime qdē rempublicā sed laboriose rexit. Parthos ꝛ arabes adiebinos iudeos ꝛ samaritas supauit ꝛ multa toto orbe romano impio recupauit. In studijs ciuilib⁹ ꝛ pħia clarus fuit. Quintā psecutōem in xpianos suscitās: multa infortunia passus ē. In britania p⁹ ḡuia ꝑlia: firmissimū vallū muniuit. 132. passiuū cūturrib⁹ crebrīs ꝛ a mari vsqꝫ ad mare pduxit: ibiqꝫ apō eboracū oppidū morbo obijt. ¶ Symach⁹ q̄rt⁹ ōīne legis īptes

¶ Theophilus eps antiochie.
¶ Appollinaris serapolitanus eps.
¶ Narcissus patriarcha hierlymoꝝ
¶ Dionysius eps corinthioꝝ.
¶ Philippus eps trecensis.
¶ Catafrige heretici exorti sūt de phrigia: q dicūt se solūmō habere spm̄ scm̄ nec aplis nec alijs datū. Montan⁹ ꝑsca ꝛ maximilla autores eoꝝ fuerūt.

¶ Philipp⁹ ꝑfect⁹ alexādrie martyr: huius filia eugenia ꝛ eunuchi eius.
¶ Protus ꝛ Iacintus: de quib⁹ mirabilis habet̄ historia mart].
¶ Tertulian⁹ affrican⁹ ī eccl'ia īsignis hēt̄.
¶ Prima pax eccl'ie data ē: sꝫ nō diu stetit.
¶ Theodocion terti⁹ ōīne legis interpres

¶ Clemēs alexādrin⁹ phs.
¶ Panthen⁹ stoyc⁹ affricanus historicus.
¶ Alexāder narcissi successor magister origenis.
¶ Leonidē etiā iste seuerus mar. coronauit: q fuit pater origenis.

¶ Anno mundi. 5373 | 5383

¶ Pape. | Sother p̄mus mar. an. 9. m̄. 3- -di. 21. Campanus ex patre concordio de ciuitate fundana. | Eleutherius mar. ā. 21. mē. 6- -dies. 5. Grecus ex patre habūdio de oppido nicopoli.

¶ Anno xpi 174 | 184

¶ Iste statuit ut monacha velū portaret: sed pallas sacras nō tangeret: nec incensū poneret in eccl'ia. Et qa multa picula solebant circa matrimoniū cōtingere: ideo cōstituit q legittima nō habeat̄ vxor nisi p sacerdotē fuerit bn̄dicta: ꝛ a parentibus solēniter tradita: ꝛ a paranimphis custodita. Tandē post scām vitā: sanctiore morte migrauit ad dn̄m coronat⁹ martyrio: ꝛ sepelierūt eū fideles in vaticano in ecclesia sancti petri: ꝛ cessauit epatus diebus. 22.

¶ Ic eleutheri⁹: iuxta ordinatiōēm aploꝝ cōstituit ut nulla esca vsualis repudiaret̄ a xpianis: q̄ rōnabilis eēt ꝛ hūana. Itē q nullus a suo ḡdu deijceret̄ nisi ꝑus accusat⁹ cōuinceret̄: exēplo dn̄i: q iudā accusatū nō sustinuit: ꝛ qcqd interim iter aplos egit pro dignitate misterij ratū ꝑmāsit. Itē ut absente eo cui⁹ causa ventilat̄: sentētia nullatenus proferat̄. Misit etiā legatos lucio regi britonū: q eū cum populo suo baptiçauerūt. Tandē martyrio coronat⁹: sepelit̄ in vaticano apud scm̄ petꝝ. ¶ Anglia ad fidem cōuertit̄: solennit̄ rege lucio primuꝫ baptiçato: deinde subiectus populus: eius exēplo fidei colla submisit pacifice. Fuganus ꝛ damian⁹ quos eleutherius papa misit primo: illic predicauerunt.

¶ Nota hic diligēter: q̄ fm sacros doctores imperiū sepi⁹ ꝯ ecclesiā fortiter egit: s; nūq̄ prudēter. Un̄ cū simul tota cohors sapiētū dicat. Nobile vincēdi gen⁹ eē patiētiā. Patet q̄ ecclesia p patientiā nobilit̄ sibi impiū subegit. Hoc siqdē tpe impatores dixerūt. Nolum⁹ ut p̄cipiat̄ nobis: cū nos vniuersis p̄cipe habeam⁹: doctiores oīb⁹ hōibus soli romani p̄dicamur. Postea sine gladio aut fuste cū lōganimiter sustineret eccl'ia ad hoc deuētū ē: ut maiestas romani imperij solēniter ac hūiliter profiteret̄: q̄ impiales leges nō dedignarent̄ sacris canonib⁹ obedire. Hec est mutatio dextere excelsi. Igit̄ vincere si vis: disce pati: signū pfecte prudētie est: imprudentē ac insufficiētē se estimare. Ipsa.n.tpaliū rex̄ cōtinua mutabilitas: omnē humanā prouidentiā deridere solet.

¶ Lucius rex britānie que post dicta ē anglia: ad fidē cū populo suo cōuertit̄: ꝛ baptiçati sunt a duob⁹ viris religiosis quos ei misit eleutheri us papa: q̄ dicebāt̄ fuganus ꝛ damianus.

¶ Leonides pat̄ origenis: pro xp̄o decollatur ꝛ martyr efficit̄: Et origenes tūc. 17. ān̄ox̄ se cum patre martyrio obtulit: s; pia matris fraude impedit⁹ totū p̄rimoniū pdidit: eo q̄ xp̄ianus essꝫ ꝛc̄. Ipse aūt docēdo scolares grāmaticā: matrē septem fratres: secum de precio pascebat.

¶ Hyrene⁹ lugdun̄. ep̄s: cū magna multitudine cleri ꝛ populi martyrio coronatur.

¶ Audecius subdiaconus: discipulus policarpi martyriçatur.

¶ Heu heu vbi mā̄sit āntiquox̄ rōanox̄ tāta probitas: strenuitas: legalitas: ac icōpabilis prudētia: ꝛ honestas. Sigdez h̄ tpe iperiū ad manus stultox̄ deuenit. ¶ Nota q̄ stult⁹ si se stultū putat: adhuc aliqd de lumie naturalis intelligētie habꝫ Sꝫ si se sapientē existim at: tūc completa ē stultitia ei⁹: nec erudiri potest: s; sapiētes psequit̄: similesq; sibi sociat.

¶ Arthemoni⁹ hereticus dicit xp̄m esse pux̄ hōiem: ꝛ absq; eo plures habuit ꝛc̄ q̄ hanc heresim tenuerūt.

5393

Uictor p⁹ mar.ā. 10 m̄.2.d. 12

Afer ex patre felice.

194

5403

Zepheri⁹ an.9.m̄.6. d. 10.mar

Romanus ex patre habundio.

204

¶ Iste victor: proptē dissensionē de termino pascali celebrauit conciliū in alexandria palestine: cui ipse interfuit ꝛ narcissus ꝛ theophilus ꝛ hyreneus ꝛc̄. viri sancti. Ubi statutū est: q̄ semp die dn̄ico pasca celebrari debꝫ obseruata luna. 14. aprilis. vsq; ad. 21. q: tātus vel circa: est salt⁹ lune ꝛ postea redit⁹: hoc aūt factū est ne iudaiçare videat̄ eccl'ia Plures tūc ep̄i asie ꝛ oriētis: cū iudeis pasca celebrabant. ¶ Itē statuit q̄ exigēte necessitate: vbiq; ꝛ in oi aqua naturali possit conferri baptisma: tandem martyrio coronatur: sepultus apud sanctum petrum in vaticano.

¶ Iste çepherinus statuit ut oēs xp̄iani 12. ān̄ox̄ in die pasce: sacramētū eucharistie accipe debeāt in publico: ꝛ oia vasa altaris vel vitrea vel stānea essent nō lignea: sicut antiqtus fiebat cōsecratio p̄ciosi sāguinis in ligneis vasis. Un̄ crescēte tpe subcreuit decus eccl'ie: q: vitrea post prohibita sūt: ut p; de cōsecra. di. i. c. vasa ꝛ multa alia statuit salubria: tandē martyrio coronatur: sepultus in pace xp̄i.

Britānia que postea dicta est anglia.

¶ Iste antonius p̄re aspior vixit: libidinis ĩpatientissim⁹ fuit ita ut nouercam suã duceret ĩ vxorē: papinianũ iuris cõsultũ et doctrie legalis thesaurꝝ occidit. Et sic̄ fecit factũ ē ei qꝛ ab hostib⁹ circũuēt⁹ occisus ē pessim⁹ ĩpe cũ gaudio multorꝝ. Nota ꝙ h̄ mos stultorꝝ sꝑ fuit: si potētes sũt sapiētes ꝓsequũt: gb⁹ sublatꝭ necesse ē ut ĩpi q̃qꝫ pereãt. Solus.n. itelligēs gubernacula possidebit ut dicit̄ puerbiorꝝ.i.

¶ Iste alexãder habuit matrē xp̄ianã nomine mameas cũ qua originez p̄bsyterꝝ audire curauit. Hic fuit v̄tuosissimus et rempublicã salubriter gubernauit cõsilio vlpiani vsus q fuit legalis scie p̄nceps. Xersen regē ꝑsarꝝ maximo bello oppressit ⁊ corpus sc̄i thome apl̄i iussit trãsferri de india ad syriã: et sic venit ad edisam ciuitatē abagari in q̃ littera scripta habebat̄ de manu saluatoris. Tandē etiã iste alexander tumultu militari occidit̄ apud maguntiacũ.

Imperatores.

Antonius caracalla an. 7. — Bassianus fili⁹ seueri. — non plenis.

Macrin⁹ Antonius Aurelius — anno vno. — antoni⁹. Marc⁹ an. 3.

Alexãder mamee fi an. 13.

¶ Iste macrinus cũ filio suo diadumeno inuasit imperiũ et militari tumultu occiditur.

¶ Iste antoni⁹ obscenissime vixit: et ideo cũ matre occisus fuit tumultu militũ sicut macrin⁹: et fuit sacerdos heliogabali templi.

¶ Origenes doctor egregius: ac scitate vite incõꝑabilis clarissim⁹ habet̄ in eccl'ia dei. De hoc pene sꝑ extrema repimus scripta: quidã dicũt eũ optimũ: qdã pessimũ fuisse. Supra modũ mirꝝ ē: ꝙ viri grauissimi auctoritatis ac scissime vite ita contradictorie de ipso scripserũt. vide in historia eccl'iastica libro. 6. et alibi et cetera. Cõcordiã sup his repire nõ potui. An aũt sit saluatus an nõ dño cognitum relinqmus ⁊c̄. Grãdis labor ĩtulit⁹ a diuersis terit̄ de sampsone: salomone traiano ⁊ isto origene an videlꝫ saluati sint an nõ: q̄ qꝛ sine piculo nesciũt: nec etiã ecclesia certificata ē de his: dño totalit̄ cõmittẽda sunt.

¶ Felix martyr.
¶ Calopedi⁹ mar.
¶ Astorius mar.
¶ Priuat⁹ mar.
¶ Anelin⁹ mar.
¶ Tiburtius mar.
¶ Ualerian⁹ mar.
¶ Cecilia mar.
¶ Maxim⁹ mar.
¶ Palmati⁹ m̄r. cũ vxore et familia

¶ Lucian⁹ mar.
¶ Quiric⁹ mar.
¶ Iulita mar.
¶ Mertina m.
¶ Barbara.

¶ Ulpianus iurislegalis ꝯsultus maximus vt pꝫ in corpe iuris ciuilis ꝑ totũ.

¶ Quinta editio repta est hoc tp̄e in iberico cui⁹ auctor ignorat̄ ⁊ iõ dicit̄ cõiter vulgata.

¶ Anno mundi. 5413 — 5423

¶ Pape.

Romanus ex patre dimetio — Calixt⁹ p⁹ mar. ã. 5. m̄. 2. di. 10

Romanus ex patre pontiano. — vrban⁹ p⁹ mar. ã. 8. m̄. 11. d. 12

Romanus ex patre calphurnio. — Põtian⁹ mar. an. 5 m̄. 2. d. 2.

¶ Anno xp̄i. 214 — 224

¶ Iste calixtus inter cetera que fecit bona cimiteriũ in via appia extruxit: vbi m̄lta martyrꝝ milia sepulta sunt. Hoc iã dicitur cimiterium beati calixti. Item statuit ieiunia quattuor temporum obseruari. Item fecit ecclesiaꝫ beate Marie trãs tyberim. Item celibatum vniuersis sacerdotib⁹ indixit. Tandeꝫ martyrio coronat̄: sepultus in cimiterio suo.

¶ Iste vrbanus genere nobilis ab infantia xp̄ianus: multos ad fidē ꝯuertit. Oia sacrata mysteria fecit argentea vel aurea vel stãnea: tandē martyrio coronat̄: sepult⁹ cũ scã cecilia ⁊c̄. Predia cepit ecclesia possidere tp̄e h̄ui⁹ de qb⁹ clericꝭ ⁊ notarijs sũpt⁹ d̄ putabat: q gesta martyrꝝ ꝯscripserunt Antea viuebãt more apostolico: q in actibus apostolorꝝ scribit̄.

¶ Iste põtianus: vt d̄r statuit ut psalmi die noctuqꝫ p oĩs ecclesias cãtarent̄: ⁊ ut añ celebratione misse sacerdos cõfiteor premitteret: hic in exilium missus in insulã sardinie ibidem martyrio coronatur. Scũs fabianus: corpus eius reduxit romam: ⁊ sepeliuit in cimiterio calixti.

Ciuitas edissa: in qua habet̄ littera scripta manu saluatoris dñi nostri iesu xp̄i: sub abagaro ipsius ciuitatis rege.

¶ Sexta psecutio ecclie facta ē iussu maximini sed nō euasit ipunit⁹ qr īterfect⁹ fuit postq̄ pseq xpianos cepat. hoc pcipue ꝯ ꝑlatos ⁊ cleꝝ fuit.

¶ Septima psecutio ecclie facta ē iussu decij acerba nimis sꝫ nō diuturna. quia sicut cōtigit ꝑoribus sic ⁊ isti qr statim occisus fuit

¶ Iste maximinus nulla senatus volūtate ipator fact⁹ ab exercitu: deuictus germanis ⁊ pthis. 3. anno occiditur.

¶ Iste gordianus adhuc puer: deuictis parthis: a suis fraude interfectus est.

¶ Iste decius tot⁹ tyrānus inuasit imperiū. īterfectis duobus philippis dn̄is suis ⁊ sicut fec̄ factuꝫ est ei: q cum filio suo occisus est.

Maximinus an. 3. — Gordian⁹ an. 6. — Philipp⁹ xpianus an. 7. — Decius an. 3.

¶ Mirꝫ spectaculū circa hec tpa fuit: videre de duplici gn̄e martyꝝ. s. xp̄i ⁊ demonū. Martyres xp̄i fuerūt scī pape ⁊ alij prelati cū fidelibus suis subditis: q. p xpiana republica. i. fide scā trucidabant̄. M̄res diaboli: fuerūt impatores ⁊ ceteri p̄ncipes cū militibus suis: q. p republica ⁊ demonū cultura se ⁊ suos interficiebant: ut regnare possent. Par pena: sed dispar causa. Nō mirꝫ eē debet: q xp̄s habet martyres: sꝫ valde mirꝫ est q diabolus hꝫ martyres: veꝝ martyres diaboli ⁊ mundi quotidie inueniūtur ⁊ in magno nūero: xp̄i aūt n̄ sic. Quot hodie p mūdi pompa: carnis delicijs: terrenis diuitijs libenter agoniçāt: ⁊ tandē nemine cogente volūtarie succūbunt: sed xp̄s nemini p̄cipit ut fideles occideret: lꝫ ad breue tēp⁹ h̄ fieri pmiserit. Uide quō nō ē gloriandū scis martyrib⁹ nr̄is: quasi aliqd dignū gesserūt p eterna gloria qū sic oi tpe videmus decertasse vanos p insania falsa: ut pꝫ p augustinuꝫ de ciui. dei. li. 5. Uide pulchra illic. ⁊c̄.

¶ Iste philippus 24. ab augusto impator creat⁹ ē ⁊ filiū suū philippū cōsortē regni fecit: hi āбo xpiani fuerūt: ⁊ primū oi. 13 xpianoꝝ impatoꝝ: hic caput est: ⁊ post tertiū annū impij sui ad glorā xp̄i: celebrauit cū ingētibus ludis millesimū annū vrbis condite: tandem fraude decij occidit̄.

¶ Alexander ep̄s hierosolymoꝝ martyr.
¶ Moyses p̄sbyter ⁊ martyr.
¶ Maximus p̄sbyter ⁊ martyr.
¶ Proximus p̄sbyter ⁊ martyr.
¶ Nicostratus diaconus ⁊ martyr.
¶ Appolonia v̄go ⁊ martyr.
¶ Serapion martyr.

5433 — 5443

Antheros mar. grec⁹ ā. 11. m̄. 1. — Fabian⁹ mar. ā. 13 m̄. 11. d 11

Romanus: ex patre fabio.

¶ Scisma primū in ecclia dei fuit circa hec tpa: qa nouatus ꝯ corneliuꝫ tenuit se p papa: licꝫ nō esset.

234 — 244

¶ Iste antheros cōstituit q epi de sede in sedem possint transferri: ⁊ ut gesta martyrū cōscriberent̄: tandē martyrio coronat̄: sepelit̄ i cimiterio sancti calixti.
¶ Nota q in qbusdā historijs habet̄: q ciriacus successit pontiano imediate ⁊ papatum dimisit: ut cū v̄ginibus martyrio coronaret̄: sꝫ ratio tpis hoc nō pmittit: ut pꝫ in legenda vndecim miliū virginū.

¶ Hic scissim⁹ fabianus: cū defūcto papa cū ceteri fidelib⁹ expectaret futuri pape electionē: subito colūba cādida sup caput ei⁹ descēdit dicēs. Rome ep̄s ordinaberis. Ob hoc statim elect⁹ fuit: hic statuit ut chrisma singulis ānis in cena dn̄i cōsecret̄ ut pꝫ. ð cōse. di. iij. c. lr̄is. Ipse etiā diuisit regiōes diacōis q gesta martyꝝ integre colligerēt: tādē p⁹ multa q̄ scissime gessit: martyrio coronat̄ sub decio: sepult⁹ i cimiterio calixti: cui⁹ festū agit̄ 2. febr̄.

¶ Affricanus iuli⁹: floruit in scripturis eccliasticis nōiatissimus
¶ Porphirius ph̄s q scripsit p̄bilia marimus hostis fidei: stolide cōtra veritatē catholicam latrauit cuius vesaniā sancti doctores cōpescuerūt: nec vltra pfecit: nec intellexit de qbus affirmauit.
¶ Dionysius alexandrinoꝝ ep̄s discipulus origenis: multa scripta reliqt.
¶ Cyprianus gloriosus doctor ⁊ ep̄s carthaginensis: clarus habet̄: ⁊ post martyrio coronat̄.
¶ Nouatus p̄sbyter ecclie romane ambiens ep̄atum factus ē hereticus: lapsis spem venie negādo. Conciliū aūt. 60. epoꝝ contra eū tempe decij fuit cōgregatum: in quo damnatus est.

¶ Agatha v̄go ⁊ martyr.
¶ Septē dormiētes.
¶ Trifon puer q demones eijciebat ī nicea passus est.
¶ Abdon ⁊ sennen mr̄es.
¶ Anatholia v̄go ⁊ mar.
¶ Uictoria v̄go ⁊ martyr.
Et alij plures passi sunt.

¶ Octaua psecutio facta est iussu valeriani: ꝓpter quā grauissime plagati sūt romani. Jam eni sub decio cōis pestilētia fuit: in oibus mūdi ptibus: quocūqꝫ edicta nepharia dispsa fuerāt. Sꝫ hec vltio graui or: totū romanū impiū corripuit: quousqꝫ nedū factores: sꝫ etiā cōsentiētes tāto facinori delerent. Nā vndiqꝫ bella surrexerūt ꝛc. Et dacia trās danubiū in ppetuū aufert: ꝛ videt eē pma diminutio impij q̄ nō fuit recupata.

¶ Jste valerian⁹ pmū satis bellicosus fuit ꝛ victoriosus: sed postqꝫ xpianos pseq cepat: statim captus fuit a rege psaꝝ: ꝛ in vilissima seruitute apud eū cōsenuit. Ob hoc territ⁹ galienus pacē ecclesijs restituit: sꝫ qꝛ nō plene vindicauit xpi anoꝝ sanguinē: plib⁹ bellis attritus fuit romanoꝝ exercit⁹. Tandē pius dn̄s nō dimisit rēpublicā: iam pene desperatā oīno pclitari qꝛ multa tyrāni ilico fuerūt interfecti ꝛ psꝑitas redijt insperata. vide orosiū.

Jmperatores

Gallus cū volusiano an. 2.

Ualeriā⁹ galienus an. 15.

Claudius quintilius an. 2. di. 7.

¶ Jste claudi⁹ gothos nobilissime triumphauit: q iā p 15. ānos illyricū macedoniāqꝫ vastarūt: ꝛ ideo statuam auream meruit ꝛ morbo interijt.

¶ Jste gallus cū valusiano ciuile bellū molliētes ꝯ emylianū infecti sūt. Et emylianus tertio mense occidit.

¶ Priscus martyr.
¶ Malchus mar.
¶ Marinus mar.
¶ Patricius mar.
¶ Fructuosus mar.
¶ Protus mar.
¶ Jacintus mar.
¶ Eugenia mar.
¶ Claudia mar.
¶ Xl. mres rome. 300. mres i affrica.
¶ Et alij infiniti passi sūt i hac psecutōe *

¶ Sabellius hereticus negat xpꝫ filium dei esse.

¶ Laurētius gloriosissim⁹ mar.
¶ Felicissim⁹ mar.
¶ Agapytus mar.
¶ Romanus mar.
¶ Hyppolitus mar.
¶ Concordia mar.
¶ Hyreneus mar.
¶ Abundius mar.
¶ Cyrilla filia decij vgo ꝛ martyr. et. 46. milites.
¶ Trophōia vxor decij. ꝛc.

¶ Manicheoꝝ heresis impijssima: ꝛ grossissima exoritur: a quodam manes pso: barbaro morib⁹ ꝛc. hic ponit duo pma pncipia.
¶ Quirinus martyr.
¶ 262. martyres rome.
¶ Abbacū martyr.
¶ Cesarius diaconus mar.
¶ Leontius cōsularis mar.
¶ Julianus mar.
¶ Felix martyr.
¶ Eusebius monachus martyr.
¶ 46. martyres. 121. martyres.

Anno mundi. 5453 Romanus 5463

Pape

Corneli⁹ mar. an. 2 m̄. 3. di. 10 — Romanus

Luci⁹ p⁹ ꝛ mar. an. 3. m̄. 2. di. 3. — Romanus

Steph⁹ p⁹ mar. ā. 4. m̄. 2. di. 15 — Romanus

Sixtus 2⁹ an. 2. mē. 9. di. 6. — Grecus.

Dyonisi⁹ p⁹ mar. ā. 2. mē. 3. — Ex monacho

Felix pm⁹ mar. an. 2 men. 10. — Romanus.

Anno xpi. 254 264

¶ Jste corneli⁹ celebre nomē scitatis hꝫ ꝛ sup morbuꝫ caducum singulariter accepit potestatē a domino. Hic corpora scōꝝ petri ꝛ pauli leuauit ꝛ honorificētius reposuit i locis decentibus cuꝫ btā lucina. ꝛc. Tādē cū multis aliis martyrio coronatur. Jpe sanciuit ut sacerdotes p certa cā iurare possent si vellent.

¶ Jste lucius statuit ut duo psbyri ꝛ tres diaconi: spcū epo sint ꝛ seqnt euꝫ in oi loco ppt testimoniū pbitatis: licꝫ cōscie securitas sufficeret sibi p sua salute: tn̄ ppt maliuolos oꝫ epꝫ habere bonū nōm apud eos q foris sūt. ut pꝫ de. cō. di. i. Jubem⁹. Tādē martyrio coronat sub valeriano.

¶ Jste stephanus statuit ne vestibus sacr pterqꝫ ad cultum dei qs vtat: vt pꝫ de conse. di. i. vestimēta: tādē martyrio coronatur in celebratiōe misse qꝛ templū martis oratōe subuertit.

¶ Jste sixtus fuit pr spūalis sci laurentii: ꝛ statuit qꝫ missa sup altare fieret qđ āteanō fiebat: tandē martyrio coronat cum aliis plib⁹ sub galieno: q alieno nomie dicit deci⁹ tm vincentiū ꝛ alios ꝛ hec ē verior posito ut pꝫ i legēda sci laurētii. Hui⁹ etiam: tpe heresis sabellii: orta fuit apō ptolemaidā.

¶ Jste dionysius distinxit parochias mandans qꝫ pastores cōtenti esse debent tminis suis. Cimiteria cōstruxit i vrbe ꝓpt pnias ꝛ baptismata ut pꝫ xiii. q. i. ecclias Tandē martyrio coronatur: sepult⁹ in pace xpi. ¶ Heresis pauli samosatani. orit.

¶ Jste felix statuit supra memorias mārtyruꝫ missas celebrari. itē festū dedicatōis eccle singul annis statuit agi: tādē mrio coronatur: sepult⁹ in ecclia sua ꝛc. Hoc tpe orit heres mānichei orū: a qđam manes ꝺ dcō. manes ꝺ pside. de qͣ secta pestifera habes. xxiiii. q. c. vltima.

* Origenes. lxx. anno etatis sue: nōdū integre impleto: defunctus est ꝛ sepultus in vrbe tyro.

Nona psecutio ecclesię fit iussu aureliani in q̃ multi passi fuerũt. Fulmẽ quoq; de cęlo cadẽs irę diuinę signum principem terruit: & ad renouandã sententiã mouit: sed quia noluit: ideo statim perijt.

Iste aurelian⁹ p̃mo xp̃ianis benign⁹ fuit: q̃re vbiq; gloriose triũphauit: p̃cipue ɔtra gothos sꝫ prauoꝝ ɔsilio decept⁹ cũ xp̃iãos seuissime pse q̃ret: nũq̃ p⁹ bonũ diẽ habuit: & stati occisus est

Iste tacitus bon⁹ fuit: sꝫ parum regnauit oc cis⁹ i ponto.

Iste florianũ fuit ipa torsꝫ: forte cęsar ẽt occi s⁹ a põtariũ.

Aurelianus an. 5. mẽ. 6.

Tacit⁹ m̃. 6. Florian⁹ mẽ. 3.

Probus an. 5. mẽ. 4.

Iste aurelian⁹ occisus fuit apud bi ẓantiũ: arte notarij sui

Iste diocletian⁹ obscure nat⁹ sugbissim⁹ fuit: plĩma bella cõ fecit: maximianũ p̃mo cęsarẽ: deiñ augustũ fecit ppt̃ necessitatẽ belloꝝ: & galeriũ & ɔstãtiũ cęsares. tãdẽ p mltã sanguis effusiõẽ restituto regno iuxta t̃mios poreſ: ãbo purpurã deposueſt: ut iu niores sustinerẽt: & ipi i p̃uato ocio ɔsenescerẽt: tãdẽ diocletiã⁹ venẽo obijt: an. eta tis suę 68 im pij vo

Iste pb⁹ victoriosus fuit mlta bella cõ fec: bonosũ & pculuꝫ apud aggrippinã i terfecit: ip̃e aũt a militib⁹ apð firmiũ occisus est

Car⁹ cũ filiis cario & nũeriano

Diocletian⁹. Maximian⁹

Iste car⁹ bellũ cũ pthis / 10 vel 20 gessit: p⁹ fulmine pcussus interijt.

Maria ęgyptiaca quę peccatrix fuit: mirabilẽ penitentiam egit in deserto p ãnos 47 hoc tp̃e fuit: vel f̃m alios anno dñi. 380. Uitã eius scripsit abbas ẓosimas: & hoc magis videt̃. &c̃.

Columba v̾go & martyr.	Theodora martyr	Claudianus.	Alexander.
Quirinus martyr.	Basilides & plẽs alij co ronati sũt: vide i speculo	Dioscorus.	Longinus.
Patroculus mar.		Serapion.	Felicianus.
Symphorian⁹ mar.	Paul⁹ prim⁹ heremita clarus habetur.	Papias.	Simpronianus.
xlviij. martyrres.		Babillus.	Quattuor coronati.
Agapitus mar.	Maurus.	Carpoforus.	Sebastianus.
Leonilla martyr cũ trib⁹	Uictorinus.	Mauricius.	Marcellianus.
Priscus mar.	Uictor	Gereon	
cccxlij. martyres.	Nicoforus	Uictor.	

Hui⁹ diocle. & maxi. tẽpe vno mẽse 18. martyres p xp̃o passi sunt.

Conciliũ antiochenũ cõtra paulũ samosetanũ hereticũ: in q̃ dãnat⁹ idẽ fuit: & ep̃atu priuat⁹.

5437 — 5483

Eutician⁹ mar. an. 8 m̃. 10. di 4

Tuscus ex p̃re marino.

Gai⁹ mar. ã. 11. m̃. 4. dies. 11.

De diocletiani genere ex dalmacia patre gaio.

Marcellin⁹. 1. mar. ã. 8. m̃. 2. - di. 22.

Romanus ex patre proiecto

224 — 284

Iste eutician⁹ sciſſim⁹ ac de uotiſſim⁹ per diuersa loca. 344 martyres sepeliuit manu sua: hic statuit ut fruges s̃r altare & fabę bñdicerẽt: tãdẽ martyrio coronat̃: sepl̃t⁹ i cimitio calixti

Mar/c⁹ con. sedit-

Roman⁹ patre prisco. -an. 8.

Marc⁹ ɔfessor f̃m quasdam historias ponit̃ i linea papa ꝝ: & q̃ p⁹ felicẽ tenuit sedẽ annis. 8. Hic sol⁹ euasit martyriũ: int̃ tot continuas persecutiões sepultus i eccl̃ia sua in media roma sed damasus & vincenti⁹ & martin⁹ nõ faciunt mentionẽ eius:

Iste gaius ɔstituit: ut nemo ep̃os vl̃ alios clericos apud iu dicẽ secularẽ audeat accusare: & q̃ pagan⁹ vel heretic⁹ xp̃ianũ accusare nõ possit: vel notã in famatiõis ei iferre. Itẽ q̃ gra dati q dign⁹ ẽ ad ordines ascen dat ut. s. p̃mo sit hostiari⁹: deiñ lector: exorcista: acolit⁹: subdi acon⁹: diacon⁹: demũ presbyt̃ hic fugiẽs psecutionẽ in criptis habitãdo: tãdẽ martyrio coro natur sub diocletiano: eius fe stum agit̃. 10. kal̃. maij.

Iste marcellinus ob seuitiã persecutõis cõ prehẽsus: tria grana thuris in sacrificiũ idolis imposuit: sꝫ postea publice penituit: & capitalẽ sententiã p fide suscepit: corp⁹ aũt ei⁹ insepultũ 30. dieb⁹ iacuit ppt̃ timorẽ anathematis: sꝫ po stea iussu sci petri. a marcello humatũ ẽ iuxta pedes eius. Eius festũ agit̃. 16. Januarii.

Iste marcellin⁹ anathẽatiẓauit: quẽcunq; q sepeliret corp⁹ eius ideo per dies. 30. ut supra dicitur: iacuit inhumatũ.

Hilaria.	Marcus.
Crisantus.	Nicostratus.
Daria.	Zoe vxor eius.
Claudius.	Polycarpus.
Jason.	Tranqllinus
Maurus.	Cromatius.
Diodorus	Tyburtius.
Orontius.	Uincentius

Maurian⁹ cũ alijs plurib⁹ passi sunt.

Huius etiã pontificis tp̃e sub diocletiano passus est beatus martyr Georgius: capitis obtruncatione martyrio expleto cuius festũ agit̃. 9. kal̃. maij.

¶ Decima psecutio eccl'ie fit iussu diocletiani ꝛ maximiani: que oib⁹ pcedētib⁹ grauior fuit: ꝛ decē annis durauit In tantū feruebat: ut in. 30. diebus viginti milia coronarent: ecclesijs ꝛ sacris libris cōbustis.
¶ In anglia pene tota fides exterminata est hoc tempore a maximiano.

Impatores.

Galerius Cōstāti⁹ annis. 2.

¶ Isti duo galeri⁹ ꝛ cōstāti⁹ pacifice diuiserūt sibi romanū imperiū: sed nō diu vixerūt: ꝛ grādis altcatio: ꝛ ciuilia bella p'a postea oriunt: que oia non sine grandi labore cūctis tyrānis extin ctis: sub cōstātino magno quieuerūt. Aliq etiā cesares tūc creati fuerūt: q xpianos maxime psequbantur: quoꝝ maxentius vnus fuit: vide orosiū.

Cōstātin⁹ magn⁹ fi. c. statiū ā. 31

¶ Iste constātin⁹ impator gloriosissim⁹ celebre nomen religt In bellis victorios⁹: i gubernāda republica prudens: in negocijs fidei incōpabiliter deuotus Ei⁹ pietas ꝛ sanctitas ex multis scōꝝ doctoꝝ libris adeo emicat: q indubie int scōs ānumerād⁹ ē. Greci dicūt eū in fine vite sue monachū effectū: agētes festū ei⁹. 21 martij. Et eusebi⁹ ꝛ orosius ꝛ alij diligenter eius facta descripserunt.

¶ Uictorianus.
¶ Simphorianus.
¶ Castorius cū vxore.
¶ Castulus.
¶ Cesarius.
¶ Mennas.
¶ Nobilis.
¶ Dorotheus.
¶ Gorgonius.
¶ Petrus.
¶ Innumerabiles mar.
¶ Erasmus.
¶ Bonifacius.
¶ Triginta milia mrꝝ.
¶ Juliana.

¶ Cosmas ꝛ damianus
¶ Leontius.
¶ Basilius cū. 7.
¶ Dorothea.
¶ Theophilus.
¶ Theodosia.
¶ Uitalis.
¶ Agricola.
¶ Asca.
¶ Philemon.
¶ Pireneus.
¶ Januarius.
¶ Festus.
¶ Desiderius.
¶ Gregori⁹ spoletan⁹

¶ Agapes.
¶ Chionia.
¶ Pirenea.
¶ Theodora.
¶ 270 martyres.
¶ Florianus.
¶ Prim⁹ ꝛ felicianus
¶ Uitus ꝛ modestus.
¶ Crescentia.
¶ Albinus.
¶ Rogatianus.
¶ Donatianus.
¶ Pancratius.
¶ katherina.
¶ Margareta.

¶ Lucia vgo ꝛ Antheas rex.
¶ Trigintaseptē milia mar.
¶ Simplici⁹. faustin⁹. beatrix.
¶ Panthaleon. Georgius.
¶ Justus. Leocadia.
¶ Treueris pene tota: martyricata est p rictiouarū.
¶ Christoforus.
¶ Felix ꝛ adauctus.
¶ Agnes 13 annoꝝ passa est.
¶ Antonia: ꝛ alij infiniti numero passi sunt in hac persecutione: quoꝝ noia deus scripsit in libro vite.

¶ Anno mundi. 5493 — 5503

¶ Pape.

Marcell⁹ p⁹ mar. ā. 5. di. 22. — Roman⁹ ex patre benedicto.

Eusebius mar. an. 2 m̄. 6. d. 25 — Grecus.

Melchiades mar. an. 3. mē- 6. d. 8 — Afer.

Siluester p⁹ ā. 23. m̄. 10. di. 21. — Romanus confessor

¶ Anno xpi 294 — 304

¶ Iste marcellus magnā habuit cū maxentio altercationē: dicēs. Boni pnci pis ē eccl'ias cōtritas reparare: ꝛ dei sacerdotes honorare: ut patz. xcvj. di. Itē statuit q cōciliū generale nō possit celebrari: sine auctoritate pape. ut patet. xvii. di. c. synodū. ¶ Itē elegit. 15. cardiales i vrbe: ppt sepulturas ꝛ baptismū ꝛc̄. Tandē post longā custodiā iumētoꝝ: in custodia publica reclusus: morit tyrannide maximiani: sepult⁹ i cimiterio priscille via salaria. Eius festū agitur. 16. Januarij
¶ Felix. ¶ Uictor cū parentib⁹. ¶ Sabin⁹. ¶ Lucia vidua. ¶ Anastasia. ¶ Geminian⁹ cū. 79. ¶ Chrysogon⁹. ¶ Adrian⁹. ¶ Natalia. ¶ Eugenia.

¶ Iste eusebi⁹ ex laico i papā assūpt⁹ est: fuit eni medic⁹: qd sepe factū cstat tpib⁹ anteriori bus. Hic statuit ut laicus suum epm accusare nō possit: nisi a fide exorbitaret: ut. ii. q. vii. c laicos ꝛc̄. Tandē martyrio coronat sub maxentio ꝛc̄.

¶ Huius eusebij tpe fm aliqs antiqs chronicas inuenta est crux dn̄i n̄ri iesu xpi. 5. nonas maij. ꝛ baptiçat⁹ est iudas: q dict⁹ ē ciriacus ꝛ martyrio coronat⁹ est cū aliis.

¶ Iste melchiades statuit q die dn̄ico ꝛ feria qnta nullo modo deberet ieiuniū obseruari ppter reuerentiā dn̄i: vel qa illos dies pagani qsi sacrū ieiuniū celebrabāt: de cse. di. iii. c. ieiuniū. tandē martyrio coronat sicut oēs pdecessores sui. Et nota q hic est vltimus martyꝝ: a scō petro. 33⁹ i ordine pontificū romanoꝝ: q oēs sāguinē fuderūt p testamēto scō. Et tunc laudabile fuit fm Gregoriū episcopatū appetē

¶ Iste siluester gl'iosus cōfessor xpi multipliciter eccl'iam decorauit tā in scripturis q̄ in miracul: ad mirabil' fuit. decreta multa constituit hereses dānauit: cardiales ordiauit: p'mo niū hti petri. s. regnū italie cū tota vrbe a cstantino suscepit: ꝛ ad cultum eccl'ie cōuertit: helenā cū iudeis baptiçauit: ꝛ alia infinita sancto fine cōsumauit.

¶ Pax ecclesie reddita est p cōstantinū τ intantū firmata: ut q̄cūqȝ lederet xp̄ia nū punireť. Hec reuera ē mirabilis mutatō dextere excelsi: iuxta illud ps. Filia babylonis misera: btūs q retribuet tibi retributionē tuā quā retribuisti nobis.

¶ Templa idoloꝝ iussu cōstātini clausa sūt τ p̄hibita sacrificia: iuxta illud Esaie p̄phete. Dii qui nō fecerūt celū τ terrā: peant de terra. Incredibile enī fuit hoc suspicari: q̄ vnq̄ hūanū gen⁹ ab hoc errore possit absolui in q̄ a dieb⁹ nini regis assyrioꝝ vsqȝ ad hec tp̄a: per annos duo milia trecentos: erat miserabiliter multiplicatū. verū digit⁹ dei ē hoc: τ magna misericordia eius: nō hominis meritū.

¶ Eusebi⁹ cesaree palestine ep̄s in diuinis scripturis studiosissimus fuit.
¶ Antoni⁹ abbas scissimus potens in ope: τ sermone clarissim⁹ in vniuerso orbe heť.
¶ Pafnucius discipulus sci antonii.
¶ Et mlti heremite et monachi in desertl locis hoc tp̄e claruerūt.

¶ Helena regina mater constantini mulier scā: τ admirāde deuotionis τ actiuitatis. crucē xp̄i repperit: septuagintaduo collegia fūdauit totūq̄ statū ecclie incōparabili feruore glorificauit.
¶ Nicolaus ep̄s mirree ciuitatis scūs per oia τ venerabilis.
¶ Athanasius ep̄s alexandrinus doctor gloriosus τ cōstātissim⁹ cōfessor edidit symbolum. quicunqȝ vult saluus esse. ꝛc.
¶ Patricius ep̄s egyptioꝝ: oculū in p̄secutione amisit.

¶ Alexander ep̄s alexandrin⁹ notabilissimus in concilio niceno.
¶ Arrius heretic⁹ pessimus totus hipocrita: asserit trinitatē p̄sonarū sed vnitatē eēntie negat: supra modū ista heresis afflixit eccliam
¶ Constātinus fecit crucē aureaȝ purissimam pōderātem libras. cl. quā donauit ecclie sci petri. Item aliā eiusdē pōderis: quā donauit ecclie sci pauli. plurima etiaȝ alia ornamēta ex auro τ argento fecit ac etiā plures basilicas cū dotib⁹ suis ornauit.

¶ Zosimas abbas: qui mariam egyptiacam repperit: tamē quidā libri dicūt: q̄ ambo fuerūt tp̄e valentiniani.

5513 5523

¶ Siluester papa anteq̄ alia cōcilia celebrarenť: cōuocauit ducentos septuagintaduos ep̄os: τ castim τ alios hereticos condemnauit: τ plura cōstituit decreta.

314 324

¶ De possessionib⁹ ecclie quas p̄lati circa hec tp̄a hēre inceperūt: grādis altercatio sepe inť doctores fuit: q̄busdā dicentib⁹: q̄ iustū τ vtile eēt: ut ecclia in tp̄alib⁹ abūdaret: τ honorē terrenū haberet: aliis ecōtra q̄ nō nec mirū. Quicq̄d enī ecclia facit: vel dicit aut habet: signū est cui ɔ̄dicit. Elegit diu i paup̄tate τ penuria viuere: signū ē cui ɔ̄dicit. Suscepit deinde gratis oblata tp̄alia: signū ē cui cōtradiciť ꝛc. Sed si diligenť aduertim⁹ tūc aperte inuenim⁹: q̄ dn̄s xp̄s hoc p̄dixit: τ p̄misit electis suis. s. q̄ eēnt recepturi agros cū p̄secutionib⁹: ut patȝ Marci. x. Et dicente btō petro. Ecce duo gladii hic. dn̄s rn̄dit. Sufficit. Ubi btūs Bernardus scribens ad eugeniū papā dicit q̄ vtrūq̄ gladiū: xp̄i ordinatione papa suscepit: alioq̄n nō dixisset: sufficit: ſȝ nimis ē. Gladiū sp̄ualē p̄ seipsum: secularē siue materialē p̄ alios regit. s. p̄ p̄sonas laicales. Sctūs aūt thomas talē format rōnē ex dictamine iuris naturalis τ diuini. Ex quo tota xp̄iana vita ordinať p̄ricipaliť ad finē sp̄ualē τ nō tp̄alē: iō sūm⁹ pōtifex q est vicarius xp̄i in terris cui cōmissa ē huiusmodi ordinatio: debet habere plenā p̄tātem p̄recipiēdi xp̄i fidelib⁹ pro ɔ̄secutiōe huius finis tanq̄ architector: q̄ꝛ ei ad quē p̄tinet vltimi cura finis: subdi debēt illi ad quos p̄tinet cura ātecedentiū finiū τ eius imp̄io dirigi. qui debet enī vti armis imp̄at fabro q̄lia debeat facere arma. τ q̄ꝛ finis iste ē digniſſim⁹. s. cōsecutō celestis glie: iō sacerdotiū ecclie ē sublimi⁹ cuicūq̄ p̄tāti terrene: q̄re ēt ecclesia diciť sanctū regale sacerdotiū: cui oēs reges xp̄iani p̄p̄li oȝ eē subiectos: sicut ip̄i dn̄o iesu xp̄o a quo hoc regale sacerdotiū deriuať *

¶ Constantia filia cōstantini magni ꝟgo scā cū multis alijs in scō ꝓposito dn̄o seruiuit. Hec leprosa fuit sicut pater eius: sed meritis scē agnetis mundata fuit.

¶ Cometa apparuit ante mortē ꝯstātini vn̄ dicit maro: ꝙ mors cōstātini denūciata est ꝑ stellā crinitā inusitate magnitudinis: quā greci cometā vocant.

¶ Sequūt̄ mala ifinita q̄ longo tp̄e durabant.

¶ Imperatores.

Cōstātin⁹
Cōstanti⁹
Cōstans-an. 24.

¶ Persecutio vndecima ecclesie fit iussu cōstantij arriani: i q̄ grādi turbine fides subuersa fuit: multi martyrio coronati: multi exilio dānati: ⁊ xp̄iani tāq̄ oues sup altaria mactabant̄: sic̄ ꝑdixit scūs ātōi⁹

¶ Isti tres frēs fuerūt filij cōstantini magni: sed nihil paťne virtutis in eis fuit: qua ꝓpť tā stat⁹ reipublice q̄ ecclie valde turbat⁹ fuit Regnū eni diuiserūt: ⁊ ciuilia bella gesserūt: in qb⁹ cōstātin⁹ ⁊ cōstās perierūt: ⁊ sic totū regnū ꝯstātio ꝑuenit: q arriana heresi deprauat⁹ catholicos ꝑseq̄t: ⁊ mlťa bella surgūt: ita ut nullā deinceps getē hēret. Tandē inopinata morte ꝑuēt⁹: infelicit̄ obijt.

¶ Symeon archiep̄s seleucie: martyriçat̄ in ꝑfide.
¶ Sedecim milia martyrū ⁊ alij infiniti passi sunt.
¶ Ducenti ⁊ qnquaginta clerici: cū alijs monachis ⁊ sacratis virginibus ab arrianis interfecti sunt.
¶ Amos pater triū miliū monachoꝝ: ⁊ alius amon.
¶ Pachomi⁹ vir scissim⁹: pať inumerabiliū monachorū ⁊ monialiū: q indifferenť oēs recepit iuxta regulā ab angelo sibi datā: in egypto fuit.
¶ Donatiste heretici oriunt̄ in affrica: sic dicti a quodā dōato. Dicūt ecclesiā tm̄modo in affrica mās isse apō se ⁊ rebaptiçabant catholicos. Diu durauit.
¶ Hilarius pictauien̄. ep̄s claret doctrina ⁊ vite sanctitate in gallia.
¶ Hibernia cōuertit̄ ad fidē: ꝑ quandā ancillā captiuā
¶ Maximinus ep̄s treueren̄. magn⁹ cōfessor.

Synodus nicena ꝑ̇ma de q̄t-tuor. Eaꝝ auctoritas est sicut quattuor euangelioꝝ.

¶ Ista sacroscā synod⁹ iussu siluestri ⁊ cōstantini cōgregata fuit in nicea ciuitate bithynie. Et fuerūt in ea. 318. ep̄i catholici viri sanctissimi: miraculis gl'iosi: q omnes vnanimi cōsensu arriū etiā ibidē p̄ntē ⁊ cōtumacē damnarunt: ⁊ symbolū ediderunt: ⁊ fidē exponētes: plurima statuerunt: ut patz. 16. di. c. sexta synodus.

¶ Anno mundi. 5533 — 5543

¶ Iste marc⁹ cōstituit ut symbolū publice in ecclia cantaret̄ ⁊c̄.

Pape Itē ꝙ ep̄s ostien̄. papā cōsecraret: ⁊ pallio vteretur.

Marcus ā. 2. mē. 8. dies. 20.

Roman⁹ p̄re p̄sco.

Roma. p̄re rustico.

Julius ā. 15. mē. 2. dies. 8.

¶ Iste iuli⁹ multas ꝑsecutiōes sustinuit a ꝯstātio arriano: ⁊ ꝑ. x. annos sustinuit exiliū tādē mortuo ꝯstātio: ad sedē suā redijt ⁊ duas basilicas extruxit. Hic mlťa ꝯstinuit: tādē btā morte potit⁹: sepelit̄ in cimiterio calipodij. Ei⁹ festū agit̄. 2. id⁹ April

¶ Anno xp̄i. 334 — 344

* Tanto siqdē ē regimē sublimi⁹: quāto ad finē altiorē ordinat̄. vn̄ pz ꝙ i lege xp̄i reges debēt sacerdotib⁹ eē subiecti. Quare mirabilit̄ dina ꝓuidētia factū ē: ut i romana vrbe quā de⁹ ꝓuiderat xp̄iāi sacerdotij p̄ncipalē sedē fiturā: hic mos paulati inolesceret: ut ciuitatꝫ rectores sacerdotib⁹ subderēt̄. Sz si xp̄iana religio p̄ncipalit̄ eēt instituta ꝓpť tp̄alia ꝯgrēda: tūc reges eēnt ꝓponēdi sacerdotib⁹: sic̄ oli fiebat i veteri lege: ⁊ in paganismo: vbi soi⁹ cult⁹ dinoꝝ tēdebat ad illū finē: ut tp̄alib⁹ bonis ditarēt̄. Hec thomas. Bonauētura dic̄ i q̄rto scripto sup s̄nias: ꝙ sci spūs ordinatiōe actū ē: ut ecclia i tp̄alib⁹ bonis abūdaret: qꝛ pauci sūt tāte ꝑfectiōis: ut sine adminiculo tp̄alium onera eccliastica susciperēt: ⁊ sic periret magna ꝑs fideliū: eo ꝙ n̄ eēnt q administrarēt spūalia. Scā brigida libro 4. c. 76. scribit: ꝙ btā ꝟgo Maria hec ꝟba sibi dixerit i q̈dā reuelatōe. Ecclia dei ꝑ̇mis tp̄ib⁹ pauꝑ erat i tp̄alib⁹ voluntarie ꝓcessu ꝟo tp̄is: ut amici dei feruētiores ⁊ expeditiores eēnt ad p̄dicādū verbū dei: ⁊ ut sciret̄ ꝙ nō diuitie male sūt sz abus⁹ eaꝝ: iō sub siluestro ⁊ alijs: bona tp̄alia ecclie data sūt: q̄ viri sci lōgo tp̄e ad necessitatē suā solā ⁊ amicoꝝ dei: ⁊ paupeꝝ sustētatiōz dispēsabāt. Ergo tales scito amicos dei: q cōtentāt̄ de dispositōe dei: ⁊ ipe videt eos. Hec illa. Dicūt qdā: ꝙ nedū tp̄alē sustētationē necessariū fuit eccliasticos hēre: sz etiā tēpalē iurisditionē ad ꝯpescēdā iniquā audaciā volētiū bōa eccliastica suis vsib⁹ appropare: nec decuit ut p̄lat⁹ ptāte spūali p̄dit⁹ ptātē tp̄alē cui iperet ab alio mēdicet: sz ꝓpriā eā possideat. Hec oia firmissime ꝓbāt̄ ex legēdis ⁊ dictꝫ scōꝝ patrū: q tp̄alia dn̄ia ⁊ possessiōes t̄renas latissimas iuste habuerūt. Quis eni audeat dicere. ꝙ tot sci pontifices viri vtiq̄ sūme ꝑfectiōis ⁊ l̄rature: miraculis gl'iosi: q oia tp̄alia arbitrabāt̄ ut stercora: quorū doctrina fulget ecclia: sic̄ sol ⁊ luna: quoꝝ scripta suos lectores sci spūs igne accēdūt: quoꝝ pl'es ꝓpriā vitā ꝑ defensiōe libertatꝫ eccliastice tradiderūt martyrio coronati; qs inquā audeat dicere tales ac tātos tā multos sic delirasse: ut huiusmodi tp̄alia ꝯ iusticiā ac dei volūtatē detinuissent? An nō poti⁹ vsq̄ hodie ꝯdictores eoꝝ formidabili vidim⁹ morte cōsumatos iuxta illud imp̄cat⁹ fuit eis cōstātin⁹ qn̄ paginā impialꝫ testi ꝓpriis manib⁹ sup venerādū corp⁹ bťi petri posuit. di. 96. cōstātin⁹. Quis vnq̄ temerator nisi penituissz: hāc maledictionē euasit. Reuera possum⁹ adducere illō gamalieľ actuū. 5. Si a deo ē: nō poteritꝫ dissoluere ⁊c̄. Tāta siqdē ꝑ hui⁹ mūdi potentes piť ⁊ sapientes facta. *

¶ Persecutio. xij. eccl'ie: fit iussu iuliani pessimi apostate: q sāguinē xpianoꝝ idolis vouit: ſȝ nō īpune: qꝛ diuit⁹ occis⁹ fuit p mercuriū scm̄ martyrē iubēte btā vgīe.
¶ Iste iulian⁹ p̄mo xpian⁹: demū mōach⁹ tūc mag⁹: denuo apostata: tādē cesar ꝛ dolo august⁹ fuit: totalit̄ fidē nitebatur destruere.
¶ Eunomi⁹ heretic⁹: corpe ꝛ aīa lepros⁹: a q̄ eunomiana heresis dicͭ filiū nō natura: sed gratia filēȝ patri.
¶ Macedonius heretic⁹ negat spm̄ scm̄ equalē p̄ri ꝛ filio: heresis magna.
¶ Paul⁹ simplex discipulus antonij: q merito obediētie: cito ad perfectionē venit.
¶ Hilarion. ¶ Donat⁹ mar.
¶ Uictorin⁹ ¶ Macharij. 2
¶ Donat⁹ grāmatic⁹ magister hieronymi.
¶ Paulin⁹ eṗs treuereñ.
¶ Flauian⁹ ꝛ deodatus: hi choros psallētiū i duas ptes diuiserūt: ꝛ vigilias ad sepl-

¶ Iouiniā⁹ iste catholic⁹ ꝛ bon⁹ fuit: ſȝ parū regnauit

-chra martyrū instituerūt.
¶ Basilius magn⁹ cōfessoꝛ ꝛ eṗs cesarieñ. claruit.
¶ Gregori⁹ emisen⁹ eṗs ꝛ frater basilij ꝛ petrus.
¶ Ioannes ꝛ paul⁹ marty.
¶ Quiriacus eṗs ꝛ martyr.
¶ Gallican⁹ martyr.
¶ Iuliana mar.
¶ Theodoric⁹ mar.
¶ Gordianus mar.
¶ Epimach⁹ mar. ꝛ alij multi
¶ Hieronym⁹ p̄sb̄r ꝛ cardial' incepit clarescere i eccl'ia dei-

¶ Iste valentinian⁹ deuot⁹ totalit̄ fuit: ꝛ in fide stabilis diuina oꝛdinatione ad imperiū puenit: qa enim sub iuliano maluit tribunatū amittere ꝛ exitiū ppeti q̄ȝ fidē abnegare: iō retribuēte xpo: meruit ad imperium sublimari semp victoꝛiosus fuit: saxones ꝛ burgūdiones vicit.
¶ Lana de celo pluit.
¶ Grando maxima infecit hoies et iumenta apud constantinopolim.
¶ Iustina impatrix arriana: secrete tpe viri sui: ſȝ p⁹ ꝛc. impia vxoꝛ pꝛimi valētiniani impatoꝛis: p⁹ multū psegͭ catholicos ꝛ p̄cipue ambꝛosiū
¶ Didim⁹ cec⁹ ab infantia diuinit⁹: fact⁹ ē doctoꝛ magn⁹ ꝛ eṗs alexādrin⁹.
¶ Burgūdi fiūt xpiani
¶ Ambꝛosi⁹ roman⁹ doctoꝛ pncipalis mittit̄ a valentiniano ad mediolanū: ꝛ stati in eṗm diuit⁹ eligit̄: ut ip̄e testat̄ i libꝛo de officijs. Rapimur de tribunalib⁹ ad insulas: cogimur sil' discere ꝛ docere
¶ Martin⁹ eṗs turoneñ. claruit in gallia vir admirāde scitat]: de pannonia oꝛiundus extitit.
¶ Ioānes hēmita scīssim⁹ q teodosio triūphū p̄dixit.
¶ Alexi⁹ vir scūs ꝛ mire patiēte: rome claruit.
-de dalmatia oꝛiund⁹: semp scīssime vite fuit: hereticoꝛū malle⁹: ac totius xpiane veritatis solidissimū fundamentum: doctoꝛ principalis.

Julianus an. 1. m̄. 8

Iouinianus m̄e. 8

Ualētinian⁹ an. 11

5553

5563

Liberi⁹ ā. 10. m̄. 7. d. 3. roma.

Scisma secūdū eccl'e int̄ liberiū ꝛ felicē euenit: pꝑter arrianos qbus fauebat liberi⁹: ꝛ iō tanq̄ȝ hereticus a catholicis deiect⁹ fuit: ꝛ felix in papam assumptus ꝛc.

Felix 2⁹ mar. an. 1 m̄. 1. d. 2.

Roman⁹ ex patre anastasio.

Damasus ꝯfes. ā. 18. m̄. 2. d. 10.

Hispan⁹ patre antonio

353

363

¶ Iste liberi⁹ p̄mo catholic⁹: ꝛ feruide ꝯ arrianos pcessit. ob hoc cōstāti⁹ arrian⁹ eū i exiliū misit: ꝛ cler⁹ de cōsensu eiusdē liberij: felicē p̄esbytez i papā oꝛdinauit: q ampli⁹ arrianos expugnauit intm̄: ut arriani ip̄i cōstātiū rogarēt ut liberi⁹ restituerēt tāq̄ȝ eis magis fauoꝛabil' ꝛ sic liberi⁹ reuocat⁹ fuit: ꝛ felix deiect⁹: sed qa liberi⁹ arrianis fauebat: iō felix cū catholicis eū admonitū ꝛ cōtuiacē tāq̄ȝ hereticū de eccl'ia eiecerūt: ꝛ tunc scisma fcm̄ fuit: ꝛ psecutio ma- -gna fideliū
¶ Gregori⁹ naçāçen⁹ ēt doctoꝛ sic- duo p̄dicti: i oppido naçāço eṗs vl' ꝯstātiopol'.
¶ Ioānes chꝛysostom⁹ eṗs cōstātiopol' vir magne strēnuitat] ꝛ scitat]: multa scripsit: ꝛ passus fuit ab arrianis psecutōes p'les
¶ Moyses abbas. Syncleте. Copꝛes. Effrem. Pamb⁹. Serapiō p̄r. 10. miliū mōchoꝝ: ꝛ alij plurimi heremite fuerͭ. barlaā heremita: ꝛ iosaphat fili⁹ regis indie: his fuere tempoꝛibus.

¶ Iste felix vir scūs: cōstātiū augustū hereticū declarās: de papatu eijcietͭ: ꝛ tādē capit] abscisiōe mar. xpi ꝯsecratͭ.
¶ Et hic nota q̄ p̄mū romana eccl'ia circa hec tpa ifamē papā habuit: qꝛ oēs añcessoꝛes hui⁹ liberij fuerūt sci ꝛ exēplares: ut supꝛa pȝ p annos. 350. ꝛc.
¶ Ioānes damascen⁹ doctoꝛ egregi⁹ multa scripta reliqt.
¶ Rufin⁹ p̄sbr̄ multa scripsit: ꝛ historiā ecclesiasticā transtulit.

¶ Iste damasus glios⁹ ꝯfessoꝛ: multa laude digna patrauit: adiut⁹ floridissimoꝝ viroꝝ studiis quoꝝ grādis nūerus tpe suo claruit. choꝛos cantantiū oꝛdinauit: in ecclesia gloꝛia patri ꝛc. post singulos psalmos dicere iussit: rogatu bti hieronymi. In vsib⁹ dictandis excellentissim⁹ fuit: plurimaqȝ scripta reliquit ꝛ p̄cipue historiā paparū ꝛ martyrum. Cōsiliū etiā secūdū vniuersale. i. constātinopolitanū ꝯtra macedoniū celebꝛare fecit. Eius festum agitur. 11. decembꝛis.

* legimus ꝯ patrimoniū ecclesie pene in oībus finibus totius xpianitatis vt nequaq̄ȝ credibile sit q̄ hūano mō potuisset insultus huiusmodi tolerasse siue aliqd recupasse: post tā crebras despatasq̄ȝ spoliatōes: ſȝ qa de celo dimicatū ē ꝯ eos: iō vt fum⁹ pierūt vniuersi hostes ecclesie vsqȝ i p̄ns. Ubi cōstanti⁹ arrian⁹: iulian⁹ apostata: valēs hatanari⁹: hailaric⁹: ganseric⁹: honoꝛic⁹: attila: çeno: totila: theodoꝛicus: constanti⁹ tertius ꝛ qntus: leo terti⁹ ꝛ quart⁹: henric⁹ terti⁹ ꝛ quart⁹: federic⁹ p̄m⁹ ꝛ secūd⁹: otto quart⁹: lodouic⁹ quart⁹: ꝛ ceteri presūptoꝛes cū suis cōplicibus: q q̄si hoꝛa vna ecclesiā priuare nitebanͭ aut suffocare: vbi sūt: Nūqd p̄ualuerūt: Ecce hodie floꝛet cult⁹ dei cū gloꝛia: ꝛ illi si pniam nō egerūt: apud iferos ꝯtremiscūt. Sȝ nūquid *

¶ Priamus quidã nobilis de semine troianoꝝ: q in lumbardie partib⁹ venerat rebellauit ꝯ. imperiũ: sed mox interfect⁹ ab exercitu romanoꝝ fuit. Sed filij eius fugiẽtes: regnũ frãcie icboarũt inuitis romanis: et coloniã extruxerũt: ⁊ ibidẽ ut coloni habitare ceperũt. Marcomir⁹ fili⁹ pdicti pami fuit dux eoꝝ. ẜ pharomũdus fili⁹ ei⁹ fuit prim⁹ rex francie. Colonia aũt ante hec tpa dicebať agripina.

¶ Iste gratian⁹ videns rẽ publicã pene iã desolatã: theodosiũ cesarẽ fecit q vbiqꝫ victor existens: multa restituit. tandẽ p maximũ tyrãnũ dolo occidiť. ⁊ ille nõ longe post iuste a theodosio morte punit⁹ est

Arrianus | Catholicus | Catholic⁹

¶ Imperatores.

Valẽs cũ gratiãoꝛ valẽtinião ã. 4

Gratian⁹ cũ valẽtiniano ã. 6.

Theodosius an. 11.

¶ Iste theodosi⁹ imẽse religiositatis extitit: xpo ⁊ eccl'ie fidelissim⁹ fuit ⁊ iõ i oib⁹ adiut⁹ ẽ a dño: miracul' etiã apertẽ hostes supãs sibi et oib⁹ pncipib⁹ ostẽdit q̃tũ valet ad victoriã obtinẽdaꝫ orõ deuota cu lachrymis. Ab inuerũ barbarũ circũdat⁹ xpm̃ supplicit' inuocãs gl'iosus victor: nõ suis manib⁹ ẜ diuinis triũphauit auxilijs: nã thela q̃ hostes ꝯ eũ miserãt retrorsũ acta: in ipos atrocit' reuertebãť. Qd videntes barbari pauore nimio, pstrati sese xpianissimo pncipi subdidere. vnde ⁊ poeta claudian⁹ licꝫ pagan⁹ hoc idẽ testať dicẽs. O nimiũ dilcẽ deo tibi militat ether. Et ꝯiurati veniũt ad classica vẽti. q̃ hũilit' se habuit in correptione ambrosij: pꝫ in legẽda eiusdẽ. Uide augustinũ libro vltẽ. de ciui. dei. Et quõ idola subuerti cũ tẽplis iussit: ⁊ quõ ioãnẽ heremitã cõsulit ⁊c. Et quõ flagrabat magis bñfaciẽdi charitate q̃ dñandi cupiditate: morit' tñ bñ disposita republica quã desolatã inuenit: pmo stabulari⁹ fuit: sed propter virtutes promotus est.

¶ Iste valẽs frater fuit valentiniãi: ⁊ cuꝫ eo diu regnauit sed timore ei⁹ cõceptã trufam exercẽ nequaq̃ ausus fuit: sed eo mortuo cũ solus regnarꝫ: catholicos psegt: ⁊ monachos ad militãdũ reuocauit Tandẽ p⁹ multa infortunia: impia morte perijt: tñ cũ aliquali penitentia.

¶ Martyres multi facti sunt in egypto p valẽtẽ istũ: qꝛ arrianus fuit.

Synodus ꝯstantinopolitana.

¶ Synodus vniuersal'secũda 150 epõrũ ꝯ macedoniũ hereticũ

¶ Augustin⁹ carthagineñ. de affrica rhetor maxim⁹: ⁊ i oi pbia ac poetria incõpabilis: insup oẽ scibile qd vnq̃ phi repire potuerũt: in iuuẽtute sine magna difficultate adept⁹: circa hec tpa ad mediolanũ mittiť: vbi stati a btõ ambrosio ꝯuertiť: ⁊ in xpi noie postposita manicheoꝝ heresi: baptiçať. Hic creuit in doctorẽ eccl'ie pcipuũ: ⁊ hereticorũ malleũ valentissimũ: nõ longe p⁹ in epm iponensem sublimat⁹: totã ecclesiã suarũ fonte doctrinarum per annos. 53. abundantissime irrigauit.

¶ Anno mundi. 5573 | Roman⁹ | 5583

¶ Pape.

¶ Scisma eccl'ie tertiuꝫ inter damasũ ⁊ vrsinũ euenit, ppter discordiã eligentiũ: tñ damasus obtinuit: qa maior pars erat secum.

Siricius an. 15. m̃. 11. di. 25.

¶ Iste siricius statuit: ut de impia secta manicheorum nullus recipeť: nisi cũ tali pacto q in monasteriũ retruderet: ibiqꝫ pniam ageret cunctis dieb⁹: ⁊ in fine vite tm̃ modo viaticũ sumeret. omnes etiã illi⁹ secte quos reperit exilio damnauit.

¶ Anno xpi 374 | | 384

¶ Tẽpe isti⁹ damasi pape vastas illas egyptias solitudines: hactenusq̃ diffusas quas, ppť sitim ⁊ sterilitatẽ piculosissimãq̃ serpẽtiũ abũdãtiũ: cõuersatio hũana nõ nouerat: hitatio monachoꝝ cõpleuit. s. arsisius: picbi⁹: pemenes: pastor: çosimas: marina: eufrosina: ioseph: syrus: agathon: achillis: lustrion: ioãnes breuis bessarieñ. çacharias: sysoi mochois: gebalon: egladi⁹: gelasius: arsenius: luci⁹: ⁊ alij innũerabiles: quoꝝ est digna memoria.

¶ Haitanaric⁹ rex gotoꝝ psequiť xpianos in tra sua vbi multi martyrio coronati sunt.

¶ Priscillian⁹ eps hispãie cadit in heresim pessimaꝫ: inde heresis priscilliana.

¶ Firmin⁹ eps ambianeñ

¶ Honorat⁹ ⁊ Sabin⁹ ibidem: oẽs sci cõfessores.

¶ Placella vxor theodosij: de paupib⁹ maximã curã habuit: quib⁹ suis manib⁹ officiosissime seruiuit.

¶ Marcell⁹ epus appamie martyr.

¶ Theophilus eps alexandrie.

¶ Seruatius tungroꝝ eps: qui diciť fuisse cognatus christi: floret.

¶ Seuerin⁹ eps colonieñ. magne auctoritatis ⁊ sanctitatis fuit.

¶ Paula vidua scissima: ⁊ filia eius eustochiũ virgo claruerũt: quaꝝ btũs hieronym⁹ sepi⁹ meminit vitãq̃ paule dignis laudibus conscripsit.

* Humana vtute id actũ credim⁹. Minime igiť si de⁹ p nobis qs ꝯ nos: Ecce regnat fides scã vidẽtib⁹ ⁊ inuidẽtib⁹ inimicẽ: dẽtib⁹ suis fremẽtib⁹ ⁊ tabescẽtib⁹: nil ꝯ manũ oipotẽtẽ facere valẽtib⁹. iuxta, pphetiã ps. dicentẽ. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. Donec ponã inimicos tuos: scabellũ pedũ tuoꝝ. Et iteꝝ. Sepe expugnauerũt me a iuuentute mea: eteni nõ potuerũt mihi ⁊c. Et qa grandia mala cõtigerũt aliqñ, ppť huiusmodi disputatões suggerẽtib⁹ qbusdã impijs in aures principũ: q ecclíastici terrena dñia licite nõ possiderent: iõ apostolica sedes inhibuit ne amodo fiãt: neqꝫ vlli liceat deinceps i dubiũ reuocare: qd tãtẽ scissimoꝝ viroꝝ doctrinis ⁊ exẽplis cõstat roboratũ. Aduertãt sensati pncipes: qd eis vtile sit ⁊ salubre: p⁹ tot annoꝝ curricula: ac varios reꝝ euentus: vbi nullus vnq̃ psperatus est: neqꝫ sibi, pmittãt inconsulte posse imutare: qd spiritu sancto dictante statutũ est: ac tot patronos ⁊ inspectores celo presidentes iam habet.

¶ Chronica sci hieronymi finit hic circa annos dñi. 380.

¶ Roma capit a gothis et icedit: et fit illa famosa altercatio int paganos et fideles: q pagani cu gradi blasphe nitebant fide extiguere et cultura deoz reassumere s no pualuerut q balaric rex gotboz et xpian fuit: et pepcit oib sfugietib ad sacra: et sic cofusa fuit ipietas paganoz: eo q no potuerut pbare diffortuniu euenisse ex eo q roma abiecisset idolatria et fide recepisset. De hoc aug in libris de ciui. dei: et orosius abundanter tractant.

¶ Iste archadi puer adhuc fuit: qn pr eius defunctus fuerat: et quide satis bon fuit: s ples aduersitates cum fre suo honorio ppessus e: q multa picula et tyranni de gentib barbaricl: scythis: gothis: Wandalis: et hunis: surrexerut q mltas puincias depopulati sut: et nisi xpi gra singularit xpi fidelib pncipib succurrisset: totalit pijsset

Archadi filius theodosij cu- honorio an. 13.

¶ Iste honori clemtissim fuit: cuq diceret ei: cur rebelles n occideret: ait. Utina eet mihi possibile ad vitam mortuos reuocare: et ob pia fide qua i xpo buit: mltos tyranos obtinuit sine sanguis effusioe, et picu losa illa tpa paulati sub eo queuerut. ¶ Et hic finit historia pauli orosij psbyteri qui hoc tempore claruit.

Honori filius theodosij cu- theodosio miore an. 15.

¶ Mascecel comes archadij: meritis scoz quos secu duxit: exeplo theodosij cu. 5. milib pstruit hostiu. 70. milia: sco etia ambrosio sibi i visione apparete etc. s p elat: scos viros cepit psequi et eccliaz temerare aus est: et stati occidit, pbauitq i se vno: ad vtruq sp diuinu vigilare iudiciu: qn et cu spauit adiut: et cu stempsit occisus e. De hoc sunt infinita exepla: etia hodie.

¶ Claudianus poeta rome

¶ Prudetius poeta christianus

¶ Prici magn pr hibernoz apls circa hec tpa in hibernia venerat cu suis sororib: ageli sepe collogo - fruit.

¶ Sanctus heraclides: scripsit vitas patrum ad lausum epm.

Orosius.

¶ Dorotheus

¶ Isidorus primus

¶ Alexandria

¶ Constanti comes honorij, mirabili felicitate i breui multos tyranos et barbaros pstrauit: xpi adiutorio suffultus. Et nota q sicut dicit btus hiero: romani in pncipio erant fortissimi: sic in fine debilissimi: na ad ppulsandum hostes necesse est quotidie barbaros conuocare.

¶ Ticonius afer multa scripta reliquit.

¶ Donatus epus

¶ Epifanius eps

¶ Sulpitius seuerus

¶ Tolomacius martyr

¶ Sisinnius. Martirius. Alexander: isti sunt i italia martyrio coronati

¶ Melania

¶ Diocles

¶ Ancilla

¶ Nathanael

5593

Anastasi pm an. 3. di. 26.

Romanus ex pre maximo.

5603

Innocenti p a. 15 m. 2. d. 20

Albanen. ex patre innocentio.

394

¶ Iste anastasius statuit: q cu scm euangeliu legeret: oes stare deberet: et q caret aliquo mebro: non deberet fieri cleric. hic fecit fieri vna basilica prope scholam mamertini.

¶ Pelagius heretic: et celestius: et iulian eps a quibus pessima heresis pelagiana: dicit homine sine gra posse mereri: et baptismu et orones ecclesie irritas esse etc. Augustin multum contra eam laborauit.

¶ Thalmud iudeorum: qd sonat apud eos doctrina: coponit circa hec tpa ano. 400. a duob summis rabbi. s. rabina et rabasse: liber vtiq grandis. et maior dece biblijs. In eo sut iextricabilia medacia: turpia: fatua: abomiabilia s lege dei: s lege nature: s lege scripta. videntes naq iudei lege sua quotidie deficere: et fidem xpiana pficere in toto orbe: etia cu glia tpaliu: hos duos deceptores instigarut quaten huc libru coponeret: et taq moysi scriptis firma adhiberet fide; phiberetq sub pena mortis: ne qs aliqd negaret de his que in eo cotinet. Factu est ita ad sua infelice excecatone: et suoz ppetua danatone. Ne aut simplices habeat occasione recededi a tanta falsitate: iniuxerut eis ut interogati de difficilib rndeant. Nos hec no itelligim s rabi nri poterut rndere vobis. Sic traditi sut i reprobu sensu: ut plus his nugl credat: q moysi aut xpo. Uerutn ples i diuersis mudi ptib suersi crebro legut: et aliq p fide: magna fecert: et vtilissima scripta reliqrut

404

¶ Iste innoceti statuit q no solu psbyti: s oes xpiani deberet vngi oleo ifirmoz: et sabbato ieiuniu celebrari: et ad missa oscu lu pacis dari. Pluresq regulas de ecclia et monasterijs et iudeis et paganis tradidit: ut p3. 26. q. 2. c. nugd. hic danauit ad istatia scilij affricai heresi pelagiana cu suis heresiarchis. vide. 24 q. i. de hac materia. In quata reueretia oli sci doctores et pres et pncipes et scilia: huerut aplica sede: ut nihil auderet sine cose su dni pape diffinire: de hoc sut ples eple sci augl. et alioz scripta

¶ Stulta

¶ Ammo

¶ Pachomi

¶ Marim eps nolan: pphetie spu claruit

¶ Bricius eps turonen.

¶ Ossa samuelis pphete translata sunt constantinopoli ab archadio.

¶ Ioanes chrisostom exilio danat: ab eudochia regia vxore archadij: ibiq morit ardore sol et archadi excoicat ab inocetio: eo q cosesit.

Gaisericus rex Wandalorum infinita mala fecit per longum tempus in diuersis mundi partibus: tyrannus pessimus. et arrianus precipue religioni christiane et nobilitati infestus fuit. Romam cepit: africam destruxit. sub quo augustinus moritur. 440.

Attila rex hunorum: flagellum dei: tyrannus atrocissimus: longo tempore persequitur humanum genus: tandem confossus moritur pessime more tyrannorum. Alibi dicitur quod proprio sanguine suffocatus fuit.

Hic theodosius totus catholicus fuit et deuotus princeps: nec tamen valuit prohibere barbaros: quin multas prouincias vastarent permittente deo. Grandis namque exercitus gothorum: totum romanum imperium in partibus occidentis vastauit: sed in oriente tranquilla pax fuit et securitas.

Imperatores.

Teodosius 2us filius archadij- -cum valentiniano an. 27.

Joannes cassianus heremita eiectus a chrisostomo de constantinopoli: venit marsiliam: collationes scripsit et alia. Et fuerunt infiniti sancti heremite et monachi etc.

Timotheus hereticus: dicit christum verum deum: et hominem quidem esse: sed addidit falsum: dicendo diuinam naturam conuersam esse in humanam.

Amanus episcopus aureliacensis. ciuitatem suam liberauit suis meritis ab hunis.

Concilium carthaginense fuit ducentorum: et. 18. patrum contra pelagium hereticum: in quo sanctus augustinus solennis triumphator contra hereticos apparuit: cunctos vincendo

Predestinatorum serpit heresis: que dicit nil prodesse ad vitam quod sancti virtuose agunt.

Palladius episcopus mittitur ad scotos.

Lupus trecassinus episcopus floruit: qui attilam mirabiliter a preda compescuit.

Hoc tempore saxones angliam intrare ceperunt: et paulatim crescentes tandem totum regnum: et diadema obtinuerunt.

Synodus ephesina ducentorum patrum contra nestorium hereticum.

Cyrillus alexandrinus episcopus fuit in concilio ephesino.

Nestorius episcopus constantinopolitanus dicit christum purum hominem non deum heresis magna.

Hieronymus obijt: miraculis inauditis clarus

Eusebius discipulus hieronymi claret post eum.

Patricius filius sororis sancti martini mittitur in hiberniam a celestino papa: vir mirabilium operum. Uixit annis centum viginti.

Germanus episcopus antisiodorensis tres mortuos suscitauit: et etiam asinum suum defunctum. Omnium pedes lauit sine exceptione.

Paulinus episcopus nolanus vir sanctus: de quo dicit gregorius in dialogo suo

Anno mundi. 5613 5623

Pape

Zosimus a. 3. m. 8. d. 9. grecus patre abrasio.

Bonifacius per a. 8. d. 8 romanus

Celestinus per a. 8. d. 9

Campanus qui instituit dici de here. Judica me deus etc. ante introitum misse: secundum fere omnes chronicas. Et fecit plures canones anathematis contra nestorium.

Sixtus 3us an. 8. d. 9. romanus

Anno christi 414 424

Iste Zosimus statuit: ne clerici tabernas teneant: aut vina vendant: et ut cereus benedicatur in sabbato sancto et quod seruus non fiat clericus: nisi prius liberatus sit a domino suo ipse misit legatos ad concilium carthaginense pro roboratione eiusdem.

Iste bonifacius statuit ne mulier tangeret pallam altaris: aut lauaret. Ipse habuit scisma cum eulalio presbytero: qui secum electus fuit et preualuit: quia maior et sanior pars secum erat et imperator etiam cum vxore sua sibi magis fauebat.

Iste celestinus instituit dici psalmos ante missam: et ex hoc exordium sumpsit vsus quem postea ecclesia seruauit de introitu et graduali et tractu. Tempore eius celebrata est sancta synodus ephesina: contra heresim nestorij episcopi constantinopolitani: qui negabat beatam mariam veram esse matrem filij dei.

Iste sixtus vir sanctus erat totus humilis et misericors. Ecclesiam sancte marie maioris edificauit. Habuit quendam emulum nomine bassum: qui eum diffamauit de quo cum se concilio purgasset statim post: bassus moritur: quem tamen proprijs manibus sepeliuit.

Scisma quartum quod fuit inter bonifacium et eulalium: causa fuit discordia eligentium: et obtinuit bonifacius: quia maior et sanior pars erat secum.

Tota gallia etiā affrica hispania rc. interijt pmissione diuina ab icursu barbaroꝝ. 500. miliū: ꝛ oēs pene ciuitates in terrā pstrate fuerūt exceptis paucis: q̄ scōs ep̄os habuerūt: ob qd̄ diuinit⁹ precte sūt. ꝛ fuerūt tp̄a horrēda Ciuitas meteñ. muros habuit insupabiles: sed corruerunt ppt̄ pctā ciuiū: ꝛ sic erusta fuit.

Eccl'ia dei isto tp̄e valde tribulat̄: ꝛ p̄cipue in affrica: nā augustino mortuo: tot⁹ cler⁹ aut martyriçat̄: aut expellitur a sedibus suis in exiliū: nec fuit fil'is psecutio ibi vsq3 tūc: ppter gensericū regē Vandaloꝝ ꝛ honericū filiū eius qui fuerūt arriani: ꝛ ecclesias clauserūt. tandē etiā ipsi male perierūt more solito.

Merlin⁹ de incubo genitus: claret in britania spū pphie: cui⁹ instinctu vortigonus rex britonū valde dilatauit fidē christi. huic successit vterpandagron frat̄ ei⁹: q fuit pat̄ arcturi: de q̄ pphetauit idē. vter. i. caput draconis: qa p draconē i stellā p̄nūciat⁹ ē

Iste martian⁹ catholicus fuit ꝛ cū valētiniano ipauit: s3 p⁹ apud ɔstātinopoli intēempt⁹ fuit cōspiratione suoꝝ hic in sōnis vidit arcū attile ɔfractū: ex hoc ip̄3 intelligēs mortuū: ꝛ sic factū est.

Martiā⁹ cū valētiniāo ā. 7.

Iste leo s̄m q̄sdā fuit ver⁹ catholic⁹. s̄m alios aūt dicit̄ q nimis impudēt̄ imagies scōꝝ iussit cōburi p pt̄ qd̄ a papa excōicat⁹ fuit videt̄ tn̄ q hoc nō leo p̄m⁹: s3 leo terti⁹ fecerit. Tp̄e gregorij tertij fuerūt tempa turbulenta ꝛ inquieta.

Leo p̄m⁹ an. 17.

Codex edit̄: q ꝛ liber theodosian⁹ appellat̄: q ɔiu3 principū legitimoꝝ h3 fines.

Nichasi⁹ remeñ. ep̄s martyrio coronatur cu3 eutropia sorore sua ab hunis truncat⁹ ait. dn̄e viuifica me s̄m verbū tuum

Sinod⁹. 4 vl'is calcedoneñ. 630. patru3 cōtra euticē hereticum.

Festū sci petri ad vincula instituit̄: ꝛ stupēda miracula p ei⁹ cathenā fiunt.

Judei plures submergunt̄ in mari decepti p diabolū: q eis apparuit i sp̄e moysi q̄si vellet eos introducere i terrā pmissionis: quidā euadentes fidē christi ceperunt.

Septē dormiētes euigilāt: q̄s deci⁹ an̄ ducētos annos in spelūca reclusit.

Petroni⁹ ep̄s bononieñ. fecit vitas patrū: vir scē vite ab infantia.

Hilari⁹ ep̄s arelateñ. claret i gallia.

Genouefa virgo claret parisius: que fuit velata a scō germano.

Euthicen abbas cōstātinopolitan⁹ heretic⁹: dixit vnā naturā eē verbi dei ꝛ carnis. Et dioscor⁹ olim ep̄s alexandrin⁹: defensor illi⁹ fuit.

Undecimiliū v̄ginum cohors apud coloniā agripinā martyriçat̄ ab hunis ꝛ colonia statim etiā post destruit̄.

Echius patricius cōtra attilā pugnat: fugans eū: ꝛ cesa sūt ibi. s. in territorio aurelianeñ. 180. milia pugnatoꝝ.

5633 cōfessor. 5643 5653

Marianus monachus: ꝛ plures alij sci ꝛ docti viri floruerunt.

Eutropi⁹ p̄sbyter scripsit plura.

Uictorinus massilieñ.

maruchas ep̄s filiū reḡ psaꝝ a demōe liberauit: ꝛ m̄ltū ibi fides creuit

Leo p⁹ ā. 21. m̄. 1. d. 28. tusc⁹.

Beatissimus ioannes baptista: caput suū reuelat duobus monachis q hierusalē venerāt. Gothi aūt qa eundē patronū sibi elegerāt: inuicti pmanserūt diu.

Terremotus cōtinui: ꝛ signa plura fuerunt.

Celū ab aquilone efficīt quasi igneu3: ꝛ fulgurātes haste apparent: luna obfuscat̄.

434 444 454

Iste leo scissim⁹ lōgo tp̄e cū multiplici fructu p̄fuit ecclesie: tūc infinit̄ piculis laborāti: ppt̄ tyrānides p̄ncipū ꝛ hereses varias falsoꝝ doctoꝝ. Plures sermones ꝛ ep̄l'as scripsit ita egregie: ut int̄ oēs catholicos doctores florē dictaminis reportasse dicat̄: ꝛ quecūq3 dixerit: sic sūt approbata ut nulli fas sit i mimo ab ill' dissentire. Ip̄e suis merit̄ attilā a roma ꝛ italia auertit. manū sibi āputauit ppt̄ quādā tēptatoē: sed btā v̄go ipa3 restituit. in canone addidit: scm̄ sacrificiū: imaculatā hostiā. Synodū calcedonēsem iussit celebrari mediāte martiano impatore. tādē p⁹ plures agones btā morte potit̄: sepult⁹ apud scm̄ petrū. festū ei⁹ agit̄ in vigilia ap̄loꝝ petri ꝛ pauli: qdā dicūt. 11. apri l'. Tp̄e hui⁹ pōtificis mysteriū btissime trinitat̄ euidēti miraculo i ptib⁹ gallie declarat̄. Cū eni q̄dam ep̄s celebraret vidit sup altare tres guttas clarissimas eq̄lis magnitudinis cadere: q̄ simul defluētes: ꝛ i vnū coniūcte gēmā pulcherrimā effecerūt: quā cū ep̄s in medio crucis auree posuisset: omnes alie ceciderunt.

Terremot⁹ marim⁹ apud cōstātinopoli p q̄ttuor mēses ꝛ infans dixit: ut cātarēt. Scūs de⁹: scūs fortis: scūs ꝛ imortalis: miserere nobis: ꝛ sic cessauit. hoc postea i calcedonensi synodo confirmatū est.

Eucherius lugduneñ. ep̄s ꝛ doctor.

Seuerus treuereñ. ep̄s scūs.

Valleranus ep̄s sanctus.

Martin⁹ ep̄s ephesioꝝ.

Juuenal' ep̄s hierosolymitan⁹.

Anatholi⁹ ɔstātinopolitan⁹ ep̄s hi duo fuerūt in cōcilio calcedonensi principales.

Cometa appar3 ꝛ p⁹ pauca apud tholosam gallie riuus sanguinis longissimus fluxit tota die.

Mamertin⁹ abbas in monasterio sancti germani. ꝛ allodius fuit ante eum.

¶ Arctur⁹ rex britanie noīatissim⁹ ī victorijs: quadringētos sexaginta viros gladio suo interfecit. Eccl'ie dei subuenit: ⁊ fidē valde ampliauit: oēsq̧ fras francie: datie: noruegie: ⁊c̄. sibi seruire coegit. Perdit̄ tandē: nec vsq̧ hodie scitur vbi manserit.

¶ Dubricus p̄mas anglie: vir sanct⁹: miraculis clarus: p⁹ heremita: coronauit arcturum.

¶ Iste Zeno fuit arrian⁹: ⁊ totalit̄ crudel' ꝯ catholicos. Sed⁹ inijt cuȝ gothis: ⁊ filiū leonis interficere volens: alt̄ filis ei offert̄. Ipse theodori cū puer: postea regē gothoꝝ a patre suo ī obsidē accepit

Zeno an. 12. al's. 17

¶ Imperatores.

¶ Helisei pphete ossa: transferunt̄ de samaria in alexādriā.
¶ Marci euāgeliste corp⁹ trāsfert̄ ad venetias de alexādria
¶ Letanie minores: instituūt̄ a mamerto ep̄o vieneñ.
¶ Remigi⁹ remeñ ep̄us: q̄ post clodoneū regē frācie cōuertit
¶ Perpetu⁹ episcopus turoneñ.
¶ Prosper ep̄s vir clar⁹ scia scitate vite: de aquitanie terra.
¶ Theodor⁹ ep̄s syrie scripsit chronicā: ⁊ plura alia.
¶ Cyprian⁹ amsilieñ. episcop⁹: vir supra modū misericors totū qḋ habuit fratrib⁹ in necessitate dedit.
¶ Heresis acephaloꝝ fuit: q̄ inpugnauit ꝯciliū calcedoneñ
¶ Meretrix quedā peperit infantes. 7. vno partu: ⁊ in piscinā piecit: ⁊ vnus factus est rex longobardoꝝ.

¶ Ethici⁹ senator in burgundia t̄pe famis. 4. milia paupeꝝ sustētauit: ⁊ celestis p̄missiōis vocē audiuit
¶ Fulgenti⁹ ep̄s ruspeñ. claret: luculētissim⁹ doctor scientia ⁊ fide plen⁹ afer.
¶ Anglia in flore t̄pe arcturi: cui ter dena regna seruierūt: sȝ t̄pe paruo. Et nota signū infallibile: q̄ñ videlicet militaris celsitudo bellū delectabilit̄ appetit: ⁊ occasionē querit: tūc sequit̄ finis cōiter miserabilis iuxta illud pphete. Dissipa gētes q̄ bella volūt O si hoc t̄pe britones q̄ nūc dicūt anglici: prudētia vera gubernassent: totius europe dñi fuissent. Sed dū volunt fortit̄ ꝯ fortes agere: parit̄ cū fortibus in quos impegerūt: ceciderūt. Et siquidē miserabil' victoria: q̄ñ victor paucos aut nullos milites retinet. Uñ audacia plurimū nocet: quando prouidētia nō gubernat̄. sic arcturo contigit.

¶ Anno mundi. 5663

¶ Sardus p̄re chrispino. Tyburtin⁹ patre castino.

¶ Pape

Hilari⁹ p⁹ ā. 6. m̄. 3. di. 6.

Siplicius an. 15. m̄. 2. di. 7.

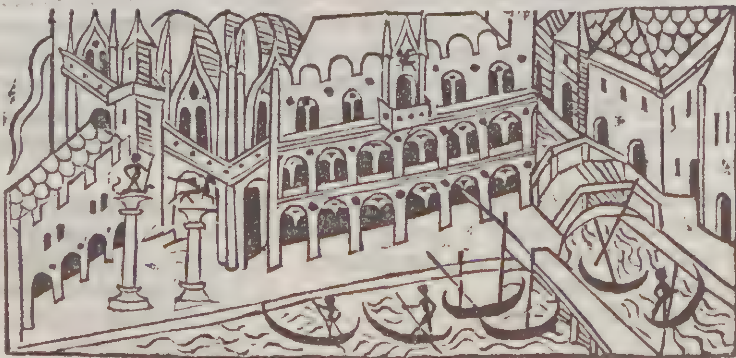
¶ Anno xp̄i 464

¶ Iste hilarius dedicauit eccl'iam bti stephani iuxta basilicā bti laurentij: hic ꝯstituit ut nullus pōtifex sibi successorē cōstituat: ut habet̄. 8. q. i. pleriq̧. Sepelit̄ in monasterio sc̄i laurētij: qḋ ip̄e cōstruxit

¶ Iste simplici⁹ diuisit vrbē in q̄nq̧ regiones: ⁊ plures ecclesias dedicauit. Hic constituit ut clericus inuestiturā nō recipiat a laico qḋ fuit p⁹ per alios roboratum: ut patet. 16. q. 6. per totum. Sepelitur in vaticano.

¶ Venetiaꝝ ciuitas inclyta cōdit̄: aut poti⁹ ampliat̄ circa hec t̄pa: āno. 450. non a pastorib⁹ sicut roma: sed a potentiorib⁹ ⁊ ditioribus p̄uinciaꝝ aduenis: illic p̄pt̄ p̄secutionē attile ꝯfugiētib⁹ Mirū ē ⁊ sūmo extollendū laudis preconio: potuisse a tot tāq̧ diuersis vrbiū ⁊ oppidoꝝ pp'lis ꝯditā ciuitatē: p annos mille cū tali incremēto ac gl'ie splēdore: vnanimiq̧ sagacitate ꝯseruare

¶ Venetiarum ciuitas.

¶ Disputatō illa famosa facta est apud cartaginē ꝯ arrianos iussu honorici regis: cui⁹ scripta habēt: sȝ preualētib⁹ catholicis: rex impi⁹ arriana heresi plenus eos vsqȝquaqȝ ꝑsequit̄: sed nō īpune: nā octauo anno regni sui percussus a dn̄o: scatens vermib⁹ miserabiliter expirauit.

¶ Achacius eṗs cōstantinopolitan⁹ in heresim cecidit ꝛ damnat⁹ ꝛ famosus hereticus fuit.

¶ Eugeni⁹ eṗs carthagineñ. Et felix eṗs abritaneñ. cū alijs eṗis ꝛ cleric[s]: ꝛ eccl'ie mēbris nūero. 4976. miserabiliter tractantur: ꝛ in exilium mittunt̄ ab honorico rege Wandaloꝝ. Et totus cler⁹ affricanus fortit̄ pro christo agoniçat vsqȝ adhuc.

¶ Dionysia cū filio suo maiorico: ꝛ germana datiua leoncia filia sci germani eṗi. Emili⁹ medic⁹. Bonifaci⁹ martyres: ꝛ alij multi martyres ꝛ cōfessores absqȝ numero: multi manibus et linguis abscisis recte loquuntur.

¶ Uictorian⁹ ꝓconsul martyr mirabilit̄ cruciatus est. Et victoria honorabilis matrona: et alij ꝛc̄.

¶ Fames incredibilis facta est que totā affricā vastauit ꝛ alias regiōes: occasione cui⁹ plures sci ꝛ scē facti credunt̄ ꝑpter elemosinas suas.

¶ Gūtaramūd⁹ rex Wandaloꝝ q p⁹ honoricū rexit: eugeniū ab exilio reuocauit: sȝ castrimūd⁹ q p⁹ nouē ānos ei successit itēꝝ ecclesias claudit. 2 1 5. eṗos exiliādo: erga quos symmach⁹ papa clementissim⁹ fuit.

¶ Iste anastasius malū hȝ ꝛe stimoniū: qa fact⁹ fuit heretic⁹

Anastasi⁹ an. 26.

ꝓ achaciū ꝯstātinopolitanū eṗȝ ꝛ cū a papa hormisda moneret̄ ꝑ solēnes legatos: ut ab arriana ꝑfidia discederȝ: rn̄dit. nos cū sim⁹ īpatoꝛ iubē volum⁹: nō āt nobis iuberi. Qō arrogātie v̄bū etne hūiliatōis: lȝ iutilis subsecuta ē vltio: qa paꝝ p⁹ insto dei iudicio fulmie ꝑcuss⁹ interijt: sensat[] ꝑncipib⁹ sue vesanie horridū relinquēs exēplū. Ipse etiā miserabil' fuit: nec vnq̄ȝ meruit victoriā: deo parit̄ odibilis ꝛ hoībus.

¶ Theodoric⁹ qui arrian⁹ fuit: rex gothoꝝ: totā italiā possedit lōgo tpe: ꝛ q̄sdā tyrānides ꝯ fideles fecit: ob qō fuit ꝓiectus p⁹ mortē in os vulcani per ioannē papā ꝛ symmachū patriciū: quos iniuste necauit ꝑm Gregoriū in dialogo.

¶ Inuētio sci michaelis in monte gargano facta fuit hic.

¶ Solēnis eṗs carnoteñ. vir scūs insignis habet̄.

¶ Pascasi⁹ vir scūs de quo facit mentionē Gregori⁹ i dialogo: ꝙ graue sustinuit purgatoriū: qꝛ in scismate ꝑtinacit̄ adhesit laurentio vsqȝ ad finem vite: sed ante mortē penituit.

¶ Sancta brigida in scotia claret.

5673 — 5683

Felix 3⁹ ā. 8. m̄. 11. di. 19.

¶ Roman⁹ ex patre felice ex regione fasciole.

Gelasius an. 8. mē. 8 di. 18.

Afer patre valerio.

Anastasi⁹ 2⁹ ā. 3. m̄. 11. di. 23.

Romanus patre petro.

474 — 484

¶ Iste felix scūs ē: ut pȝ ex ꝑmone btī Gregorij. vbi narrat de trib⁹ sororibus matris sue: fuit eni attau⁹ ei⁹. Hic dānauit achaciū: eo ꝙ ad cōionē receperat petrū alexādrinū eṗm. Hic statuit ꝙ accusato dāde sūt inducie: vt ad respōdēdū parare se possit: ꝛ ꝙ accusatores ꝛ iudices tales eē debeāt: ꝙ oī careāt suspitiōe ꝛ macula. De ip̄o fit mentio. 61. di. orosius.

¶ Ioānes damascen⁹ ꝑm quosdā fert̄ his tpib⁹ fuisse. Alij dicūt ꝙ p⁹ gregoriū: manū iiuste sibi āputatā btā v̄go sibi restituit. multa scripta subtilia religt

¶ Iste gelasius canonē misse ordinauit: ꝑfationē: hymnos: tract⁹: orōnes: sicut ambrosi⁹ fecit ꝛ int̄ libros autēticos et apocrifos distinxit. 15. di. Sacroscā. Ipse etiā īpatorē excōicauit: ꝛ excōicare posse ostendit 96. di. duo.

¶ Iste anastasi⁹ pmo bon⁹ fuit sȝ postea seduct⁹ ab achacio ꝛ cōmunicauit ei: ꝛ ob hoc cler⁹ sepauit se ab eo: ꝛ qꝛ voluit restituere achaciū occulte: lȝ nō potuit: dīno iudicio ꝑcuss⁹ ē: itestina eij ciēdo. 19. di. anastasi⁹. Et hic vir scōus infamis papa: de toto cathalogo pōtificū vsqȝ huc: qꝛ prim⁹. s. liberius fauebat arrianis: iste nestorianis vtrobiqȝ cōcurrēte vesania impatoꝝ.

¶ Ciuitas Sypontus. ¶ Mons garganus. ¶ Oraculū sci michaelis archāgeli.

¶ Clodoneus primus christianus rex francie circa hec tempora baptiçatus est a sancto remigio. Habuit enim vxorem christianissimam nomine clotildis que fuit filia regis burgundie: que sepius monuit eum vt relicta idolatria in verum filium dei crederet: sed non acqeuit. Postea cum bellaret aduersus regem almanie: corruere cepit exercitus eius et infusus lachrymis ait. Jesu christe quem regina mea predicat esse filium dei: qui subuenis in tribulatione et das auxilium in te sperantibus: tuum deuotus postulo auxilium. et sic habita victoria: venit cum tribus milibus ad baptismum. Et columba celitus ampullam cum chrismate attulit: vnde reges francie vsque hodie inungi solent: exemploque eius totum regnum fidem suscepit. Et deiceps semper victoriosus fuit et gothos superauit etc. cepitque extunc deuotus esse erga deum et sanctos eius: et precipue erga sanctum martinum: cui preciosum equum cum alijs muneribus obtulit. Cumque vellet eum redimere: iussit dari centum solidos argenti. sed nequaquam equus se mouit. At rex: date inquit adhuc centum: et tunc equus solutus abijt ad nutum regis. Tunc cum leticia rex dixit: vere beatus martinus bonus est in auxilio: sed carus in negocio. Et hic videtur quasi secundus constantinus: et secunda helena rememorari.

¶ Symmachus patricius martyr clarus habetur: vir sanctus et strenuus: qui regi theodorico iniusto sepe obstitit: ob quod tandem ab eo martyriçatus est cum ioanne papa.

¶ Boecius vir consularis: incomparabilis sciencie et in omni virtute perspicuus: fuit gener predicti symmachi: et postquam multa que gloriose gessit: tandem exul iugulatur pro iusticia a theodorico: sepultus papie. Dicunt quidam eum canoniçatum sub nomine seueri. Quanta autem scripsit: tota christianitas testis est. Habuit vxorem prudentissimam nomine elphe: que fecit hymnum. Oliue bine etc. de petro et paulo.

¶ Dignissimus et gordianus et alij multi martyriçati sunt a laurentio scismatico.

¶ Genebaldus primus episcopus laudu. vir sanctus habuit primo vxorem: quam dimittens et iterato admittens: genuit ex ea sanctum virum latronem: qui ei in episcopatu successit. Mirabilem fecit penitentiam

¶ Tibrianus scotus cum suis fratribus et sororibus claret sanctitate.

¶ Uedastus atrabatensis.

¶ Leonardus louiocensis. et Liphardus discipuli remigij.

¶ Seuerius abbas agaunensis. clodoneum sanauit.

¶ Cantianus rothonensis.

¶ Maxentius abbas pictauiensis.

¶ Arnulphus episcopus turonensis. mar.

¶ Melanius consiliarius regis.

¶ Albinus vir sanctus cum alijs.

¶ Uictor cum pluribus illustribus: qui tunc floruerunt in gallia.

¶ Marsus.

¶ Lantonus.

¶ Auitus abbas aurelianensis. qui orabat dominum pro filijs clodonei etc.

¶ Conciliarum aurelianensis. celebratur iussu clodonei: quod sanctus melanius congregasse dicitur. Et nota quod multa fuerunt concilia aurelianensis.

¶ Euuodius titiuensis. episcopus.

¶ Carilephus vir valde sanctus: qui nunquam voluit videri a mulieribus nec a regina deuota francie.

¶ Anno mundi. 5693 — 5703

Sardus: et patre fortunato. — ¶ Campanus patre iusto

¶ Pape — Symmachus an. 15 m. 7. d. 28. — Hormisda an. 17.

¶ Anno christi 494 — 504

¶ Iste Symmachus vir bonus: cleri et pauperum amator fuit: electus cum laurentio et his habuit contentiosum scisma cum eodem: sed preualuit iudicio ecclesie et theodorici regis. 17. di. concilia. Hic compleuit hymnum angelicum. Gloria in excelsis deo etc. et cantari instituit: et multa vtilia statuit. Uerum cum laurentium ex misericordia fecisset episcopum micerinum: non reddidit sibi vicem iuxta beneficia prestita: sed iterato erexit se contra eum: nec sic perfecit: quia cum symmachus se plene purgasset coram synodo de obiectis criminibus: cum gloria restituitur: et laurentius cum suis damnatus fuit.

¶ Iste hormisda vir misericordiarum fuit: ecclesijs multa ornamenta contulit pauperum elemosynis intentus fuit. Ipse clerum composuit: et grecos reconciliauit: qui fuerant excommunicati propter heresim nestorianam. Sepultus est apud sanctum petrum.

¶ Scisma quintum quod fuit inter symmachum et laurentium: causa fuit discordia eligentium: sed symmachus obtinuit iudicio concilij: in quo theodoricus rex personaliter fuit: quia maior pars erat secum: sed post annos quattuor surgit iterum altercatio in clero: propter crimina obiecta symmacho: et factum est scisma sextum ecclesie: sed cum symmachus se purgasset coram concilio et rege: restituitur cum gloria: et laurentius damnatus fuit.

¶ Iste iustinꝰ totꝰ catholicꝰ fuit: ⁊ oīa q̄ anastasiꝰ ꝯ eccliaꝫ fecit: retractauit: sūmū pōtificē deuote regsiuit. s. venerabilē papā hormisdā: ⁊ se libenē eidē obedire velle: itimauit. qđ ⁊ factū est: qꝛ cū germanꝰ ep̄s capuanꝰ ad eū venisset ex pte papę ut ep̄os de exilio reuocaret: stati fecit: cū magna leticia eū suscipiēdo. Ipse magl fecisset ꝑ fide: nisi eū tyrannides theodorici impediuisset.

Justinus primus an. 9.-

-al. 11

Justinianus pꝰ an. .38.

¶ Iste iustinianꝰ excellētissimꝰ fuit ꝑ oīa. Nā i ip̄o ꝯcurrerūt tria q̄ p̄ncipē gloriosū faciūt. s. potētia: sapia; ⁊ religiosa mēs ad diuinū cultū. Per p̄mū hostes supauit. Per secūdū iustis legibꝰ mūdū ordinauit. Per tertiū deū glorificauit eiusqꝫ ministris eccl'ias edificādo: opes pl'es dōauit. Nota ꝙ leges ciuiles q̄ romane dicūt: añ istū insignē vix nimis ꝓlixe fuerūt: q̄s ip̄e admirabili breuitate correxit: ⁊ ad. 12. libros coartauit ⁊ ordinauit: ⁊ de oibꝰ vnū codicē ordinauit: quē codicē iustinianū appellari voluit. *

¶ German ꝰ capuanꝰ ep̄s claret. Uide in dialogo Gregorii
¶ Uigor boiaceñ. ep̄s q mortuū suscitauit.
¶ Auitꝰ ēt scūs abbas carnoteñ. his floret tꝑibꝰ
¶ Solinꝰ fidoniꝰ doctor magnꝰ: multa scripsit.
¶ Claudiꝰ ep̄s viēneñ. nobilissimꝰ int̄ doctores.
¶ Cassiodorꝰ gl'iosus vir ⁊ doctor luculentꝰ fuit p̄mo senator: cancellariusqꝫ regis theodorici deinde monachus plura scripsit.

¶ Arator poeta floret.
¶ Priscianꝰ grāmaticus.
¶ Totila rex gothoꝝ: multas exercet tyrannides: ⁊ pene tota italia destruit̄.
¶ Uictor capuanus ep̄s: q ciclos paschales scripsit.
¶ Gregoriꝰ ep̄s lingoneñ. de senatoribꝰ priꝰ hūit vxoreꝫ
¶ Nicecius treuereñ.
¶ Domitianꝰ tungreñ.
¶ Clodoaldꝰ filiꝰ regis frācie p̄sbr̄ scūs mōasteriū ꝯdidit

¶ Bellisarius patricius comes iustiniani mirabilit̄ de persis triūphauit. deiñ missꝰ ad africā: Wandaloꝝ gentē deleuit. Dehinc romā liberauit a gothis q̄ ꝑ totū annū fuit obsessa: regē etiā gothorū cepit: ⁊ ad imꝑatorē duxit ⁊ roma sepiꝰ capit̄ a gothis ⁊ quasi in nihilū redigit̄.

5713 — 5723

Joānes pꝰ mar. an. 3 m̄. 9. d. 18	Tuscus patre constantio	Felix q̄rtꝰ an. 3. m̄. 2 di28. 13.	Samius patre castorio	Bonifaciꝰ 2ꝰ an. 2. di. 26.	Romanus patre sigibuldo	Joannes 2ꝰ an. 2. m̄ 4. di. 6.	Romanus patre proiecto.

514 — 524

¶ Iste ioannes scūs ē martyriçatꝰ a theodorico arriano cuꝫ symacho ⁊ alijs eq̄ catholicis viris cuiꝰ festū agit̄. 27. maij. Rex aūt breuit̄ pꝰ a dño ꝑcussus: morit̄ ⁊ in os vulcani ab eisdē ꝓijcit̄. hic in custodia afflictꝰ moritur.

¶ Sanctꝰ benedictꝰ pr̄ maximus claret totiꝰ ecclesię fulcimentum: ⁊ norma religionis: hic vir venerādus inclytissimos habuit discipulos ⁊ plures nūero: ⁊ obtinuit orbē terrarū ⁊c̄. Eius vitam scripsit beatus Gregorius in secundo dialogorum.

¶ Iste felix iussit infirmos iungi añ trāsitū. vñ patꝫ ꝙ vnū sepe statuit: qa nō sꝑ fit executio: aut ergo nec̄e ē sepius replicari: aut forte iolenit quod priꝰ statutū fuit: vel p̄ncipalit̄ ꝑ xp̄m institutū est: qa oia sacr̄a ꝑ xp̄m tradita sunt ecclesię.
¶ Persecutio iterū in affrica fit catholicis a Wādalis arriāis: ep̄is qbusdā ligue abscidebāt̄: ⁊ tñ recte loq̄bāt̄.

¶ Iste bonifacius statuit: ut clerici sint diuisi a laicis i celebratiōe misse hunc qdā libri dicūt electum in discordia cū dioscoro ⁊ fuit scisma. 38 diebꝰ: sed mortuo tunc dioscoro bonifacius obtinuit Alij dicunt ꝙ hoc sit factuꝫ tempore syfinnij: vt īfra patebit.

¶ Iste ioānes cū iustiniano imꝑatore magnam hūit ꝯcertatioꝫ: an i xp̄o vna vel due eēnt nature ꝓbātc aūt papa ꝙ due: iꝑator ait: aut ꝯsenti nobis: aut i exiliū ibis: tūc papa gaudent̄ dixit: ego ad iustinianū iꝑatorem xp̄ianissimū vēire desideraui: sꝫ vt video diocletianū ꝑsecutorē inueni: tñ minas tuas i nll'o timeo tūc iꝑator hūiliauit se ꝓstratus ī terrā añ papā.

¶ Antonij abbatis corpus inuenitur: ⁊ in alexandriam transfertur.

* Fecit etiã librũ institutionũ: quẽ in q̃ttuor distixit libros. Nouas quoqꝫ leges quas ipse fecerat i vnũ volumen redactas: nouellas vocari voluit q̃ cõiter autẽtice appellantur: ꝛ sũt ꝑ collatões disticte. Oium etiam magistratuum ꝛ iudicũ seu iurisconsultorũ leges: quarum duo milia librorũ eẽ dicebantur: grãdi labore abreuiari fecit ꝛ ad numerũ librorũ. 50. redegit: ꝛ ipsũ librũ digestorũ seu pandectarũ appellare mãdauit. Et dꝫ scribi ꝑ d. g. sꝫ hodie mirabili errore apud oẽs ꝑ duplex. ff. scribit: quasi ꝑ magisteriũ dicat: qꝛ cois error faciat legẽ. Causa aũt ẽ qꝛ d. g. antiq̃tus quãdã similitudinẽ i scribẽdo hẽbant cũ ff duplicato. His legibꝰ totꝰ mũdus extũc: ꝛ deiceps vsqꝫ nũc ordinatur ꝛ regitur: paucis exceptis q̃ per sacros canones sunt prohibite tãqꝫ mortifere: qꝛ cũ lege diuina nõ poterant ↄcordari: aut nõ cõueniũt xp̃ianorũ moribꝰ. Et hoc idẽ imꝑator tãqꝫ verꝰ catholicꝰ desiderauit ab ecclesia fieri dicẽs. Nõ dedignãt leges hũane sacris canonibꝰ obedire. Plurime etiã leges sũt canoniçate: ꝑ qd̃ ecclesia summã oñdit exẽplaritatẽ: hũiliter se submittẽs legibus hũanis: inq̃tũ nõ ipediũt cõsecutionẽ sui finis qui est vita eterna: quam promisit deus custodientibus legem siue mandata sua.

¶ Cassius narnieñ. ep̃s
¶ Medardus nouioñ.
¶ Maurꝰ discipulꝰ sci bñdicti
¶ Romanꝰ similiter ꝛc̃.
¶ Gilgardꝰ ep̃s rothomageñ. frater sci medardi.
¶ Germanꝰ parisieñ.
¶ Eleutheriꝰ Tornaceñ. in gallia claruerunt.
¶ Theophilus ꝑ omagiũ diabolo fecit: sꝫ ꝑ beatã virginẽ Mariam reconciliatus est.
¶ Benedictꝰ iunior: qui a totila multa passus est.

¶ Signa horribilia aꝑparuerũt quedã stella cõtra lunã veniens intrauit: vue de sãbuco nascunt. Hiems grauis fuit: vt aues manu caperẽt. Fames validissima vt matres pueros ꝓprios mãducarent ꝛc̃. Celum ardere visũ est in galliis: ꝛ sanguis stillauit a nubibus.
¶ Theodebertꝰ rex francie fuit ꝑ beato mauro tũc abbati ande gauẽsi p̃la dedit. Siliť ꝛ clotariꝰ filius eiꝰ. Magnis eni miraculꝭ claruit btũs maurꝰ: ꝑ oĩa sic bñdictꝰ magister eius venerabilis.

Synodꝰ quarta cõstãtiopolitana ↄ theodorũ ꝛ oẽs hereticos alios. Hec est similis auctoritate sicut quattuor.
¶ Ista synodꝰ dãnauit heresim theodori: q dixit aliũ eẽ deũ verũ: ꝛ aliũ xp̃m: ꝛ q btã virgo nõ sit dei genitrix: sed hois tñ ꝛc̃. Satꝭ cũ nestorio cõcordabat. Et nota: q sepiꝰ hereses variant nomẽ iuxta heresiarchas suos: qꝛ hec dicta fuit in primitiua ecc̃lia hebionitarũ: ꝛ sepius fuit destructa: ꝛ iterũ machinatiõe diaboli resuscitata: ꝛ sic de aliis siliť est intelligendũ. Sepe tñ aliqd variãt aut apponũt: ut nõ sit oĩo siliť ut patet ꝛc̃. De hoc vide xxiiii. q. iii. c. quidã.

¶ Anno mundi. 5733 — 5743

¶ Pape

Agapitꝰ pꝰ ↄfes. an. 2. mẽ. 11 - di. 18.

Romanus p̃re gordiano.

Silueriꝰ mar. ã. 3. m̃. 5. d. 11

Campanꝰ p̃re hormisda ep̃o ro. alꝭ romanꝰ

Uigiliꝰ ã. 17. mẽ. 6. dies. 26.

Romanꝰ ex p̃re consule ioanne.

¶ Anno xp̃i 534 — 544

¶ Iste agapitus plene reuocauit iustinianum ab errore euticetis. hic ↄstituit ꝓcessiones fieri diebus dñicis. Moriť ↄstantinopoli ꝛ relatꝰ ẽ romã: ꝛ scũs est. Cuius festũ agiť. xxii. aprilis.

¶ Iste siluerius martyr est qꝛ ꝓ fide in exilio intfectꝰ fuisse dicit ꝓcuratione theodore imꝑatricꝭ qꝛ anthemiũ ep̃m destitutũ ꝛ ↄdẽnatũ ꝓp̃ heresim: restituere noluerit. Hic factus est papa ꝑ vim Rex eni gothorũ theodatꝰ corruptꝰ pecunia: minas clero ꝛ pp̃lo intulit: nisi in eius electionẽ conuenirent. Eiꝰ festũ agiť. 20. iunii

¶ Festũ purificationis instituiť apud cõstantinopoli: ad sedandũ pestẽ grauẽ. Et nota q sepiꝰ legunť eadẽ festa instituta a diuersis: nõ sine causa: qa aut nõ sũt recepta: vel abolierũt: vꝭ aliqd supaddiť ꝛc̃. Diciť etiã q sergiꝰ instituit vel forte supaddidit luminaria ferenda.

¶ Iste vigiliꝰ male intrauit papatũ: sꝫ tñ bñ se rexit ꝛ ꝑsecutionẽ sustinuit sicut silueriꝰ. gothos supauit ꝛ ꝑmo graues passiões i cõgl'iose: tandẽ in exilio moriť pꝰ graues passiões i cõstantinopoli ꝑpessas a theodora: ꝛ crediť martyr: festũqꝫ eiꝰ agiť. 26. iunii. Ipse iussit ↄciliũ ↄstantinopoli celebrari. ꝛ fuit p̃mo archidiaconꝰ silueriꝰ: ꝛ cupidꝰ ad papatũ. dedit modũ imꝑatrici qualiť silueriũ amoueret: que eũ postea peius tractauit: ꝛ fune in collo eiꝰ misso: ꝑ totã ciuitatẽ trahitur a mane vsqꝫ ad vesperã ꝛc̃. Hoc ꝓdixit bellisariꝰ patriciꝰ romanꝰ; q silueriũ iniꝰ exiliauit: sic ingens. Huiꝰ machinator scelerꝭ: nõ effugiet irã iudicis cũcta cernẽtꝭ Sed de oibꝰ postea plene penitẽs: ꝛ fortiter ꝓ fide agoniçans feliciter vitã finiuit.
¶ Herculianꝰ ep̃s ꝑusinꝰ a totila secto capite martyriçatur.

¶ Iste iustin⁹ bon⁹ fuit in pncipio ⁊ bñ catholic⁹: sed suasu vxoris degenerauit in crudelitatē ⁊ auariciā: ⁊ fact⁹ oib⁹ odiosus: amēs efficit. Et narses qdā eunuch⁹: vir strēnu⁹ ⁊ tot⁹ deuot⁹ ⁊ misericors erat patrici⁹ ei⁹: q meri to sue scitatis vbiqz triūphauit: totillā interfecit: ⁊ oēs barbaros deuicit: totāqz italiā qetā reddidit: sz diabol⁹ inui dēs ei q cūcta bñ disponeret: suscitauit cor impatricis sophie ꝯ eū: ita ut etiā imperator incōsulte alienaret se ab eo: ⁊ ob illā igratitudinē ⁊ iniuriā vlt⁹ se fuit: ⁊ introduxit lōgobardos ⁊ auertit italiā: ne eēt sub impio vsqz ad tpa karoli. Notabile exēplū ē hoc: ne pncipes audiāt inuidas mulieres p q̄s diabolus sępę solet facere qd̄ p se nō pōt

Justinus
2⁹ an. 11.

¶ Templū scē sophie maximū in constantinopoli extruit p iustinianū. Putat q a conditiōe mūdi nō sit tale opus ita complete factū. ibi est imperator sepultus in pace xpi.

¶ Tempora satis turbulenta ⁊ mortalitas magna in italia: q̄diu fuit imperiū bipartitū: fuerunt turbationes cō tinue. Et beatus gregori⁹ sępi⁹ facit mentionē de his.

¶ Puer quidā iude⁹ circa hęc tpa cū alijs pueris xpianoꝝ cōionē accepit: quapꝑ pat indignat⁹: ipsū in fornacē piecit: sz illesus exiuit: dicēs. mulier illa q̄ in ecclīa est depicta: puerū in brachijs tenēs: pallio suo ignē excussit.

¶ Judeus quidā isto tpe imaginē crucifixi telo transfixit occulte ⁊ sanguis exiuit: ⁊ iudeū tinxit: sed xpiani hoc cōperto ipsū lapidib⁹ ꝯtinuo obruerūt

¶ Stephāi sci pthomar. ossa delata sūt romā: ⁊ i vna tūba cū scō laurētio locata

¶ Brandan⁹ i scotia claret: vir scūs pr. 3000. monachoꝝ

¶ Machutes discipulus sci brandani mirabilia fecit.

¶ Gregori⁹ fili⁹ gordiani senatoris: clar⁹ habet: q sex monasteria i sicilia fundauit ⁊ vnū in vrbe: fit monach⁹ ex pretore: ⁊ post diuinit⁹ papa eligitur.

¶ Basimūda regina frācie vxor hilpici regis: qui in nocte iugulauit eā: scā mulier miraculis claret.

¶ Fortunatus poeta italicus: ⁊ eps pictauieñ. multa scripsit.

¶ Gregori⁹ turoneñ. eps expositiones sacre scripturę fecit.

¶ Maglori⁹ eps doleñ. sci sampsonis successor

¶ Leander gothos cōuertit: p⁹ eps ispaleñ. cui gregori⁹ misit libros iob.

¶ Sampson eps doleñ.

¶ Ethbinus britānicus.

¶ Similianus abbas

¶ Basolus abbas.

¶ Sindulph⁹ presbyter.

¶ Paulus leoneñ. eps.

¶ Uungalot⁹ presbyt ⁊ alij sc floruerunt.

¶ Amandus vir scūs: post eps traiecteñ.

5753 — 5763

Pelagi⁹
p⁹ ā. 11. m̄. 10. di. 18.

Romanus patre ioanne

Joannes
3⁹ an. 12. m̄. 11.

Romanus patre anastasio illustri viro.

¶ Italia tpe hui⁹ pontificis absoluit a iugo cōstātinopolitano: ⁊ ceperūt romani dominari p patricios: ⁊ fit regnum italię habitatio longobardorum.

554 — 564

¶ Iste pelagius statuit: q heretici ⁊ scismatici debeant p secularē ptātē arceri. xxiij. q. v. relegētes: ⁊ plura alia: hic diffamat⁹ ⁊ culpat⁹ fuit de morte vigilij: sed corā omni populo tangendo crucē ⁊ euāgeliū sacramento se purgauit.

¶ Agericus virduneñ. eps clarus habet.

¶ Radegundis francoꝝ regina vxor lotharij: claret scitate: quę post monasteriū intrauit.

¶ Leonardus eremita scūs cenomaneñsis fuit.

¶ Colūban⁹ pat venerabilis clar⁹ habet in hibernia ⁊ post venit in burgundiā cōstituēs ibi monasterium luxouiense: ⁊ fact⁹ est in gentem magnā.

¶ Mons magn⁹ in gallijs mugitū dedit: discissus ab alio monte: ⁊ cū hoib⁹ ⁊ ecclesijs in rodanū pcipitat.

¶ Iste ioannes restaurauit cimiteria martyrū: ⁊ eccliaz btōꝝ aplōꝝ philippi ⁊ iacobi. In dieb⁹ suis multa signa ⁊ pdigia apparuerūt insolita: significantia cladē futuraz qualis nūq̄ fuisse putat: tandē post multa bona opa moritur: sepultus apud sanctū petrū.

¶ Pugna scā orit inter germanū epm parisieñ. ⁊ childebertū regē francie: quoꝝ quilibet certabat ad subueniendū debilibus ⁊ pauperib⁹. Et qa vn⁹ aliū pueniit: nō modica cōcertatio erat inter eos. O vbi manserūt hęc.

¶ Acies igneę visę sunt in cęlo de quib⁹ gregori⁹ in omelia. Et de vestib⁹ quorūdā verus effluxit sanguis: domus etiā cuiusdā aspersa sanguine apparuit: ⁊ signa in vasis que non potuerunt ablui.

¶ Iste tyberiꝰ vir scūs fuit misericordissimꝰ mlt̄as ecclīas restaurauit:eratq̄ tā ꝓfusus in muneribꝰ largiēdis:ut vxor eius sibi diceret:ꝙ dilapidator eēt bonoꝝ īperij. Cui ille. Cōfido ī dn̄o ꝙ fisco nr̄o non deerit pecunia:si de his q̄ dn̄s nobis ꝯtulerit elemosinas faciēdo:thesauros ꝯgramꝰ in cęlo. Et statī pꝰ cū vidisset crucē sculptaȝ ī pauimēto: ait. Leuate tabulā:q̄r indignū ē: ut crux pedibus ꝯculcet:q̄ debet cū reuerētia ī pectoribꝰ ⁊ frōtibꝰ fideliū poni:ibiq̄ maximū repperit thesauꝝ: ip̄e persas vicit

Imperatores — Tyberius 2ꝰ an. 7.

¶ Iste mauriciꝰ habuit filiā tyberij noīe cōstantiā:quā ei pr̄ eiꝰ tradidit cū impio:dicēs. Sit tibi imperiū meū cum hac puella vtere ea felicit̄:⁊ habe ī mēte ęq̄tatē ⁊ iusticiam p̄cipua eē insignia optimi imꝑatoris: q̄bꝰ dictis pijssimus tyberiꝰ expirauit. Mauriciꝰ aūt sūpto impio: multū vtilis fuit reipublicę. Tandē cū btō gregorio nimis detraheret ⁊ mortē cōminaret̄:ꝯ se diuinā ꝓuocauit irā:meritis tn̄ bt̄i pōtificis hic punitus fuit eo ꝙ quottidie ꝓ eo orasset. fuit eni expulsus de regno:fugatꝰ ad insula quādā ⁊ ibi cū vxore ⁊ duobꝰ filijs ꝑ focā intemptꝰ est Si bn̄ seruasset doctrinā soceri sui illū añ pedes suos habuisset ꝓstratū:quē nūc sup̄ se sensit leuatū Tandeȝ de eius saluatione bona spes est;ꝓpt̄ causā dictā

Mauritiꝰ an. 20. grecus

¶ Hermigildis filiꝰ regis Wisegothoꝝ ⁊ hispanoꝝ: ꝯuertit̄ de infidelitate arriana ad catholicā fidē. A patre suo rege martyriçatus est.

¶ Hospitius ⁊ q̄dā Winnatus brito:clarent in gallia sanctitate.

¶ Joannes elemosinariꝰ clarꝰ habet̄ ep̄s alexandrinꝰ:sic dictꝰ ꝓpter elemosinas quas faciebat. Quid vltra:q̄ȯ habuit hoc totū dedit.

¶ Rethaȓedus rex gothoꝝ:quē historie tradūt viꝝ fuisse virtuosū: cū esset arrianꝰ in cōcilio tōletano. 74. primū cōuersus est ad verā fidē:⁊ cum eo tota gens gothoꝝ:monitu ⁊ industria leandri ep̄i hispalenß. Magna gratia in populo barbaro:qui hucusq̄ malā habuere famā ⁊ nunc sanctos habere incipiunt.

¶ Antiochia subuertit̄ ꝑ angelū dei q̄ in veste alba apparuit: ⁊ tm̄ vnꝰ vir elemosinis vacans liberatꝰ fuit. Quidā dicūt ꝙ medietas ciuitatis subrupta fuit:⁊ aliā vir ille precibus suis saluauit.

¶ Tunica dn̄i inconsutilis: reperta est in saphat:⁊ in hierusalē posita.

¶ Inundatio pluuiaꝝ maxima fuit: ita ut secūdū diluuiū crederet̄ iterū venturū: ⁊ sequitur mortalitas maxima in italia: quę dicitur inguinaria.

¶ Anno mundi. 5773 — 5783

¶ Pape. — Bn̄dictus an. 4. mē. 1. di. 8 — Primus. Romanꝰ. p̄re bonifacio. — Pelagiꝰ an. 10. m̄. 1. di. 10. — Secundus Romanꝰ p̄re vnigildo

¶ Anno xp̄i. 574 — 584

¶ Iste Benedictus multas sustinuit persecutōes:⁊ vidit mala gētis sue ꝓpter famē:pestilentiā:⁊ hostes: q̄a longobardi totā italiā inuaserunt:in q̄bꝰ laboribus mortuus est:sepultus apud scm̄ petrū

¶ Iste pelagius ordinatus fuit absq̄ iussione p̄ricipis:⁊ lōgobardi obsederūt romā:⁊ vastatio magna fuit:⁊ q̄ȯ male inchoatū fuit sub eo:in peiꝰ ꝓficiebat;ꝓpter tyrannidē barbaroꝝ ⁊ pestē. Ip̄e misit gregoriū sanctū viruȝ ad diuersa loca:in negocijs ecclesię exp̄tissimum Tandē in peste inguinaria morit̄:sepultus apud sanctū petrū.

Ciuitas Antiochie subuersa ꝑ angelū:ut supra dicit̄.

¶ Mirabilia quedã circa hec tpa otigisse narrant. Cometa apparuit: puer quadrupes: ⁊ alter duos vertices hñs nati sunt biçãrij sanguinee haste ⁊ lux clarissima p noctẽ totã videbant. Puer nascit sine oculis ⁊ manib⁹: q a lũbis ifra erat sicut piscis. In nilo apud egyptũ: duo aĩalia apparuerũt hũane forme vir ⁊ mlier: horribilia aspcũ. quasi p vnũ diẽ sol a mane vsq ad meridiẽ minorat⁹ ẽ de tertia pte: q̃ oĩa aliqd noui solẽt significare. Quidã putant q prefigurarũt bestialẽ ⁊ mõstruosaz sectã saracenoꝝ: q̃ quasi tertiã partẽ xpianitatis in breui corrupit: ⁊ nõ longe post hec tpa surrexit.

¶ Letania maior instituit a scõ gregorio: ⁊ angel⁹ apparuit sup castrũ adriani. Regina celi cantarũt angeli primũ ⁊c. ⁊ grãdis illa plaga cessauit.

¶ Augustin⁹ venerabilis monach⁹ vir scũs: cũ ioanne ⁊ mellito ⁊ alijs: mittit ad ãglicos cõuertẽdos. Nota q sepe fit mentio de diuersis regnis ⁊ puintijs: q crebro conuerse sint ad fidẽ: qa nõ semp in eis pmãsit fides pter diuersas cãs: sic de anglia frãcia psia ⁊ iudea. In hoc singulariter roma priuilegiata fuit: quia ibi nũq̃ defecit fides petri.

¶ Furseus vir scũs filius regis hibernie: clarus fuit habitus hoc tempore.

¶ Sangericus cameraceñ. eps claret.

¶ Marculphus abbas borcaseñ.

¶ Soar vir scũs sup rhenũ claret. Et multi alij vtriusq sexus homines fuerũt digne memorie. Uide in registro gregorij.

¶ Iste focas tumultu militũ factus imperator: dominuz suum mauricium occidit ⁊ alios plures: ⁊ qr male incepit pei⁹ pfecit ⁊ pessime compleuit: quia tpe suo romani grauissime ɔ psas pliantes fugati sũt: ⁊ multas puĩcias pdiderũt: ⁊ tãdẽ ipe supat⁹ ab eraclio occis⁹ fuit: sic fec: sic fcm ẽ ei more solito

Focas an. 8.

¶ Cosdras rex psaꝝ hierusalẽ cepit ⁊ alias multas ciuitates: ⁊ valde attriuit xpianos: occisis nonaginta milibus: ⁊ crux cũ çacharia pñarcha capit ⁊c. Post cũ se deũ putaret intficit ab eraclio: dicit q tãte fortitudinis eracli⁹ fuit q leones sepe pstrauerit i arena

¶ Phara virgo scã ⁊ nobilis ⁊ frat eius.

¶ Pharo comes: ⁊ post meldeñ. eps: ⁊ frater eius.

¶ Carnealdus eps lugduneñ. claruerunt.

¶ Desideri⁹ eps vienneñ. martyr sanct⁹.

¶ Walbertus vir sanct⁹ etiã frater pharonis: discipulus sci colũbãi: ⁊ sancta blidethildis vxor pharonis: pl'es discipuli eiusdẽ sci colũbani floruerũt. s. gallus: eustachius: attila valaricus ⁊c. Andoenus hildemacus

5793 — 5803

confessor.

Gregori⁹ p⁹ an. 13. m̃. 6. d. 10

¶ Roman⁹ ex patre gordiano senatore nobilis genere: nobilior virtute: sed sanctitate nobilissimus: ordinis sanctissimi patris benedicti monachus dignissimus.

¶ Seruus seruoꝝ dei: titulus totius humilitatis summis pontificibus hic instituitur ⁊ permanet vsq3 hodie.

594 — 604

¶ Iste gregori⁹ dicit magn⁹ pter plura que excellent habuit. s. potentiã: diuitias: virtutes: nobilitatẽ: sapientiã scitatẽ: famã: ⁊ experientiã. Nihil eũ in oĩ statu latebat: puta q pene in oĩ statu exercitat⁹ fuit. sub eo paulati mala pteritoꝝ tpm geuerũt: de ei⁹ incõpabili vtilitate q̃ ecclie dei vigilãtissime pfuit: plures cõscripti sũt libri. sed ⁊ ipe doctor pncipalis vnus de q̃ttuor: quãta scripserit: tota simul testis est ecclia. Ipse deniq sol⁹ cũ btõ fabiano p⁹ scm petrũ diuinit⁹ in toto catalogo pontificũ romanoꝝ ad pontificatũ est assũpt⁹. Ipse plura instituit ut pz in ei⁹ registro in canone addidit. diesq3 nr̃os in ter. ⁊c. De⁹ in adiutoriũ: añ initia horaꝝ dici iussit. Totũ officiũ ecclesiasticũ stilo pulchriori ⁊ ordinatiori ⁊ cõpẽdiosiori mõ renouãdo cõposuit: qd pmanet vsq3 hodie. Et dr̃ gregorianũ de oĩb⁹ officijs tã epoꝝ q̃ alioꝝ inferioꝝ platoꝝ siue subditoꝝ. Quid vltra? Quanta gratia emicuerit: quãto scie lumine pdit⁹ fuerit: q̃tũ presentibus ⁊ futuris exemplo opis ⁊ scripturis prodesse studuerit: mortalis lingua aut vix aut omnino non posset explicare.

¶ Hierusalem capit a Chosdra psarũ rege. He ciuitates capiunt ab eodem.

¶ Iste eraclius ex parte bonã: et ex parte malaz bz in chronicis famã: quia i quibusdã valde sancte se habuit: ut pz in legẽda de exaltatiõe scẽ crucis: quõ miraculose etiã vicit persas et chosdraz occidit: sz p' victoriã 9uersat' cũ patriarcha iacobitar: cum ipso de fide disceptauit volẽs eũ ad rectã fidẽ reuocare: sz pch dolor ab eo deceptus fuit: et incidit in heresim monachelitar: i qua et mortu' fuit. vñ pz q̃ stultũ sit cuilibz xpiano excedere sibi a deo cõstitutã regulã. Qñ enĩ laici intromittere se volũt de illis et sil'ib' periculosis questionib' fidei: et qñ clerici bellis se vltro ingerũt: raro aut nũq̃ bonũ sortiũ effectũ. Maneat quilibz in vocatione sua: et exerceat se in his q̃ sũt sui officij: aliogn si inordinate procedit: spũs scũs aufert se sine quo nemo gcq̃ boni põt pficere. Simile de ozia rege iuda: ut pz. 2. palipo. xxvj. et sunt exempla plurima quotidie. Uerũ ista maledictio venit sup eraclium propter superbiã suam: qr post illã victoriã paupes sibi subiectos nimis ihũaniter oppressit: qd deo semp displicet. Et fuit etiã post hec nimis infelix: et plura perdidit. Morit tandez infeliciter: hidropsi et heresi maculose infectus

Impatores.

Eraclius ã. 31. hic leones ferue interfecit in arena.

¶ Lumbertus archieps colonieñ. scũs.
¶ Austregisilus biturieñ. scũs.
¶ Sulpitius bituriẽñ. scũs.
¶ Joannes tungreñ. scũs.
¶ Salaberga abbatissa mulier sancta: duo monasteria constituit.
¶ Braulio cesar augustanus eps et doctor clarus habet.
¶ Festũ oĩuz scõr instituit a bõifacio. 4.
¶ Isidorus ispaleñ. eps int doctores notabilissimus: multa scripta reliquit grauia sentẽtijs et auctoritate. hic vir studiosissim' vltra. 70. sectas hereticorũ enumerat: q̃ 3 ecclesiã dei successu tpis surrexerũt: et dãnati sũt a scis patribus vicissim vsqz ad tpa hec. vide. 24. q. 3. c. quidã. Ipse etiã machometũ qui in hispaniã venit capi iussit: sed admonitus a diabolo fugit.

¶ Anno mundi. 5813

¶ Pape

Tuscus.	Roman'	Marsus.	Roman'
Sauinianus an. 1. men. 5.	Bõifaci' 3' mẽ. 8. di. 28.	Bõifaci' 4' ã. 1. m̃. 8. di. 12.	Deusdedit an. 3. di. 20.

¶ Anno xpi 614

¶ Iste sauinianus statuit pulsũ cãpanar ad horas diei. Et qa tenax fuit: et sancto gregorio detrahere nõ timebat ab eo pcussus interijt: et hic est tertius de toto cathalogo pontificũ q formidabili morte et culpabili vita notatus ẽ vsqz huc.

¶ Iste bonifaci' statuit ut niti dus pann' sup altare poneretur.

¶ Iste bonifaci' 9secrauit pãtheon i. templũ oĩuz deor vbi xpiani pclitabãt a demõib': et ẽ pulcra silitudo quõ spũs scũs ex malis institutis paganor scit eligere scm̃ exercitiũ deuotiõis: quasi medicina fiat ex veneno: vbi impij colebãt oẽs demões: ibi xpiani colũt oẽs scõs: sic ars deludit arte.

¶ Iste deusdedit fuit vir sanctissim' dũ quendã leprosũ oscularetur: statim mũdat' ẽ: multa bona statuit.

¶ Pantheon Templum omniũ deorum latine.

¶ Machomet⁹ deceptor orbis; pphã falsus: nũci⁹ satane: pcursor antixpi: cõplemẽtũ heresuz: ac toti⁹ falsitatis p digiũ: circa hec tpa vesaniã suã ostẽtare incepit. fuit eñi mag⁹ z mercator vilissim⁹: z fact⁹ pnceps latronũ subtilit arabes sibi attraxit: q tũc valde ab eraclio grauabant. persas vicit: z gentes alias multas: qb⁹ dedit legẽ suã: dicens se esse pphã scĩn z a deo missũ zc. hoc cũ docuit quidã sergius apostata: tam a fide q̃z a cõuersatiõe monastica: q ipsam legẽ cõposuit: hic velut alter ieroboã decẽ partes abstulit domui dauid. i. ecclie xpi. qz pene totum mundũ decepit: z nisi karolus z alij quidã pncipes iuuãte deo cultores ei⁹ coercuissent: totalit fidẽ exterminassent. sepius creuit z decreuit vsqz hodie. s. 1460. finem nouit deus.

¶ Dagobertus vir omnibus bonis moribus composit⁹: rex francie fuit: cuius tpe ecclia sancti dionisij parisius diuinitus dedicatur.

¶ Sigibertus filius regis dagoberti: cũ baptiçaret a sãcto amando traiecteñ. epo: respõdit amen clara voce: infans adhuc quadraginta dierum.

¶ Era machometi ipsa ẽ albigera qua vtũt pcipue arabes z alij saraceni: est fm campanũ anno xpi. 621. cũ duodecim diebus p⁹ cõceptionẽ eiusdẽ xpi dñi nñi: ita q inter xpi ꝯceptionẽ z hanc erã cucurrerũt dies: 226932. incepit feria quinta: qz xpi conceptio erat feria sexta. Et nota q saraceni vtunt annis lunarib⁹ quoꝝ quilibz cõtinet 12. lunationes equales: hoc est. 354. dies saluo bissextili. nam in. 30. annis habent. 11. bissextiles: quoꝝ. quilibet habet. 355. dies: z tunc redit sicut a principio.

¶ Nota lunatio pcisa. 30. annos habẽs lunares: reducit medias lunationes ad ꝯsimile tpis initium.

¶ Magnobodus andegaueñ. eps vir scũs claruit.

¶ Osualdus rex normãnoꝝ: angloꝝ: scotoꝝ: britonũ: fuit vir valde sanct⁹: z operib⁹ misericordie deditus: z vndiqz triumphauit gloriose: eius brachiũ cũ dextra manu: quib⁹ elemosynas fecit integrũ pseuerat apud vrbem bembamburch. Fuit eñi interfectus a penda mercioꝝ rege. sed postmodũ osomi frater osualdi eundẽ penda interemit: z gentẽ mercioꝝ ad fidẽ xpi conuerti fecit: z pictos regno suo. i. anglie subdidit.

5823

Campanus. — Bõifaci⁹ 5. an. 5. di. 13.

Campanus. — Honori⁹ p⁹ an. 12. di. 11.

624

¶ Iste bonifacius cõstituit ut null⁹ de ecclesia extrahat: z ut acolit⁹ nõ audeat religas leuare. vnde pz quãta fuit olim deuotio in xpianitate: hoc tunc cleric⁹ phibebat: qd nũc mulieres etiã indifferent faciũt z ceteri quicũqz zc.

¶ Iste honori⁹ fuit vir largissim⁹ paupib⁹ quottidianas elemosynas dedit multas: ecclesias in argento z auro ornauit. Hic statuit apud scĩn petrum fieri letanias: z clerũ erudiuit: z ipsũ honestissime ordinauit.

¶ Alchoranus liber cõponit a machometo z tribus magistris suis: quib⁹ diabol⁹ z auctoritatẽ z industriã ministrabat. Prim⁹ magister erat quidã iude⁹ astronom⁹ maxim⁹. Secũd⁹ ioãnes de antiochia heretic⁹. Terti⁹ sergi⁹ arrian⁹: hi legẽ abominabilẽ cõfinxerãt: resecantes qcqd arduũ erat in credẽdo: z difficile in operãdo: concedẽtesqz oĩa ad que mũdani hoĩes pni erãt. s. gulã: luxuriã: rapinã zc. Unde factũ est: ut p potentiã z dolũ deciperent in breui maximã multitudinẽ hoĩuz bestialiũ. Et qa lex ista nimis inhonesta z cõfusa erat: qdã humana verecũdia pmoti plura retractarũt: ac velut expositores: rõnabilit interpretaban aliq̃ nimis mẽdosa. vñ quidam xpiani etiã litterati hoc colludio decepti fuerũt: q historias transmarinas nõ viderũt. Quare aũt tã infamis hõ legifer fact⁹ sit: z talẽ tradiderit legẽ duplex ratio reddit. Prima: qa de⁹ nõ pmisit ut aliqs bone fame hõ a diabolo assumeret: z legẽ saltẽ humano modo rõnabilẽ traderet: sicut nec olim nisi serpẽte vti pmissus fuit qñ euaz tẽptauit. Secũda qz machomet⁹ sũme arrogans fuit: iõ qcqd desiderabãt carnales cõcessit: iam sic: iã alit dispẽsando. Et ex hac collisiõe doctrinaꝝ variaꝝ z cõtrariaꝝ: tot⁹ liber ꝯfusus ẽ: nec aliquo mõ cõcordabilis. Demũ idẽ q̃si coact⁹ respõdit: q duodeci milia verba eẽnt in alchorano q̃ mẽdaciũ cõtinerẽt: cetera in veritate psisterẽt.

¶ ¶ Imperiū romanoꝝ circa hec tpa vbiqꝫ in orbe terrarū cepit deficere irrecupabilit̄. Nā i oriēte saraceni: ⁊ in occidente gothi: dominia sibi assumpserūt ⁊ deinceps tenuerūt. Itē saraceni de exercitu impatoris interfecerūt centūqnquaginta milia pugnatoꝝ. Et hic iteꝝ maximū habem⁹ exēplū: ꝙ nihil stabile est sub sole: qn̄ etiā tanta defecit potestas ⁊ prudētia. Causa hui⁹ diuersimode assignat̄. Quidā dicūt: ꝙ hoc fecit insatiabil' romanoꝝ auaricia: qui sibi subditas nationes iugo seruitutis intolerabili opprimebāt: qđ oīb⁹ pn̄cipib⁹ ⁊ p̄latis timendū est: qꝛ q̄ꝫdiu romani odiebāt auariciā: ⁊ dilexerūt equitatē: dominiū orbis habuerūt. Alij dicūt: ꝙ heresis orientaliū hoc fecit: vbi cōit̄ impatores habitabāt: ⁊ sepe cū pueris puersi facti sūt. Nec ē quicq̄ꝫ qđ ita nequeat occasui sub iacere q̄ꝫ v̄a religio. Sed neqꝫ i pn̄cipe aliqd lucidi⁹ q̄ꝫ recta fides. Alij dicūt ꝙ causa hui⁹ defectus

¶ Impatores fuit supbia dn̄oꝝ: qui subiectos despiciebāt: canes aut asinos nūcupādo: vl' filit̄: ppt̄ qđ pudore ⁊ dolore incitati: erexerūt se ⁊ fecerūt qđ cernimus. Forte oēs he simul sunt vna causa: qa p quod aliquid nascit̄: p eius oppositū destruit̄: ⁊ sic iam oēs quattuor monarchie defecerūt: ⁊ nō restat alia nisi antixpi cui⁹ aduentū deus nouit. Interim dominia diuersimode hincinde variant̄ in particulari ⁊c̄.

¶ Dagobertus rex francie interfecit anglicos: qui tūc saxones dicebant̄: oēs excedentes mensurā gladij sui. Putant quidā: ꝙ hec crudelitas francoꝝ fuit causa eterne inuidentie ⁊ dissensiōis angloꝝ cōtra frācigenas: nō sine damno vtriusqꝫ vsqꝫ hodie. Mittat pius dn̄s spiritū pacis inter eos ⁊ alios.

¶ Aidanus ep̄s claret in anglia: sanctitate: discipulus sancti columbani.

¶ Eligius aurifex sanctus vir: pater fuit sp̄ualis istoꝝ qui multa monasteria fundarūt in francia: oēs sci. Tepuit fides in oriente: ⁊ feruet hic in occidente.

¶ Ado. ¶ Rado. ¶ Dado. ¶ Remaclus.

¶ Agilis abbas sanctus. resbaris monachus primus.

¶ Aurea sancta abbatissa parisius claret. Prefuit. 300. puellis iussu Eligij viri sancti.

¶ Erubertus rex anglie: primus idola ibi destruxit. ⁊ girebotus gothoꝝ rex iudeos ad fidem conuertit.

¶ Anno mundi. 5833

¶ Pape

Romanus	De dalmacia	Grecus
Seuerin⁹ an. 1. mē. 8. di. 28.	Joannes 4⁹ ā. 1. m̄. 9. di. 18.	Teodor⁹ p⁹ ā. 6. m̄. 5. di. 8.

¶ Anno xpi 634

¶ Iste seuerin⁹ fuit vir benign⁹ ⁊ scūs: amator cleri: erga pauperes larg⁹: erga regimē ecclie diligēs: quā in p̄dijs ⁊ ornamē tis mirabilit̄ ampliauit. Suo tpe quidā mauricius cū suis satellitib⁹ eccl'ie thesauros diripuit: ifelix sacrilega non veritus: miraculū grāde: Nā cū totā vrbē incitasset cōtra erariū lateranense null⁹ potuit ep̄m nō dico infringere: sed nec intrare qdē. Qđ vidēs pace simulata: tandē pfecit qđ intendebat: accipiendo qđ p sustentatione pupilloꝝ ⁊ viduaꝝ ⁊ paupeꝝ: xpianissimi impatores illic posuerāt: sed oia infelicit̄ perierūt. Eraclius fuit particeps sacrilegij hui⁹ fact⁹: cui misit partē de pecunijs elatis. Sed o q̄ꝫ multipliciter p huiusmodi dānificati fuerunt.

¶ Iste ioannes multa milia hoīuꝫ de seruitute redemit ecclesie thesauris: pia mot⁹ intentione p histriam ⁊ dalmatiā. hic fecit adduci reliquias scōꝝ vincētij ⁊ anastasij: ⁊ alioꝝ martyrū ⁊ rome collocauit

¶ Iste theodor⁹ super oēs misericors fuit ⁊ largit̄ benign⁹: pauperū amator. Iste statuit cereū bn̄dici in sabbato scō: ⁊ paulū ꝯstātinopolitanū ep̄m qui apte catholicos cruciauit anathemate pertulit.

Miraculum.

¶ Sub hoc ioanne fuit quidā noīe Rhotari: rex longobardorū: q postq̄ꝫ de hac luce migrauit: sepult⁹ est iuxta basilicā bti ioānis baptiste: cū multis ornamētis. Que dū q'dam cupiditate habēdi: nocte aperuisset sepulchrū ipsius regis: ⁊ oia sustulisset: a btō ioāne baptista: p visionem horribilē territ⁹ est: ⁊ phibit⁹ ē ab ingressu ei⁹ eccl'ie. Sicqꝫ semp repulsus est ab ea: nec vnq̄ꝫ ampli⁹ potuit ingredi. Qđ factū fuit: qa ille rex: licꝫ fuisset nō recte credēs: tn̄ btō ioanni baptiste se plurimū cōmendauerat.

¶ Nota diligēt̄ q̄ mlta mala sequūt̄ qñ dñiū turbat̄. h̄ supra de assyriis ⁊ medis ⁊ psis clare patuit: ⁊ grec ⁊ aliis silr ⁊ crebro de romanis: ſʒ h̄ p̄cipue: nā saraceni affricā ⁊ siciliā iuadētes: cū nō eēt q tyrānidi eo⁊ resisteret: etiā hispaniā sibi subiugarūt: vndiqʒ xp̄ianū nomē delēdo: in qua turbine multi martyres effecti sūt: q cōstātes p̄man serūt: ⁊ fuit tribulatio magna. Turbato eni dñio: mali hoies assumūt audaciā malefaciēdi: ⁊ se ⁊ alios deprauādi in vita ⁊ doctrina: ⁊ ad pplos ⁊ ad p̄ncipes corrūpēdos: ⁊ ē reuera horrēdū spectaculū qualit̄ miserabilis iste mūd⁹ agitat̄ sine intmissiōe: an nō satis durū eēt post labores ⁊ erumnas: tandē mortis dñio subiacere: nisi etiaʒ tot cladib⁹ ⁊ terribilib⁹ plagis cōtinue laniari. Nō sufficit hūano generi: semel a deo dānatiōis dirā accepisse sententiā: nisi ⁊ plurimas sibi peccādo supaddat. Solū igit̄ peccatū est cā miseriarū haru: diuina seueritate iuste se vindicante. Ue⁊ nemo sic cogitet: q̄si hec digna sit retributio p tantis piaculis: ſʒ respectu futuro⁊ que peccatorib⁹ debent̄: ista sunt quasi quedā suauia preludia O qs finis illo⁊ q nō credūt: si etiam tanta hic patiunt̄ electi.

Cōstātin⁹ 3⁹ an. 28.

¶ Iste constantinus fuit filius cōstātini filii eraclii: q q̄rto mēse imperii sui a nouerca sua veneno extinctus fuit ⁊ iō q̄ breue tēp⁹ rexit nō fit mētio de ipso. Iste aūt cōstātin⁹ successit ei: nouerca illa cū suis ē exiliata: ⁊ fuit pessimus tyrann⁹ ⁊ heretic⁹: dolosus ⁊ tot⁹ inuid⁹: ⁊ catholicis infestus: nec martino pape pepcit. Cōtra lōgobardos exercitū ducēs supatus ē. ⁊ romā veniēs cū reuerent̄ eēt a vitaliano papa ⁊ ciuib⁹ suscept⁹: nō retribuit iuxta beneficia sibi impēsa debitā vicissitudinē sicuti decet p̄ricipē: insup ⁊ tyrānidē magnā ⁊ sacrilega p̄petrauit oia pulchriora deiiciendo ⁊ trāsportādo. quare tandē in balneo a suis militib⁹: q eius maliciā noluerūt diuti⁹ tolerare interfect⁹ fuit: ⁊ sic miserabilit̄ viuēs: ifelicissime mortu⁹ ē: solito more sacrilego⁊ ⁊ tyrāno⁊: deo iuste iudicāte suos

¶ Iudocus filius regis britānie heremita scūs claret.

¶ Hierusalē capta fuit a machometistis: q̄b⁹ hunar⁹ prefuit: qui in loco antiq templi nouū erexit supstitiosū ⁊ prophanū: ablata prius cruce.

¶ Regiulpha virgo scā claruit in gallia.

¶ Seuera abbatissa ibidē: soror eius.

¶ Gbertrudis cognata eo⁊.

¶ Et scūs forse⁹ cū duob⁹ fratrib⁹. s. foilano ⁊ vlcano oēs filii regis hibernie venerūt in galliis sancti.

¶ Londoaldus vir scūs claret: qui beatū lambertū docuit.

¶ Arnulph⁹ vir btē vite: p̄r pippini: dux lothoringie: demū heremita: p⁹ ep̄s meteñ. ei⁹ vxor scā doda treueris inclusa xp̄o vacabat. ¶ Et scūs clodolph⁹ ei⁹ fili⁹: ep̄s meteñ. dicūt q̄dā q̄ fuit auus karoli magni: ſʒ hoc mare non admittit nec rō tp̄is ɔsonat: sed karolus marcellus fuit pater pippini: illius qui erat karoli magni pater.

5843 — 5853

644		654	
Martin⁹ p̄m⁹ an. 6. mē. 1. — Tuscus.	Eugenius p⁹ an. 2. m̄. 8. di. 22. — Romanus.	Uitellia⁄nus an. 14. m̄. 6. — Campanus.	

¶ Iste martin⁹ scūs est ⁊ fortit̄ p fide agonizauit: dū q̄dā eū extracto gladio interficere vellet: adhuc añ altare ɔstitutū: stati cec⁹ efficit̄ ipse ɔuocata synodo in vrbe dānauit syrū: alexādrū: sergiū: pirrū: ⁊ paulū hereticos: q̄re cōstātinus eū in exiliū misit. eius festū agit̄ xii. nouembris.

¶ Rodoaldus ep̄s treuereñ.

¶ Iste eugeni⁹ sanctissime vite fuit: oib⁹ amabilis ⁊ benign⁹ sepultus apud sanctum petrū.

¶ Iste vitalian⁹ cantū romano⁊ cōposuit: ⁊ i organis cōcordauit. ip̄e etiā habuit gratiā impatoris: q suis p̄decessorib⁹ offensiu⁹ fuit: tū postea nō sic p̄mansit. nec vsqʒ huc potui iuenire: q̄ vnq̄ eccl̄ia romana habuit plene p⁹ mortē cōstātini magni dñiuʒ vrbis ⁊ alio⁊ q̄ ipse cōtulerat: nisi forte tp̄ib⁹ q̄rūdā piissimo⁊ p̄ncipū pauco⁊: imo iste vitalian⁹ p magna gratia accepit q̄ imperator iste pessimus priuilegie ecclesie confirmaʒ ⁊ tamen post infregit.

¶ Forseus latiniacū cenobiū fundauit. Et foillan⁹ fossense monasteriū erexit: dono scē gbertrudis: vbi idē martyrio coronatus quiescit.

¶ Sigibertus rex francorū duodecim monasteria fundauit. Et fit magn⁹ fructus in frācia ⁊ anglia p scōs viros

¶ Nauta quidā negando paupi panē: hac pena percutitur: ut oēs eius panes in lapides conuerterent̄: sicut idē pauper ei imprecabatur.

¶ Ignis cecidit de celo: et iris magna apparuit: ut putarent homines consumationem seculi aduenisse: et signa ingentia fuerunt ita quod arescebant viuentes pre timore: propter tonitrua et fulgura: et ictus eorum maximos: et aquarum inundationes incomparabiliter excessiuas: et perijt innumera hominum et aialium multitudo: et sequitur pestilentia grauissima cum signo ire dei. Cunctis enim visibiliter apparuit: quod vnus angelus bonus: et vnus malus Romam nocte circuirent: et quot vicibus domus aliquam percutiebat: tot ex ea sequenti die interibant. Tot tunc moriebantur: ut etiam parentes cum filijs: fratres cum sororibus vnanimiter in veretro positi ad tumulum portarentur. Sepe huiusmodi signa ostendit dominus pijssimus: ad terrorem peccatorum. Sed vtinam exemplis aliorum terreremur: ut a peccatis desisteremus. Dicunt quidam quod hec pestilentia facta sit tempore benedicti secundi.

¶ Imperatores. ¶ Clodoneus rex francorum irreuerenter corpus sancti dionysij discooperiens: et os brachij eius fregit: et furtiue deportauit: ob quod in amentiam versus fuit.

Constantinus 4us filius constantini an. 17

¶ Iste constantinus fuit catholicus et bonus zelosus per omnia contra hereticos. Ecclesias reparauit: et greciam romane ecclesie reconciliauit. Synodum sextam congregauit: in qua permissum est grecis presbyteris vxoribus legitimis vti: ac ceteris orientalibus: sed occidentalibus nequaquam: quia celibatum voluntarie tempore gregorij et ante susceperunt. Et est hic mature aduertendum quantum bonitas principis valeat ad bonum et quietum ecclesie statum: et fidei promotionem: et econtra quantum malicia principis noceat. Hoc isti duo constantini scilicet pater et filius clarissime ostendunt. Ve ex permittente deo: saracenis et bulgaris resistere non valuit: sed cum eis pacem fecit: annua tributa soluendo: ita inualuit illa maledicta secta. Tandem bona potitus morte transiuit ad xpm: sepultus in constantinopoli.

Sexta synodus constantio. 289.

¶ Nota quod sex sunt synodi principales: quarum auctoritas est par euangelijs: quia euangelica veritas per eas declarata est contra sex principales hereses: que nimis inualuerunt contra ecclesiam: propter hereticorum subtilitatem ad decipiendum simplices: et tyrannidem ad affligendum constantes: et terrendum pusillanimes. Ista autem sexta damnauit heresim monechelitarum: qui vnam voluntatem et operationem in xpo dixerunt.

-primum contra heresim monechelitarum. Par in auctoritatibus quattuor principalibus perhabitis.

¶ Casaria regina persarum clam ad constantinopolim venit: et se baptiçari fecit: quod rex audiens: mandauit ut rediret: sed illa noluit: donec pacifice veniens: cum. 40. milibus baptisma susciperet. Nouit dominus qui sunt eius. Maluit mulier secularem gloriam tantam abijcere: quam xpi paupertate non insigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis praue.

¶ Anno mundi 5863 — 5873

¶ Pape

Deodatus an. 4. men. 2. di. 5.	Romanus.	Domnus an. 5. men. 2.	Romanus.	Bonifacius an. 4. m. 2	Romanus.	Agatho an. 2. m. 6.	Siculus.

Anno xpi 664 — 674

¶ Iste Deodatus tante fuit benignitatis: ut omnem hominem a magno vsque ad minorem a se consolatum dimitteret et sepultus apud sanctum petrum. Eius tempore corpus sancti benedicti et corpus sororis eius sancte scolastice transferuntur de monte cassino ad monasterium floriacense. Hoc gallici dicunt. Sed italici omnino contradicunt: quod adhuc sit in cassino monte. Maneat pietas et reuelabitur veritas.

¶ Iste Domnus decorauit illum locum ante basilicam sancti petri qui dicitur paradisus: sepultus ibidem.

¶ Iste bonifacius non habetur in quibusdam libris: et sequens dicitur bonifacius sextus hic dicitur secundum quosdam profecisse paradisum apud sanctum petrum. Rationem huius diuersitatis non reppi

¶ Iste agatho vir sanctus fuit: dum leprosum quendam oscularetur statim mundatus est. Ipse reconciliauit ecclesiam rauennatam que diu fuit rebellis et nunc ad obedientiam romane ecclesie rediit: edocta quod non est leue contra stimulum calcitrare. Ipse etiam de consensu principis iussit celebrari sextam synodum: vbi greci redierunt ad obedientiam apostolice sedis post plagas varias: quia tale vnusquisque repperit suum inferius: qualem se suo exhibet superiori. Qui bene obedit deo et prelatis suis: ille similiter bonam in subiectis inuenit obedientiam: et econuerso. Hec est lex diuine iusticie.

¶ Iste iustinianus fuit bon⁹ prudēs ⁊ larg⁹: ⁊ romanū imperiū nō modice ampliauit: ecclīastica officia q̄zplurimū hōrauit: mltas leges ɔdidit: sȝ p⁹ea deprauat⁹ cū sextā synodū infirmare voluisset: ⁊ ecclīam turbare: decio anno sui imperij a leone patritio ⁊ tyberio ⁊ gallinito p̄triarcha captus fuit: priuatusq̄ naso ⁊ lingua: regno expellit̄ ⁊ apud crisonā exilio relegat̄: ⁊ fit magna turbatio in ecclīa ꝓpter scismaticos ⁊ hereticos. Nota ꝙ q̄n i sūmis dn̄is fiūt violētie: tūc errores multiplicātur: qa nō est q errātes corrigat ⁊ a malo cohibeat: ħ valde sepe experta est ecclīa: vn̄ facta ē altercatio iter leonē ⁊ tyberiū: ⁊ p̄ualuit tyberi⁹: ⁊ leonē absciso naso exiliauit anno t̄rio impij sui: ⁊ regnauit ꝓ eo. Iustinian⁹ āt fugit ad saracenos ⁊ bulgaros: q eū restituerūt ipio: occisis leone ⁊ tyberio: q hereticis fauebāt: ⁊ tūc idē iustinian⁹ recōciliauit se gremio scē matris ecclesie: ⁊ valde penituit. Sȝ qa nimis crudeliter vindicauit se ɔtra aduersarios suos: ita ut etiā innocētes pueros eoꝝ vellet iterficere: ideo interfect⁹ fuit cū filio a philippo quem exulauerat.

Iustinia- n⁹ 2⁹ ū. ɔstāti ā. 10.

¶ Bulgaroꝝ regnū erorit̄ qđ valde attriuit imperiū: a scythia egrediētes thratiā inuadūt.

¶ Callinitus marinū ignē inuenit: ⁊ romani saracenoꝝ naues cōbusserūt

¶ Theodoricus rex francoꝝ multas fecit tyrānides: post victus a pippino.

¶ Stella magna apparuit in oriēte: ⁊ magna pestilentia sequit̄: ⁊ mōs qdā in campania eructauit ignem.

¶ Sancta berta martyr ⁊ abbatissa claret in gallia.

¶ Bathildis regina frantie postea monacha.

¶ Senesius lugdunen̄.

¶ Proiectus ⁊ marinus martyres cum seruo suo.

¶ Marelēdis v̄go ⁊ marti ꝓ v̄ginitate miraclꝭ claruit

¶ Rex adiulfridus fit monachus: p⁹ eṗs ludifriden̄.

¶ Amathus exulatur.

¶ Theodorus archieṗs angloꝝ

¶ Leodegarius augustudunen̄.

¶ Chilianus episcopus sanctus.

¶ Uigilius antisiodoren̄.

¶ Andoen⁹ rothomagen̄.

¶ Lufredus heremita.

¶ Wilibrordus cū 12. socijs venit de anglia: postea eṗs traiecten̄.

¶ Pippinus prim⁹ dux francoꝝ: multas victorias habuit ⁊ frisones supauit: fuit fide catholicus: ⁊ ecclīe dei spālis defensor. Uer in vno excessit: ꝙ adulteriū cōmisit ad temp⁹: hic habuit castrū colonie: qđ dictū fuit capitoliū: ⁊ ē nūc ecclesia btē marie: quā venerabilis plecthrudis regina frantie vxor ipsi⁹ fundauit: ⁊ cultui regio exornauit. Idē pippinus: frisones ad fidē duxit.

¶ Floruit etiā ħ tpe sacra v̄go noitburgis filia ipsorum cui⁹ corpus colonie qescit multis miraculis coruscans.

¶ Hispani circa hec tpa magnifice ɔ̄ saracenos bellare icipiūt ⁊ diuit⁹ adiuti frā puā respectiue ɔ̄ totā affricā defesart: glo'o aplo iacobo eos adiuuāte vsq̄ i pn̄s: vide gn̄alē histo. hispāie: r̄pies solēnē catalogū militū xp̄ianoꝝ

¶ Ediltrudis: regina anglie que tribus viris nupta: virgo permāsit: ⁊ alij plures sancti. vide in speculo.

5883 | 5893

Leo 2⁹. ā. 3. mē. 10. di. 17.	Siculus	Bn̄dict⁹ 2⁹ an. 2. men. 10.	Romanu	Joannes 5⁹ an. 1.	Syrus	Zeno an. 2. mē. 11. di. 9.	Romanus	Sergi⁹ p⁹ ā. 13. mē. 8 di. 14.	Syrus

684 | 694

¶ Iste leo vir scūs fuit greca et latia ligua sufficiēt̄ eruditus: eloq̄ntie q̄z singularꝭ. erga paupes n̄ solū mētꝭ pietate sȝ etiā studij labore solicit⁹: hic ɔstituit pacē dare p⁹ agnus dei ⁊ vt ꝓ vsu pallij archieṗs nihil psoluere teneat̄. Ei⁹ festū agit̄. 28. iunij sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Iste benedict⁹: fuit ꝓ oīa v̄tuosus ⁊ vita eius ɔcordat cū noie. Eius tēpe fuit maxima pestilentia. ħ ab iperatore pijssimo factus est papa: sepe. n. iste honor factus ē impatoribus ab ecclesia: ꝓpter causas varias pro tempore occurrentes.

¶ Iste ioannes fuit vir strenu⁹: moderatissimus ⁊ scia redimitus de antiochia.

¶ Iste zeno fuit vir valde scūs: q nec vnq̄ se cāis actibusq̄ sclaribus imiscuerat. erat eni aspectu angelic⁹: cāicie venerād⁹: moribus get⁹: religiose vite: sermōe veridic⁹: aio simplex. Hic elect⁹ fuit ɔcordit̄: etiā laicis ɔsentiētibus. magna. n. dissensio erat: qa cler⁹ intēdebat i petrū archipsb̄rm: ⁊ exercit⁹ i theodoꝝ presbyterꝝ: sȝ spūs scūs oīa tandeȝ vota ɔcōdauit i istū dignissimū.

¶ Iste sergi⁹ magne scitatꝭ ⁊ cōmēdabilis vite fuit: ⁊ i electiōe ei⁹ mag̃ dissensio fuit. nā vna ps cleri elegit theodoꝝ archipsb̄rm. alia pascalē: sȝ volēte dn̄o tādē i hūc venerabilē viꝝ ɔuenerūt: ħ corp⁹ scī leonis p̄mi trāstulit. Wirsenburch reuelāte sibi deo. Ipse etiā inuenit magnā ptē scē crucꝭ i loco obscuro: ⁊ regē anglie q ⁊ saxonū: baptiȝauit. Agn⁹ dei ter cantari iussit ad missā. Et idē reduxit ad vnitatē synodū aglegien̄. q noluit recipere sextā synodū ɔstātinopolitanā: ⁊ fuit grande scisma in ecclīa dei: qa duo vlīa ɔcilia ɔ̄ se dissentiebāt. sepl't⁹ apud scīm petꝝ.

¶ Scũs lamptus filius Apri comitis post mlta opera scitatis martyrio ɔsumatus est a dodone duce aranie: qꝛ dixit ꝙ soror eius alpadia nõ esset legittima vxor pippini: qꝛ eaꝫ duxit ɔtra fas: viuẽte adhuc plechtrude. Hic est çelus helie ꝛ ioannis.

¶ Westphalia incipit conuerti ad fidem circa hec tpa: vbi pmum pdicti duo evaldi. s. albus ꝛ niger pdicauerunt: qui post martyriça ti fuerunt in comitatu de hoia: prope bremenseꝫ ciuitatem. Corpora eoꝝ translata fuerũt colonie.

¶ Imperatores.

Idem qui supra iterato

Leo 2ꝰ inuasor ipij an. 3. — Tyberiꝰ 3ꝰ inuasor ipij an. 7. — Iustiniãꝰ filiꝰ ɔstantini an. 6.

¶ Beda venerabil' psbr ꝛ pater gnissime auctoritatis claret i anglia. Multa scripta ꝛ historiã valde famosaꝫ reliqt. Fidelis laborator in ecclesia vsqꝫ in senectaꝫ. ꝛc.

¶ Sancta oda ducissa agtanie claret.

¶ Eualdi duo sci psbyteri pdicatõnis grã de anglia venerũt in Westphaliã: ꝛ in villa qdã laer dicta suis pcibꝰ fõtẽ de rupe traxerũt. et cãpũ sãctũ sic dictũ vsqꝫ bodie ɔsecrarũt i vsꝰ pauperꝝ vbi sepe mira ɔtigerũt ɔ testamẽtuꝫ scõꝝ volẽtibus facere: ꝛ horribiliter plagati sũt. Et vocãtur ibi vulgariter dñi nostri de sãcto campo vel prato.

¶ Romani multos saracenos interfecerũt hoc tpe.

¶ Rex anglie: q ꝛ saxonũ: qa saxões angliã obtinuerunt: ꝛ iõ nomen insule mutatũ fuit: hic venit romã: ꝛ a sergio baptiçatꝰ statim moritur euolando ad xpm.

¶ Frisia cõuertit ad fidẽ xpi: vbi pmũ pdicauit sanctus Wilibrordus episcopus traiectens.

¶ Michaelis sci archangeli tẽplũ in mari ɔstruit: sic in gargano

¶ Sanctus hubertus: trãstulit sedẽ epalem cũ corpore sci lamberti ad leodium.

¶ Scisma septimũ eccl'ie fuit iter sysinniũ ꝛ discotiũ: qd fuit cõtinuatũ p successores eoꝝ. Et fuit grãdis pturbatio in ecclesia: quia tam in imperio ꝙ in papatu fuit altercatio scãdalosa.

¶ Anno mundi. 5903

Pape — Leo an. 2. men. 2. — Romanꝰ — ioãnes 6ꝰ mar. ã. 3. m. 2. d. 23. — Grecus. — ioãnes 7ꝰ an. 3. m. 7. di. 18. — Grecus. — Sisinniꝰ di. 20. — Syrus — Cõstãtinꝰ pmꝰ an. 7. — Syrus.

¶ Anno xpi 704

¶ Iste leo: factꝰ fuit papa p pro ciniũ romanoꝝ ꝛ nõ ponit in cathalogo pontificũ: forte ꝓpt malũ introitũ: ꝛ sequẽs dicitur leo tertius: nihil tñ male egisse scribit: nec papa fuisse.

¶ Iste ioãnes sextꝰ vir scũs fuit: ꝛ mrio coronatꝰ est: sꝫ aq: aut ꝓpt quã cãm nõ iuenit in historiis: ignorat. Putat tñ a ducibꝰ lũbardoꝝ. s. bñuẽtano aut spoletano p defensiõe iuriũ eccl'ie: vsqꝫ eni istoꝝ vexabat eccl'iaꝫ ꝛ t̃ras eiꝰ: qa vicini fuerũt ꝛ mltos ceperũt: sepultꝰ apud scm̃ sebastianũ ad cathacumbas.

¶ Iste ioannes septimꝰ eloquentissimus fuit: facũdia ꝛ eruditus scia. Oratoriuꝫ btẽ marie cõstruxit: in q sepultꝰ ẽ

¶ Iste sysinniꝰ papa supuixit ꝛ habuit scisma ɔ discotium ꝛ cõtinuat nihilominꝰ pꝰ int bonifaciũ ꝛ discotiũ. Tandẽ mortuo discotio q p vim tenebat papatũ: bonifaciꝰ restituit. Nec fit de his mẽoria qa forte ꝓpt scisma in dubiũ venit: an eẽnt veri successores bti petri. Et fuit tribulatio in eccl'ia vndiqꝫ: intꝰ pugne: foris timores: ꝛ ecõtra

¶ Iste cõstãtinꝰ fuit vir mitissimꝰ ꝛ ita benignꝰ ꝙ ab oĩbꝰ ãabat. Ipse iuit vlt mare ɔstãtiopoli ad iustianũ ipatorẽ: ꝛ cũ magno hõre receptꝰ fuit: ꝛ philippũ tãꝙ hẽticũ excõicauit: qꝛ imagies scõꝝ ɔleuerat: sepultꝰ apd scm petꝝ: huiꝰ ẽt tpe chũipertꝰ lõgobardoꝝ rex: in cãpo q coronare dr: vbi bellũ ɔ alabis gessit: ɔstruxit mõasteriũ in honorem bti gregorii mar.

¶ Westphalia ɔuertit ad fidẽ: ex predicatiõe duoꝝ presbyteroꝝ: q venerũt de anglia in Westphaliam.

Westphalia olim dicta antiqua Saxonia.

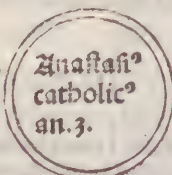
¶ Iste philipp⁹ fuit heretic⁹ ꝛ ꝑfuit modicis dieb⁹: ꝛ qꝛ iterfecit dñz suũ ipse etiã male perijt: sicut fecit: sic factum est ei.

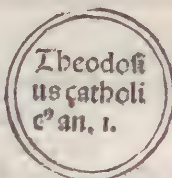
¶ Iste anastasi⁹ fuit vir bene fidel' ꝛ catholic⁹ ꝛ qa philippũ excecauit iõ theodosius ꝯ ipsũ pugnãs deuicit ꝛ ordinat⁹ ẽ pſbr̄ gete viuẽdo.

¶ Iste theodosi⁹ tot⁹ catholic⁹ ꝛ humilis fuit ꝛ ꝑcise sicut fecit factũ ẽ ei. qa Leo eum deposuit: ꝛ in presbyterꝫ est ordinatus.

-an. 1. mẽ. 6.

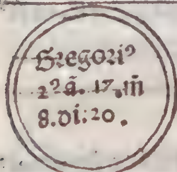
¶ Heresis imaginũ serpit: que sic dicit̃: qa imagines sanctoꝝ que sũt libri laicoꝝ: auferre voluerunt quasi idolatrie cultum: videtur ꝙ moti fuerũt ex instinctu saracenoꝝ: ꝛ sic patet quõ ecclesia exercet̃ continue.

¶ Karolus marcellus filius pippini: immensas victorias habuit contra infideles diuinitus adiutus fuit victor gloriosus ꝑ omnia: sed quia bona ecclesiastica sibi vsurpauit ꝑpter necessitatem belloꝝ: ideo in penis infernalibus aia eius visa est cruciari ab eucherio viro sancto. O quid?

¶ Duo reges anglie veniũt romam ꝛ fiũt monachi: immortali dño deinceps militantes.

¶ Aripertus longobardoꝝ rex: vir pius: misericors: ꝛ iustus: hic secrete ꝑ regnũ suũ solitus fuit ire: ꝛ de singulis ingrere: qualem iusticiã sui vasalli populo faciebant. Bonũ exemplum.

5913

Romanus ex patre marcello.

714

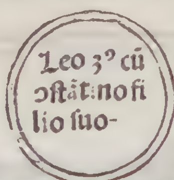
¶ Iste gregorius fuit vir castus diuis scripturis eruditus: loquela facũdus: cõstans aio: rexꝫ ecclesiasticaꝝ defensor sollicit⁹: ꝛ hostiũ ecclie impugnator fortissim⁹. Et nota ꝙ circa hec tpa: iceperũt dñi pape plus solito etiã i tẽporalib⁹ se opponere ipatorib⁹ ꝑpter pfidiã eoꝝ: ꝛ etiã trãsferre iperiũ de gẽte in gentẽ: put temp⁹ postulabat: hic leonẽ anathẽatiçauit: eo ꝙ imagines scõꝝ exureret. Idẽ nãqꝫ leo iussit isti gregorio ut etiã cõbureret: sꝫ nõ curauit: imo cõtra eũ audacter iussit oppositũ: ꝛ sic patet ꝙ destructionis imperij principalis causa fuit heresis: nã ob hꝯ fideles populi: vnanimiter cũ ꝑlatꝭ suis adheserũt dño pape: ꝛ coegerũt impatores cessare a tyrãnide heretica

¶ In orientalibus regionib⁹ circa hec tpa valde defecit vera fides ꝑpter impiã pfidi machometi legẽ: ꝛ ꝑ consequẽs ois vtus: sapia: ꝛ honestas: de q̃ lege execrabili tot turpia ꝛ carnalia prodierũt ficticia: ut nulli vnq̃ȝ sapientes in reb⁹ diuis ꝛ hũanis exercitati a principio ei crediderũt: sed hoies bestiales in desertis morãtes: ois doctrine prorsus ignari: ꝑ quoꝝ multitudinẽ aliquos armoꝝ violẽtia in suã legẽ pestifer ipse coegit: ut dicit doctor sãctus thomas in sũma cõtra gẽtiles libro ꝑmo. c. vj. nulla etiã diuina oracula ꝑcedentiũ ꝓphetaꝝ ei testimonium ꝑhibẽt: neqꝫ documẽta veritatis attulit: nisi que de facili naturali ingenio cognosci possint. Nec signa supnat̃aliter facta adhibuit: qnpotius vera que docuit fabulis ꝛ falsissimis doctrinis immiscuit: carnales voluptates permittẽdo: ꝛ eisdẽ cõformia ꝑcepta tradendo: ꝛ qa voluptati carnali habenas relaxauit: iccirco mobile vulg⁹ facile post se traxit deo ipsis irato: q talẽ legislatorẽ occulto suo: sed semꝑ iusto iudicio super eos cõstituit. Vexꝫ astuto consilio: libros veteris ꝛ noui testamenti: suis sequacibus non reliquit legendos: nec etiam dispu- *

¶ Iste leo cū eēt potens: theodosiū deposuit τ p ipso regnauit. Et fuit seduct⁹ p quēdā apostatā vt oēs imagines scōrū auferret τ exureret: quare etiā tā bellis q̄ȝ pestilētijs: ac alijs disfortunijs punit⁹ fuit. Et qȝ correpť⁹ a gregorio tertio: ptinax mansit: ideo totū regnū occidētis ab eo abstulit: mādās ne sibi obediret aliqs: vectigalia interdicendo. Et qȝ heretice vixit: sci viri ei ꝯtradixerūt. Et martyrizati τ exulati sūt ab eo plures. Tandē in pfidia miserabilit̄ defunct⁹ est.

¶ Pelagi⁹ rex hispanie grādi miraclo regnū illud cepit recuperare.

Imperatores

-an. 25.

Iste fuit hereticus.

¶ Saraceni pficiunt in peius: τ totā hispaniā sibi subijciūt: τ nisi karol⁹ marcell⁹ occurrisset: galliā simılit̄ inuasissēt. Et notaq; pluries eos deuicit: τ semel. 300. milia τ vltra de ipsis occidit: de suis. 1500. tātūmodo prostratis.

¶ Cōstātinopolis a saracenis obsessa fuit: sȝ p btām virginē liberat̄: τ cuidaȝ eremite visio mirabilis ostensa ē de ioseph g dñȝ sepeliuit: τ p⁹ paucos ānos 300. milia boūȝ in pestilētia obierūt ibidem τ cetera.

¶ Cyrus cōstātinopolitan⁹ eps: exulat̄ pro fide.

¶ Cesari⁹ arelateñ. docet monachos.

¶ Albinus eps andegaueñ.

¶ Eucherius eps aurelianeñ.

¶ Magnus archieps maguntie.

¶ Translatio sci augustini de sardinia in papiā solēnissime facta ē p lūpardū regē lōgobardoꝶ deuotū.

¶ Egidi⁹ abbas sanctissim⁹: clar⁹ habet̄. Ex grecia venit in galliam.

¶ Germania ad fidē xpi cōuersa ē hoc tpe: vbi pmo predicauit bonifaci⁹ missus a gregorio secūdo.

¶ Monasteriū sci benedicti: reformat̄ in mōte casino a quodā ciue brixiano. Et similit̄ quedā monasteria ditissima fūdant̄ in almania. s. vuldeñ. τc̄.

¶ Egberch scūs: de hibernia venit in galliam.

¶ Bonifaci⁹ epūs: qui germanoꝶ gentē ad fidē cōuertit: post martyrizatur a frisonibus.

¶ Wolfrannus episcopus zenoñ.

¶ Buericus eps zenoneñ.

¶ Germā⁹ exulat̄

¶ Herminus eps lobieñ.

¶ Petrus eps damascenus.

¶ Petr⁹ τ manie⁹ martyres.

¶ Lebuin⁹ psbr̄ scūs āglic⁹ pdicat i velua: τ p⁹ i saxonia antiq. i. Westphalia. Ei⁹ corp⁹ i dauētria colit̄ gloriose.

¶ Agilolphus eps colonieñ. martyr.

¶ Rachbodus dux frisonū maluit esse cū plurib⁹ i inferno: q̄ȝ cū paucis in celo. Nō eni nouit pressuras ei⁹. mal⁹ iocus. Sed filius: morte eius subita territus: cōuersus fuit.

Anno mundi. 5923 — 5933

Syrus ex patre Joanne.

¶ Pape

Gregori⁹ 3⁹ an. 10. men. 8.

¶ Conciliū generale fit in vrbe: āno pmo hui⁹ gregorij: ꝯ hereticos: in quo imaginū sanctarum veneratio approbat̄: τ contradictores excōmunicantur.

Anno xpi 724 — 734

¶ Iste gregorius digne successit pdicto τ noīe τ ope eiusdē zeli τ ꝯstantie: τ animose ꝯ impatorē pcessit τ obtinuit intentū. Conciliū celebrauit in vrbe ꝯ heresim istā τ karoluȝ vocauit in subsidiū ecclesie ꝯ lōgobardos. In canone addidit: quoꝶ hodie solēnitas. Viēne archiepm instituit

* tationē pmisit iniquā faciendā ne hac occasione sua falsitas detegeret̄: qnpoti⁹ se dixit in armoꝶ potētia missū nō in signis aut miraculis aut doctrina supnat̄ali: qđ vtiqȝ vrsorū: leonū: ferarū: latronū: ac tyrānorū rabiei magis est ppriū q̄ȝ spūali legislatori. Sic heu t̄ra olim fructifera: atqȝ illustriū virorū fecūda: nūc tribulos pfert τ spinas eternis incēdijs exurēdas. Quāuis eni ī vsqȝ hodie: saraceni īfinitis diuitijs abūdēt: τ pompis inestimabilib⁹ atqȝ delicijs vacēt: tñ ita puerilit̄ desipiūt: τ ptinacit̄ adherēt his q̄ sūt ꝯtra ratiōem: vt ois vir doct⁹ ac timorat⁹ eorū consortiū fugiat: τ eos velut caninos ac bestiales cū sūmo tedio abominent atqȝ deuitent.

Ciuitas Auinionis capta a karolo rege francorū: deuictis τ pstratis saracenis.

¶ Iste constantin⁹ tot⁹ guersus τ heretic⁹ pessimus fuit: ita ut etiā demonijs imolaret: ecclesiaȝ ꝑsequebat̄: τ nihil dignū memorie egit: τ sic ꝑmittēte deo: eccl'ia longo tpe afflicta ē more solito: qꝛ in hoc mūdo pressurā habebit: τ agros cū ꝑsecutiōib⁹.

Cōstātin⁹ 5⁹ heretic⁹ an. 35.

¶ Mirabilia cōtigerūt circa hec tpa. nā terremot⁹ mirabilis fuit. τ ciuitates quedā montane diuisis montib⁹ vna cū illis trāsmigrarūt ad loca cāpestria vltra sex miliaria: τ nō sūt fracte. In mesopotania terra dirupta est ad duo mil aria: τ aial mulinū loqt̄ humana voce. Cinis de celo cecidit. In mari pōtico glacies fuit in spissitudine. 30. cubitos habēs ꝑ centū miliaria: τ nix 20. cubitoꝝ sicut mons cecidit sup illud: tā grande frigus fuit. Stelle ceciderūt de celo. i. a sub. τ territi sūt hoies existimātes finē mūdi adesse. Uide in speculo. Quā mirabilē imutationē hec signa preostentarūt: sequētia declarant.

¶ Pippin⁹ fili⁹ karoli marcelli fit rex frācie ꝑ papā çachariā. τ fuit vir valde catholicus: τ ꝑ oia victoriosus: τ eccl'ie romane tp̄alis defensor: τ i nullo degener a patna strenuitate.

¶ karolomān⁹ frater dicti pippini: diuino tact⁹ timore dimisso regno: fit monachus.

¶ Rachis rex longobardoꝝ ꝑ çachariam admonit⁹: ut a persecutōe romanoꝝ cessaret: acquieuit. insuꝑ τ monach⁹ efficit̄.

¶ Hildericus rex: monach⁹ efficit̄. Forte moti fuerūt ꝑpter horrēdā illā dānationē karoli marcelli: qꝛ ꝑiculasū est esse in ptāte τ pauci euadunt securi. Quāta fecit ꝑ fide idē karolus: τ tñ ꝑpter vnā illā cām eternaliter dānatus est τc̄.

¶ Remigius rothomageñ. archieps claret scitate.

¶ Cenobiū in caturcensi territorio dedicat̄: a dño p̄nte stephano papa τ pippino rege.

¶ Corp⁹ sci siluestri transfert̄ monaculū: fundatū ab anselmo.

¶ Lullus vir sanctissim⁹ τ successor beati bonifacii i archiep̄atu maguntineñ. miraculis claret.

¶ Translatio triū martyrū: solenniter est facta a roma in galliā. Nā gorgonius in gorçia: nabor in hillarioco: τ naçari⁹ i losrū hā ponit̄.

¶ Sanct⁹ scurin⁹ p̄mus abbas vuldeñ. monasterij clar⁹ habet̄.

¶ Caput sancti ioannis baptiste in aquitaniā venit: τ plures amici pippini in bello interfecti rediuiui subito resederunt.

¶ Trāslatio scissime marie magdalene: a ciuitate aqueñ. ad mōasteriū vsiliacū: fctā ē a gherardo duce burgūdie

5943 — 5953

Zachari-as an. 10. m̄. 2. d. 15. — Grecus ex patre polychronio

Stephā⁹ 2⁹ an. 5. di. 28. — Romanus ex patre constantio

Paulus p̄⁹ an. 10. men. 1. — Romanus ex patre constantino.

744 — 754

¶ Iste çacharias vir fuit benign⁹ τ oi virtute ornat⁹: oibus amabil' ꝑpter mititatē suā. Ipse regē francoꝝ. s. hildericū deposuit: τ in locū ei⁹ pippinū instituit: qꝛ vtilior fuit Et hic patȝ ptās eccl'ie quāta fuerit hoc tpe: q regnū illud famosissimū trāstulit de veris heredibus ad gen⁹ pippini ꝑpter legitimā cāȝ vt habet̄. 15. q. v. Alius.

¶ Iste stephan⁹ ꝑ oia vtilis fuit eccl'ie tā in vbo q̄ i doctrina: sp̄ualia τ tp̄alia strēnue gubernādo: pauperꝝ amator τ defensor erat. Hic pippinū vnxit i regē francoꝝ: τ ꝯ lōgobardos misit: ut eos cōpellerȝ ad restituēdū eccl'ijs: qd̄ multo tpe min⁹ iuste detinuerāt: qd̄ τ fcm̄ ē Ipse ēt trāstulit ipiuȝ de grecis ad frācos: ut patȝ extra de electi. venerabilē: quā leo ēti⁹ p⁹ executioni demandauit.

¶ Iste paulus vir scūs fuit τ mitissim⁹. Fec̄ ꝯstitutionē de diuino officio seruādo i q̄dragesima. Ip̄e nulli malū ꝑ malo reddebat: sȝ cū paucis familiarib⁹ suis de nocte per cellas infirmoꝝ τ pauperū incarceratorū circuit: ac eis necessaria ministrādo viduis τ pupillis τ alijs egenis papale debitū exhibuit: opem ferendo tanq̄ꝫ verus imitator sancti pauli.

¶ Tantā aūt gratiā deus huic pape contulit: ut etiā ꝑ salute ppl'i: aiam pōere nō dubitaret. Qui p⁹ missā legationē ad leuprandū longobardoꝝ regē: ꝑsecutorē: tandē ipsemet veniēs ad ipsū regē: ei salutaria vba predicauit. Rex aūt ipse: hui⁹ sci viri admonitiōib⁹ inclinat⁹: plures ciuitates aliaq̄ȝ iura q̄ ꝑ. 30. annos eccl'ie romane ablata fuerāt: reddidit: τ facta ē pax eccl'ie ꝑ ānos. 30.

¶ Ciuitas Narbone: a karolo rege circa hec tpa obsessa. Et postea ip̄e karolus mortuus est. diuiso p̄mo regno filijs karolomanno. s. τ pippino: qd̄ fecit consilio optimatū suoꝝ. Et sepultus ē parisi⁹ in eccl'ia sci dionysij martyris.

Narbona.

¶ Martyres infiniti facti sũt: a cõstãtino isto pessimo heretico. Putat͂ ꝙ vix fuerit aliqs impatoꝝ etiã paganoꝝ q tot trucidauerit: ⁊ afflicta ẽ eccl'ia valde: ⁊ satis ꝑciose emit veneratione imaginũ scãꝝ: ꝑpt sanguinẽ effusũ largiter. Uerũ impatoꝛ impijssim⁹ nõ mansit impunit⁹. Nam cõpleto mysterio iniquitatis ꝑfinite: horribiliter clamans .igni sũ inextinguibili tradit⁹: spiritũ exhalauit.

¶ Tempoꝛa sanguinolenta ⁊ multũ turbulẽta fuerũt vndiqz: qa saraceni ⁊ pagani ⁊ etiã xp̄iani: int͂ se plurima bella gesserũt: quoꝝ karolus magn⁹ diuina v͂tute adiut⁹ ꝑncipalis auctoꝛ fuit: ⁊ triũphatoꝛ gloriosus: licz nõ sine magna strage suoꝝ p longa tpa. vide in gestis eius.

¶ Impatores ¶ karolus adhuc iuuenis: sed egregie indolis: incipit regnare sup francos: ⁊ fuit filius pippini: mater eius berta vocabatur.

¶ Imperiũ bipartitũ fit circa tpa ista: qꝛ stephan⁹ papa transtulit italiã ⁊c. in karolũ adhuc iuuenẽ: quẽ leo tertius postea infeudauit. Constantin⁹ aũt greciã cũ alijs regionib⁹ trãsmarinis laboriose retinuit.

¶ Turci qui de montib⁹ caspijs exisse dicunt͂: armeniã maioꝛẽ infestãt ⁊ vastant: ⁊ cum pestilentia eos attereret suasi sũt a xp̄ianis: ut in modũ crucis se tonderent: ⁊ sic cessauit. ⁊ extunc illũ ritũ seruarũt.

¶ Hengulphus martyr claret miraculis. In gallia fontẽ emit: quẽ in burgundia oriri fecit. Fuit itaqz separat⁹ ab vxoꝛe sua adultera: cui⁹ anus cantauit: eo ꝙ derideret miracula eius.

¶ Alcuinus vir doctissim⁹ ⁊ sãcte vite claruit: magister karoli: multa scripsit ⁊ refoꝛmauit.

¶ Horribile factũ contigit turonis: qa cũ monachi eccl'ie sancti martini delicijs ⁊ pompis vacarẽt oẽs vno excepto: ab angelis suffocati sũt: ⁊ Alcuinus illud refoꝛmauit plene.

¶ Ludgerus vir scũs: velut alter moyses ab vtero matris sue dño cõsecratus: inumeras gentes ad fidẽ cõuertit: frisonũ: saxonũ aplus: ⁊ prim⁹ ep̄s monasterieñ. fuit: plurib⁹ miraculis claruit: ⁊ cenobiã fũdauit. Obijt tandẽ in billerbeke: sed translatũ fuit coꝛp⁹ eius in Werdenam ⁊ ibi sepultũ: anno. 809.

¶ Sergius ep̄s a deo plagat⁹ est: eo ꝙ indignũ papatui cõsecrauit: quia man⁹ eius aruerunt.

¶ Sanguis de imagine xp̄i emanauit: ⁊ oẽs sanauit: ⁊ iudei qui ipsam pupugerunt conuersi sunt. Pulchre pius dñs ostendit miraculũ grande: tp̄e isto pro cõfutatione heresis: ⁊ confirmatione fidei.

¶ Petronelle sancte coꝛp⁹ transfert͂: cum titulo quẽ petrus scripserat: auree petronelle dulcissime filie.

¶ Anno mundi.	5963	5973	
¶ Pape	Cõstãtin⁹ 2⁹. ã. 2. m̃. 1 romanus	Stephan⁹ 3⁹ ã. 4. mẽ. 5. di. 28.	Siculus ex patre oliba.
¶ Anno xp̄i	764	774	

¶ Iste constantin⁹ fuit laicus: ⁊ subito factus est presbyter tyrannice papatuz inuasit: ⁊ magno scandalo p̄fuit ꝙuis papa: sed celo fideliũ eijcit͂: ⁊ oculis priuat͂. Et iste videt͂ fuisse quasi infamis papa int͂ tot vsqz huc: ita sp̄us scũs illã sedẽ scãm ap̄licam: in omni honoꝛe ⁊ sanctitate custodiuit.

Armenia maioꝛ a turcis vastata.

¶ Iste stephanus omnia errata cõstantini emendauit: degradatis his quos ille oꝛdinauit in synodo generali: sepultus in vaticano. Hic etiam conuocauit synodũ: adiut⁹ suffragio karoli regis francie: ⁊ habuit ab eo duodecim episcopos doctos ac probatissimos in diuinis scripturis ⁊ sanctoꝝ canonũ cerimonijs. Et in ipa synodo: irritauit oĩa facta ⁊ celebꝛata per dictũ constan. papam suum p̄decessoꝛem: p̄ter scm̃ baptisma: ⁊ sanctum chꝛisma. Et iniũxit p̄enitẽtiã oĩb⁹ reis eiusdẽ facti: videlicet de vsurpatione papat⁹ per tyrannidem. ⁊ reconciliauit omnes.

¶ Iste leo etiā puersus fuit: minus tñ q̄ pater eiꝰ. hic cupiditate victus: coronā quādā cuiusdā ecclie abstulit ꝛ capiti suo iposuit: statiqȝ febre corripit ꝛ spiritū exhalauit. Habuit vxorē pessimā noie hirenā: que regnauit stati pꝰ eū cū filio.

Leo q̄rtꝰ an. 5.

¶ Saxonia ↄuertit ad xp̄m: populꝰ olim durissimꝰ ꝛ gallorꝝ inimicus ꝑpetuꝰ: sed a karolo fugati: colla submiserūt. Et ē mirabilis dispēsatio iudiciorꝝ dei: ꝛ inscrutabilis: quō ꝑfecit ꝛ defecit fides: ꝑ diuersitate locorꝝ ꝛ temporū. Iā egyptus ꝛ affrica ꝛc̄. a saracenis vastate fuerūt: ꝛ ecce quasi fides volasset ad populū paganū ꝓuenit. ꝛ huiꝰ simile sepe reperit.

¶ Frācia in flore ꝛ tota gallia simul vbiqȝ triūphatrix: etiā vltra montes ꝛ mare: sicut olim roma ꝛc̄.

¶ Et gothorꝝ regnū ꝛ longobardorꝝ cessare facit: qd̄ incepit anno dn̄ice. 50. vel circa.

¶ Iste constātinꝰ bonꝰ ꝛ pius fuit ꝛ matrē suā amouit a regno: ut suis negocijs femininis intenderet: sȝ illa simulato rācore postea ipsū exoculauit: ꝛ etiā filios ipsiꝰ: ꝛ iterꝝ regnauit tribꝰ ānis. Demū cū greci ꝑciperēt: q̄ karolo magno nubere voluisset: ipsaȝ ceperūt ꝛ in quodā monasterio reduxerunt: nicheforum assumentes.

Cōstātinꝰ 6ꝰ cū hirena an. 10.

¶ Lamina aurea īuenta est in cōstātinopoli: sup corpꝰ cuiusdā defūcti i quodā sepulchro: in qua sic erat scriptū. Xp̄s nascet de v̄gine maria: ꝛ ego credo i eū. O sol iterꝝ videbis me: sub ↄstātio ꝛ hirene Sol obscuratꝰ nō apparuit. 17. diebꝰ. Signū crucis apparuit: in vestibus hominum. Et sanguis de celo in terra fluxit.

¶ Synodus septima celebrat constantinopoli ꝫ heresim imaginū: in qua iterum greci reconciliati sunt post plagas solitas: confitentes spiritum sanctum ex patre ꝛ filio procedere.

¶ Studiū vniuersale qd̄ oli fuit translatū de athenis ad romā: circa hec t̄pa ꝑ karolū trāsfert parisiꝰ

¶ Heresis feliciana a felice auctore cōdemnatur. Dicit xp̄m esse filium dei adoptiuū.

5983

Adrianus p̄mꝰ ā. 23

784

¶ Iste adrianus fuit vir preclarissimꝰ ꝛ nobilissimꝰ genere ꝛ potētissimꝰ: ꝛ multa magnifice patrauit: ꝛ ut videt ante eū nō fuit similis sibi in gl̄ia t̄pali ac diuitijs: diruta reedificauit: turres ꝛ muros extruxit: regnū lōgobardorū cessare fecit ꝑ karolū. Synodos duas solēnit celebrauit: eccl̄ias ꝛ monasteria multa instituit: ꝛ ius karolo sup ordinatione sedis ap̄lice: ꝛ institutōe epōrꝝ: abbatū ꝛc̄. in generali concilio dedit: ꝑpter violentias tyrannorꝝ coercendas: ut pȝ. 63. di. ꝑ totū. Tandē hic beatus pontifex post laudabilē vitā: sepelit apud sanctū petrū.

Saxonia

Egyptus ꝛ aphrica: vastate a saracenis.

¶ Hierusalē circa hec tpa recuperatᷓ p karolū cuz tota terra scā: z saracenoꝝ secta vbiqz vastatᷓ atrocitᷓ: qa tps mirationū vēit

¶ Iste karol⁹ dict⁹ magn⁹: cū iā regnasset i frācia. 34. ānis: assumpt⁹ est in impatorē romanoꝝ: z impauit annis. 14. Quāte prerogatiue h fuerit in oib⁹ q̄ pncipē laudabilē faciunt qs digne narrare sufficiet: h vnū p nūc sufficiet: q a pncipio vsqz ad finē in tanta rerū tēpesta te sic laudabiliᷓ se hūit: ut nō sit inuēt⁹ q eū in aliq̄ rephēdere potuissz. Reuera quid possit fra gilis hō i illo causari quē dīna virt⁹ ɔtinue direxit z ptexit: Sic ergo recte laudam⁹ eū si in do mino opa ei⁹ magnifica glificem⁹. Tādē morte scā potit⁹ sepelitᷓ aqsgrani: āno vite sue. Ei⁹ legēdā scripsit emard⁹

Imperatores.

Nichefo rus an. 9.

¶ Iste nichefor⁹ auar⁹ fuit plesqz lesit: fuit qz ad impiuz p grecos sublimat⁹: sz nō profuit qz ei⁹ tpe impiū ori entale q̄si ad nihil redactū est z romani ad karolū magnū se vnanimiter contulerunt.

Michael an. 2.

¶ Iste michael vir catholic⁹ amabilis oibus: z vniuersos sane doctrie aduersantes nitebatᷓ extinguere ac oēs q̄s lese rat auaricia niche fori ɔsolat⁹ ē ipsos ditando.

Karolus magn⁹ p⁹ scūs ā. 14.

¶ Translatio iperii fa cta est p scm̄ leonem pa pā tciū de grecis ad frā cos cū vnanimi cōsēsu romanoꝝ iustis z necessariis causis p⁹ longā patiētiā eccl'ie dei: q̄ diu gre coꝝ emēdationē expectauit: sz qa ni mis defecerᷓ a pmoꝝ pietati dimissi sᷓ

¶ Ogerus dux de danamarchia pnceps xpianissi m⁹ floruit. Hic tpe karoli magni xpianitati obtinu it fere oēs ptes trāsmarinas a hierusalē vsqz ad arbores solis deo sibi propitio: z aptis z magnis miraculis exercitū cōfortā te: z in supiori india ordinauit iperiū: cui pfecit ioannē filiū re gis frisonū dictū pster iohā propᷓ deuotā z scāz vitā quā durit z subiecit ei. 14. barones cognatiōis sue: q alia dñia circūq̄qz tenebāt: ut sic ibidē xpiana religio permaneret.

¶ Aquisgrani instituitᷓ pegrinatio septēnalis solēnissima: pro pter religas preciosas quas karolus illuc apportauit.

¶ Amelius comes aluernensis gener karoli martyr.

¶ Amicus z bericanus martyres occisi sunt in campania.

¶ Sherbard⁹ dux bauarie in panno nia cōgressus martyriçatur.

¶ Isuardus monach⁹ iussu karoli collegit oēs legēdas z act⁹ scōꝝ de toto orbe i vnū volumē p⁹ hieronymū bedā z florū: z oi die cōcurrebāt vltra. 300. festa: z ideo institutū est: ut dicatᷓ: z alioꝝ plurimoꝝ zc̄.

¶ Paul⁹ diacon⁹ iussu karoli collegit lcōes cui libz festiuitati ɔueniētes ex optis dictis scōꝝ pꝛz

¶ Signū rubeū dñice crucis: z multe baste ap paruerūt. ¶ Sequitᷓ strages xpianoꝝ.

¶ Anno mundi. 5993 — 6003

Romanus.

¶ Pape

Leo 3⁹ cō fes. an. 20. m̄. 5. d. 16.

¶ Anno xpi 794 — 804

¶ Tuellin⁹ rex vngaroꝝ: al's pnceps auerroꝝ se z patriā suā karolo dedit: z baptiçat⁹ est.

¶ Aaron rex psaꝝ misit karolo corpus sci cypriani z sperati: z caput sci pantbaleonis.

¶ Spinea corōa dñi floruit i manu karoli z transferᷓ de cōstantinopoli parisi⁹: z in trā slatiōe religaꝝ mortu⁹ ē: resuscitat⁹ aqsgrani

¶ Corpus sci bartholomei transferᷓ beneuentum de liptania.

¶ Iste leo fuit vir valde sanct⁹: tot⁹ mitis: z scia plen⁹. Cū in die sci marci letanias cū clero pageret: a qbusdā puersis capitur: linguaqz puat⁹ z ocul' effossis in carcerē mittitᷓ. Sz pi⁹ dñs seruū su um nō dereliqt qnimo p oia eū sanauit: mēbra ipsa plene restitu endo. Deinde ad karolū prexit in franciā: singula narrās q̄ sibi i [illegible] lata eēnt: a quo etiā honorifice suscept⁹ fuit: z statī rex cum eo ro mā reuertit: z vltionē de inimicis ei⁹ fecit: diademaqz imperij ab eo suscepit: romanis acclamantibus: karolo augusto a deo coro nato vita z victoria de celo subministretᷓ. Tandē post laudabilē vitā idē pontifex sepelitᷓ apud sanctū petrū.

Hierusalem

¶ Iste lodouicus fuit filius karoli: et magne clementie: ppter qd dictus est pius. Habuit duos fratres qs supauit: et ambo malū habuere finē. In aduersis patiēs erat: et in fine sēp vincebat: qa erga deū et eccliam ei⁹ deuot⁹ pmāsit: etiā filij eius psequebāt ipsū: quos benigne ad penitētiā reduxit. tandē bñ singulis dispositis bona morte diē clausit extremū: et qz humana infirmitas delicias diu ferre ñ pōt filij ei⁹ ad miseriā declinarūt. Et est bene infelix conditio: quā totiens sine cessatione expimur: et in his qui ante nos fuerūt id totiēs factū legim⁹: ut. s. cōīt pauc] except]: felicitas generatiōis vni⁹ raro parit felicitatē subsequēt]

¶ In rontiuallo occisi sūt multi reges et comites xpiani vltra. 15.

¶ Milo de angleř. dux exercit⁹ karoli pater rolandi cū multis xpianis occisus est in bello ab argolando.

¶ Sol stetit spacio triū dierum: ut karolus vinceret.

¶ Compostelle eccl'ia et patriarchalis sedes ordinať: et extruiť in honore sci iacobi. Et impleť petitio marie zebedei: qa ioānes a dexteris apud ephesū: et iacob⁹ a sinistris: roma in medio pulchre.

¶ Episcopat⁹ qnqz dotāť p karolū magnifice. s. colonieñ. maguntineñ. treuereñ. saltzburgeñ. etc.

¶ Monasteria solennia tot fundauit quot in alphabeto littere habenť: cuilibz vna preponebatur.

Lodouic⁹ p⁹ an. 25.

¶ Signa multa pcesserunt mortē gliosi et sci impatoris karoli: nam eclypsis solis et lune vltra solitū fuit. apparuit p. 7. dies macula nigri coloris i sole. Porticus pciosus aqsgrani cecidit fūdit⁹. Pons maxim⁹ maguntie i trib⁹ horis cōbustus ē. Cernēs aūt pijssimus impator mortē sibi īminere oēs thesauros suos platis cōmisit ecclesijs distribuēdos: et lodouicū pmogenitū 9stituit ipatorē: aliū theutonic]: tciū hispanis pfec

¶ Salinus eps ambianeñ. et ei⁹ discipul⁹ valentianus martyres.

¶ Rabanus poeta et monachus p⁹ abbas vuldeñ. deinde archieps maguntie: doctor magn⁹ claruit: et plura scripsit et strabus discipulus eius etiā notabilis.

¶ Honoldus rex danoꝝ circa hec tpa baptiçať maguntie cū vxore et filijs: cui impator frisiā dedit.

¶ Translatio plurimoꝝ facta ē hoc tēpe. Sebastianus et gregori⁹ papa suesioneñ.

¶ Scūs marcellinus et petrus de roma in galliā translati sunt. et sanct⁹ vitus in saxoniā transferť: et sanctus valentinus et genesius in angliam.

¶ Scisma. 8. erat inter eugeniū et sisinniū, ppter discordiā eligentium: sed eugenius obtinuit: quia pars maior erat cum eo.

6013 — 6023

Romanus: Stephanus 4⁹ an. 7. men. 3.

Romanus: Pascalis pm⁹ an. 6. di. 16.

Romanus: Eugenius 2⁹ mar. ā. 3. men. 2.

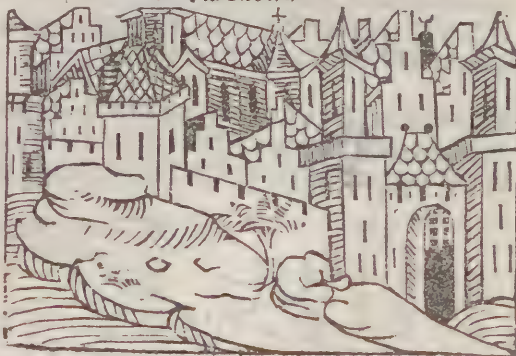
814 — 824

¶ Iste stephan⁹ multos captiuos redemit: et lodouicū impatorē coronauit. Moriť rome: sepult⁹ in eccl'ia sci petri.

¶ Iste pascalis magnā adhibuit diligentiā reliquijs scōꝝ. Et innumera corpa sacra leuauit et honorifice recondidit: sicut in visione scē cecilie mandatū sibi fuit.

¶ Iste eugenius vir preclar⁹ et magne scitatis fuit et simplicitat]: mūdi cōtemptor: et sola que xpi sūt: sapuit. Hic martyrio coronatus est p laicos romanos: sepult⁹ in ecclesia sancti petri.

Rhedona

¶ Rhedona ciuitas: his tpibus a lodouico supradicto ipatore in eam cum mult] copijs ingresso: totā deuastat ferro et ignib⁹ Quā etiā sibi subegit: postqz obsidib⁹ receptis. Rothomagū est reuersus. Ciuitas aūt ista rhedona: est cōtigua terminis britānie. Sequenti aūt anno: in territorio augusti auenensi: aere in tempestate mutato: ingens fragmentū ex glacie simul cum grādine cecidit: cui⁹ longitudo qndecim: latitudo septē: grossitudo duos pedes habuisse dicitur. ¶ His quoqz tpibus i territorio tullense: iuxta comerciacū villā: puella quedā annoꝝ circiť. 12 accepta coione in pascha pmoqz abstinuit a pane: deinde oibus alijs cibis et potib⁹ alijsqz nutrimētis corporis: et sine oi victus desiderio: plenū trienniū cōpleuerit. Quo tpe. Eugeni⁹ papa decessit.

Cometa apparuit valde singularis et terribilis unde imperator attonitus cum egmardo philosopho contulit dicens: quod mutationem regni mortemque principis portenderet. Verum philosophus nolebat eum contristare sed verbum prophete allegans ait. A signis celi nolite timere etc. At imperator devotus: non aliud igitur timere debemus: nisi illum qui noster et huius creator est siderum: sed eius clementiam laudare tenemur: qui nostram inertiam cum peccatores simus talibus admonere dignatur indicijs. Quia ergo talia portenta cum apparent omnes communiter tangunt omnes pro posse ad meliora festinare debemus: ut misericordiam in illo durante consequi valeamus: et pie creditur quod hac humilitate dominum placauit: quia non super eum tunc plaga peruenit: sed super italiam in cursu saracenorum.

Imperatores.

Tempora crudeta iterum surgunt cum est debilitas imperij: quia mortuo lodouico filij eius se mutuo contriuerunt. Quod audientes saraceni et saxones et alij occidentales: erexerunt se contra eos et facta est plaga grauis

Lotharius primus an. 15 filius lodouici: postea monachus

Iste lotharius mortuo patre imperium sumpsit. habuitque duos fratres. scilicet lodouicum et karolum quos nitebatur excludere ab hereditate paterna: sed illi contra eum hoc bellum mouerunt in quo tot ab vtraque parte ceciderunt: quod similis non est factum in gente illa: et lotharius fugit. *

Annona de celo pluit in vasconia frumento similis: habens tamen grana breuiora.

Tempestas maxima oritur in gallia: et terremotus et multe ville et domus celesti igne cremantur: homines et iumenta ictu fulminum exanimantur: et cum grandine lapides immensi ponderis cadunt: et pestilentia magna sequebatur.

Dionysij sancti doctoris libri sunt translati de greco in latinum: quos michael imperator misit lodouico: et 19. egroti sanati sunt.

Puella quedam. 12. annorum post sacram communionem. 6. mensibus in pane et aqua ieiunauit. Deinde per triennium omnino abstinuit ab omni cibo et potu.

Plaga horribilis super romam et totam italiam facta est. Nam quidam perfidi xpiani miserunt clam ad soldanum saracenorum: ut cito veniret. Et roma capitur: et ecclesia apostolorum stabulum equorum efficitur: sed lodouicus cum gallis et lombardis totam illam infinitam multitudinem fugauit non sine multa sanguinis effusione xpianorum. Et siciliam et apuliam etiam hoc tempore saraceni vastarunt: et tuscia in solitudinem redacta est.

Gloria laus et honor sit tibi rex xpe etc. componitur a quodam episcopo captiuo in festo palmarum: propter quod ab imperatore dimissus fuit restitutus etc.

Saraceni de affrica venientes iterum romam inuadunt: et ecclesias apostolorum dehonestarunt spoliantes vndique etc. recedentes autem cum spolijs submersi sunt in mari.

Duodecim duces bohemorum sunt baptizati procuratione lodouici fratris lotharij.

Radulphus episcopus bituriensis claret sanctitate.

Anno mundi. 6033 — 6043

Pape

Valentinus men. 10. romanus

Gregorius 4us an. 16. romanus

Sergius 2us an. 3: men. 2. romanus

Anno xpi 834 — 844

Iste gregorius mortuo valentino: qui breuiter post electionem e medio sublatus fuit: eligitur et multa fecit viditque tristia tempora propter varias plagas grassantes in populo. Hic multorum sanctorum corpora leuans de terra honorifice reposuit in altaria. Eius petitione lodouicus et guigo marchio lombardie: saracenos de italia fugarunt.

Moritur tandem post innumerabilia bona opera eodem tempore quo et imperator: sepultus apud sanctum petrum.

Festiuitas omnium sanctorum est translata ad kal. nouembris per gregorium. 4. et galli et germani inceperunt etiam ipsam celebrare hoc tempore: et habetur sermo rabani de eodem satis pulcher

Iste sergius vocabatur antea os porci: et quia nomen erat inhonestum et tante dignitati inconueniens: ideo mutato nomine sergius vocari elegit. Et ab isto in antea omnes proprium nomen mutauerunt. Sed hoc quibusdam non placet: sed dicunt quod hoc faciunt exemplo xpi qui apostolis nomina imposuit etc. Similiter et de patriarchis et hec videtur melior ratio huius variationis.

Gallia pene tota vastatur a normannis et frisonibus: et alijs circumcirca concrematis ciuitatibus etc. Hic iterum nota mutabilitatem temporum: quia per longa tempora galli triumphatores in orbe fuerunt: hic prosternuntur: nec vnquam postea ad pristinam redeunt potentiam et gloriam. Dominabantur in italia: in germania: in hispania: in saxonia: immo vltra mare etc.

Roma inuaditur: et destruitur a saracenis.

* Quidā aūt magnates eos cōposuerūt regna diuidendo:nec valuerūt resistere aduersarijs suis: propter hanc ruinā militū:ꝛ iō vndiqꝫ fines eoꝝ inuaserūt hostes.sicsic qñ vult nimiū: fit minimū: q huc vsqꝫ alios defēderunt: iam seipos defēdere nequeunt.Quid faciet humilis herba deserti:si stare non valet alta cedrus libani? Oia fac cū cōsilio:aliogn penitebis post:sed tarde. Hic est grāde exemplū:tandē lotarius renūciās seculo:monachꝰ effectus ē:in cuiꝰ obitu fuit magna cōcertatio iter angelos ꝛ demones:sꝫ orātibꝰ monachis demones fugati sūt.

¶ Leonina ciuitas iussu leonis edificat̄:ad defensionem ecclesie sancti petri prope romam.

¶ Sancta helena impatrix trāsfert̄ a roma in franciam

¶ Octaue assumptiōis btē marie instituunt̄ a leone.

¶ Sanctus hermes translatus est in galliam.

¶ Fames magna in germania fuit:ita ut pater filium deuorare vellet.

Lodouicꝰ secūdus an.21.

¶ Iste lodouicus filius lotharij fuit a sergio papa i regē coronatꝰ: ꝛ ad tempꝰ cū pr̄e regnauit:ꝛ pꝰ solus ānis.21 .Hic habuit filiū noīe karolū:quē diabolus inuasit ꝛ vexauit corā prē ga cōtra eū cōspiratōez tractauerat:eiꝰ tpe multa mirabilia contigerūt.

¶ Aimundꝰ rex anglie vir scūs a danis martyriçatus ē. ꝛ angliam deuastauit.

¶ Magniradus eremita martyriçatur.

¶ Maguntia circa hec tpa in magna afflictiōe fuit per triēniū.Demū publice appuit:ꝛ domos icēdebat:ꝛ sacerdotes lapidauit:q aquā bñdictā aspgebāt:ꝛ hoīes fugiūt

¶ Cirillus vir scūs:pene oīm sclauoꝝ doctor ꝛ apostolꝰ corpus sci clemētis pape repperit in crisona mari exiccato:ꝛ romā transtulit:ꝛ in sua ecclesia reconditur.

¶ Corpus bti innocentij hoc tpe:a valentia hispanie ciuitate:p quendā monachū in galliā deportatū est:ꝛ apud monasteriū beati benedicti in gallia:qđ castrū vocat̄: sitū in pago albiensi ꝛ conditū. ¶ Hoc tpe etiā a btō leone pontifice subscripto edificata fuit rome ecclesia:que hodie dicit̄ scā maria noua. ¶ Et etiā ab ipso edificata est ecclesia quattuor coronatoꝝ.

¶ Colonie horribilis tēpestas oritur: ꝛ fulmē ecclesiam sancti petri,scidit:ꝛ tres interfecit homines:ꝛ sex semiuiuos reliquit:habuit formam draconis.

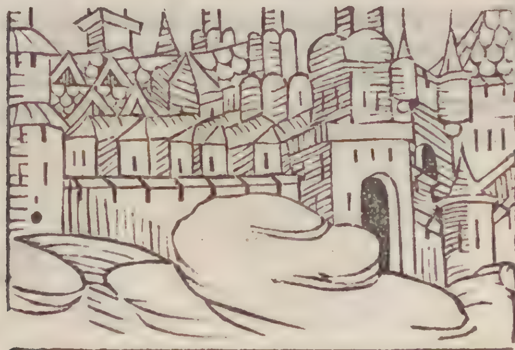
6053 — 6063

Romanus	Romanus.	Romanus.
Leo 4ꝰ.ā. 8.m̄.3.d. 6.	Bñdictus 3ꝰ.an.2. men.6.	Nicolaus pꝰ ā.9.m̄. 2.di.20.

854 — 864

¶ Iste Leo vir scūs fuit:in quo ꝛ serpentina prudētia ꝛ columbina simplicitas habitauerūt:in monasterio educatꝰ.pmo in scia ꝛ scā cōuersatōe tanq̄ verꝰ monachus profecit:hic fcūs papa stati repare studuit ecclias quas saraceni paulo añ destruxerāt. Collectā. Deus q beatū petꝝ:ꝛ Deus cuiꝰ dextera beatū petꝝ ꝛc̄. fecit ꝯ saracenos.Fuit scripturaꝝ feruētissimus p̄dicator ꝛ pscrutator:orōnibꝰ ꝛ vigilijs iugiter intētꝰ sepelit̄ tādez post sanctam mortē in ecclesia sci petri cuiꝰ festum. 17. kalendas augusti agitur.

Leonina ciuitas.

¶ Iste bñdictꝰ nomine ꝛ re ab oībꝰ ē btissimꝰ dictꝰ.hic statuit ut clerici ordinate icederēt et honeste.

¶ Iste nicolaꝰ tāte scitat̄ extitit ut pꝰ magnū gregoriū papā vir vllꝰ in sede rōana appuit illi cōparādꝰ. In eiꝰ ordinatiōe lodouicꝰ pius fuit: tādē post mlta bona:morte scissima potitus:sepelit̄ in ecclia sancti petri apostoli.

¶ Nota ꝙ in vna chronica repperi:ꝙ pꝰ benedictū tertiū fuit quidā dictus ioānes papa:ꝛ fuit femia ꝛ meretrix occulta:ꝛ fuit de anglia natione. Illusit aūt eccliaꝫ existēs i habitu virili:profūdus tñ in scia:ꝛ legit pmū athenis:deinde rome:ꝛ demuꝫ assumptus ad pontificatū. Tādē:stupro cū amasio suo cōmisso quē prius habebat:peperit inter sci clementis ecclesiā ꝛ colliseū:ibidēqꝫ sepelit̄. Vñ extūc:papa semp deuiat ab illo loco:propter verecundiam siue detestationem peccati.

¶ Sãguis pluit de celo i italia trib⁹ dieb⁹: ⁊ locusta galliã de uastat: sicut olim egyptũ ⁊ seqt̃ fames valida ut pene tertia ps hoĩuz ibi cõsũpta sit ⁊ sic addit̃ dolor sup dolorez gallici: quia bellis lacessiti

Impatores. iã fame etiaz peunt. Et i saxonia villa q̃dã: cũ oib⁹ penit⁹ absorbet̃ in momẽto: cũ ecclesia ⁊ altari ⁊ domibus. ⁊c̃.

¶ Iste karol⁹ habuit fratrẽ q dicebat̃ lodouic⁹: et erat rex germanie: q bellũ instituit cõtra ipm: sed karolus intoxicat⁹ obijt ante con gressum: hic mlta monasteria fũdauit.

karol⁹ 2⁹ ã. 3. m̃. 9. caluus.

¶ Iste karol⁹ dict⁹ ẽ grossus siue iunior ⁊ galliam germaniã pacifice possidẽs a ioãne papa i impatorẽ coronatur. Tãdẽ p⁹ gl'iosaz victoriam: normandos ad fidẽ pduxit: q̃ a iã fracis resistere vlra ñ valuerũt. Et quattuor ãnis sup frãcos regñuit: ⁊ factus inutilis abijcitur.

karolus 3⁹ an. 12.

¶ Ungari gens iclita orit̃. Erit a sicilia: ⁊ a pincernati ꝑpulsa ipãnoniã venit: ibiq̃ manens expellit incolas Carnes crudas comederũt: ⁊ humanũ sanguine biberut: sic ph alãgi. Hi postea romã ⁊ alia bõa eccl'ie p lõgũ tps iuaserunt: sicut oli gothi: ⁊ sic cõtinuatur tribulatio.

¶ Bulgaroꝝ rex cũ gente sua ad xp̃i fidẽ cõuertit̃: q etiã i tm̃ pfecit: ut dimisso regno monachus efficeret̃. Fili⁹ ãt ei⁹ apostatauit: quare resũpto regno: ipsũ cepit ⁊ ocul' effossis ipsũ incarcerauit: ⁊ aliũ substituit: ac sacꝝ hitũ oib⁹ pacati resũpsit.

¶ Nimen⁹ rex britonuz a scõ maurilione interficit̃: dũ franciam vastaret.

¶ Synod⁹ ɔstantinopoli celebrat̃: que octaua est in ordine grecorũ ⁊ quinta constantinopolitana.

¶ Caput sci gregorij: ⁊ brachium bti leonis ad çenonesi. eccl'iam sũt translata ꝑ ioannem papam.

¶ Joannes diacon⁹ scripsit vitaz beati gregorij in quattuor libris: ⁊ misit ioãni pape: op⁹ laudabile.

¶ Flandria efficit̃ comitat⁹: ⁊ baldnin⁹ primus comes.

¶ Normãdia cõuertit̃. 3. generatione post ħ robert⁹ nascit̃: q apuliã: calabriã ⁊ siciliaz acqsiuit: venetosq̃ ⁊ alexiũ ipatorẽ grecoꝝ supauit. ¶ Gallia aũt fuit nimis vastata aũ fedus rollonis: q̃ a germãi vidẽtes coloniã treuerim ⁊c̃. exustas iunxerũt se francis: et sic rollo dux normãdoꝝ baptiçat̃: accipiẽs gillã filiã regis in vxorẽ: cõfirmata sibi regione normandie.

¶ Joannes scotus doctissimus in scripturis in franciã venit: ⁊ rogatu lodouici hierarchiã dionisij: de greco trãstulit in latinũ: ⁊ post a discipulis cõfossus stilis: morit̃. Et nota q᷑ sepi⁹ libri dionisij translati sunt.

¶ Anno mundi. 6073 6083 6093

Pape: Adrianus 2⁹ an. 5. — Roman⁹ — Joannes 8⁹ an. 10. men. 3. — Martin⁹ 2⁹ an. 1. men. 5. — Adrian⁹ 3⁹ an. 1. men. 3. — Stephanus 5⁹ an. 6. di. 9. — Romanus.

¶ Anno xp̃i 874 884 8094

¶ Iste adrian⁹ excõicauit lothariũ fratrẽ impatoris: regẽ lothoringie ꝑpt adulteriũ: sz cũ ille romã veniẽs: ut excusaret se ⁊ cõicasset idigne cũ optimatib⁹ suis oẽs infra ãnũ mortui sunt: ⁊ rex in via defunctus est: cum venisset placentiam.

¶ Iste ioãnes vnxit karolũ impatorẽ: ⁊ iiuriã passus fuit a romanis q̃ a dicto ipatori ñ fauebat: ⁊ in custodia posit⁹ fuit: ipe formosũ portueñ. epm eiecit ⁊ degdauit qd̃ fuit occasio mali.

¶ Iste martin⁹ paꝝ pfuit: filr ⁊ adrian⁹ ⁊ iste adrian⁹ statuit ut impator nullo mõ se intromittat de summi pontifici electiõe. Sz apparet q᷑ hec cõstitutio paꝝ obtinuit: imo leo octau⁹ directe ɔ̃riũ statuit p⁹ ea. Forte pro varietate tẽpoꝝ: sic oportuit statuta huiusmõi variari. extra de spon. nõ debet,

¶ Hui⁹ stephani tpe corp⁹ sci martini trãslatũ fuit ꝑpt timorẽ nõmãdoꝝ. Et nõ q᷑ libri satis discordãt de tpe hoꝝ põtificũ cũ linea ipatoꝝ: sed nõ ẽ vis: sufficit eniz nobis debita tpa distiguere: ⁊ q̃ dig sũt mẽorie cõmẽdare.

¶ Charitas refriguit valde: circa ista tpa in oĩ statu: ⁊ iniquitas pl⁹ solito cepit abundare. Jã eni gladius ⁊ hereses ex magna pte cessarunt. sed ambitio ⁊ auaritia ⁊ cetera vicia: frena laxantes: amplius q̃ ille heresum psecutiones: xp̃ianam fidem psequebant̃.

¶ Heu heu heu dñe deus: q̃ nõ obscuratũ est aurũ: mutat⁹ ẽ color optim⁹. qualia cõtigisse circa hec tpa etiã in sãcta sede ap̃lica quã vsq̃ huc tãto çelo custodisti: legim⁹ scãdala: Quales contẽtiões: sed emulatiões: secte: inuidie ambitiões: intrusiones: psecutiões: O tẽpus pessimũ: in quo defecit scũs ⁊: diminute sũt veritates a filijs hõium. Uerũtñ post hec tpa fuerũt multi sancti pape: sed nõ sic cõtinue: ⁊ in tanto numero: sicut in precedẽtibus. Erg q̃s cõuentus: que cõgregatio: quis homo iam securus erit: si sic defecit sanctitas primitiua.

¶ Iste arnulph⁹ plene ɔpescuit normãdos:q iã vltra xl. ãnos galliã vastarũt. tandẽ a medicis: despat⁹ mirabili infirmitate: ita ut a pediculis cõsumeret: defecit: ɽ mortuus est.

¶ Reformatio pma ordinis sci bñdicti: q iam in plerisq; locis cecidit: facta ẽ circa hec tpa p cluniaceñ. Diuitie fuerunt sepius cã casus huius ordinis sacri: ɽ pauptas reformationis.

Arnulph⁹
an. 12.

¶ Elphred⁹ rex anglie vir tot⁹ vtuosus: octo horis i orãdo l egẽdo: ɽ scribẽdo exped it: octo in negocijs regni: octo in cura corpis: redditus etiã optie dispẽsauit.

¶ Corpus sci calixti trãsfert in frãciã.

¶ Sunderold⁹ eps magũtie: a normãdis martyriçatus est.

¶ Scũs martin⁹ trãslat⁹ fuit de turone autisiodor; ɽ curauit lepsũ. Deide reportat⁹ curauit paliticũ ɽ cecũ: ɔ volũtatem eor;: ɽ frutecta regionis vestita sũt folijs supnaturaliter.

¶ Beruo abbas: oriũd⁹ ex burgũdia: de stirpe comitũ: cõstruxit pmo gigniaceñ. cenobiũ: deide clũiacũ.

¶ Cluniacũ mõasteriũ: famosũ ɽ scissimũ dono aue comitisse: etiã a guilhelmo pio pncipe burgundie.

¶ Scũs odo monachus cluniaceñ. feruorẽ in mõasterijs resuscitauit: ɽ plura scripsit: dialogũ gregorij ipso annuente coartauit sub vno volumine.

¶ Comitatus blesensis orit: ex nobili stirpe normãdorum.

¶ Bello primus.

¶ Scisma nonũ ecclie: ɽ scãdalosissimũ fuit: s; quosdã int formosũ ɽ sergiũ: nã sergi⁹ a formoso reprobat⁹: a papatu fugit in frãciã: ɽ tandẽ papa fact⁹ reuertit romã secrete: ɽ christofor; cepit: ɽ formosi corp⁹ effossũ; dehonestauit: fuit etiã in scismate isto aliud min⁹ ɽ breuissimũ int leonẽ ɽ christofor; predictũ: nam christoforus p vim rapuit papatũ leone incarcerato: sed statim etiã ipse p sergiũ captus ẽ tanq; inuasor. Quidã eni dicũt q monachus effectus sit: ɽ multiplicata sunt mala sup clerũ ɽ ecclesiã totam.

6103

formosus ã. 5 men. 6	Bõifaci⁹ 6⁹ di. 12.	Stefan⁹ 6⁹ ã. 1. m. 3	Romanus p⁹ m. 3. d. 21.	Theodor⁹ 2⁹ di. 20.	ioãnes 9⁹ an. 2 di. 15.	Bñdict⁹ 4⁹ ã. 3. mẽ. 2	Leo 5⁹ men. 1.	Xpoforus p⁹ mẽ. 6.

904

¶ Iste formos⁹ fuit prio eps portueñ. ɽ a ioãne ppt iobedientiã priuatus erat ɽ degdat⁹ vsq; ad laicalẽ statũ: s; p martinũ restitutus ẽ: ɽ ɔ iuramẽtũ nõ solũ romã venit: sed etiã papatũ suscepit: ppter qõ facta est altercatio magna.

¶ Isti octo pontifices breui tpe sederũt. Nescio aliqd notabile dicẽ: q nõ nisi scãdalosa d his repperi ppt iauditã i scã sede aplica cõtentiõem: vn⁹ ɔ aliũ: ɽ sil cõtra se mutuo: nã stephanus cõfirmãs facta ioãnis octaui: formosũ dãnauit: ɽ ei⁹ facta irrita decreuit: ɽ corp⁹ ei⁹ mortuu; dehonestauit: digiti duob⁹ abscissis: manũ i tyberim pijci mãdauit: oino ingt⁹: cõtumelia; p gr̃a reddens: q formosus ipsũ antea epm anagnie fecit: sed breue tps finẽ imposuit negocio: rursus theodorus post hec: oẽs act⁹ stephani reprobrãs: facta formosi approbauit: similit ɽ ioannes nonus sequẽs in concilio rauenne corã. lxxiiij. epis dãpnauit facta stephani: ɽ formosũ cõfirmauit: sergius aũt directe cõtrariũ sensit: ɽ formosum dãpnauit.

¶ Tauromenia vrbs a saracenis capta est.

¶ Franci his tpibus italicũ pdiderũt imperiũ. Hoc etiã tpe inditione. 5ᵃ. in nocte visi sunt igniculi in modu; stellar; p aera discurrẽtes. Qua nocte rex aphrice: residens sup cosentiam calabrie ciuitatem: dei iudicio mortuus est.

¶ Iste lodouic⁹ nō hūit papalē būdictōez: ppt insolētias eoꝝ q i italia dn̄abāt: ⁊ berēgariū conabat expellere ſꝫ cū p ipo regre cepiſſet verōe capit ⁊ excecat ⁊ berengari⁹ reſtituit. Et h' vltim⁹ ē de ſtirpe karolina q imperiū tenebant.

¶ Iſte berēgari⁹ prudēs i armis fuit: ⁊ bellū hūit cū rōanis ⁊ etiaz cū lodouico pdicto: nec fit aliqua mētio d iſto ⁊ ſeqntib⁹ vſqꝫ ad ottonē apud vincētiū in ſpeculo hiſtoriali.

¶ Iſte cōrad⁹ fili⁹ lodouici inter iperatores nō cōputat qa nō regnauit in italia: ſed i almania tm̄. ¶ Iſte hugo in italia regnauit tm̄: nec cōputat int imperatores. ſucceſſit berēgario: almanus.

¶ De iſto berēgario nō ē ɔſonātia i libris qn̄ regnauerit. Quidā dicunt p⁹ berengariū pmū. Alii poſt hugonē: ſꝫ non ē curādū. Tpa iſta ſatl cōfuſa fuerūt: q pl' potuit pl⁹ fecit.

Impatores.

Lodouicus 3⁹ an. 6.

Berēgarius prim⁹ an. 4.

Cōradus vel hugo an. 7.

Berēgarius 2⁹ ā. 8.

¶ Imperiū iterū trāffert ⁊ diuiditur. Nam franci nō iuuabāt ecclias quas pres eorū extruxerāt: ſed diſſipabāt nec romanis pbebāt auxiliū ɔ lūbardos: qui multū īfeſtabāt eos: ideo de cōi conſenſu excluſi ſūt ab impio: et italici in italia: et almani in almania ceperūt imperare vſqꝫ ad ottonē: qui vtrobiqꝫ regnauit. Frāci aūt cogūt nūc manere in terminis ſuis: expientes oium rerū eſſe piodum: ſic alii rotam fortune aſcenderūt et deſcenderūt.

¶ Stephanus ep̄s leodien̄. claret ſcitate et ſcientia. Fecit hyſtoriā ſci lamberti cū notis et alia plura. ſ. de trinitate ⁊ inuentione ſci ſtephani.

¶ Mōſtrū hn̄s caput caninū ⁊ cetera mēbra ſicut homo pſētat lodouico: ⁊ hn̄ potuit mōſtruoſū ſtatū ſignare hui⁹ tpis vbi hoies ſine capite quaſi canes latrando hincinde vacillabant.

¶ Ordo cluniacen̄. circa hec tpa incboat ⁊ pfecit in magna humilitate ⁊ feruore: ⁊ habet regulam ſci benedicti ¶ Odo vir ſcūs primus pater eorum.

¶ Saraceni qui dn̄abant circa hec tpa in italia: deuicti ſunt a ioanne papa ⁊ marchione alberico.

¶ Ungari incipiūt romā ⁊ cetera bona eccl'ie vaſtare: et totā tuſciā deſtruūt interfectis marib⁹ ⁊ feminis oia ſpolia ſecū portātes. Taxis eoruꝫ rex fuit qui decē modios nūmorū recepit a berengario ⁊ poſt ſingulis ānis redeūtes: fines rōanorū inuadere ſolebāt p multa tpa. Cā hui⁹ mali fuit ingratitudo romanorū: qa predictū marchionē expulerūt: ⁊ ideo vltus ſe fuit hoc mō: vocādo barbaros: ſic narſes olim fecit tpe iuſtini ſecūdi: poſtea interfectus eſt.

¶ Anno mundi. 6113 — 6124

¶ Pape.

Sergius 3⁹ an. 7. mē. 3. — Romanus.

Anaſtaſi⁹ 2⁹ an. 2. men. 2.

Roman⁹ — Laudo m̄ 5. di. 21.

Roman⁹ — Ioānes x⁹ an. 13. m̄. 2. di. 3.

¶ Anno xpi 914 — 924

¶ Iſte ſergius cū romam rediſſet: auxilio francorū xpoforū cepit: ⁊ ſedit p eo: ⁊ in vltionez ſue repulſe corp⁹ formoſi extraxit de ſepulchro: ⁊ indutum ſacerdotaliter: in pontificali ſede decollari fecit: ⁊ ī tyberim piici. Piſcatores aūt in eccliam ipm importarūt: ſacris imaginib⁹ ſe īclinātib⁹ ⁊ ſalutātib⁹ eū venerabiliter: cūctis videntibus qui aderāt. Oia inſup que ipſe formoſus fecerat irrita decreuit.

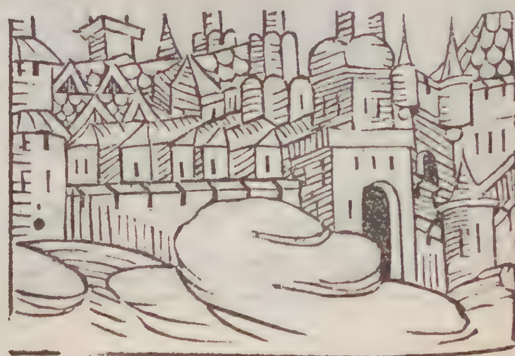
¶ Anaſtaſius ⁊ laudo parū pſederūt.

¶ Iſte ioānes fuit fili⁹ ſergij pape: tā natura q̄ morib⁹: et rapuit preſulatū: ⁊ tandē miſerabiliter occiditur a militibus guidonis: poſito puluinari: ſup os eius dum in carcere teneret. Poſt eū quidā ali⁹ ioānes ītruſus fuit: ſed ſtatim eiectus eſt: ⁊ ideo nō ponit in cathalogo: qꝛ nō fuit rē.

Sipontus ciuitas apulie: a ſclauis ex gladio: bis tpibus vaſtat.

Tarentū ciuitas apulie: ab vngaris capit.

¶ Iste henric⁹ dux saxonū fuit ꝛ tot⁹ inclit⁹ nec ipe int̄ imꝑatores ꝯputat̄: q̄ tm̄ in alamania regn̄auit. Ipe habuit vxorē scīssimā nōie matbildā: ex qua genuit duos filios: ottonē ꝛ henricū: ꝛ otto successit ei in iꝑio ꝛ henric⁹ in almania hūit ples f̄ras: tertiū filiū genuit nōie brunonē: q etiā scūs fuit. ꝛ 13. āñis archieps coloniēn. vir magne pfectionis q etiā mōasteriū sci panthaleonis fundauit.

Henricus almanus an. 18.

¶ Scūs Wibertus q cenobiū gemelateñ. fūdauit: claret in lothoringia.

¶ Regino abbas prumeñ. cronicā scripsit

¶ Zyptine⁹ dux bohēie ad fidē xp̄i ꝯuers⁹ē

¶ Boleslā⁹ filius eius: sꝫ ꝯuersus: q postea frēm suū scm̄ Wenceslauū occidit. s. āno primo ottonis p̄mi et ob hoc ab ottone cū tota bohemia supatus fuit et vastatus p annos. 14.

¶ Fons sanguinis fluxit ianue: significās cladem statim sequentē p saracenos q eaꝫ ceperūt et occisis cūctis spoliarūt.

¶ Bohemia ꝯuertit̄ ad fidē xp̄i: ꝛ i praga eccl̄ia cathedral' erigit̄.

¶ Sācta mathildis regina vxor henrici claret scitate: ꝛ supra modū humilis ꝛ misericors: que totā stirpeꝫ saxonū sua nobilitauit virtute: hec post obitū viri diu in viduitate ꝑmāsit: ꝛ monasteria ꝛ hospitalia plura fundauit: in aduersis patientissima in oīb⁹ ita extitit puigil: ut totū psalteriū añ matutinas exoluere solita fuerit: tandē spū ꝓphetie mortē predicēs: migrauit ad xp̄m: sanctaꝫ sobolem relinquens in consolationē totius eccl̄ie.

¶ Karolus rex francoꝝ a comite hiberto exulat̄ ꝛ martyriçat̄ paronam.

¶ Elthelscanus rex anglie: vir mire deuotōis floruit ex matre humilis nationis. s. filia pastoris: que ꝓuidit ex se ꝓdire lunam que totā angliā illustrabat: qđ ꝛ factū est: q̄a iste rex tantā habuit deuotionē ad diuinū cultū: ut nullū mōasteriū dimitteret indotatū

¶ Adamarus vir sanctus successor sci odonis: abbas cluniaceñ.

¶ Theodardus abbas sci elie claret sanctitate.

¶ Dani idolatriā postponūt: vsqꝫ ad hec eni tp̄a xp̄m colēdo: ēt idolis sacrificabāt: dicētes q̄ dij essent antiqores ꝛ potētiores eo sed clericus quidā. s. ansgarius ꝯdicens: ignitū ferrū portauit ille sus: ꝛ sic fuerunt plene informati.

6133				Romanus.				6143		
Leo 6⁹ m̄. 6. di. 15.	Romanus.	Stephā⁹ 7⁹ an. 2. m̄. 1. di. 2.	Romanus.	Joānes 11. ā. 4. m̄. 10. di. 15.	Leo 7⁹ ā. 4. mē. 5. d. 10.	Romanus.	Stephā⁹ 8⁹ ā. 3. m̄. 4. di. 15.	Germanus.	Martin⁹ 3⁹ ā. 3. m̄. 6. di. 14.	Romanus.
934								944		

¶ Iste stephanus a qbusdā romanis mutilatus fuit.

¶ Almania circa hec tp̄a plus solito cepit insignes ꝑsonas habere in vtroqꝫ statu et sexu domosqꝫ eius p̄ncipales. s. saxonie: bauarie: austrie ac ceteras fidei lumine valde illustrauit sed et in sapia probitate plures claruerūt gloriose et nōiati sūt in orbe. Sicsic dū vna gens cecidit altera succreuit vt nō glorieī oīs caro nisi in p̄re luminū a quo est oē bonū optimū et oē donū pfectū. ipse est q ad samuelē olim loquebat̄ dicens. Ego glorifico glorificātes me et q me contemnūt erunt ignobiles.

Bohemia.

Saxonia.

Austria.

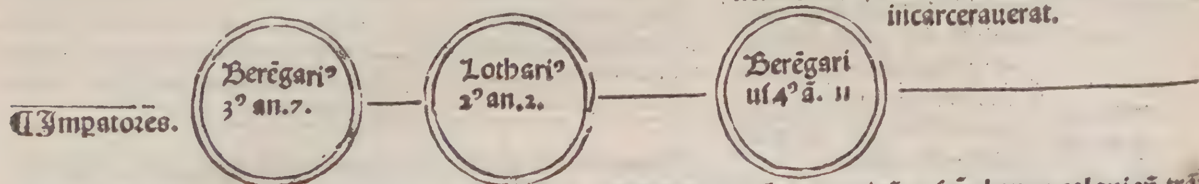

¶ Iste berengariꝰ iperauit i italia: cuiꝰ tpe fuit magnum scisma. Et henricus morit᷑: ⁊ otto in almania cepit regr̃e.

¶ Iste lothariꝰ moriens qñ otto regnauit: in almania reliquit vxorem noie daluidã: que postea eidem ottoni nupsit.

¶ Iste berengariꝰ magna tyrãnide pmebat italiaꝫ quare dñs papa ⁊ alij romani vocauerũt ottonẽ: ut liberaret eos. qḋ ⁊ factũ ẽ ⁊ capto ꝑ vim berẽgario: bis exulauit eũ ⁊ relictã lotharij sibi vxorẽ accepit quã tyrãnus incarcerauerat.

¶ Impatores.

¶ Vençelaꝰ pnceps boemie de bono prẽ: melior filiꝰ martyriçat᷑ ab iniquo frẽ suo. Iste vir scũs fuit: humilimus ⁊ misericordissimus.

¶ Dunstanꝰ eps cantuarieñ. scũs plura mõasteria fũdauit ⁊ didicit in die mortis ab angelo. O rex gentiũ dñator oim ⁊ vidit btãm mariã virginẽ ⁊c̃.

¶ Bruno archieps colonieñ. vir scũs: frat᷑ ottonis pmi: claret in almania: vtrũqꝫ gladiũ strẽnue gubernãdo ⁊ sci pãthaleõis mõasterũ in colonia fũdauit: et epo ducatũ cõtulit: reliquijsqꝫ pluribꝰ ornauit.

¶ Heresis antropomorfitaꝝ in italia repullulat: sed parum pfecit: qꝛ raberiꝰ eps ⁊ ceteri extirpant eam.

¶ Maiolꝰ vir scũs q fuit ttiꝰ abbas cluniaceñ. eximij feruorl ⁊ abstinẽtie: et repator mõastice discipline claret.

¶ Sãctꝰ odo eps cãtuarieñ.: ⁊ scũs bruno colonieñ. trãsferũt corpa scõꝝ elisij: patrocli: priuati: gregl. cuꝫ baculo sci petri de roma ad coloniã.

¶ Scũs adolinꝰ in anglia repit᷑ ⁊ in scrinio positꝰ fuit.

¶ Eduinꝰ rex anglie qui oẽs monachos expulit a regno ⁊ scm̃ dunstanũ in flandriã trusit: eiusdẽ sãcti meritis ab inferis liberatur.

¶ Scisma decimũ eccl'ie fuit int᷑ ioannẽ. xij. ⁊ leonẽ. viij qꝛ ioãnes cũ male intrasset: ⁊ peius vixisset depositꝰ fuit ⁊ leo subrogatꝰ: sꝫ tñ leo obtinuit auxilio impatoris licet bis fugatus fuisset.

¶ Scisma vndecimũ fuit inter benedictũ quintũ ⁊ leonẽ octauũ: sed leo obtinuit.

¶ Anno mundi.	6153		6163	Narnieñ.
Pape.	Romanꝰ.	Romanus.		
Agapitꝰ 2ꝰ an. 9. m̃. 6. di. 10.	Joannes 12. an. 3. di. 10.	Bñdictꝰ 5ꝰ an. 2.	Leo 8ꝰ ã. 1. men. 4.	Joãnes 13. ã. 7. m̃. 11. di. 15.
Anno xpi	954		964	

¶ Istiꝰ agapiti tẽpore sanctus odo pmus abbas cluniacenſ. in domino obdormiuit.

¶ Iste ioannes venator fuit: ⁊ totꝰ lubricꝰ. Feias publice tenebat: quappt̃ depositꝰ fuit ꝑ ottonẽ: sed nõ curauit. Tãdẽ cũ vxore cuiusdã se oblectãs: a diabolo in tpe ꝑcutit᷑ ⁊ sine pnia subito morit᷑. Eya deus eterne: q̃ꝫ dispares sũt isti prioribus. O abyssus iudicioꝝ dei: qs inuestigabit ea. Nec fuit iste digne electus: sed ꝑ patrem suum intrusus: quia potens erat.

¶ Iste bñdictꝰ a romanis eligit᷑ ꝯ leonẽ: sꝫ ab ottone deponit᷑: ⁊ i exiliũ apḋ saxões missꝰ ẽ: malũ pncipiuꝫ raro hꝫ bonũ finẽ: time eruditꝰ ꝑiculo alterius Scitas papas dimisit: ⁊ ad impatores accessit hoc tẽpe vt apparet.

¶ Iste leo cõi voto eligit᷑: deposito ioãne: hic statuit ut nullꝰ papa fieret sine ꝯsensu ipatorl ꝑpt̃ malitiã rõanoꝝ: q suos intrudebant: hic oẽs donatiões factas eccl'ie a iustinião ⁊ karolo ⁊ alijs: ottoni cõcessit ⁊ suis successoribus ut italiã ab inuasoribus defenderet.

¶ Iste ioãnes grauẽ iniuriaꝫ passus fuit a romanis: captꝰ ⁊ exul factꝰ. Sed otto durissime hãc ꝑculit: nobilibus occisis ⁊c̃. ⁊ quibusdam in exiliũ missis

¶ Corpꝰ bti matthei apostoli ⁊ euãgeliste: de pestana ciuitate bricie: In salernũ trãslatũ est: principãte tũc in eadem ciuitate gisulpho. In gallia v̇o karolo frẽ lotharij francoꝝ regis. Seqnẽti v̇o anno otto saxonũ rex: romam venit nobiliter cũ exercitu: ⁊ a ioãne papa coronatꝰ est: accipiẽs ab eo totius italie vexillũ cũ imperij dignitate. Professusqꝫ ẽ iureiurãdo: seruare fidẽ romãe eccl'ie. Ex tũc itaqꝫ otto rex: appellatꝰ ẽ impator. Hic in apuliã venit cũ exercitu: ⁊ oppidũ baꝝ expugnãdo cepit. Hic etiã ioãnes papa: nobilitauit capuã archiepiscopatu. In qua ciuitate principabat᷑ pandulphus cognomẽto: Caput ferreũ. Eo tpe saraceni venerũt in apuliã: ⁊ expugnauerũt ciuitatẽ grauinã: eamqꝫ ceperũt. Hi quoqꝫ secũdo ãno: posthec ceperũt ciuitatẽ bibinũ ⁊ cõbusserunt.

¶ Imperiū transfert ad almanos. Consimilis cā ē hic sicut in supiorib⁹ trāslationibus: nec pōt infelix hō iformari ut illū scopulū declinet: in quo tot iam vidit: etiā potentes periclitatos.

¶ Iste otto p̄mus erat impator alman⁹: tot⁹ victoriosus τ velut alter karol⁹ ecclesie dei defēsor sollicit⁹ τ pmotor singularis: ob qd̄ meruit dignitatē impialē: multos infideles cōuertit: bn̄dictū papā inuasorē ecclesie duxit secū ad saxoniā: ibiqȝ i exilio moritur. oib⁹ tandē pacatis obiit: plen⁹ opib⁹ bonis diuitiis τ gloria ditissim⁹ τ prole digna: sepultus madeburch: in ecclesia sancti mauritij: quā preciose fundauit.

Otto prim⁹ ā. 12.

¶ Iste otto fuit fili⁹ ottonis p̄mi p oīa fidelis τ strēnu⁹ defēsor ecclesie: plura bella ɔ infideles habuit: sȝ i vltio pene totū exercituȝ amisit in calabria: ipse tn̄ dū tota mēte sanctū petruȝ inuocasset: mirabiliter liberat⁹ fuit: ipse hūit filiā impatoris ɔstātinopolitāi de saguine romaoꝝ in vxorē τ fuit coronat⁹ a bn̄dicto. 7. morit̄ rome: sepult⁹ i ecclesia sancti petri honorifice.

Otto secūdus an. 9.

¶ Etgar⁹ rex anglie: pene oi āno monasteriū fundauit.

¶ Adeluoldus reuerēdus eps̄ vintoniensis: multa fecit.

¶ Osualdus reuerēd⁹ vingornie eps̄ p⁹ eboraci archieps̄: ramesie monasteriū fundauit.

¶ Theodoric⁹ eps̄ meteñ. claret τ religas de italia plures ad se trāsfert.

¶ Mōstꝝ in italia: mulier hn̄s duo capita: τ cetā mēbra vsqȝ ad vmbilicū: vna comedēte vel dormiēte: alia nūqȝ neutꝝ faciebat: diu vixerunt: et pariter tandē obierūt.

¶ Eduard⁹ rex anglie vir scūs claret: q p⁹ a nouerca sua īterficit̄: martyrqȝ efficitur.

¶ Eccl'ia madeburgēsis: gl'ose extruit̄ τ dotat̄ p ottonē p̄mū τ archieps̄ eius fit p̄mas almāie. Et nō q tpe ottonis tij: fuit i ea qdā archieps̄ nōie vdo: q p btām vginē pmot⁹ fuit sȝ p⁹ ppt̄ malā vitā horribilit̄ dānat⁹ ē. Cessa de ludo qa satis lusisti vdo.

¶ Adelbert⁹ vir scūs claruit natiōe bohemus τ p̄mus eps̄ prageñ. reuelāte deo pānoniam veniēs: sanctū stephanū primū regē vngaroꝝ cū multis baptiçauit: deinde polonos in fide cōfirmauit: tandē pruthenis p̄dicās: ibi martyrio coronatus fuit.

¶ Trāslatio gloriosa scōꝝ laudoaldi: adriani: amantij fit gandaui.

¶ Ungaria incipit̄ h̄ tpe ad fidē cōuerti vbi p̄mo p̄dicauit vir dei scūs adelbert⁹ eps̄ prageñ.

¶ Stephan⁹ primus rex vngarie xp̄ian⁹: scūs vir fuit: τ fit gratia magna populo barbaro: τ idolatrie cultui huc usqȝ dedito.

Romanus. 6173 6183 Romanus Romanus.

Bn̄dictus 6⁹ an. 1. men. 6.

Bon⁹ vel dōn⁹ 2⁹ ā. 1. mē. 6.

Bōifaci⁹ 8⁹ mē. 6. di. x.

Bn̄dictus 7⁹ ā. 9. al's 5. men. 6.

Joannes 14. mē. 8.

Joannes 15⁹ m̄. 4.

Joannes 16⁹ ā. 10. m̄. x. di. 7.

974 984

¶ Iste bn̄dict⁹ capt⁹ fuit: τ i castro sci, angeli strāgulat⁹.

¶ Iste bon⁹ vel donnus: etiaȝ parum sedit.

¶ Iste bonifaci⁹: p rōanos strangulato bn̄dctō in papā erigit̄: τ dep̄data eccl'ia: fugit i cōstatinopoli: p⁹ reuersus: ioanni diacono cardiali oculos eruit: ipse deinde subito extinctus est.

¶ Iste bn̄dict⁹ coronauit ottonem secūdū τ fec̄ capi plēs rōanoꝝ: congregauit etiā cōciliū remēse ɔ regē frācie: vbi gilbertus nigmātic⁹ deponit̄ τ rudolphus restituit̄.

¶ Iste ioānes xiiij. i castro sci angeli fame afflict⁹ p quattuor mēses defecit τ morit̄.

¶ Iste ioānes xv. etiā parum supuixit.

¶ Iste ioānes. xvi. fuit i armis erudit⁹: τ plēs libros cōposuit: huc cresceti⁹ patriti⁹ in tātū afflixit q vrbē eriuerit τ p impatore nuncios mitteret: qd̄ audiētes rōani ipsū reuocāt: τ vsqȝ ad t̄rā pstrati veniā petūt: tā eni aliquot annis expti fuerunt ludum almanoꝝ: vilis cōditio hoiȝ: nolle obedire nisi cū nō pōt resistere: tandē pace facta rome obiit.

¶ Nota q hic occidūtur: sicut in primitiua eccl'ia: sed nō fiūt martyres sicut illi: par pena sed dispar causa.

¶ Circa hec tpa. Stella a pte septētrionis apparuit habēs splēdorē qui tēdebat ɔ meridiē quasi passū vnū. Et post paucos dies: iteꝝ appuit eadē stella a pte occidētis: splēdor eius ad oriētem tēdebat. Et nō post multū: fuit t̄remot⁹ magnus: q plures euertit domos in beneuēto τ in capua: multosqȝ hoies occidit τ in ciuitate apriano plures ecclesias subuertit. Ciuitas quoqȝ frequētus pene media cecidit. Ciuitatē vero consaȝ ppe mediam cum epō subuertit: multosqȝ hoies oppressit. Ronsam vero ciuitatem: cum eius hominibus submersit.

¶ Iste otto p oia impio τ nōie dignus iuxta paternam probitatem. Fidelissim⁹ ecclesie fuit Multa bella pspe gessit. Deo τ scis deuot⁹ extitit. Religis scōx veneratōem maximā exhibuit τ loca scā sedule visitauit. Hic coronat⁹ ē p gregoriū. 5. q ɔsanguine⁹ ei⁹ fuit. Tādē p⁹ multos labores rome vitam finiuit.

¶ Electores imperij p⁹ ottonē tertiū instituti fuerūt nō ꝑꝑē aliquā culpā saxonū: ſʒ ad pcauendū picula futura. Hi sūt septez vsus. Magūtineñ. treuereñ. colonieñ. Quilibet imperii fit cācellari⁹ hox. Et palatin⁹ dapifer: dux portitor enſ. Marchio ppōsit⁹ camere: pincerna bohem⁹. Hi statuūt dñm cūctis p secula sūmū. Palatin⁹ ē comes rheni. Marchio ē brādeburgeſ Dux saxonū: τ rex bohemox. Uerū ut qdā dicūt: hac occasiōe aquila multas pennas amisit: τ i fine totalit nudabit.

¶ Impatores.

Otto 3⁹ an. 18.

¶ Karolina stirps eijcit de regno francie: comes parisienſ arripuit regnū circa hec tpa.

¶ Medericus abbas aduenſ clarus habet.

¶ Annona pluit d celo τ pisciculi pui i asbonia.

¶ Odilo vir scūs abbas cluniaceñ. successor sci maioli. Hic diē aiax instituit p⁹ festū oiuz scōrū tpe ioānis decimioctaui: qd postea p totā ecclesiam approbatum est.

¶ Scisma. xii. fuit int gregoriū qntū: τ ioannem xvii. Causa fuit tyrannidis crescentij: τ ambitio ioānis: sed puo tpe durauit: τ gregori⁹ obtinuit.

¶ Heribertus archieps colonieñ. vir scūs clarus habetur.

¶ Herigerus abbas lobieñ.

¶ Adelboldus eps traiecteñ.

¶ Fulbertus eps carnoteñ.

¶ Albo abbas floriaceñ.

¶ Elphegus cantuarieñ. eps: post martyriçat a danis.

¶ Anfrid⁹ traiecteñ. eps: p⁹ effect⁹ ē Gherard⁹ cameraceñ.

¶ Scūs gherardus eps p⁹ martyriçat ab vngaris: ligatus sup bigam τ de monte currit.

¶ Gilla vgo prudentissima soror henrici impatoris: p⁹ nupsit sancto stephano regi vngarie: τ multū iuuit ad plenā cōuersionem vngarie.

Annno mundi 6193 — 6203

Romanus

¶ Pape.

Gregori⁹ 5⁹ an. 2. men. 6.

Saxo.

Joannes 17⁹ m. 10.

Grec⁹ nō erat papa: sed intrusus.

Siluester 2⁹ ā. 4. m. 1. di. 8.

Gallicus.

Joannes 18⁹ mē. 5. di. 26.

Joannes 19⁹ an. 5.

Anno xpi 994 — 1004

¶ Iste gregori⁹ fact⁹ fuit papa ad istātiā imperatoris ottonis tertij: vir venerabilis: τ ip ꝑus ottonis ɔsanguineus: dict⁹ fuerat antea bruno τ cū parū sedisset: τ iā impator ab vrbe recessisset: placētin⁹ intrudit a crescētio cōsule ꝑꝑē pecuniā: τ ioānes sext⁹ vocat. Et factū ē scisma dieb⁹ paucis. Nā impator reuersus: crescētiū cepit τ capite trūcauit. Joānez aūt antipapā exoculari: τ certis mēbris mutilari fecit: nihil eū iuuantibus ducatis suis. Quia enī fecit qd nō debuit: passus ē qd meruit.

¶ Iste siluester. 2. fact⁹ ē papa auxilio diaboli: cui omagiū fecit: ut cuncta ei ad votū succederēt: dict⁹ fuit gilbert⁹: τ grāz regis frācie inimic⁹ sibi parauit: vñ fact⁹ est archieps remeñ. tñ eiect⁹ stati fuit per cōciliū: iubente bñdicto septimo. Deinde gratiā impatoris acqsiuit: τ fit eps rauēne: post papa: sed finē soli tū cito habuit: vtputa q spem suam fallacib⁹ demonib⁹ cōmisit. Sperat tñ de ei⁹ saluatiōe: ꝑpter certa indicia sepulchri ipsi⁹ τ penitētiā quā i fine fecit grauissimā: mēbris abscisis τ auib⁹ dat|τē

¶ Isti duo ioānes p⁹ se mutuo sederūt τ p mus pax pfuit: alter annis gnqз: sepultus apud sanctū petrum

¶ Et nota q iste greg|. cū ottone. 3. ordinauit electores imperij: qui deinceps permāserūt vsqз nūc: nec potuerunt frangi aut alij infringere.

¶ Iste henricꝰ vir scūs fuit dux bauarie: ɔcordit electꝰ ppt̄ legalē et btām famā quā habuit. Et plures de domo bauarie legimꝰ fuisse n̄ solū carne: ꝫ etiā mēte ⁊ vtutibꝰ nobilissimos: hūit sororē eq̄ v̄tuosā quaꝫ scō stephano regi vngaroꝝ dedit et totā vngariā ad plenā fidē pduxit: vxor eiꝰ fuit sācta kūnegūdis: cū q̄ i v̄ginitate pmanēs: celibē vitā duxit. Plā bella tā i italia q̄ꝫ i almania ɔ̄ rebelles iuste et pspe ɔfec: tā dē btō fine geuit. sepultꝰ i eccl̄a bāburgēn̄ quā fūdanit et cathedralē fec̄ fieri. miraculꝭ chorusc̄as i vita sci laurē. exēpplū pōit ō ipo ⁊ vxo.

Hēricꝰ pꝰ an.20. vel.22.

¶ Robertꝰ rex frātie ɔposuit sequētiā: Sci spūs ⁊c̄ ⁊ rn̄soria. O iuda ⁊ hierlm ⁊c̄ Corneliꝰ cēturio ⁊c̄ cū notꝭ ⁊ all'a. Eripe me. ⁊c̄. Ipse fuit vir miaꝝ.

¶ Scā kūnegūdis. vxor henrici ⁊ v̄go ppetua claret opibus bonis. postea mōasteriū igressa: obijt miraculis chorusc̄ans.

¶ Coriçātes qdā fuerūt circa hec tpa q p totū ānū saltabāt ppter peccatū isolētie qa in vigilia natiuitatis xpi: in cimiterio quodā choreiçādo impediebāt quēdā sacerdotē in pma missa quā deuote faciebat: ꝫ qa nolebāt cessare maledixit eos cū in p̄catiōe dicēs: vtinā sic p annū saltaretis: ⁊ factū ē: fuerūt tandē a btō hiliberto absoluti: ⁊ qdā valde pēituerūt: ita ut sci effecti fuerūt: ⁊ miraculꝭ claruerūt fm q̄sdā ɔtigit in villa saxonie i ecclesia sci magni ⁊ filia sacerdotꝭ cuiusdā auulsis brachijs saltauit: fuerūt 19. q̄ꝝ tres feīe erāt: oēs breuit̄ obierīt

¶ Hierusalē itex capit̄ a saracenis pmittente deo: et gl'iosū sepulchrū ab infidelibꝰ posidet̄. Iudei nultis i locis metuētes baptiçantur.

¶ Luna i sanguinē v̄sa apparuit ⁊ t̄remotꝰ magnus fac̄a ardēs ⁊ fulgur instar turris cecidit cū maxio splēdore: seq̄t fames valida in lothoringia: fonticulꝰ aq̄ i sāguinez v̄sus ē: ⁊ multa signa circa hec tpa contigerunt.

¶ Mortalitas fuit maxia pene p totū orbē ut se peliētiū: tedio adhuc viui spm̄ trahētes obruerēt cū mortuis. Siccitas mag̃ ⁊ ardor seq̄t.

¶ Iste conradus multas leges edidit, ⁊ pacē districtissime seruare sua pena capitis iussit: ꝫ comes lupoldꝰ accusatꝰ de t̄ra sua fugit: cupiēs magis rusticane viuere q̄ꝫ solēniter mori: cuiꝰ tn̄ filiꝰ mirabilit̄ ad ipiū puenit nutu dino ɔ̄ volūtatē cōradi: etiā filiā eiꝰ accepit vxorem Aliq etiā dicūt q̄ iste conradus occisus fuerit anno 15. imperij sui.

Cōradus pꝰ ā.20.

¶ Symeon vir sanctus siracus monachus: claret treueris.

¶ Durandus eps leodien̄. fuit: de obscuro genere natus.

¶ Haimericus rex vngarie v̄go cū sponsa sua obijt miraculis coruscādo: fuitqꝫ filius sancti stephani regis.

¶ Campanus doctor insignis ⁊ deuotꝰ maxi: musqꝫ astronomꝰ: hic iuenit errorē paruū in calculatione ptolomei q̄ ad mediū lune motū: videlꝫ q̄ in .21 60. annis lunaribꝰ deficit vna dies: ⁊ in qbusdā alijs similit̄. Excusat aūt tātū vix q̄ h̄ nō puenerit ei ob defectū ingenij: ꝫ ob penuriā tēpis: maxie quo ad motū octaue spere: ad quē lōgū tēpus regrit̄ eiꝰ theorica ⁊ computus sunt optima.

6213 — 6223

Sergius 4ꝰ an.2. men.6.

Tusculanꝰ — Bñdictꝰ 8ꝰ ā. 11 .m̄ 11. di.21.

Joannes xx. an.9. di.9.

Romanus

Tusculanꝰ — Bñdictus 9ꝰ an.13.

1014 — 1024

¶ Iste sergius fuit scē vite ⁊ exemplaris cōuersationis sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Iste benedictꝰ habuit scisma maximū: qr eiectꝰ fuit ⁊ qdā alt̄ subrogatus: hūc pꝰ mortē vidit qdā eps in miserabili specie: dicentē se grauit̄ affligi ⁊ q̄ nihilominꝰ sparet de misericordia dei: ⁊ nihil sibi pdesse qō p se factū esset: qr de rapinis fuit: misitqꝫ eū ad ioannē papam ut de tali teca sūmam pecunie accipet ⁊ paupibus daret quod ipse fideliter implens: epatui cessit ⁊ timore pculsus sibi puidens in futurum monasterium intrauit.

¶ Rogerus eps beluacen̄ totus inclytus claret.

¶ Scisma .xiii. ecclesie fuit inter benedictū octauū ⁊ quēdā aliū intrusū: sed post bñdictus obtinuit: eiecto itex intruso.

¶ Iste ioānes belluꝫ habuit cuꝫ romanis

¶ Iste bñdictꝰ fuit nepos bñdicti octaui totꝰ lubricꝰ: ⁊ iō dānatꝰ apparuit cuidā in specie mōstruosa ⁊ horribili. Caput ⁊ cauda erāt asinina: reliquū corpꝰ sicut vrsus ⁊ ait. Noli expauescere scito me hoiēꝫ fuisse sicut tu es: ꝫ sic me repūto sic̄ oli existēs iselix papa bestialit̄ vixi: tpe eiꝰ scisma scādalosū nis fuit qr ipe eiectꝰ erat ⁊ itex restitutꝰ ⁊ itex eiectꝰ.

¶ Scisma .xiiij. ecclesie scādalosū ⁊ ɔfusione plenū fuit int̄ bñdictū .ix. ⁊ alios ut pꝫ infra. Cā fuit mala vita bñdicti: aut iniquꝰ introitꝰ Hic notat ptolomeꝰ: q̄ fastꝰ sūmoꝝ pontificū habuit semp malū exitū: ⁊ fuit occasio: ⁊ ē causa multoꝝ scismatū: notabile est.

¶ Tempꝰ effeminatū incepit circa ānos dñi mille: in q̄ fides xp̄iana valde cepit deficere ⁊ decliare a p̄stina virilitate ut pꝫ i ꝓphia scē hildegarde ⁊ i multis regiōibus xp̄ianitatꝭ nec sacra nec eccl'iastici ritꝰ seruabāt: augurijs ⁊ maleficijs intendētes. Et erat sacerdos sic ppl's: sꝫ misericors dñs ꝯ hec mala iterū plures apl'icos viros suscitauit: q hāc ariditatē bonis exēplis ⁊ p̄dicatōibꝰ irrigarēt: dño coope rāte sermonē ꝯfirmāte seq̄ntibꝰ signis. Et multi ordines nimio feruore succreuerūt: ut piculosū tp̄s illustrarēt: de qbꝰ pꝰ cōsequēt fit mētio

Et qꝛ iā sepe huiꝰ reformatōes facte fuerūt p̄ter spem

Imperatores. ⁊ i sequētibꝰ future sint: iō fatuū ē determinare: ꝙ antixp̄s tūc vel tūc veniet ꝓpt maliciā tp̄is: qd̄ pleriqꝫ attentarūt: quos oēs fefellit sua opinio: ⁊ euāgelica derisit sāctio ⁊ ipsa tp̄is reprobauit experientia. Horū errorū imēsus est numerus.

¶ Guilhelmus diuionensis.
¶ Richardus virdunensis
¶ Popo stabulensis.
¶ Elias colonieñ.
¶ Osbertus leodiceñ.
¶ Stephanꝰ leodicē. abbas
¶ Beruo augiensis. Oēs isti abbates venerabiles circa hec tp̄a floruerūt.
¶ Guido musicꝰ i italia fuit q iuenit cātū manualē. s. per flexuras digitorū notas dinumerādo ꝓ pueris informādis.

¶ Fulbertꝰ carnoteñ. ep̄s in infirmitate visitat a btā v̄gine ⁊ de eiꝰ lacte sanctissimo recreatus est.
¶ Gnoto vir spū sapientie ⁊ scie clarus epūs leodiceñ.
¶ Heila auguriatrix in anglia fuit: quā demō d̄ eccl'a extraxit horribilr
¶ Adelbertꝰ scūs epūs meteñ. clarꝫ.
¶ Elbertus abbas gemelatensis.
¶ Bardo vir scūs epūs magūtie claret.

¶ Egelmotus archiep̄s cantuarieñ. misit brachiuꝫ sancti augustini in angliam. Eius epistolare habetur.

¶ Iste henricꝰ fuit gener cōradi i silua natꝰ erat: ⁊ bis ad occidēdū traditꝰ: sꝫ tñ deo ꝓtegēte illesus euasit adhuc puer. Cū aūt iperator eēt effectus: mōasteriū edificauit i loco natiuitatis sue. Uide pulchrā historiā i cronica martini ⁊ vincētij ⁊c̄. Hic victoriosus fuit ⁊ italiā intrās pandulphū cāpanie principē cepit. Abbatē vuldensē sedauit: ⁊ q tūc potētissimus fuit: diabolo cātāte. Hūc diē bellicosum feci: quem etiā increpauit.

Henricus secundus an. 17.

¶ Scūs theobaldus vir nobilis de francia reclusus heremita.
¶ Karolphus merciorū regis filius: martyriçatus fuit a matertera.
¶ Edmundus rex vir scūs: a danis martyriçatus fuit.
¶ Corpꝰ gigātꝭ rōe iuenit imēse magnitudis icorruptū: cū lucerna q̄ ñ potat flatu extigui
¶ Statua marmorea erat in apulia: cuiꝰ caput ostendit thesaurū subtiliter.
¶ Palūbus p̄sbyter rome fuit: nigromāticꝰ cōtra quē diabolus orauit ⁊ obijt.
¶ Mōstrū: due mulieres i gallia oia mēbra singl'a vsqꝫ ad vmbilicū ⁊ diuisiꝫ opabāt. vna mortua alia supuixit triēnio mortuā portās.

Anno mundi 6233 — 6243

Pape: Siluester 3ꝰ di 56. — Gregoriꝰ 6ꝰ an. 1. men. 6. — Clemens 2ꝰ m̄. 9. di. 7. — Damasus secundus di. 23. — Almanus. — Leo 9ꝰ ā. 5. mē. 2. di. 6. — Almanus. — Victor 2ꝰ an. 2. m̄. 3. — Almanus.

Anno xp̄i. 1034 — 1044

¶ Iste siluester electꝰ fuit expulso bñdicto sꝫ eō eijcit ⁊ bñdictꝰ restituit: quo iterū eiecto grego. substituit: q cū eēt rudis lrārū: alterū papaꝫ ad eccl'iastica officia exequēda secū cōsecrari fec. qd̄ cū multꝭ ñ placeret: tͥtiꝰ supinducit: q solus vices duorū adipleret: qbꝰ dimicantibꝰ int̄ se: henricꝰ ipator supueniēs oēs deposuit: ⁊ clemētē 2. substituit a q̄ stati se coronari fecit: pmittētibꝰ romāis sine ipsiꝰ cōsēsu: se nūq̄ꝫ papā electuros ⁊ sic qnqꝫ cedētibꝰ sextꝰ instituit. verū de isto gregorꝭ gilbertꝰ dicit: ꝙ fuit vir scūs ⁊ ꝯ henricū bellū habuit ⁊ raptores sci petri extixit: ⁊ cuꝫ magno miraculo fit sepultus ⁊c̄. vide in cronicis.

¶ Iste clemēs dictꝰ fuit añ fin degerꝰ bābergensis ep̄s: q factus fuit papa per iperatorēꝫ ꝓpter vnionē recupādam: ut iā dictū est.

¶ Iste damasus fuit inuasor eccl'ie ⁊ subito defūctꝰ ē. Et statim rōani petierūt sibi dari pōtificē: sꝫ nō teutonicū: ad hoc eni nō poterāt inclinari: ex mala cōsuetudie indurati. Tūc istū leonē virū sāctū ad hoc inclinauit: ut papatū accipet: sꝫ pꝰea sibi de hoc fecit cōsciam: ⁊ resignauit ⁊ denuo est electꝰ: hic xp̄m in spē leꝓsi nocte i lecto suo collocās: māe ipsū ñ iuenit: tādē pꝰ laudabilē vitā scā morte potitꝰ: miraculis clarꝫ ipse multa scripsit ⁊ fecit. Erat antea ep̄s tuleñ. ⁊ audiuit āgelos dicētes. ego cogito cogitatōes pacꝭ dic̄ dñs

¶ Iste victor vir bonus ⁊ venerabil: tiore impiali factꝰ ē papa: sic eniꝫ disposita fuit apl'ica sedes hoc tp̄e: ꝙ sci viri duplici timore se subtraxerūt. s. diuino ⁊ hūano qꝛ tāto officio se idignos arbitrabāt: et tyrānidē romanorū q̄ttidie sustinere tedūit: sꝫ cōpellēte ipatore: qdam nihilominus accesserāt silr duplici tiore: tiebāt n. deū offēdere sic vocati ⁊ etiā offēsā p̄ncipis. iste victor m̄ltos symōiacos deposuit i ꝯcilio florētino ⁊ etiā fornicarios.

¶ De pluralitate bñficiorū q̄ circa hec tp̄a nimis inualuisse videt: ⁊ deinceps ꝯtinuata: multūqꝫ dolēda ambitōe p̄latorū ⁊ symōiaca labe q̄plurima scripta scōrū patrū hñt: detestātia abusiōes istas: Et nota ꝙ facile iuēti sūt paupes clerici ⁊ doctores: q pluralitatē bñficiorū ⁊ pompā eccl'iasticorū rep̄henderūt: donec offerret se occasio pticipādi: q̄ accepta cōit auaritia excecauit eos. Fert d̄ q̄dā mg̃ro magne lrāture: q valde sublimit disputauit ꝯ diuitias p̄latorū ⁊ fastū eorū: q̄si oino sic viuere ñ liceret ⁊c̄. hec cū nūciata dño pape fuissent: plausibilit rñdit. Hemꝰ ei bonā p̄positurā: ⁊ hec ⁊ illa bñficia ⁊ bñ pacatꝰ erit: ⁊ factū ē ita: ⁊ ecce ꝓtinꝰ sententiā mutauit dicēs. *

¶ Iste henricus videt fuisse homo multũ inquietus: ⁊ satis afflixit virum sanctũ gregoriũ.7.papã: ⁊ pmo quidẽ veniã petẽs absolutionẽ meruit: sꝫ nõ pseuerauit: qnimo de nouo quendã antipapã ꝯ eũ tanꝙ idolũ erexit: ⁊ iteꝝ gregori⁹ eũ excõicauit ⁊ electores imperij ducẽ saxonie ꝓ ipso elegerunt: quẽ henric⁹ crueto bello supauit: ⁊ tũc romã veniẽs cuꝫ antipapa suo gregoriũ ⁊ cardinales psequit: sꝫ statim robertus rex apulie eũ fugauit ⁊ papã cũ cardinalib⁹ liberauit: fuit nihilominꝰ vir elemosynis deditus: ⁊ sexagies ⁊ bis acie collata dimicauit: tandẽ miserabili morte vitã finiuit in carcere a ꝓprio filio detẽt⁹: sicut fecit: factũ ẽ ei

¶ Eduardus vir scũs rex anglie: claret spũ ꝓphetie: nec repperi plures aliquos reges i aliquo regno ꝙ in anglia.

¶ Elburga vgo scã filia eduardi regis.

¶ Etgitha egdari regis filia virgo sancta claret.

¶ Waltburga vgo sancta ⁊ abbatissa fuit.

¶ Berẽgari⁹ eps turoneñ. erronee dogmatiçauit de sacramẽto altaris: ⁊ post informat⁹ retractauit ⁊ scẽ vite fuit: sed discipulos cõuertere nequit: Et seqt heresis magna ꝙ satis afflixit eccl'iaꝫ lõgo tpe: ipsa negat veꝝ corp⁹ ⁊ sãguinẽ xpi esse in sacro: sꝫ figurã tñ. Uide de ꝯse. di.ij. ego berengarius.

¶ Lantfrãc⁹ eps cãtuarieñ. magister anselmi: scripsit librũ ꝑ moduꝫ dialogi de sacramento ⁊ alia.

Henricus 3⁹ an.48.

¶ Adrianus chronograph⁹ ⁊ monachus uuldensis claruit.

¶ Herliuins abbas: monasteriũ beccense de suo fundauit.

¶ Siclus magn⁹ annoꝝ finit hoc tpe.s.ãno dñi. 1063. ꝯtinens ãnos 532. q ad rationẽ oẽm pascalis cõputi vtilis ẽ: ⁊ ab euo in euũ in semetipsũ fine errore reuoluit: ⁊ sequẽti ãno siclus magn⁹ ãnoꝝ. 532. a natiuitate dñi exact⁹ incepit in cui⁹ fine erit labor ⁊ dolor ut qdã dicũt: terminabit.1595.

¶ Mathildis comitissa triũphatrix inclyta: normãdos expugnat ⁊ impatorẽ debellauit ꝓ eccl'ia gloriose laborauit: ⁊ tãdẽ totũ suũ patrimoniũ sup altare sci petri obtulit.

¶ Petr⁹ damian⁹ doctor grauissime auctoritatis ⁊ religiosus valde.

¶ Anselmus vir scñs eps cantuarieñ. doctor excellẽs ⁊ btẽ vginis deuotus.

¶ Scisma.xv.eccl'ie fuit int alexandrũ ⁊ codulũ epm parmeñ. sed alexander obtinuit: licꝫ impator ꝯdiceret iudicio cõcilij: ⁊ maior ps fuit secũ: diu stetit.

6263

Almanus ex lothoringia.

Stephanus 9⁹ m̃. 7.di.28.

Bñdict⁹ x⁹ mẽ.9.

Burgundus.

Nichola⁹ 2⁹ ã.2. m̃. 6.di.26.

Mediolanensis

Alexãder 2⁹ an. 11. men.6.

1064

1071

¶ Iste stephan⁹ pax supuixit. Et sequens Benedict⁹ cũ ꝑ vim papatũ rapuisset ⁊ nouẽ mensibus sedisset cessit.

¶ Iste nichola⁹ ꝯciliũ celebrauit ꝯ berẽgariũ q errore deceptus ꝯ fidẽ dogmatiçauit: sꝫ plene correct⁹ reuocauit ut pꝫ de cõ.di.ij. ego berẽgari⁹. In eo dẽ ꝯcilio factũ ẽ decretum de electione pape. In nomine domini.di.xxiij.

¶ Iste alexãder statuit: ut null⁹ missam audiat psbri quẽ scit habere ꝯcubinã sub pena excõicatõis ut pꝫ xxxij.di.pter h̃.⁊ habuit scisma cuꝫ quodã codulo sꝫ postea purgauit se i mãtua corã ꝯcilio de symõia.⁊ codul⁹ tãꝙ symõiac⁹ ⁊ inasor repudiat.hic alexãder fuit vir sanctus.

* Nunꝙ intellexi materiã hanc pter mõ. Quippe q de inope diues: de cõtẽptibili repẽte gloriosus apparuerat: hos btũs hieronym⁹ velut pestes quasdã ꝯtagiosas vitãdos ꝓnũciat. Dixit qdã nobile vbũ. Qui hꝫ vnũ bñficiũ cõpetẽs: ⁊ eo legitime vtit: recto calle ad patriã tẽdit q vnũ supaddit: vno oculo conscie priuat: q aliquid adhuc pl⁹ acceptat: etiã alto ꝓuat⁹ totalit excecat: ⁊ deinceps ꝙcũꝙ poterit coaceruat: hãc maledictiõem isatiabilis auaritie oli psignauit ieroboã rex isrl: qui licꝫ dinit⁹ ad regnũ ꝓuenerat: stati tñ a cultu dei recessit: fecit ꝙ duos vitulos aureos: ne popul⁹ isrl ad templũ dñi ascẽderet: factũ ẽ aũt h̃ vbũ in peccatũ: ita ut oẽs seqntes reges hũc cultũ sacrilegũ obseruarẽt in destructõem regni: ita de ecclastico statu timẽdũ esse: sci viri cõiter asseuerãt ⁊ tã in pluribꝰ mũdi ptib⁹ ꝯpletũ cernim⁹. Clerici qui nihil possidere deberẽt pter rõnabilẽ cõpetentiã: neꝙ se de tpalib⁹ intromittere oĩa possidere: oĩa volũt gubernare. Idcirco ut btũs bernard⁹ dic: qr ordinẽ nullũ seruãt: illuc ꝓperãt: vbi sempitn⁹ horror ĩhabitat. Oli pharisei ꝯ auaritiã disputãtẽ dñm deridebãt: ⁊ insanũ iudicabãt: sꝫ nũc dñs subsãnat eos. Caueas lector: qui multa occupas bñficia: ne idẽ facias: neꝙ ea dẽ patiaris. De⁹ nõ irridet: sed ꝙ semiauerit hõ: hec ⁊ metet: noli sequi cõsuetudinẽ ꝑiculosã: noli te ꝑ pape dispẽsatõem excusare. Ad oculum vides ꝙ vituli aurei adorant: sꝫ ceteri mactãt. Sꝫ ꝙ necessitasꝙ reuerẽtia ẽ in h̃ deo exhibita: ꝙ de nũero mistroꝝ eius ꝓpe modũ medietas ẽ resecata: si eni cuilibꝫ bñficio pmitteret dari su⁹ possessor: nũerus seruoꝝ dei esset duplex: qui mõ est simplex. Seqre cõsiliũ eoꝝ qui deo iã in celestib⁹ cõiuncti sunt ne cum vitulis aureis eterno igni confleris Quid ꝓdest vlt ꝓhibitos bñficioꝝ titlos coadũare. qñ etiã simplices cõit videmus in frugali honestate amplius abundare.

¶ Godefridus bulion dux lothoringie: victor gloriosus p ecclia velut alt' karolus vndiqz dimicat: q tādē hierl'm cepit: fact' ibi rex. Habuit frēm eque victoriosuz balduinū nōie: q ei in regno successit: ⁊ erat tot' inclyt'. Miraculosa bella gessit ꝯ saracenos. Finit successio regū āglie ⁊ Wilhelm' comes normādoꝝ: interfecto araldo r̄gnat p eo: de quo fit mētio ī historia ꝯceptōis btē marie vginis

¶ Ordo cartusienß scissimus incepit hoc tpe: q teste btō bernardo int' oēs eccl'iasticos ordines pmatū tenet: nō rōne tpis: s; rigorositatis: vn̄ ipse vocat eū speciosissimā colūnā ecclie. Vex qr xpē nimiā abstinētiā paucis portabilis erat: ⁊ ne diu pu' maneret postea ab eccl'ia moderatus fuit: nec vnq̄ a scō xposito cecidit: singulariter a spū sancto preseruatus vsqz hodie.

¶ Bruno vir scūs natiōe colonien̄. ⁊ magister in theologia cū sex alijs venerabilibus claret viris: q cartusienſiū ordinē inceperūt in dioceſi gratianopoliten̄.

¶ Imperatores.

¶ Ordo grādimōtenß inchoat' hoc tēpore per scm̄ viꝝ stephanū nobilē auernoꝝ stirpe pgenitū

¶ Mures infinite ꝯueniūt quedā potentē: circūuallantes in quodā ꝯuiuio: ⁊ nō poterāt abigi: donec deuorassent eū: idē cuidā pncipi polonie ꝯtigit: mirū valde.

¶ Syracusana ciuitas magnū terremotū sustinuit ⁊ maior ecclesia cecidit dn̄ica die oib' oppressis: quattuor exceptis miraculose.

¶ Maurilius ep̄s rothomagen̄.

¶ Cono ep̄s treueroꝝ: cui' tpe multa corpora martyruz inueniūt': quos olim rictiouarus occidit.

¶ Arnulphus abbas scūs post archiep̄s lugdunenß: ordinem regularis vite instituit.

¶ Ursinarius p̄sul scūs: eccl'iam sci petri fūdauit: ipso sibi reuelante in flandria.

¶ Ordo canonicus cepit florere in beluacensi ecclesia q pmo ab apostolis: p' ea a btō augustio regularit' institutus sub magistro iuone pposito: post carnotensi epo.

¶ Hugo vir scissime ⁊ castissme vite claruit: ep̄s gratianopolitan': q in. 53. ānis nullius femie faciē vidit: vna paupcula excepta: q̄uis quottidie plurib' ꝯsiltū ⁊ auxiliū dederit: ꝯfessiones etiā recipiēdo. Hic sci cartusiani xpositi pcipu' coopator fuit: ⁊ postea etiā habitū a scō brunone sumpsit: insigneqz exemplū pbuit.

¶ Trāslatio sci nicholai de mirrea ad barenses. Et corpus sci clemētis primi epi metenß inuentū est metꝫ: quē apl'i ibi ordinarūt: ⁊ decē milia pegrini occisi sūt hierusalem per arabes.

¶ Solita picula plura cōtigerūt circa hec tpa. s. inundatio aquaꝝ nimia cū dāno imēso. Aues domestice siluatice fiunt: pestilētie maxie: ⁊ plures sacro igni consūpti sūt exesis carnib' ⁊ mēbris instar carbonū. Terremot' in anglia: ut edificia emin' resilerēt: ⁊ furor vētoꝝ qui 600. domos landouie ꝯfregit. Fames ⁊ ictus fulguruz vltra mod' ⁊c. ⁊ fōs sāguinis 15. dieb' emanauit: ⁊ diabol' palā locut' ē hōib': ī pago quodā visibilit' appēdo

¶ Anno mundi. 6273 — 6283

¶ Abbas cassinen̄. natiōe samnis.

Pape

Gregori' 7' ā. 12. m̄ 1. di. 4.

¶ Scisma. xvj. ecclesie fuit inter gregoriū ⁊ archiepm rauēnen̄. Cā fuit tyrānidis impatoris: ⁊ dissensio quorūdā epoꝝ: mai' fuit oib' an̄ habitis: durauit vsqz ad vrbanū secundū.

Victor 3' an. 1. m̄. 4. di. 7.

Urbanus 2' an. 12. men. 8.

Cluniacē.

Anno xpi. 1074 — 1084

¶ Iste gregori' fuit vir scūs ⁊ multas psecutōes p iusticia ppessus ē: hic antea dicebat' hildebrādus ⁊ fuit legat' in gallia: ⁊ dure processit ꝯ symōiacos. Quēdā etiā epm miraculose vic' de symōia: qr nō potuit dicere spūi scō. Fact' aūt papa synodū celebrauit: i qua ꝯ eos filii celo processit ⁊ ꝯ p̄sbr̄os vxoratos amouēdo eos a diuino officio. Fuerūt. n. tēpora satis arida Et qr iusticie rigorē nisus ē tenere: solito more ꝯ eū multi isurrexerūt. Et pmo cinthi' pfecti fili' eū cepit: cū pmam missaz in nocte natiuitatis celebraret: ⁊ in turri sua posuit s; romani turri destruūt ⁊ papā liberāt ⁊ miseꝝ cinthiū illū extra vrbē eijeciūt. Deinde imperatorē excōicauit xpē discidiū: q post veniēs ad ipsum ⁊ plurib' dieb' nudis pedib' super glaciē stās vir absolutionē ipetrauit: s; iperator nō perseuerauit in hūili obedētia quā cepit: qnimo in Wormatia ꝯ eū pretensū ꝯciliū celebrādo: aliū loco sui eligi fecit ab epis: ⁊ fit scisma lōgo tēpore. Insuper adhuc in castro sci angeli ab iperatore cū cardinalib' incarcerat': s; per regētē apulie liberat'. Tandē in apulia morit' miraculis coruscans.

¶ Iste victor p sōniū vidit deū sue digtiōi i solitudie cartusie hitaculū ꝯstruētē: ⁊ dr̄ q spū p phetie pollebat fuit extinctus p venenū in calice missum.

¶ Iste vrban' antea dictus ē odo: ⁊ fuit monachus cluniacen̄. multuz laborauit in ecclia regē frācie excōicauit xpter adulteriū: ꝯciliū pmo celebrauit apud claꝝ mōtē: in quo statuit horas btē marie dici quottidie ⁊ in sabbato solenniter officiū fieri. dicit' q hoc btā virgo frib' in cartusia reuelauit. Aliud cōciliū turōis celebrauit pro recuperāda t̄ra scā ⁊ puocauit populū occidētalē ad trāsfretādū: q tūc in lancea dn̄i triūphat': hic habuit magistꝝ brunonez pedagogū q fuit pmus por cartusie: quē etiā lateri suo sociauit in papatu et multū profectum in ecclesia fecerūt.

¶ Parisius horribile miraculū ꝯtigit de quodā magistro magni nōis: q ter exclamādo dixit se damnatū: quap pter multi solēnes viri: seculo abrenūciauerūt: ⁊ diuersas religiōes instituētes celebre nomē posterꝫ reliquerunt ⁊ exemplum. ¶ Circa hec etiā tpa fit trāslatio sci nicholai ad ciuitatē venetiaꝝ de baro apulie ciuitate: tpe dn̄i petri patriarche grāden̄. ⁊ henrico cōtareno epo castellano: atqz vitale michaele venetiaꝝ duce.

¶ Terra scā hoc tpe ex magna pte recupata ē: ꝛ hierl'ez ꝛ sepulchꝝ dñi gloriosū cū ātiochia: ꝛ alijs ciuitatibꝰ multis de manibus saracenoꝝ credūt transfretasse vltra. 200. milia xpianoꝝ. Quātus aūt zelus fuit in oī populo ad hꝰ opꝰ pficiēdū: ꝛ quō ex oī statu senes ꝛ iuuenes: diuites ꝛ paupes cōfluerēt nemine cōpellēte: vix aliqs sine lachrymis aut dicere vel audire possz. Passagiū eni istud fuit btē vginis Marie: que mirabiliter duxit ꝛ protexit propugnatores suos: sicͭ ostēsū fuit i visiōe. Principes fuerūt plures. s. godefridꝰ bulion: qui etiā leonē īterfecit: ꝛ frēs eiꝰ eustachius ꝛ balduinus: boamūdus dux apulie: hugo fraꝫ regis francie: ꝛ plures alij: qui pro fide se discrimini dātes: ꝛ gl'iose vicerūt: ꝛ nomē eternū sibi acquisierūt i oibus magnifice a dño delectati. Uide historiā.

¶ Lancea dñi repta ē in antiochia a quodā rustico cui btūs andreas apparuit: ꝛ locū ostendit: ꝛ quidaz pcurrendo ignē 13. pedū cū ea: totū exercitū letificauit ꝛ certificauit: eo q minime lederet: sicut dñs sibi apparens mādauerat.

¶ Juo carnoteñ. eps abbreuiādo cōpilauit decretū aplicū pꝰ ysidoꝝ: ꝛ pꝰ eū hugo catalauneñ. post quez gratianus.

¶ Helimandꝰ lauduneñ. eps clarus habet.

¶ Hugo cluniaceñ. abbas: vir scūs claruit hꝰ tpe.

¶ Iste henricꝰ iam excessiuꝰ fuit i quibusdā ꝛ pmo erga pr̄ez suum quē cepit ꝛ i carcē eū mori fec: etiā ꝯ pōtifices rōanos: eo q debēt resignare inuestiturā epoꝝ ꝛ abbatū: ꝛ nollet sic nec pr̄ eius tandē ad cor rediēs obediuit ꝛ multa dāna ecclesiis illata fideliter restituit: morit tandē sine prole iusto dei iudicio: qꝛ pr̄em suū dehonestauit: qđ valde sepe cōtigit aliis filibꝫ

Henricus 4ꝰ an. 15.

¶ Toletū ciuitas hispanie nobilissima tollit: hꝰ tpe de māibꝰ saracenoꝝ p aldefonsū regem octauo anno obsessionis.

¶ Ordo cistellensis incepit sub herdingo abbate. Et nota q neque ordines creuerūt.

¶ Ordo cistertieñ. īcepit p robertū abbatē: ꝛ albericū successorē eius: ꝛ videnꝰ quasi secūdarii reformatores ordinis sci benedicti: cuiꝰ regulā hñt: ꝛ multas curiositates ꝛ abusiōes abdicarūt: ꝛ simplicit fm sanctā simplicē regulā viuere ceperūt: ꝛ mirabilit in breui tpe creuerūt in oibus. habuit viros scissimos: ꝛ plures nūero ꝛc.

¶ Soles duo apparuerunt terremotꝰ magnꝰ fuit: stella p diem fulgurauit: in italia pluit sanguis: in antiochia terra absorbuit plura edificia: ꝛ porcellus nascit cū capite humano: pullus nascit quadrupes: ꝛ mulier quedā cmxa fuit monstꝝ: añ sicut homo: retro facies canis: ꝛ cetera mēbra.

6293 | 6303

Tuscus.

Pascalis 2ꝰ an. 10. mē. 5. d. 7.

¶ Scisma. xvii. ecclie fuit int pascale secundū ꝛ tres platos. s. albertū: arnulphū: ꝛ theodoricū: qui fauore ipatoris erexerūt se: sed mala morte perierūt ꝛ pascal obtinuit qꝛ iuste electꝰ fuit: ꝛ deꝰ fuit pro eo.

¶ Hildebertꝰ cenomāneñ. eps multa scripsit: claretqꝫ.

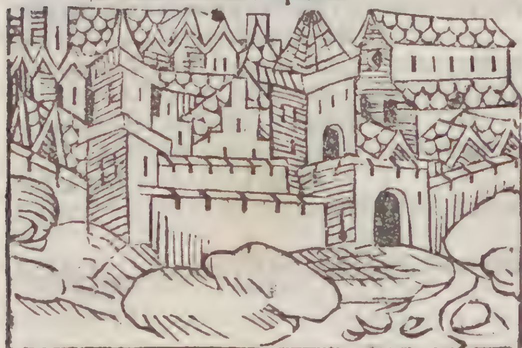
1094 | 1104

¶ Iste pascalis diligent laborauit pro ecclia ꝯ impatores ꝛ reges: sup resignatiōe inuestiture epoꝝ ꝛ abbatū ꝛ satis profecit: multa etiā ppessus ē a falsis fribus. Etiā impator ipiū cepit cū cardinalibꝰ: ꝛ p duos menses in vincul tenuit: ꝛ scisma habuit: in oibꝰ tñ triūphauit: ꝛ gloriosū ꝛ pacificū finē habuit: sepultꝰ rome in ecclia sci saluatoris. Et ecclia rectissime cōpatur lune: que crescit ꝛ decrescit: ꝛ quasi deficere videt: sed tñ ad plenū reuertit: propt illuminatiōem solis eterni: qui est xps dñs sponsus eius.

¶ Petrus alfonsus doctor notabilis fuit iudeus natus: sed cōuersus postea scripsit aliqua elegāter.

¶ Wilhelmus rex anglie pessimus obiit: pcussus a deo: quia nullū cōuentū fieri pmisit.

Toletū ciuitas hispanie

¶ Circa hec tpa de mense aprilis: in venetia lyguria: emylia atqꝫ flāminia: italie prouinciis: in gallia quoqꝫ transalpina: multorū domꝰ cōtritis hōibus: plura edificia simul ꝛ ecclie: ingenti terre motu cōcusse ceciderūt. Eodēqꝫ āno mense iulio. xvii. kal. augusti. feria secūda luna passa est eclypsim in signo aquarii. ab. viii. hora noctis vsqꝫ matutinū. Tertio idus decēbris feria quarta luna in signo geminoꝝ passa est eclypsim a quinta hora noctis; vsqꝫ in. ix. horam noctis eiusdē. Eodē mense post solis occasū: vsqꝫ in tertiā horā noctis: celū rubeū quasi ignis apparuit: a tota septētrionali pte: vsqꝫ ad arcton. Sequēti vo mense ianuarii Pascalis papa rome defunctus est.

¶ Bernard⁹ incipit clarescere adhuc iuuenis: q p⁹ intrauit ordinē cistertiē. deinde factus abbas: clarauallem fundauit. hic creuit i doctorē magnū ⁊ aplicū virū. Tot miracl'a fecit ⁊ tātū honorē habuit ut filijs ei in his nūq; creditur fuisse. vide vitam ⁊c. Pater. 160. mōasterioꝝ fuit: ⁊ velut alt' moyses habit⁹ est vbiq;

¶ Iste lotharius vir bonus extitit ⁊ fidelis ecclie: ⁊ corona t⁹ fuit ab innocētio secūdo quē etiā fidelit' iuuit ꝯ petꝝ leōis hic btm̄ bernardū in maxia reuerētia hūit ⁊ alios viros religiosos quoꝝ etiā meritis magnas victorias se gloriebatur obtinuisse: ⁊ pcipue ꝯ rogeꝝ inuasorem regni sicilie: quē fugauit ⁊ aliū substituit de cōmissione domini pape.

¶ Ordo tēplarioꝝ incepit hoc tpe: q pri⁹ albis vsi sūt mātellis: post rubeā crucem suppositā portauerūt. Et hugo ⁊ ganfred⁹ fuerūt pmi fundatores ei⁹: ⁊ btūs bernardus regulam composuit.

¶ Imperatores

¶ Ordo premonstrateñ. incepit p virum dei notbertum.

¶ Stephanus vir venerabilis abbas cistertij terti⁹ claret: q btm̄ bernarduz cū fribus suis ad ordinē suscepit.

¶ Extra romā in monasterio sci laurentij: monach⁹ qdā admirās quō ⁊c. ciglo soluto audiuit. Sic potuit xpus clauso pdire sepulchro.

¶ Hugo de scō victore claret pisius: natione saxo: doctor magnus: q alter augustinus dicebat' tpe suo.

¶ Malachias vir scūs archieps hibernie claret: q totā illā gentē reformauit Ei⁹ vita bernard⁹ scripsit

¶ Richard⁹ de scō victore pietate plen⁹ et doctor floridissimus claret.

¶ Tyr⁹ capit' a xpianis ⁊ leodiū mltis plagis atterit' : terremotu ⁊c. ⁊ balduinus rex hierl'm capit'.

¶ Acies i celo apparuerūt

¶ Mosa suspēdit': ⁊ alia mlta mōstra fuerūt q̄ fore tartaroꝝ tyrānidē prime futurā signarūt. Uentus maxim⁹ fuit: turres ⁊ edificia subruit.

¶ Flādria ex pte submergitur.

Lothari⁹ 3⁹ dux saxōie ā. 12.

¶ Tartari pmissiōe diuina circa hec tpa mōt' ē exisse putāt' in q̄ clausi fuerūt i magna miseria ⁊ fame. q: nimis multiplicati erāt. Gēs vilis ⁊ sterilis: et plagarūt p⁹ mūdū oia subijciētes iuxta illud moysi. In gēte stulta irritabo illos. Mir valde quō illi q in maxia fuitute fuerūt iā nō armis sz pellitijs et baculis oia prosternūt et dn̄ant' vniuersis. Hec iudicia tua domine. sic oli assyrij: medi: et psi: greci et romāi: gothi: huni: et vandali: saraceni: et arabes: bulgari: affricani: franci: almani: turci: hispāi ⁊c. flagella iracūdie tue fuerūt quilibet expti i tpe suo: eo q homo noluerit obedire tibi. ⁊c.

¶ Sanctus gherard⁹ bitureñ. eps. et sanctus anselmus laudunice ciuitatis eps: qui glosas interliniares in psalmis ordinauit.

Anno mundi 6313 — 6323

Pape

Campan⁹	Burgundus	Bononieñ.
Gelasius 2⁹ ā. 2. d. 5	Calixtus 2⁹ ā. 7. m̄. 10. di. 11.	Honori⁹ 2⁹ ā. 5. m̄. 2. di. 8.

Anno xpi 1114 — 1124

¶ Iste gelasi⁹ timore henrici impatoris cū cardinalib⁹ gaietā accessit: ⁊ deinde p mare veniēs in burgundiā: apd cluniacū mortu⁹ est ⁊ sepult⁹: idē impator scisma cōtra eū fecit: erigēdo quendā benedictuz hispanū: qd etiā postea cū calixto cōtinuatum est.

¶ Iste calixtus fuit fili⁹ comitis burgundie: ⁊ elect⁹ fuit in locum gelasij ⁊ dū rediret romā: pretensū benedictuz cepit: ⁊ eqtare ante se fecit supra mulā ignominiose: ita ut vsa facie cauda p freno vteret' ⁊ vsq; ad vrbez ageret': vbi trusus fuit in carcerē. Et papa cū impatore pacē fecit. Hic tholose synodū celebrauit: i qua dānauit fictos quosdā religiosos: q plures hereses secrete ⁊ publice seminabāt ꝯ sacra ⁊ bona ecclia ꝝ. Fecit libellū de miraculis sci iacobi. Statuit etiā historiā karoli descriptā a btō tulpino remeñ. archiepo. Fundauit monasteriū boneuallis cistertij ordinis.

¶ Scisma. xviij. ecclie fuit hoc tpe: q: benedict⁹ quidā fauore impatoris erexit se cōtra gelasiū: ⁊ etiā cōtra calixtū cōsequēter: sed miserabiliter perijt: ⁊ qui iuste electi fuerūt obtinuerūt more solito.

¶ Gerhelo vir scūs in diocesi treuerensi fuit: q etiā brumali tpe in medijs niuibus totaliter nudus incessit.

¶ Iste honorius i gratiā recepit rogeriū ⁊ inuestiuit eū in ducatu apulie facto homagio q fuit rex sicilie. ⁊ magna p⁹ p fide fec. hic duos pr̄iarchas deposuit: aglegieñ. ⁊ venetū: q: repperit eos fauisse scismaticis: morit' tādē rome: sepult⁹ in ecclia lateraneñ. ⁊ idē rogeri⁹ p⁹ ab innocentio remouet: q: sibi cōtrarius fuit.

¶ Siccitas magna fuit: ut flumina: lacus: fontes: putei siccarent' ignis in terrā subintrās biennio non potuit extingui aqua: ⁊ fuit plaga horribilis. ⁊ qdaz mulier quattuor masculos peperit.

¶ Ordo sci ioānis baptiste hierosolimitani inchoat' hoc tpe a venerabili raymūdo viro opibus misericordie dedito: ⁊ valde creuit: hi vouent se pauperibus seruituros.

¶ Petrus abaelard⁹ insignis fuit doctor: sed in heresim cadens ab inocētio odēnat': preciū redēptōis euacuauit.

¶ Joānes de tēpib⁹ morit̄ q vixerat 361. ānis fuit eni ar miger karoli: ⁊ vsq̄ ad hec tempora durauit.

¶ Iste cōradus fidelis ⁊ inclit⁹ pnceps fuit: ⁊ q̄a h̄ tpe fuit bonū regimē i ecclesiastico statu: iō pncipes prompte obediebāt ꝓpter exēplaritatē p̄latorū: vnde iste rex cruce signat⁹ erat a btō bernardo: ⁊ trāsfretauit cū multis: ⁊ miraculosa bella gessit pro dilatiōe dn̄ij xp̄iani in t̄ra scā. passus ē etiā magna dispēdia propter dolū grecorū.

¶ Passagiū magnū cōtra saracenos factū est: ⁊ lothari⁹ ⁊ lodouicus crucem susceperunt: ⁊ btūs bernardus diuino doctus spū: crucē p̄dicādo plures prouocauit: sed nō cōtigit sic̄ sperabat q̄a greci dolū magnū fecerant cū calce farine mixta intoxicantes exercitū.

Cōradus 2⁹ an. 15.

¶ Pius lodouicus rex francie claruit q magna pro fide fecit ⁊ a btō bernardo cruce signat̄: ⁊ vltra mare trāsiēs capt⁹ fuit ⁊ multa dāna passus est: ⁊ multa prelia gloriose gessit. Et henric⁹ frater eius monachus efficitur: post eps.

¶ Uisiones tondali facte sūt i hibernia horribiles ⁊c̄.

¶ Uisiōes scē elisabet hoc tpe facte fuerūt.

¶ Uisiōes scē hildegardis ⁊ v̄gis: prophie plurime apud treuerim facte fuerunt.

¶ Scisma decimūnonū ecclīe fuit int̄ inocētiū secūdū: ⁊ petrū leonis: propt̄ discordiam eligētiū ⁊ inocēti⁹ obtinuit: q̄a maior pars erat secū: ⁊ btūs bernard⁹ p septē annos laborauit pro vnione fortiter ⁊c̄.

¶ Comes muricēsis fact⁹ ē humilim⁹ conuersus in cartusia.

¶ Theobald⁹ comes campanie: vir totus misericors.

¶ Rogerius rex sicilie grecos vastauit vsq̄ cōstātinopoli ⁊ lodouicū regē frācie a vinculis liberauit.

¶ Hugo folieti scripsit librū de castro anime.

¶ Gratianus monach⁹ decretū cōpilauit: ⁊ ab eugenio approbat̄: ⁊ eps fit in tuscia indusiua: vnde oriundus fuit.

¶ Petr⁹ lumbard⁹ eps parisienf frat̄ gratiani: librū sñarū edidit.

¶ Petrus comestor frater gratiani ⁊ petri lumbardi historiā scholasticam composuit ⁊ alia.

¶ Edissa q̄ olim dicebat̄ rages medorꝫ: semp inuicta ⁊ scā: h̄ tpe destruit̄.

6333 — 6343

Romanus. — Tuscus. — Bononien̄. — Pysanus.

inno cēti⁹ 2⁹ an. 14. mē. 7. d. 8.

Celestin⁹ 2⁹ mē. 5. di. 10.

Luci⁹ 2⁹ m̄. 11. di. 4

Eugenius 3⁹ an. 5. m̄. 4. d. 20

1134 — 1144

¶ Iste innocenti⁹ fuit vir valde deuot⁹: ⁊ tales suo lateri sociauit: hic habuit scisma p septē annos cōtra petꝫ leonis: q se anacletum nōiauit: ⁊ p vim papatū rapuit adiut⁹ a suis amicis: qđ vidēs innocēti⁹: cū duab⁹ galleis fugit in galliā vbi fuit gloriose suscept⁹ a scō bernardo: q tūc oēs reges ⁊ principes in manib⁹ suis habuit: ⁊ ꝓuocauit eos ut reducerēt dn̄m papā ad sedeꝫ suam ⁊ plura de eo narrant̄ i vita bti bernardi tandē pacatis oib⁹: ⁊ horribilit̄ diuino iudicio aduersariis consūptis: pacifice ⁊ vtiliter ecclesie presidit: sepelit̄ in laterano gloriose.

¶ Iste celestinus papꝫ sedit: sepelit̄ in laterano

¶ Iste luci⁹ filr papꝫ p̄fuit: q̄a āho i pestilentia breuit̄ obiēt sepult⁹ in laterano.

Iste eugeni⁹ añ fuit monachus bti bernardi i clarualle: ⁊ missus ab eo romā cū aliis ꝓ istauratiōe mōasterij sci anastasij: et ibi abbas efficit̄: ⁊ nō longe p⁹: ex insperato in papā elect⁹ ē: hic cū eēt simplex: de⁹ eū mirabili gr̄a ⁊ eloquētia p̄fudit: btūs etiā bernard⁹ illū solēnē librꝫ de cōsideratōe ad eū scripsit. Romāi aūt solito more feruescētes seditōem faciūt. Quapropt̄ vir scūs dedit locū ire: ⁊ in gallijs veniēs p̄stinū locū dilecte clareuallis hūiliter benigneq̄ visitauit: alloqtur frēs nō sine lachrymis: memor p̄stine ⁊ tam pulchre quietis iam p̄dite miscēs sermōibus auulsa a corde suspiria: hortat̄ ⁊ cōsolat̄: ⁊ se int̄ eos frēm ⁊ sociū nō dn̄m exhibet vel magistꝝ. Mirant̄ oēs in tāta altitudine hūilitatē imobilē ⁊ in tam excellēti culmine propositi sci p̄manere v̄tutē: vt altitudini sociata hūilitas ꝓ officio exteri⁹ fulgeat: ⁊ ꝓ v̄tute nequaq̄ interius ianescat: adherebat carni ei⁹ lanea tunica: ⁊ dieb⁹ ac noctib⁹ cuculla vestib⁹: sic ibat sic cubabat: int⁹ monachi habitū retinēs extra se pontificē ⁊ morib⁹ ⁊ vestib⁹ exhibebat. Rem difficilē agēs diuersaꝝ in vno hoīe ꝓprietatē exhibēs p̄sonaꝝ: sagmēta ei circūferebant̄ ⁊ puluinaria: lect⁹ eius pallijs optus cortina ambiebat̄ purpurea. sed si reuolueres opimēta iuenires supiectis laneis cōplosa stramina ⁊ paleas cōglobatas. Hō in facie: de⁹ videt i corde: ipse vo bona corā deo ⁊ hoibus ꝓuidebat: eternū oibus monachis ⁊ pōtificib⁹ exemplū relinquēs. Demum valedicēs frībus cū multis lachrymis: solitis ingetudinib⁹ reddit̄: romāq̄ reuersus gloriose suscipit̄ clamātib⁹ vniuersis. Benedictus q venit in nōie dn̄i: obijt tādē i magna scītate suis meritis illustrādo romā miraculis pluribus: sepultus in basilica sci petri. ¶ Morit̄ statim etiam btūs bernardus eodem anno.

Iste fridericus fuit vir magnorum operum: ita ut quidam dicant quod post karolum magnum in gestorum magnificentia: orbis similem non habuit. Et nota: quod huiusmodi comparationes sunt cum moderamine accipiendo: non simpliciter: sicut solet dici de salomone. Potest enim esse quod aliquis simplex miles in aliquo negotio ita magnifice se habeat: quod vere dici poterit de eo quod numquam similem habuerit: in illo. s. non in omnibus etc. Verum idem iste fridericus in uno crimine glorie sue ituli: quod cum alexandro papa altercauit et contra fas scismaticos fouebat longo tempore. Verum postea penituit: et veniam petens crucem pro satisfactione suscipiens vltra mare iuit: et post magnos triumphos: in quodam fluuio submersus fuit improuise.

Impatores — Fridericus p. an. 33.

Boemia fit regnum: ante ducatus fuit. Sol obscuratus fuit hoc tempore. Fames magna facta est. Terremotus maximus fuit. Antiochia cum tripoli et damasco ceciderunt. 50. milia hominum submerguntur: et mare retrogradum versum est. Tres lune apparuerunt: et in medio signum crucis: et tres soles visi sunt: et post sol obscuratus iterum fuit ab hora sexta vsque ad nonam.

Wilbelmus eremita sanctissimus claruit: olim dux aquitanie: et comes pictauiensis. Hic primum totus discolus fuit: et propter scisma a beato bernardo cum venerabili sacramento territus fuit: post lorica super nudo vestitur.

Guilelmus puer in anglia crucifigitur a iudeis: in die sancto pasceues. Et erat tunc puer ibidem: qui vidit infernum.

Pestilentia sacri ignis fuit: et puer quidam liberatus ab igne: qui omnem historiam mundi: textum euangelii: actus apostolorum tamquam in libro legeret aliis pronunciauit.

Petrus tharantasiensis episcopus: vir integerrime religionis

Noruegia conuertitur ad fidem: vbi primum predicauit cardinalis albanensis. postea papa.

Corpora sanctorum trium regum transferuntur de mediolano ad coloniam per rainoldum archiepiscopum coloniensem. et ex tunc colonia floruit.

Visio horrenda facta lingonensi episcopo a quodam eremita iam defuncto qualiter 30. milia hominum decesserant secum: et quod sanctus bernardus statim euolasset: tres in purgatorium descenderant: omnes alii in inferno perpetuo cruciandi dimersi fuerunt.

Sanctus thomas cantuariensis. archiepiscopus martyrizatur hoc tempore in anglia: multis clarus miraculis: et henricus rex anglie misit solennes ambasiatores: et excusauit se de nece eius: et crucem suscepit post triennium etc. Canonizatur ab alexandro.

Sanctus bernardus canonizatur per alexandrum tertium: et propter concursum populi prohibuit eum abbas: ne plura miracula faceret: et obediuit mortuus.

Anno mundi 6353					6363
Pape.	Anastasius 3us ann. 2. m. 4. di. 24.	Romanus	Adrianus 4us an. 5.	Anglicus.	Alexander 3us an. 21. m. 11. di. 19.

Iste ordinem carthusiensem confirmauit cum subscriptione omnium cardinalium: suscipiens eum sub protectione sancti petri et sua: dando priuilegia aliqua: quibus lucius et alii numero. 11. plurima superaddiderunt et monasteria erexerunt.

Anno xpi 1154 — 1164

Iste anastasius fuit abbas sancti rufi valentinensis diocesis. et deinde in cardinalem et post in papam assumitur. Hic fecit palatium nouum apud sanctam mariam rotondam Moritur sepeliturque in laterano.

Iste adrianus natione anglicus fuit: episcopus albanensis. vir magnanimus: et vbi dei cum zelo predicator egregius. Regem sicilie et romanos compescuit cum censuris. Ipse ante legatus fuit in noruegia: et gentem illam barbaricam conuertit et instituit: post electus in papam: officium suum honorificauit. Et dicitur quod primus papa fuit qui cum curia in vrbe veniret moram contraxerit hic fecit gironem in radicofano: et turribus muniuit: et multa conparauit a comitibus circa locum sancte christine. sepultus est in vaticano.

Iste alexander vir strenuus habuit longum scisma. 17. annorum et quattuor scismaticos vicit successiue et excommunicauit: qui omnes mala morte perierunt: preualuit etiam contra imperatorem: et ad vnionem reuocauit. Duo concilia celebrauit vnum turonis: aliud in vrbe: tandem omnibus non sine grandi labore compositis: puta qui aduersus talem regem dimicauit gloriose romam reuertitur et eos qui propter perseuerantiam eiecti fuerunt: restituit: moritur postea: sepultus in pace xpi.

Scisma. 10. ecclesie fuit inter alexandrum et quattuor scismaticos: sed alexander obtinuit: grande fuit annorum. 17.

Heresis valdensium seu pauperum de lugduno incepit cuius inuentor fuit valdensis ciuis lugdunensis. qui cum diues esset relictis omnibus paupertatem euangelicam seruare voluit: et scribi fecit aliquos libros biblie in vulgari: cum nonnullis sanctorum auctoritatibus: quas minus sane intelligens: suo inflatus sensu apostolorum officium vsurpauit: predicando vbique: et suos ad predicandum mittendo: errores plures seminauit. Moniti autem: responderunt: deo magis obediendum quam hominibus: prelatos et clerum aspernando: tandem contumaces excommunicati sunt: et expulsi a patria. post in concilio heretici denunciati sunt. Et factum est in grande malum et laqueum magnum simplicibus et deuotis personis scandalum immensum. et vtinam hodie esset finis.

¶ Sāctus richardus fuit q a iudeis marty/riçatus fuit parisi⁹: ꝛ iudei expellūt a regno

¶ Scūs petr⁹ monocul⁹ abbas clareuall' fuit

¶ Ordo guilhelmitaꝝ a scō guilhelmo ere/mita olim duce aquilegieñ. nomē ꝛ origi/nē traxit: eius discipulus fuit scūs albertus eremita: q ordinem istum educauit.

¶ Scā alpiadis virgo scīssima claret q̄ humiliter nata: subul/ca erat: in terra senoneñ. cibo spūali vtebatur: multas hūdo reuelatiões sed nullo corpora li: tamen venusta facie.

¶ Scūs hugo eps lincolnieñ. ordinis carthusieñ. i anglia i/numeris claret miraculis.

¶ Iste henricus fuit fili⁹ friderici ꝛ accepit cōstātiā filiā regis sicilie in vxorē occasione cuius subiuga uit sibi totuz regnū apulie: fugatis illis qui illud tenebant.

Henricus quintus an. 8.

¶ Hierusalē iteꝝ pmittente deo capiť a saracenis ꝛ gloriosū sepulchꝝ cum scā cruce, ꝑpter peccata xp̄ianoꝝ: ꝛ pcipue luxurie ꝛ crapule: ꝛ rarus erat in monasterijs: rariorqꝫ in seculo quem nō morbus luxurie infecisset ꝛ qa tota terra sordescebat facinoribus: ideo proiecit dñs popolum suum ꝛ ē Passagiū grāde ordinať tpe clemētis tertij: ꝛ fridericus imꝑator crucē accepit ꝛ multi pncipes cū eo: ꝛ factus est cōcursus maximus: ſꝫ paꝝ profecerūt: nec aliqd recuꝑauerūt: pter solam achos: que diciť ptolomaida.

¶ Sanctus anshelmus eps blesineñ. ordinis carthusieñ. claret bona vita

¶ Abbas ioachim fuit q plura p̄/dixit ꝛ scripsit. Et in qbusdā erra/uit. ut pꝫ in pncipio decretalium. Scissitātibus eū pncipibus an ire deberēt ad terrā scām rūdit nō: qꝛ tēpus nondū aduenisset.

¶ Leodiū capiť: depdať: vastať: ꝛ mu lieres ac v̄gines opprimūť. Religiose tū ac timorate: mirabiliter liberate fu erūt: nec alicui⁹ pollutōis cōtagiū pas se sūt: sic dñs ōndit scē Marie d ogni/es: vide in vita ipsius.

¶ Regnū tartaroꝝ icepit ꝛ creuit val de ꝛ vsqꝫ hodie ē magis i orbe ꝛ fe/cerūt plagā in mūdo maximā.

¶ Ordo dñoꝝ theutonicoꝝ incepit circa hec tpa sub celestino papa. 3. ortū habuit ex ordine sci ioānis ba ptiste hierosolymitani.

¶ Ordo trinitatis circa idem tēpus incepit.

6374	6384	Tuscus de luca	Lombardus	Beneuētanus	Romanus
		Luci⁹ 3⁹ ā. 4. m̄. 2. di. 18.	Urbanus 3⁹ ā. 1. m̄. x. di. 26.	Gregori⁹ 8⁹ mē. 2.	Clemens 3⁹ an. 3. di. 16.
1174	1184				

¶ Olim scā fides catholica p potētes pncipes: p argutos ph̄os: p subtiles he reticos: ac ceťos viros spectabiles ipu gnata fuerat: diebus aūt istis p vilissi/mos idiotas: ac laicos pauprimos ex titit nō modice tribulata. Quasi dicat eccl'ia. Iā vtiqꝫ debeo affligi: si nec isti a tribulatōe cessant: q vita ipsa videbā tur indigni q̄ꝝ cōuersatio deo ꝛ hōib⁹ odibilis ē q ad nihil qd̄ ēvalent: nisi q se mētiunť me çelare ut sic efficaci⁹ no ceāt: fuerūt nihilomin⁹ postea qdā sub tilissimi heretici: q istā heresim Wal densiū defendere conabanť: ꝛ pl'a re/gna ꝛ populos deceperūt: cū qbus tā dem miserabiliter extermiati pierūt.

¶ Iste luci⁹ fuit eps ostieñ. q post verone moriť hñs tale epita/phiū. Luca dedit lucē tibi luci pōtificatum. Ostia papatū roma: verona mori. imo ve/rona dedit veruꝫ tibi viuere roma. Exiliuꝫ curas: ostia: luca mo/ri. Pulchri versus q̄ꝫ quoddā apologeticū

¶ Iste vrban⁹ fuit oriūd⁹ de ci uitate mediola nēsi. ad eū vēit ioachī de cala bria: h cū audis set captā hieru salē a saracenis nio dolore ta/ct⁹: obijt: sepul tus in ferraria.

¶ Iste gre gori⁹ magnū çelū hūit p ē/ ra sancta: et cepit practi/care de mō re cupādi eā p/ fect⁹ in tusciā ad diuersas p uincias lrās misit p cruce pdicanda. Et fecit pacē inter pisanos ꝛ ianuēses. Qua facta: pi sis mortuus est: ꝛ honorifice ibidē sepultus.

¶ Iste clemens ordinauit mona steriū extra muꝝ qd̄ diciť sci laurē tij: ꝛ quedā alia edificia: ei⁹ tēpe factū ē passagiū magnū cōtradi/cente abbate io achim: qa nōdū venisset tempus

¶ Sanct⁹ bertold⁹ carmeliti mōtis hermicolis ab aymerico antiochenо patriarcha in priorē assignatus fama celebriori multis innotescit. Hic inť cetera preclare sue scitatis indicia: aias q̄ꝫ pluriū fratꝝ quos saracenoꝝ absū psit gladius: cum corona martyrij ab angelis in celū deferri vidit.

¶ Huius lucii pontificis tpe floruit magister petr⁹ comestor seu māducator qui fecit historias scholasticas. i. historia's vtriusqꝫ testamēti. Hic lombardus origine: parisius fuit canonicus: ibidē sepultus. Sup cui⁹ sepulchꝝ hoc epitaphiū. Petr⁹ erā quē petra tegit: dictusqꝫ comestor. Nūc comedor: viu⁹ docui nec cesso do cere. Mortuus ut discat: q me videt icineratū. Qd̄ sum⁹ iste fuit: eximi⁹ q̄nqꝫ qd̄ hic ē. Petra petri carnē: tenet hec aiam petra xp̄s. Sic sibi diuisit: vtraqꝫ petra xp̄m. Eo tpe ut dicit vincenti⁹: magna pdigia apparuerūt inť claruꝫ montē ꝛ compendiū: qa lapides quadrāgulares ad quantitatē ouoꝝ cadebāt: ꝛ fulgura cremātia villas: ꝛ corui in rostris carbones ignitos portātes: incendētes domos ac villas: ꝛ multi ictibus fulminis pierunt.

¶ Scisma orit̄ i ipio p⁹ mortē hērici pp discordiā electoꝝ. nā qdā elegerūt philippū ducē sueuie frēm eiusdē henrici. Alij ottonē filiū ducis saxonie. Et facta ē altcatio magna ꝛ bella i almania. Tandē otto p̄ualuit: q: papa inocētius tenuit cū eo. Philipp⁹ eni stati p⁹ pacē quā cū ottōe fec interfectus ē dolose a lātgrauio: ꝛ sic otto obtinuit ꝛ romā veniēs: ab innocētio coronat̄ ꝯ cōciliū multoꝝ ꝛ volūtatē. Et versa ē bn̄dictio i maledictōem: q: eodē die fracto iuramēto ꝯ eccliam: cepit tyrānizare stolidissime: q̄re statim excōicat̄ ꝛ deponit̄: ꝛ tandē in cōtumacia morit̄.

¶ Pueri de almania. 20. milia ꝛ ampli⁹ diabolica machinatione decepti cruce signant̄ q̄si deus p̄ eos vellet recupari terrā scām fm istud. Ex ore infantiū ꝛc. Sed cū ad mare venissent a pyrratis dolose in nauibus rapiūt̄: q̄si eos ad hierusalē ducere p̄mittētibus. Vex multos submerserūt alios vendiderunt saracenis: ꝛ sic patet qd de similibus in futuꝝ faciendū sit: si similis casus occurreret.

Imperatores.

Philipp⁹ an. 12.

¶ Constantinopolis recupat̄ a xp̄ianis ꝛ balduinus comes flādrie ipator ibi efficitur.

Otto 4⁹ ā. 2. p⁹ mortē philippi.

¶ Pastores pecoꝝ silr̄ de hispania cōuenientes cū turba graui p̄sius venerunt et oīa bona cleri vastarunt iuidis plebibus gratulātibus: sed cū etiā laicoꝝ bona cepissent deuorare statim expugnati fuerūt ꝛ p̄empti: ꝛ sic patet quō diabolus etiam suas cruces predicauit.

¶ Liuonia regio septentrionalis magna: cōuertitur ad xp̄m p̄ parte.

¶ Maria de ognies claret miracilis in diocesi leodicñ. Obijt. 1213. circa annuꝫ etatis sue. 37. Et multe alie virgines ꝛ vidue ꝛ scē maritate fuerūt ibidem.

¶ Dn̄icus hispan⁹ vir scūs ac aplice p̄fectiōis emulator: mirabili ꝣelo p̄seq̄t̄ hereticos: miraculis claret: ꝛ ordinē iacobitarū siue predicatoꝝ instituit.

¶ Helinandus monach⁹ beluecen̄. sācte vite: scripsit chronicā ab origine mundi: ꝛ recupatione lapsi ꝛ alia.

¶ Frācisсus italicus vir incōpabilis feruoris ac sūme p̄fectionis pauptatis euangelice q̄si q̄ddā exēplar p̄lucidum: multis claret mii aculis ꝛ ordinē minoꝝ istituit.

¶ Electio impatoris pēdet ex iudicio sūmi pōtificis: q̄ꝺ pꝫ p̄ decre. Innocen. iij.

¶ Wilhelmus parisien̄. incepit ordinem augustinen̄ qui etiā dicūt̄ mendicātes.

¶ Crux predicat̄ quinqꝫ vicibus: ꝛ hoc in aere ostensū fuit: quia cruces diuersorū colorum quinqꝫ numero: in aere patenter resplenduerunt.

¶ Albert⁹ patriarcha hierosolymitanus: ordinem carmelitaꝝ instituit in monte carmeli.

¶ Scūs petrus mediolanen̄. postea martyr clarus habet̄ adhuc puer.

¶ Sācta clara fulget virtutibus.

¶ Cruce signati plures gloriosissime euolarūt ad celū. Et qdā diuinit⁹ punitus fuit q̄ crucem predicare noluit.

¶ Almeric⁹ heretic⁹ cōburit̄ p̄isi⁹ cū suis ꝛc.

¶ Stephan⁹ scūs p̄r ꝛ p̄or dom⁹ portaꝝ. ordinis carthusien̄. ꝛ post ep̄s digensis.

¶ Symō comes mōtissortꝫ velut alt̄ karolus mirabilit̄ triūphauit ꝯ hereticos: hn̄s secū ep̄os ꝛ abbates scōs: ꝛ p̄cipue sāctuꝫ dn̄icū. Fugauit aliq̄n centūmilia hereticorū cū paucis puto octo milibus catholicꝫ

¶ Anno mundi. 6393 — 6403

¶ Pape — Romanus: Celestin⁹ 3⁹ ā. 6. m̄. 8. di. 11. — Campanus: innocēti⁹ 3⁹ ā. 18. m̄ 4. di. 24.

¶ Rex aphrice xp̄ianis bellū intulit: ꝛ fugatus est perierūtqꝫ ampliuſ q̄ꝫ centum milia saracenoꝝ.

¶ Anno xp̄i 1194 — 1204

¶ Iste celestin⁹ in die scō pasce coronat̄ ꝛ die seq̄nti coronauit henricū impatorē. Ipse etiā fecit fieri pallatiū apō scm̄ petꝝ

¶ Iacobus de vitriaco scripsit multa vtilia ꝛ p̄cipue de scis mulierib⁹ q̄ tūc fuerūt p̄les in diocesi leodien̄. Et fuerūt tp̄a satis scā: hic p̄dicauit crucē ꝯ albienses: cū gl̄ia miraculoꝝ multoꝝ.

¶ Iste innocenti⁹ magnis laudib⁹ extollit̄: q̄a vtilis valde fuit ecclesie dei: q̄ꝺ opa ei⁹ testāt̄: nā fecit fieri hospitale sci sp̄ūs: ꝛ renouauit ecclesiam sci sixti: cōposuit decretales: sermōes: ac libꝝ de miseria hūane cōditōis ꝛ multa gloriosa alia. Ip se coronauit ottonē ꝛ eū deposuit: q̄a nō seruauit fidelitatē: hereses p̄les dānauit. s. albiēsiū ꝯ q̄s crucē p̄dicari fecit. Itē almericī: ꝛ libꝝ abbatꝫ ioachi ꝯ petꝝ lōbardū. Cōfirmauit scm̄ hugonē linconiēsē carthusien̄. ordis. Tādē post p̄la bona pacē faciendo int̄ pisanos ꝛ ianuēses: morit̄ apud parusiū ꝛ ibidē sepelit̄.

¶ Nota q̄ circa hec tp̄a legūtur miracula gl̄iosa: ꝛ p̄lime reuelatiōes facte sūt iniqs mercantijs ꝛ vsuris. Et i vita scē marie de ognies fit mētio de q̄dā vidua optie vite: cui btā v̄go cū scō petro ꝛ multitudine angeloꝝ astitit i agonia ꝛ vix demones abegerūt: ꝛ tādē dn̄s met aduenit: ꝛ funeris officiū adimpleuit: nec tn̄ ꝓpt̄ hec penas purgatorij euasit: maritus eni eius mercator fuit: ꝛ quedā p̄ fraudē acq̄sierat: q̄sdā etiā de familia ducis louanie hospitio recepat: q̄ de iiuste acq̄sitis i ei⁹ domo multa expēdebāt: de q̄bus nōdū p̄fecte restitutōem fecerāt: iō aīa hui⁹ tā scē vidue purgatorij ignib⁹ exurebat̄. Nota lector gratiosā p̄uidentiā dei. Qn̄ hec mulier erat in statu mutabilitatis: ne ex vehemētia doloris vel tioris in peccatū decideret: ꝯsolata ē a btā v̄gine ꝛ scō petro. Qn̄ autē p̄ mortē euasit p̄iculū amplius peccādi: iusticie rigorē expta ē: pena eni eius erat dilata nō soluta. ¶ Alia q̄dā mulier ħ ordie in purgatorio cruciebat̄. Aliquādo. n. vehemēti calore torquebat̄ eo q̄ mūdū ꝛ ei⁹ voluptates nimis ardēter dilexisset. Aliq̄n frigore maximo: q: pigra ad bonū fuerat ꝛ maxime: q̄a filios ꝛ ꝓpriā familiā nimis negligēter correxerat: siti aruit: ꝓpter potatiōes: nuditate cōfundebat̄: ꝓpter vestes sup̄fluas.

¶ Albertus hierosolymitan⁹ p̄riarcha fratꝝ eremitaꝝ scē dei matris: i carmelo monasteriū i meli⁹ erigit: scōqꝫ *

¶ Iste frideric⁹ fuit fili⁹ henrici p̄dicti: ⁊ elect⁹ fuit ɔtra ottonez ut eū expugnaret: qḋ ⁊ fecit. Et extūc icepit eccl'iam laniare: q̄re ercōicat ⁊ deponit̄ p honoriū q eū coronauit: ⁊ ml'ta mala fecit ⁊ ɔtumax diu pmāsit: ⁊ morte preuent⁹ sine sacramētis a ꝓprio filio suffocat̄: sic itēꝝ: multa exēpla hic sūt de psecutorib⁹ eccl'ie q̄ miserabiliter peunt. ipse etiā filiū suū henricū suffocauit: qua propter ab alio filio suo cum egrotaret suffocatus fuit tempore Innocentij pape quarti.

Frideri c⁹ 2⁹ an. 20 rex cecilie vixit sʒ ɔtūax.

¶ Guilhelm⁹ nyuerneñ. ep̄us vir scūs ⁊ doctissimus claret: q duo milia pauperū tp̄e famis quotidie pascebat.

¶ Scā elisabeth filia regis vngarie vidua: omni virtute plenissima claret sancta vita.

¶ Ludouicus filius regis sicilie frater minor: vir scūs clarus habetur.

¶ Hierusalē destruit̄ vsq3 ad solū: excepto tēplo ⁊ ciuitate dauid a corradino filio staphadim.

¶ Quattuor ordines mendicātiū vz p̄dicatores: minores: augustinēses: ⁊ carmelite ɔfirmant̄ ab honorio.

1215

¶ Concilium lateraneñ. celebrat̄ in vrbe 1315. p̄latoꝝ sūma fuit ibidē cōgregatorū: factum apud scm̄ ioannē in laterano.

¶ Ordo cruciferoꝝ circa hec tp̄a renouat⁹ ē p innocentiū tertiū anno pōtificatus sui. 18. iā deuicta heresi albiēsiū p cruce signatos. Fert̄ beatū quiriacū hierosolymoꝝ ep̄m olim huius ordinis p̄miceriū extitisse: statim postea q̄ scā helena crucē inuenit: sed iulian⁹ apostata eundē quiriacū cū fratrib⁹ occidit: ⁊ sic longo tp̄e idē ordo abolit⁹ fuit. Tp̄e aūt innocētij q̄rti: apud lugdunū creuit: ⁊ p̄uilegijs dotat⁹ ē ab eodē.

¶ Sanctus cirillus grec⁹: melliflui carmeli prior: doctorq3: tū vite scitate: tum ꝓphetie spū cōspicuus: multa conscribit posteris ꝓfutura seculis: ⁊ copiosis miraculis: deo ꝓcurat gloriā mūdoq3 stuporē.

¶ Lapis grādis cecidit in monasterio scī gabriel' habēs signū crucꝭ: ⁊ imaginē xp̄i expssam: ⁊ desup aureis lr̄is habens scriptū: Jesus naçarenus rex iudeorum. ⁊ cecum illuminauit.

¶ Frisia tota pene submergit̄ fluctib⁹ marinis i q̄ perierūt hominū plusq3 centū milia ꝓpt̄ irreuerētiam factā sacramēto a quodā pugile: sicut postea reuelauit btā vgo Maria: ⁊ ɔstructa ē eccl'ia i eodē loco vbi hostie ciciderūt: ⁊ cessauit q̄ssatō

¶ Uacat impiū mlto tp̄e post depositionē friderici ⁊ etꝭ p⁹ ei⁹ mortē: ⁊ iō plures āni ascribūt̄ friderico: licʒ paucis iuste i obediētia eccl'ie regnerit: q2 nō statim alius in locū eius electus fuit.

¶ Tartari trāseūt mōtes ripheos q diuidūt asiā maiorē ab europa: ac totā vngariā ⁊ poloniam q̄si vastāt nulli parcētes sexui vel etati: ⁊ fit igēs terror in xp̄ianitate: sed precibus scōꝝ impediti sunt ne procederent.

¶ Mons quidā maxim⁹ in burgundia impiali diuidit̄: ⁊ cucurrit p multa miliaria: ⁊ qnq3 milia hominū suffocauit: ⁊ tandē ad alios montes accessit mirabiliter.

¶ Decretales cōpilant̄ p raymūdū ordinis p̄dicatoꝝ: de mādato gregorij noni: ⁊ ad studia mittūt̄ p quē gregꝭ. cōciliū lugduni celebrat̄.

6413

¶ His tp̄ib⁹ regnauit in impio francie ludouic⁹ pat̄ scī ludouici qui regnuit. 3. an. tm̄: sʒ in h̄ puo tp̄e: multū fecit p eccl'ia

Honori⁹ 3⁹ ā. x. m̄. 8. di. 24.

Romanus.

¶ Hic cōfirmauit ordinē fratꝝ mioꝝ: put habet̄ ex gestis francoꝝ.

6423

Gregori⁹ 9⁹ an. 14.

Campanus de anania.

¶ Guilhelm⁹ altisiodorē. his tp̄ib⁹ floruit q sūmā in theologia cōposuit ⁊ laurēti⁹ ac vincētius hispani doc. iu. canonici floru. q rome auctori. sue doctri. allegant̄.

1214

¶ Iste honori⁹ multos honorauit: ⁊ canoniçauit pl'es scōs. Fridericū coronauit: ⁊ etꝭ deposuit ꝓpt̄ rebellionē. Eccl'iaz scī laurētij extra muros: ⁊ basilicā q̄ dr̄ scā scōꝝ renouauit. Decretales cōposuit ordinē p̄dicatoꝝ ⁊ mioꝝ ɔfirmauit: tādē morit̄ ⁊ sepelit̄ rome in eccl'ia btē Marie maioris. ¶ Jordan⁹ teutonic⁹ ⁊ mgr̄ 2⁹ or. p̄dicatoꝝ clar⁹ hēt̄: ⁊ scūs habet̄ ⁊ fuit doctor.

1224

¶ Iste greg⁹ pl'es canoniçauit: ⁊ ɔ̄ fridericū cōstant̄ eccl'iaz defendit: ⁊ romanos corruptos pecunia: facta ꝓcessiōe solēni a laterano vsq3 ad sāctū petꝝ: cū capitib⁹ apl'oꝝ mirabiliter reuocauit: ita ut ɔ̄ fridericū pene oēs cruce signarent̄: ideo idē fridericus ab vrbe recessit longi⁹. Ipse libꝝ decretaliū p raymūdū cōpilari fec: tandē plen⁹ tribulatōib⁹ ꝓpter tyrānidē friderici ⁊ alioꝝ moriēs: migrauit ad xp̄m.

¶ Sanctus angel⁹ hierosolymitan⁹ carmelita vir sāctiorib⁹ ānumerandus: ⁊ ut paucis multa dicā: nōis sui vere speculū velut nubes imbrifera p̄dicando circūquaq3 discurrēs innumeras xp̄i lucrifecit aīas: cui etiā tandē postq̄ plura miracula ꝓprij sanguinis mortis vicē reddidit.

* loci illi⁹. tūc priori brocardo mortui suscitatiōe q̄pluribusq3 miraculis corrusco: ⁊ suis ɔfratribus regulā iure suo ordinario tradidit: quā post lateranēse ɔciliū: honori⁹ papa terti⁹: ac demū successor ei⁹ greg⁹. 9. tutissime cōfirmauerūt vincētio teste in speculo historiali.

¶ Btūs dn̄icus cū dn̄o fulcone ep̄o tholosano venit ad cōciliū lateranñ. supradictū: ⁊ petijt ɔfirmatiōem sui or. ab inno. 3. quā ɔcessit ꝓpter quādā visionē quā vidit papa illa nocte. Uisū ē. n. ei q lateranñ. eccl'ia corrueret: quā btūs dn̄icus suis humeris ⁊ manib⁹ sustētabat. Post hec de mādato ipsius pape redijt tholosā p regula eligēda cū suis fribus: ⁊ interi papa morit̄ paruij: ut dicit̄ i isto late eō de ipso papa. Deide iste honori⁹ ter i⁹ ɔfirmauit: ⁊ p̄uilegiū ɔfirmatiōis dedit btō dn̄ico q iā redierat de tholosa electa regula scī augꝭ. qḋ factum fuit in festo scī thome apl'i. Hic etꝭ cōfirmauit ordinē carmelitaꝝ siue eremitaꝝ mōtis carmeli: ut dicit vincētius. Morit̄ tandē btūs dn̄icus bononie migrās ad dn̄m: cū multa populi deuotōe āno dn̄i. 1222. cui⁹ sepulture interfuit dn̄s vgolin⁹ cardi. ostieñ. lega. apo. se. in lombardia postea dict⁹ gregori⁹. 9. ⁊ multi alij ep̄i ⁊ prelati se ɔ̄ i ētes ipsū dn̄m legatum.

¶ Iude⁹ quidā in hispania apud tholetū fodiēdo īuenit lapidē in quo erat liber vetustissim⁹: in quo sic scriptū erat īnt̄ cetera. In tertio mūdo: fili⁹ dei nasceť de vgine Maria et p salute hōīuz patieť. Et q̄ liber deberet īueniri isto tpe. s. ferādi vginis castelle. Et statim iude⁹ baptiçat cuz oī domo sua. Et hic rex aggressus saracenos puīciā nūdalie: sibillā vel hispalā: et plura loca cepit: saracenis hincinde fugatis

¶ Isti duo fuerūt electi ex mandato dñi pape cōtra fridericū successiue: sed nō preualuerūt tyrannidez eius supare: q2 potens nimis erat: nec fuerūt corona ti morte preueniente.

Hēric⁹ 6⁹ an. 4. lant / graui⁹ - turrin gie.

Guilhelm⁹ comes bolan - die interfectus a frisonibus.

¶ Imperatores.

¶ Alibi reppi q̄ greg⁹. 9. āno 2. ɔfirmauit or. mioꝝ a scō frā cisco: viro eximie scitatis et pfecte hūilitatis: qui et̄ fuit ma gnoꝝ patrator miraculoꝝ: vide eius vitā.

¶ Thomas de aquino doctor scūs.

¶ Albertus magnus Ratisponensis epūs.

¶ Eustachius qui et bonauētura doctor deuotus.

¶ Alexāder de halis doctor irrefragabilis.

¶ Hugo cardinalis: qui et totā bibliā postillauit: et primas ɔcoꝛdā. sup bibliā cū fratre suo fecit.

¶ Uincētius speculator oēm mat̄iam scibilē collegit.

¶ Magister vlricus discipulus alberti.

¶ Petr⁹ de tharāthasia postea papa. Et plures alij sci et lit terati floruerūt ī diuers̄ mūdi ptib⁹: q̄s dina bōitas misit p fidei defensiōe: alioquin tota pene fides piisset, pter hereti coꝝ multiplicitatem et subtilitatem: simul et potentiā.

¶ Bon⁹ xpian⁹ moriť ī turchia miraculis clarens.

¶ Edmūdus archiepūs cantuarieñ. canoniçať ab ī nocentio.

¶ Ludouicus rex frācie vir scūs: crucē accepit et trā siuit mare ⁊ capiť: et multa de ipso laude digna inue nies.

¶ Petrus nou⁹ martyr or. predicat̄. ab heretic̄ oc cidiť: multis clarus miraculis canoniçať.

¶ Stanislaus epūs cracouieñ. ab iniquo pncipe int̄ fectus est: et canoniçatur.

¶ Uaticiniū q̄ddā sacrilegū de cessatōe euāgelij xp̄i et euacuatōe sacroꝝ ecclesie ⁊c̄. añ ānos dñi. 1260. Qd̄ expiētia tpis exsufflauit. Plura talia totalit̄ mē dosa repies facta et dicta.

¶ Anno mundi. 6433 — 6443

Mediolanus.

Ianueñ. de comitibus louanie.

¶ Pape.

Celestin⁹ 5⁹ di. 16.

Innocēti us 4⁹ ā. 11 men. 6.

Sedes cardinaliū diu vacue: restaurantur de psonis ex diuersis mūdi ptibus electis p inocentium.

¶ Anno xp̄i 1234 — 1244

¶ Iste celestin⁹ vita ⁊ scia laudabilis senex ⁊ debi lis moriť: sepult⁹ in ecclīa sci petri: fuit ep̄s sabineñ.

¶ Cōtra pluralitaīē bñficioꝝ: facta ē illa solēnis di sputatio pisius. āno dñi. 1238. in q̄ deťminatū est p scōs doctores: q̄ nemo sine piculo peccati mortalis tenere pōt duo bñficia: quoꝝ alteꝝ sufficeret ad sustētatōem suā. ⁊c̄. Et qdā aliť opinati: fecerūt ɔtrariū q̄s dina iusticia horribiliter dānauit. De hoc sūt plura scripta ⁊ exēpla in diuersis locis ⁊c̄. Dicit qdā scūs do ctor q̄ medietas mistroꝝ dei ē q̄si resecata p h̄ gen⁹ auaritie q̄ vn⁹ pl'a bñficia pmittiť habere. Sz q̄s vix vnū pōt digne admistrare: aut pprijs p peccatis satisfacere.

¶ Iste innocēti⁹ pl'es canoniçauit: fridericū p sniam diffini tiuā deposuit ⁊ anathematiçauit tāq̄ hostē ecclīe: āno. 3. sui pontificat⁹ adiutus a ianuēsibus. Tandē mortuo friderico idem papa cū magno exercitu apuliā ingrediť ⁊ p⁹ paululū neapoli moriť.

¶ Peregrin⁹ quidā btē Marie occidiť clam in dioceſi andeuagēsi. Et stati cul tellus homicide nō cessauit stillare san guinē donec suspēderet̄ interfector ipē ⁊c̄.

¶ Ob frequentes saracenoꝝ insultus: frēs ordinis deifere Marie de carmelo a trāsmarinis ptibus: vbi in pluri bus locis multiplicati fuerant: in cismarinis venerunt paulatiue diuersas orbis regiones incoluerūt: teste vincē tio in speculo historiali.

¶ Iste greg⁹. 9. ut habes in hoc alio latere: fuit legatus lōbardie: eratq3 ep̄us hostieñ. Tūc aūt tpis missus fuit ab honorio 3. ad subueniēdū ecclīe ⁊ ei⁹ amicis; ppť maliciā friderici. 2. imp. q cū thesauro corrūpebat totaz lōbar. ɔ ecclīaz. Et tūc diuisa ē lōbardia ī duas ptes: ecclīe videlz ⁊ imperij. fuerūt duo frēs nobiles valde ⁊ potētes: de p tib⁹ tuscie. Unus q̄z dicebať gelph⁹: q sustiebat ptē ecclīe: Alť vo dicebať gebellin⁹: sustētās ac defēdēs impialem ptē: q̄ postea noīa sūt trāslata ⁊ vulgata: in alias ptes mūdi: qa vulgo nūcupantur aliq gelphi: aliq vo gebellini.

¶ Istis et̄ tēporib⁹. i. ab eodē greḡ. 9. Canoniçať scā elisabeth filia reḡ vngarie: relicta lāgrauij duc̄ thurrigie.

¶ Raymūdus et̄ cōpilator decret̄. claret miraculis ī barchinonia ciuitate: ⁊ alijs partib⁹ mūdi q̄z plurib⁹. Qui et̄ rogatu frm̄ suoꝝ: cōposuit Sūmā de casib⁹ valde vtilē. Iste et̄ papa trāsferri fecit pmo corp⁹ btī dñici, pter ma gna miracula. videlz de suaui odore sepulchri ⁊c̄. Uide historiā trāslatōis ei⁹. ¶ Corona et̄ dñi spinea per indu striā piissimi reḡ frācoꝝ sci ludouici: tūc. 16. ānoꝝ exñtis: ē trāslata pisi⁹ cui mlťū fauit balduin⁹ ipator ɔstātinop. Tūc. n. gallici ⁊ veneti: ibidē dñabāť: ⁊ et̄ in tota achaia erāt latini. Postea dñiuz pdiderūt ut diceť infra.

¶ Iste inocēti⁹. 4. traxit morā lugduni p. 9. ānos p⁹ ɔciliū ⁊ ibi ɔposuit apparatū decret̄. Fecit ⁊ aliū lib̄ꝝ suaruz decret̄. q̄s nouellas nōiauit. Et dñs hostieñ. ī sua sūma vocat eas autentic̄. Quas oēs Bōifaci⁹ in suo. vj. li. ɔclu sit: fecit ⁊ aliū lib̄ꝝ de iurisdit̄. ⁊ aucte pape: in quo rñdet qbusdā diffi. fride. quē voluit apologeticā appellari.

¶ Post longā imperij vacationē: electores ī duo se diuidētes: hos duos elegerūt τ fuit scisma ānis multis. Tandē mortuo ricardo: alphonsus corā gregorio decio: intuitu pacis volūtarie cessit oī iuri: si qđ haberet: erat eni vir prudeus τ maximus astronomus eius tabule famose sūt quas fecit: quia compendiose τc.

Alphons' rex castelle τ legionis.

¶ Era alphonsi famosissima apud astronomos τ ē āno xpi. 1251. Qđ nota diligenter: qa ad multa deseruit in astronomia

Simul isti duo āni. 15. Scisma

¶ Passagium grande factū est: in q̄ sanct' ludouicus rex francie fuit: parum profecit.

Richard' frat regis anglie. Comes cornubie

¶ Iste rudolphus fuit comes gauēs burch: pb' i armis strenu' τ prudēs elect' apud basileā crucē suscepit p ṫra scā: bndictionē impialē nō hūit: dñs tñ papa electionē appbauit in fauorē terre scē.

Rodulphus annis. 18.

¶ Sancta hetuiga quodā ducissa polonie: vidua mire sanctitatis canoniçat p clementem.

¶ Benedictū sit dulce nomē dñi nr̄i iesu xpi: τ glīosissime virgis marie matri ei' τ vltra. amē. Nos cū ple pia benedicat virgo maria. amen. Quicunqȝ hec legerit totiens quotiens: habet tres annos indulgentiarū: quos clemens cōcessit ob rogatū ludouici sancti regis francie solēniter

¶ Festū venerabilis sacri instituit p vrbanū. 4. cū indulgentijs. Et de mādato isti' dñi pape scūs thomas de agno cōposuit totū eiusdē diei officiū cuȝ prosa τ oībus: q̄ dicunt in ipso officio

¶ Martin' cardinaliu q chronicā abbreuiauit

¶ Alexāder de villa dei: ordīs mior q doctriale cpilauit: vir scūs theologie sacre professor.

¶ Scā clara canoniçat ab alexandro. 1254.

¶ Speculū historie vincentij hic finit.

¶ Cōciliū lugduni celebrat p gregoriū decimū in quo fuerunt. 500. epi: τ. 40. abbates: τ alij plati circa mille: τ greci: τ quidā tartari solēnes ibi fuerūt baptiçati.

6453.	Gallic'	puincian'	lombard'	lombard' 6463	ianuens	-span'	roman' de vrsinis.
i. d. 3. cāpan'	-i. d. 4	-9. d. 25.	-10		d. 9.		
Alexād 4. ā. 7: m	Urbā' 4' ā. 3. m	Clemēs 4. ā. 3. m	Grego' 10' ā. 4. d	Innocēti' 5' m. 5. d2	Adriā' 5' m. 1.	Joannes. 21 m. 8. bi	Nicola' 3' ā. 1. m. 9.

1254 … 1264

¶ Iste alexāder quendam manfredum pseudo regeȝ sicilie excōicauit: duos falsos libros cōdēnauit: loquētes ꝯ men dicitatē τ euāgelium xpi τc morit tandeȝ viterbii τ ibidem sepultus in ecclesia sancti laurentij.

¶ Iste vrbanus fugauit exercitū saracenoꝝ p cruce signatos: quē manfredus ꝯ ecclesiam miserat: τ cōtulit regnuȝ sicilie comiti puicie q fuit frat regis francie: ut fugaret manfredū: tandem morit parusij τ ibidē sepelitur. τ manfredus postea vita τ regno puatur p karolum

¶ Iste clemēs sanct' fuit: τ pphetico spū pdixit hostes ecclesie tanq̄ futur' pituros. vñ credit: q deus ei' meritis tribulatōes ecclesie tūc plimas extixit. hic hūit antea vxorē τ liberos τc. fuit puincial' natiōe.

¶ Iste gregori' satis accidētalit venit ad papatū: qa cū eēt archidiacon' leodieñ τ iuisset vltra mare cā deuotionis ibidē existēs: in papā eligit. vers' Papat' munus tulit archidiaconus vn'. Hūc patrē patꝝ: fecit discordia fratrum Uerū hec a spū scō factū nō dubiū est: qa valde bñ se habuit: nō intendens pecuniaꝝ lucris sed elemosynis pauperū. Fecit etiā ordinationē vnā qnqȝ epoꝝ: cardinaliū q̄ȝ plurimū laudabilem: quia honestas τ valentes psonas assumpsit. Morit aretij: sepultus ibidem.

¶ Iste innocentius fuit de ordine pdicatoꝝ: famosus doctor ātea vocatus petrus de tharentasia lombard' natione. moritur statim rōe sepultus in laterano.

¶ Iste adrianus fuit nepos inocentij q̄rti τ etiam statim morit viterbij ibiqȝ sepelitur.

¶ Iste ioannes fuit i scientijs diuers famosus: sed morib' stolidus oībus tñ cōis. hic cum diceret se diu victurū: stati cum camera noua corruit τ mortu' est viterbij.

¶ Iste nicholas' magnific' fuit i edificijs extruēdis τ bñ rexit vrbem diebus suis: τ ordinationē cardinaliū fecit āno primo pontificat' sui: τ secundo morit. vñ sequit turbatio romanoꝝ: ppter patriā vrsinoꝝ τ hanibaldenses: τ homicidia τc.

¶ Piscis marin⁹ i silitudinē leonis captus fuit āno p̄mo martini pape: ꝛ dabat planct⁹ horribiles ꝛ adduct⁹ in vrbē veterē cunctis ostēsus est: qm̄ monstruꝫ hoc vulgo interp̄tante eēt signū futuri discidij. Qḋ ꝛ factū ē: qꝛ stati p⁹ sicilia interfectis alienigenis ꝛ fetib⁹ i materno vtero occisis crudelit̄ ab obedientia karoli sui regis: ꝛ p̄ cōsequēs ecclīe recessit: ꝛ petrū arragonū regē assūpsit: ꝛ multa mala secuta sūt. Et in vrbe partialitas surrexit: qꝛ vrsini ꝯ banibaldos cū multa sanguinis effusione pugnarunt. Item ꝛ int̄ saracenos multa milia occisa fuerūt. Et iō non mirū ꝙ patrimoniū ecclesie patit̄ solito more: qꝛ temp⁹ ē ut iudiciū incipiat ab ecclesia dei. Uerū karol⁹ non longe ante martinū obijt bene dispositis singulis ꝛ deuote sacramentat⁹. Petr⁹ vo inobedientie fili⁹ infeliciter mortu⁹ est: ex vulnere qḋ i bello suscepit sicut solent mori p̄secutores ecclesie: qa durū est fragili homini contra stimulū recalcitrare.

Imperatores

¶ Franciscus petrarcha poeta ꝛ eremita scripsit plura stilo eleganti.

¶ Tartari inuadūt regnū cōstantinopolitanū: multasqꝫ terras imperij occupant: stragem indicibilem de hominibus facientes.

¶ Nichola⁹ de lyra doctor theologie clar⁹ habet̄ parisi⁹. Hic fuit iude⁹ natione. Cōuersus aūt valde p̄fecit in ordine minoꝝ ꝛ scripsit sup̄ totā bibliam ꝛ alia. Uel fuit āno dn̄i. 1330. vide in libris suis. Alij dicunt ꝙ fuit de brabantia de parētib⁹ xp̄ianis: sꝫ ob paupertatē visitauit scholas iudeoꝝ: ꝛ sic didicit linguā illā. Uel iste nichola⁹: a iudeis informatus est in pueritia.

¶ Hoc tp̄e xp̄iani p̄diderūt cū achone. 15. ciuitates nobiles: ꝛ. 12. castra occisis. ccc. milib⁹ xp̄ianoꝝ: qḋ maxime euenit p̄pt̄ diuersū dn̄ium ꝛ regentes ciuitatē: nō cōcordabāt: ꝛ etiā p̄pter stulticiā cruce signatoꝝ.

¶ Wernher⁹ puer scūs rusticanus martyrizat̄ a iudeis: requiescit in baco.

¶ Tripolis capit̄ a saracenis: ꝛ xp̄ianitatis nomen ibidem delet̄.

¶ Achon illa fortissima: ꝛ iexpugnabilis ciuitas: capit̄ a soldano ꝛ saracenis: p̄pter discordiā vitiaqꝫ nationū i ea cōmorātiū ꝛ deleta fuit: ꝛ cōsequēter tota simul terra scā occupat̄ a sarracenis p̄pter nimia peccata xp̄ianoꝝ: q ibidē tūc morabant̄.

¶ Ordo celestinoꝝ incboat̄ p̄ virū sanctū celestinū: qui in papā electus est: nec vnq̄ꝫ cecidit a p̄posito sancto vsqꝫ hodie.

¶ Jubileus instituit̄ a bonifacio de centesimo i centesimū semp̄ duratur⁹. Et fuit p̄mus iubileus anno dn̄i. 1030.

¶ Liber sextus decretaliū publicat̄: ꝛ fuit missus ad studia vniuersalia p̄ bonifaciū octauū.

¶ Festa quattuor euangelistarū ꝛ q̄ttuor doctoꝝ istituit̄: hieronymi: augustini: ambrosij: gregorij.

Anno mundi 6473 — 6483

Pape

Marti/n⁹ 4⁹ ā. 8 m̄. 1 gal.	Honori us 4⁹ ā. 2 roman⁹	Nicola⁹ 4⁹ ā. 4. m̄ 1. lōbar.	Celesti/nus 5⁹ m̄. 5. d̄. 5	Bonifa ci⁹ 8⁹ ā. 8 m̄. 9. cā.

Anno xp̄i 1274 — 1284

¶ Iste martinus fuit religiosoꝝ amator: ꝛ pijs opibus valde intent⁹. hic excōicauit imperatorē cōstātienopolitanū eo ꝙ nō redierat ad fideꝫ: sicut p̄misit in concilio lugdun̄. p̄pt̄ quod multa passus fuit: ꝛ tota ecclesia simul: similiter et petrū regem arragonie inuasorem regni sicilie excōicauit. tandē p⁹ multa bella q̄ instruxit ꝯtra p̄fidos iudeos ꝛ tribulationes: morit̄ perusij: miraculis clarens.

¶ Iste honorius fuit hō tēpatus ꝛ magne discretionis: libenter babens pacē nulli le siuus. Hic predicari fecit crucē ꝯ petrū inuasorē regni sicilie.

¶ Carmelite huius tp̄e dimissis mātellis varijs: cappas albas sumpserunt.

¶ Cometa visus est signū maliqꝫ p̄ea secuta sunt afflictiua xp̄ianitatis.

¶ Iste nichola⁹ fuit dict⁹ frat̄ hieronym⁹ minister generalis i ordine minoꝝ: q licꝫ bonus homo i se fuerat: tn̄ multa infelicia ecclīe suo tp̄e acciderūt. nam multa bella orta fuerunt in vrbe ipsi⁹ occasiōe: quia nimis adhesit vni p̄ti. Post hūc vacauit sedes ānis. 2: men. 6.

¶ Iste celestin⁹ tot⁹ scūs fuit: ꝛ ob hoc cuꝫ p̄ annos duos cū medio cardinales concordari non possent: ipsū tandē de eremo vocantes elegerūt. Et stati p̄pt̄ on⁹ papatui resignauit. Et ab eo dictus est ordo celestinorū. canonizat⁹ ē p̄m⁹ p̄ clemētē: sub noīe scī petri ꝯfessoris: cui⁹ festū est. xiiij. kal̄. iunij.

¶ Iste bonifaci⁹ fuit vir in his q̄ ad curiaꝫ p̄tinēt expiētissim⁹: ꝛ qa parē non hūit prudentie sue modū i tantā arrogantiaꝫ erexit seipsū: ut dn̄m totius mundi se diceret tā in tp̄alib⁹ q̄ꝫ in sp̄ūalib⁹. Et multa magnifice fecit: q̄ in fine miserabilit̄ defecerunt deditqꝫ exemplū cūctis p̄latis ne alta saperēt: sꝫ forma facti gregis magl studerēt amari a subditis q̄ꝫ timeri. Hic ē de q̄ dicit̄: ꝙ intrauit ut vulpes: vixit ut leo: ꝛ morit̄ ut canis ꝛc.

¶ Huius honorij. 4. tp̄e: fuit bellū maximū ꝛ graue inter ianuenses ꝛ pisanos: occasiōe insule corsice Tandē i mari pisani victi sunt: ꝛ capti plus q̄ꝫ. xij. milia hominū: q interfecti sunt: ꝛ p̄diderūt. xlviij. galeas: exceptis alijs nauigijs ꝛ preter illas que submerse sūt i mari. Terremotus etiā magni fuerūt in tuscia: signātes mala multa que secuta sunt ibidem.

¶ Iste adolphus fuit comes de anarone: et nō fuit coronatus p papā: q2 obijt in bello qd cū alberto duce austrie habuit.

¶ Iste albertus fuit dux austrie filius rodulphi pdicti. hic primū a bonifacio reprobatus. deinde ab eodē cōfirmatus ꝓpt regē frācie: tūc inimicū ecclesie. cui etiā alberto idē papa regnū frācie subiecit: sic et alia regna sz nihil ꝓfuit. tandem occidit a nepote suo.

¶ Iste heinricus fuit comes luzenburgen. i militaribus actibus strenuissimus: pacē p terrā et aquā tenere ocupiuit: victor gliosus: et bellator inuictus extitit: coronatus fuit a clemēte qnto. tādem itoxicatus sūmēdo eucharistiā. Hec legūt i libris: et fama ferunt p quēdā de ordine pdicato fcā: sz mihi pñtate fuerūt lrē testimoniales: i qbus excusat ordo de his: et m false hec iposita fuerūt venerabili viro dño bernardio de monte politiano: q erat frat eiusdem ordinis hō prudēs et religiosus sacerdos de claro genere natus: in curia impiali pncipibus eqlis. Obtulit etiā se in ciuitate aretij int amicos impatoris stare iuri: et ad oēm obiectionem fiducialit rñdere: cui placet regrat huiusmodi apud ꝓfessores eiusdē ordinis: et plene informabit de his ad oēm copiā.

Adolphus añ. 6.

Albertus añ. 10.

Henricus añ. 5.

¶ Cometa apparuit. et seqt stati bellū flandrēse: vbi cecidit flos militie galicane. 1302.

¶ Terremotus magni fuerūt: nec ausi fuerūt hoies manere in ciuitatibus: et papa bonifacius similit in prato quiescebat.

¶ Lodouicus oli rex frācie canonizat p bonifa. 8.

¶ Alanus doctor vniuersalis.

¶ Joannes scotus doctor subtilis.

¶ Joānes andree iurista maximus: claret bononie: plura scripsit solēniter.

¶ Rhodus insula capit de manibus thurcoꝝ: p dños ordinis scī ioānis hierosolymitani cū quinqz adiacentibus. Et fuit bellatū annis quattuor: et xpiani finalit obtinuerūt.

¶ Judei expellunt de regno francie: oībus coꝝ bonis ɔfiscatis illic minime reuersuri.

¶ Templarij destruunt subito: mirātibus vniuersis quomodo tanti dñi sic insperate pimunt: magister ordinis comburit parisius. Causa aūt publicata fuit postea: que fuit ꝓphana ꝓfessio cū abnegatione xpi: et expuitione supra crucem in obprobriū crucifixi; put plures coꝝ confessi fuerūt. Et stetit ordo iste annis. 184.

¶ Dulcinus heresiarcha nouarieñ. cum margaretha vxore sua heretica: et complicibus suis combusti fuerunt: sed prius membratim concisi fuerunt crux predicata fuit.

6493 — 6503

Bñdictus 11 us m. 8. d 17.

Clemēs 5 vasco a. 8. m 10. d. 15

Joannes 22 us añ. 18.

1294 — 1304

¶ Iste benedictus vir scūs fuit de ordine pdicatoꝝ: paꝝ supuixit et obijt pusij ibidē sepultus in ecclīa pdicatoꝝ miraculis coruscans. hic subortū discidiū int regē frācoꝝ et bonifaciū sedauit: et ꝓuilegia restituit: et libertates qbus rex priuatus erat: et vacauit sedes per annū sequentē: et plus ꝓpter discordiam cardinaliū

¶ Iste clemēs fuit tāte ꝓrogatiue i expediendis negocijs ecclīe: que tūc plurima fuerūt: ut etiā absens eligeret. Hic ɔciliū celebrauit vienne: et librū septem decretaliū: q vulgarit clemētinaꝝ dicit cōpilari fecit: inqsitores ɔtra tēplarios misit: venetos supauit: regulā mioꝝ declarauit: tēplarios dānauit: et ordinē sci ioānis hierosolymitani exaltauit tādē pꝰ multa que laudabiliter egit morit. et sedes vacauit annis duobus men. 3.

¶ Iste ioānes totus gliosus fuit q ad ea q i actiua vita exercēda sūt: ɔstitutiões clemētis publicauit: et ad vniuersalia studia misit: mltos scōs canonizauit. Epatus pigues diuisit: ɔtra plalitatē bñficioꝝ multa bona instituit et hereticos ples pcipuo zelo dānauit et c. an aūt saluatus sit an nō: dñs etiam suis deuotissimis reuelare noluit. Ipse etiā fundauit domū bonipssꝰ: ordinis carthusieñ. sup durentiam ꝓpe auinionē.

¶ Concilium viennense in quo presedit clemens quintus: multa ibi sūt statuta; p salubri regimine ecclesie: et heresum extirpatione. Et minores inter se tumultuātes concordati fuerūt: pars vna dicta fuit spiritualiū. alia vtiqz nō habuit vocabulū hoc.

¶ Nobilissima ciuitas aconensis a saracenis destruit: ac demū deifere marie in carmelo monasteriū ad qttuor miliaria ciuitati vicinū: ab eis igne cremat: fratribus inuētis in eo: pfidoꝝ gladijs trucidatis: et tūc prochdolor ordo carmelitus mellifluū locum ex toto pdidit: in quo a tempore helie: et helisei ꝓphetarū: duobus milibus ducētis viginti et vno annis perstiterat.

¶ Sanctus albertus de trapano carmelita siculus: vir meritis: isignis doctrinaqz clarus: ac totius pfectionis exemplar. 7. idus augusti migrauit ad dominū.

Iste ludouic⁹ fuit dux bauarie ꝛ cōtēpsit coronationē dn̄i pape: quapter ab eo depositꝰ ē ꝛ multꝰ sibi laboꝛ ꝛ picula successerūt. Nisus ē etiā scindere vnitatē ecclie. Et fridericū ducē austrie contra se electū vicit. In tribulatiōe ꝛ cōtumacia vsqꝫ ad finē durꝰ pmansit grande piculū aīe sue reportādo. Tandē karolus ꝯ eum eligitur q pualuit. ꝛ ludouicus de equo cadēs subito morit.

Ordo nouorū militū iesu xp̄i instituit in portigalia p ioannē. 22. ꝯ saracenos.

Astronomi maximi fuerūt parisius hoc tpe videlꝫ: ioānes de linerijs: ioānes de saxonia: ioannes de muris ꝛ buridanꝰ maximus phs q inuenit viā modernoꝝ.

Impatores.

Lodouicus an̄. 13

Thomas de aqno doctoꝛ scūs canonicat. 50. āno post obitū suū.

Thomas ep̄s erfordeñ. canonicat.

Ludouicꝰ tolosanꝰ ep̄s canonicat filius regl sicilie oꝛdinis minoꝝ.

Clementinaꝝ liber publicat ꝛ ad studia vlia dirigit p ioānē. 22.

Paupes de lugduno q se dixerunt de tia regula francisci: tanqꝫ heretici dānati sūt ꝛ cōbusti: pluribus locis ꝛ vicibꝰ: cū suis articul erroneis. Unꝰ articulus fuit: q xp̄s ꝛ apl̄i nihil habuerūt in pprio uel cōi: ꝛ q nullū ius habuerūt in his que scriptura dicit eos habuisse.

Ioānes mandeuil: doctoꝛ i medicina ꝛ miles in armis: natiōe anglicꝰ fuit circa hec tpa. Et mirabilē pegrinationē q̄si totiꝰ mūdi pfecit. Et scripsit eā tribus linguis.

Odericꝰ vir scūs de oꝛdine minoꝝ in asia ꝛ india euāgeliçādo discurrit miraculis clarꝰ. Et q̄ttuoꝛ scōꝝ martyrū corpa sui oꝛdinis de ciuitate thomes transtulit p mare: ad supioꝛē indiam i ciuitatē carrā nō sine miracul. Et descripsit pegrinationē suā. Beguardi multi cōbusti sūt parisius, pp̄t heresim pauperū: qꝛ sub specie boni mala suscitare conabant. Et michael generalis minoꝝ: fuit cū sibi adherētibus declaratus hereticus. Numerus combustoꝝ tā de oꝛdine eodē q̄ꝫ alioꝝ. 114.

Spūs guidonis multa reuelat i ciuitate alexij ppe romā: ꝛ de hoc pulcher libellus ē scriptus.

Uentꝰ magnus fuit: q terras mouit ꝛ vndas: ꝛ edificia subruit.

Uisio flebilis fcā cuidā eremite in p̄ntia dn̄i innocentij pape sexti dū adhuc cardinalis eēt. vn̄ aiebat Uidi aīas i infernū descēdere: sicut niues densissimas: i purgatoꝛiū sic niuē rarissimā: sꝫ ad paradisuꝫ tm̄ tres vidi introire scꝫ illius ep̄i ac illius vidue romane: ꝛ illius pꝛioꝛis cartusieñ. q̄ oia sic post repperit vera. Et maximā deuotionē ad sacrū oꝛdinē cartusieñ. deinceps habuit

Ludolphus carthusieñ. poꝛ argentinensis: q vitā iesu compilauit egregie ꝛ alte

Anno mūdi 6513 — 6523

Pape

Declaratū ē p ioānē. 22. edicto ppetuo hereticū eē censendū asserere xp̄m ꝛ apl̄os nihil habuisse pprio nec i cōi. Itē affirmare q i xp̄o eiusqꝫ apl̄is in his q̄ eos habuisse sacra scriptura testat neq̄ꝫ ius ipsis vtendi cōpetierit nec illa donandi: aut ex ipsis alia acgrēdi: erroneū ꝛ hereticū idē papa ioānes declarauit.

Bn̄dictꝰ 12ꝰ an̄. 7. m̄. 3. d. 18.

Declaratū ē p benedictū q aīe scē que nihil habent purgabile: primo statim ut decedunt faciē dei vident: aliter sentire aut dogmatiçare est hereticum

Anno xp̄i 1314 — 1324

Nota q ioānes. 22ꝰ colligit de libris pdecessoꝝ suoꝝ ex oꝛdine bt̄i bn̄dicti sūmos pontifices. 24. fuisse. Cardinales. 183. Archiepos. 1464. Ep̄os. 3502. Abbates insignes. 15070. habuit quoqꝫ canoniçatos scōs. 5555.

Scisma. 21. inter ioānē. 22. ꝛ quēdā petrū de carbario de oꝛdine minoꝝ. Cā fuit tyrānidis ludouici: q scindere nitebatur vnionē ecclesie eo q ioānes papa eū excōicauit: ꝛ ideo istum petrū in idolū erexit ꝛ veneratꝰ est eū sed nihil pfecit: qa stati succisū est: ꝛ petrus venit ad pedes ioānis veniā petit ꝛ obtinuit: tn̄ fuit cōseruatus ut hostis oibus diebus vite sue.

Iste benedictꝰ fuit monachꝰ mōasterij bolleñ. oꝛdinis cistercij: ꝛ vocabat iacobꝰ de furno ab infātia bone vite ꝛ mgr̄ i theologia. Factꝰ aūt papa refoꝛmauit oꝛdinē scī bn̄dicti ꝛ cistercieñ. qd̄ necesse fuit. In largiēdis bn̄ficijs durus fuit: ꝛ ne idignis cōferrerēt: decretalē edidit: q̄ sic icipit. Bn̄dictꝰ deꝰ i donis: ꝛ mltos puauit. Erat eni feruidꝰ fi dei cū seueritate çelatoꝛ: ꝛ ob hoc multl minꝰ charus. tante rigoꝛositatis fuit: q vix cognoscere voluit ꝯsanguineos: dicēs papā ꝯsanguieos nō h̄re

Gerardus de bononia: oꝛdinis magne marie de carmelo doctoꝛ parisij: sapientie ꝛ doctrine opinione celebris: post plurium libroꝛū editione in auinione vitā exiuit.

Sibertus de belre alamanus: ꝛ ioānes valsi grā anglicus carmeliti oꝛdinis: doctores illustribus cōnumerandi: ad salutis scientiā verbis scriptisqꝫ q̄ꝫ plures erudiunt.

¶ Judei p totã almaniã fuerũt cõbusti: qa fõtes ⁊ puteos intoxicarũt: sicut ples eorum cõfessi fuerũt: id eẽ verum.

¶ Iste karol⁹ fuit rex bohẽie: vir prudẽs ⁊ astut⁹: vic iussu clemẽtis fuit elect⁹ adhuc viuẽre lodouico contumace: ⁊ qa hũiliter sci petri bñdictõem ac pape corona tõem expetijt: more aliorũ bonorũ regũ: ideo in oĩbus bñ directus fuit: ⁊ ꝓualuit ꝯ oẽs aduersarios suos. Ipse multa statuit. ⁊ ꝑcipue legẽ fauorabilẽ ꝓ psõnis ⁊ rebus spũalibus: que adhuc karolina dicit̃. Tandẽ morit̃ diuitiis plenus ⁊ gloria: sepultus prage.

¶ Anno xpi. 1335. fũdata ẽ dom⁹ scẽ barbare ordis carthusiensis ĩ colonia agrippina: illo in loco ut pie credit̃ vbi olim btus seuerin⁹ sci martini animã in celũ deferri cõspexit: angelico cũ cõuentu.

Karolus 4⁹ an. 31.

¶ Aquarũ inundatio fuit maxima nõ ex pluuijs: sꝫ scaturientiũ terre venarũ: damna fecit infinita toto orbi.

¶ Bellũ maximũ inter ph̃ilippũ regẽ frãtie: ⁊ eduarduꝫ regem anglie fuit: ⁊ tanta strages ut mare flandrẽse aliquot diebus tinctũ sanguine videret̃.

¶ Pestilentia grauissima fuit: ita ꝙ vix viui sufficiebãt ad sepeliendũ mortuos.

¶ Item multe ville deserte diu manserunt.

¶ Jubileus mutat̃ ꝑ clementẽ de qnquagesimo in qnq̃gesimũ: ꝓpter breuitatẽ humane vite.

¶ Scũs iuo brito doctor iuris canonizat̃: qꝛ fuit aduocatus pauperũ ⁊ scẽ vite: hic solus inter oẽs iuristas modernos sanctus reputatur.

¶ Portentũ ignis in celo visũ est: quod a phis vocat̃ cãdela rorida. Et eodẽ anno surrexerut. 1351. cruciflagellatores. Hec secta pestifera surrexit ĩ supiori almania: ⁊ ad inferiorem descendit: demũ ad pres gallicanas. Confluebãt huiusmodi ex diuersis: doctis ⁊ indoctis: nobilibus ⁊ ignobilibus: flagellabant aũt se cum flagellis nodosis acubus insutis ⁊c. ⁊ nisi papa ꝓhibuisset: multa mala attemptassent.

1350

¶ Lector quidã paulus nõie: negãdo btãm virginẽ cõceptã fuisse sine peccato originali: corã toto clero ⁊ populo in cracouia cecidit: ⁊ expirauit: sermone nondum finito: ut testat̃ magister henric⁹ de hassia: qđ factũ plures terruit in hac materia scribentes.

¶ Joãna regina frantie virtuosa ⁊ humilima: ⁊ ut pie creditur sancta obijt. 1349.

¶ Taliarandrus cardinalis sci petri ad vincula: ꝑlatus deuotus: ⁊ amicus religiosorũ ⁊ ꝓmotor bonorũ fuit.

6533 | 6543

lemonicensis

Clemens 6⁹ ã. x. m̃. 6 d. 16.

innocẽti⁹ 6⁹ ã. x. lemonicẽsis

1334 | 1344

¶ Iste clemens fuit nõie ⁊ re tot⁹ v̄tuosus: multaqꝫ ꝑ bñdictũ rigorose facta mitigauit: ⁊ quosdã ꝑuatos restituit. Laudabilis fuit rigor se ueritatis bñdicti: sꝫ multo amabilior fuit benignitas clemẽtis: hͦ erat sermocinator egregi⁹: ⁊ sermões multos collegit. Nullũ incõsolatum a se abire ꝑmisit. Elect⁹ fuit ãno xpi. 1343. ut in bulla quadã repperi

¶ Joães de bachone carmelito theologice sapie: canõiceqꝫ scie p̄nceps parisius: ⁊ demũ ꝑ angliã clarus cognoscit̃.

¶ Guido de pirpiniatio ex ꝑore generali carmelite religiõis: ꝑmũ maioricen̄. ac demũ cluen̄. põtifex doctor inter ꝑcipuos cõmẽdatos ⁊ vt alter elias ꝓ domo dñi seriosius post correctoriũ iuris: ⁊ alia q̃ꝫ plurima volumia ꝑcõmẽdata: librũ ꝯ oẽs hereses scribit quẽ dño gancellino cardinali alban̄. ꝑtitulauit ⁊ multorũ actuũ suorum clarissime gestorũ magnitudine christianũ orbem celebri rumore clarificat.

¶ Iste innocenti⁹ amator fuit religiosorũ ⁊ fecit fabricari in regno frantie ꝓpe sanctũ andreã ex opposito auiniõis monasteriũ ordinis carthusien̄. ⁊ multa priuilegia eidẽ scõ ordini cõcessit: ibidẽqꝫ sepelit̃: fuit etiã canonista maximus.

¶ Petrus de cesa ex priore generali carmelitarũ eps vasionensis ac hierosolymitanus patriarcha virtutis forma: doctrineqꝫ speculum clarus habet̃: quẽ q̃ꝫ plura miracula deo conregnare predicant.

¶ Terremot⁹ maximi fuere p diuersa loca: ꝛ basilea tota cecidit cū multis castris in circuitu. Tūc hōies ve lut bestie in siluis ꝯmorāt̄: nec ciuitates ītrare audent Bella etiā plura ꝛ pestilētie ꝛ fames fuerūt. Terraqꝫ i multis locis aquā albā ꝛ fetentē euomuit: q̄ castra ꝛ loca fortia casui dedit. Tpa pniciosa ꝓpt̄ hereses ꝛ sectas plures ꝛ supbia: ꝛ iniqtas nimis inualuit: vñ i libro btē brigide pmo. c. 45. dr̄ ꝙ f̄m rigorē iusticie mundus merito deberet pire: qꝛ pei⁹ ē q̄ȝ tpe diluuij: s; pcib⁹ scōꝝ misericordia parcit ei.

Jmpatores

¶ Brigida vidua scissima de regno suetie clara habet̄ multas reuelatōes habuit informatiuas ad oēm statū ecclesie: ꝛ ordinē instituit cui⁹ ipsa patrona ē: festuz eius agit̄. 23. Julij.

¶ Ordo saluatoris q vulgariter dicit̄ ordo brigide: circa hec tpa icboat̄ cui⁹ regulā ip̄e saluatoꝛ met dictauit

¶ Stygmata xp̄i mulier q̄dā in manib⁹ ꝛ pedib⁹ habuit ꝛ moꝛabat̄ in oppido delfft in ptib⁹ holandie.

¶ Studiū prage instituit̄. Et p̄uilegijs dotat̄ ab innocentio sexto intuitu karoli.

¶ Joānes de rupescissa de ordie minoꝝ multa p̄dixit mox futura de duob⁹ antixp̄is: ꝛ desolatione terraꝝ ꝛ generali cōculcatiōe cleri: ꝛ reductōe totius orbis ad fidē christi. Pluraqꝫ alia an̄ annū dñi. 1370. que dixit sibi reuelata a dño iesu: sed nō euenerūt: Et diu in vinculis tentus: grādia scripsit de futuris. Et nota ꝙ pene ab initio fidei: huiusmodi p̄nosticatores fuerūt: ꝛ quotquot tps determiatū p̄dixerūt de huiusmodi archanis: que pat̄ posuit in sua ptāte decepti sūt. Et ideo nō est huiusmōi reuelatōibus: fides amplius adhibenda.

¶ Eclypsis solis fuit in p̄ncipio martij ꝛ durauit q̄si duabus horis.

¶ Tpa multū supsticiosa ꝛ curiosa: ꝛ populus leuis nimis.

¶ Katherina de senis v̄go incompabilis scitatis fuit cui⁹ vitā scripsit mgr̄ iordan⁹ ordinis p̄dicatoꝝ cōfessoꝛ ei⁹: obijt āno. 1380 Multuz iustificauit ptem vrbani sexti: dicēdo ipsum esse verū papā ꝛ de scisma te ꝓphetauit ꝛc̄.

¶ Habuit secū v̄ginē scāz katherinam filiā btē brigide: ꝛ alias plures vtriusqꝫ sexus personas venerabiles.

¶ Causa humāe malitie a doctis viris multiplex assignat̄: inter q̄ nō mīma ē: ꝙ parētes filios nō educāt disciplinate: sed pmittūt eos ad placitū delicijs affluere Petulātia igit̄ cū ex cōsuetudine in naturā trāsierit: nec erubescere nec timere pñt. Fitqꝫ ceruix dura donec pauptate bellis: laboribus ꝛ alijs tribulatiōibus mollescat attrita. Flagellū q̄ sibi p̄paratꝛ qui filios nō castigat.

¶ Alexandria egypti ciuitas opulentissima a petro hierlm cypriqꝫ rege cap it̄. Beato petro thome ordis carmeli patriarcha cōstantinopolitano ac sedis aplice pro scō passagio legato multū coopante.

¶ Anno mundi. 6553 6563

¶ Pape.

Urbanus quintus an. 8.

¶ Constitutio in vinea: publicatur contra symoniacā prauitatē p̄mo anno vrbani: in vrbe apud sanctum petꝝ.

Gregori⁹ vndecim⁹ an. 8.

¶ Anno xp̄i. 1354 1364

¶ Jste vrban⁹ fuit abbas massilien̄. ordinis sci bn̄dicti: decretoꝝ doctoꝛ ꝛ scūs reputat̄. Fecit crucē predicari cōtra thurcos ꝛ passagiū ordinauit: intoxicatus obijt ꝛc̄. Ad ipsū beata brigida fuit missa a xp̄o pro confirmatiōe regule.

¶ Jste gregori⁹ fuit dict⁹ petr⁹ d̄ bella forte lemonicen̄. dioces: diaconus cardialis obijt rome i pace xp̄i: post eū seq̄t̄ tribulatio quaz dñs btē brigide preostendit: ꝓpter pctā cleri

¶ Circa hec tpa pmisit karolus. 4. electoribus thelonea ꝛ vectigalia imperialia: q̄ sita fuerant in terris ipsoꝝ. Et surgit disputatio grādis pro ꝛ ꝯ. Nā vna positio probare cōtēdit: ꝙ hoc nō liceat neqꝫ expediat sic exossare imperium: ut nullas vires ꝯ aduersantes retineat. Alia ecōtra putat rationabiliter hoc factū: ne ipsoꝝ electoꝝ regiōes grauent̄ stante pro nūc tot p̄ncipū violenta incursiōe: nihilqꝫ curantiū de impialiū fulmiatōe preceptoꝝ. Quare ergo ipsi electores pre ceteris exactionari deberēt: cū nō esset q defenderet: aut manū adiutricē afflictis porrigerꝫ Que aūt istaꝝ firmioꝛ sit: videāt quoꝝ interest. Quid v̄o de his eneas poeta laureat⁹ senserit: in historia bohemorū plenius cōtinetur. Hoc pro certo scim⁹: ꝙ siue sic siue aliter disputatio cōcludat̄: mūdus iste cursū suū solita vanitate ꝛ instabilitate nō retrahet. Nihil stabile sub sole: sed cūcta subiacent vanitati: ut sapiens dicit.

¶ Sanctus petr⁹ thome ex carmelita pacten̄. ep̄s ꝛ patriarcha cōstantinopolitan⁹: doctoꝛ p̄celebris sūmiqꝫ regis signifer bellicosus. Post inumeras quas habuit nedū cū sp̄ualibus: sed ꝛ corpalibus crucis inimicis victorias. Postq̄ȝ plures cōscriptos libros: ac patrata miracula in famagusta regni cypri ciuitate: corpus exuit in festo epyphanie.

Wençelaus an. 24.

¶ Iste Wençelaus filius predicti karoli regis bohẽie fuit: ꝛ adhuc patre viuẽte: electus ẽ in regẽ cũ adhuc puer esset: ſꝫ nõ curauit de impio. ꝛ ideo post multas admonitiões depositus fuit. Nobilẽ eius indolẽ libidinosa vita polluit: ꝛ fuit finis ei⁹ sine honore: nimis eni degener erat a moribus ꝛ vtutibus sui genitoris: nec vnq̃ꝫ impiali diademate coronatus ẽ. Paterna aũt probitas in sigismundũ fratrem eius transisse fert: ut infra patet.

¶ Secta choriçantiũ trãsiuit: anno dñi. 1373. Et fuit rhenus magn⁹ incomparabiliter.

¶ Bartholus.

¶ Baldus: fuerunt hoc tpe maximi legiste.

¶ Festũ visitatiõis btẽ marie instituit ab vrbano sexto: ſm formã sacri eucharistie propt̃ impetrandã vnionẽ: meritis beate Marie virginis.

¶ Uincentius de valentia al's de ferra: vir scũs ordinis predicatoꝝ claret miraculis multis: canoniçatus est post a calixto tertio anno dñi. 1455. qð ꝛ sibi spũ prophetico predixit: bernardus discipulus eius.

¶ Scisma vigesimũsecundũ omniũ scismatũ que ante fuerũt pessimũ ꝛ subtilissimũ. Adeo. n. ꝑplerũ fuit ut etiam doctissimi ꝛ cõsciensiosi viri nõ valerẽt discutere: cui esset magis adherendũ: ꝛ fuit cõtinuatũ ꝑ ãnos. 40. cũ graui scandalo totius cleri: ꝛ grandi iactura aiarũ propt̃ hereses: ꝛ alia deuia: que tũc pullularũt: eo q̄ nõ esset disciplina in ecclesia cõtra huiusmõi. Et ideo ab isto vrbano sexto: vsq̃ꝫ ad martinũ nescio quis fuit papa.

¶ Joannes balestarij carmelita doctor: inter doctores ingenti habitus gloria: post editionẽ multoꝝ voluminũ: in conuẽtu suo maioritarum moritur.

¶ Iste bonifacius eligit̃ rome loco vrbani: dict⁹ fuit petr⁹ de thomacellis: ꝛ ꝯtinuat̃ scisma

6573	6583
Urbanus 6⁹ ã. 9.	Bonifaci⁹ 9. ã. 15
Clemẽs 7⁹ ã. 15.	Bñdict⁹ 13⁹ an. 12
1374	1384

Scisma pessimũ orit̃ durauit annis. 40.

¶ Iste vrbanus elect⁹ fuit in vrbe propt̃ vim rõanorũ ſꝫ cardinales ħ metu fecerũt nõ ex aio. Quapropt̃ sugiẽtes ad ciuitatẽ fundoꝝ: dixerũt eũ nõ esse papaꝫ ꝛ elegerũt loco eius dñm robertũ de gebennis eodeꝫ ãno: qui dictus est clemẽs septim⁹: ꝛ hic orit̃ scisma.

¶ Scũs andreas ex priore carmelitaꝝ florentini cenobij: ꝑsul festilan⁹ odore virtutifero: lõge lateq̃ꝫ fulgurante splẽdescens: in dño quieuit: cui⁹ corpus florentie translatũ: magna miraculoꝝ illustrat̃ gloria.

¶ Circa hec tpa mortuus est illustrissimus dñs ioannes galeaceus de vicecomitibus: dux mediolani. Quo tpe obtenta fuit ciuitas vincentie. Sponte recõmendata ꝛ dedit illustrissimo dominio venetiarum.

¶ Iste benedict⁹ fuit elect⁹ in auinione in locũ clemẽtis: ꝛ dicebat̃ petrus de luna: ꝛ ꝑdurauit vsq̃ꝫ ad cõciliũ cõstãtiense: sed nec tũc quidẽ obedire voluit: sed semp ꝑmansit ꝑtinax. Moriẽs tandẽ in regno aragonie iussit cardinalibus suis: q̄ statim aliũ loco sui eligerẽt: qð ꝛ fecerũt: ꝛ idolum eleuantes clementem octauum vocauerunt: sed nil ꝑfecerunt.

¶ Franciscus martini theologoꝝ ornamẽtũ: singularisq̃ꝫ sui tẽporis lucerna: in honorẽ ꝑgliose sui carmeliti ordinis patrone: libꝝ de scã cõceptõne imaculate dei genitricis Marie cõscribit: cunctis virginis çelatoribus gratissimũ.

Uincentia.

¶ Iste rupertus fuit dux bauarie & comes palatinus rheni: vir iustus & catholicus coronatus a bonifacio nono. Hic cũ grandi exercitu almanoꝝ intrauit italiã contra ioannez ducem galiase: sed cũ iactura graui rediit: dignus habitus ut pro iusticia pateretur.

1468

¶ Cometa apparuit. Et stati post leodium cecidit. 40. milibꝰ interfectis. Et dñi pruteni ꝯ regẽ polonie bellãtes: supati sunt occisis 40. milibus.

¶ Imperatores.

Rupertus al's robertꝰ an. 9.

¶ Gherhardus groet claret scitate vite & scia. & incepit cõgregationẽ fratꝝ i dauãtria: & plura scripsit

¶ Ioãnes rusbroch clarus habet: vir admodũ deuotꝰ & illuminatus. Etiã multa scripta in theutonico reliquit.

¶ Henricus yota: sacre theologie ꝓfessor famosus.

¶ Henricus de hassia etiã doctor theologie: fuerũt in Vienna duo luminaria ecclesie.

¶ Heresis ꝑuersa ioannis Wicleff in ãglia: & ioannis hus i boheĩa: ac hieronymi de praga pullulauit & multos infecit. Et sub habitu ouino: lupinã crudelitatẽ abscondẽtes: totũ ecclesiasticũ statũ subuertere nitebanť. Adiuit eos tps pessimũ: ꝓpter scãdalosũ scisma.

¶ Heresis adamitaꝝ pullulare cepit in bohemia: sꝫ stati extincta ab hereticis fuit. s. hussitis Erat. n. nimis grossa & iuerecũda. Nã nudi incedebãt: & indifferẽter cũ feminis luxuriabanť

¶ Petrꝰ de eliaco theologus. Ioãnes gerson discipulus eiꝰ et doctor theologie clarent parisius.

¶ Cõciliũ pisanũ i q̃ inchoata fuit materia ꝺ mõ faciẽde vniõis duos. n. ꝺposuit & tẽtiũ substituit & sic peior scissura fcã ẽ: qa nõ ꝑualuit exeq bonũ qꝺ decreuit.

1407

¶ Ludouicꝰ dux aurelianeñ. frater regis frãcie: occisus est parisius isidiose Et fuit occasio infinitoꝝ maloꝝ. Causa acta in cõcilio cõstantieñ.

¶ Anno mundi. 6653 6603

Grecus

Innocẽtiꝰ 7ꝰ an. 2

Gregoꝰ 12ꝰ an. 12

Alexãder 5ꝰ ã. 1.

¶ Pape.

¶ Anno xpi 1394 1404

¶ Iste innocentius fuit electus rome in locum bonifacii: dicebatur cosmarus de parusio.

¶ Trifarius cursus tempoꝝ repit: q se miro ordine alternat: & ſm hũc oĩs status: oĩs cõditio se gubernat. Primꝰ ẽ abũdantie: scꝺs indigẽtie tertiꝰ ꝑpantie. Cũ. n. tpaliũ abũdantia arridet: hõies sic fiũt aiosi & grãdia attentãt: plesqꝫ velut futuri sublimes: delicate & pompose educãt Sequit ex his faciliter discordia qñ nullus alteri cedere didicit: donec apta bella cuncta ad pauptatẽ deducãt. Indigentes igit effecti: prudẽtiã adiscimꝰ: moleste expti ꝙ nõ ut volumꝰ: sed ut ꝑmittimur opamur: temperate deinceps viuere ac meticulose solemus. Generat deniqꝫ ꝑpantia hec paulati diuitias: que iteꝝ ut prius animũ tumidũ reddunt: & eũ in circũitu sempiterne istabilitatꝭ ãbulare cogũt. Iuxta cõe igit ꝓuerbiũ: diuitie pariũt aiositates: aiositates bella: bella paupratez: pauptas mediocritatẽ: mediocritas diuitias: diuitie iteꝝ aiositates &c. Hoc est qꝺ psalmista notat dicens. In circuitu impii ambulant.

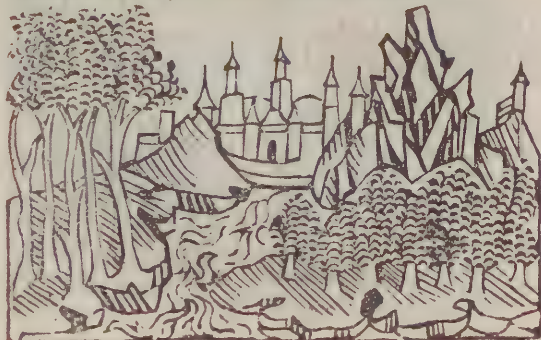
¶ Iste gregoriꝰ fuit electꝰ rome loco innocentii: vocabatur añ angelꝰ corarius cessit in concilio cõstantieñ.

¶ Iste alexander fuit electꝰ i cõcilio pisano: dicebať petrus de candia. Et sic additũ ẽ scisma scismati: qa tres gerebãt se ꝓ sũmis pontificibus.

¶ Ciuitas verone recõmẽdata & dedita illustrissimo ducali dominio venetoꝝ obtineť. Et ꝑ vim obtinuerũt. Feltrũ ciuitatis bellũ: Castrum bassani: & alia plura loca montana cõuicina.

¶ Padua etiã obtineť: captis dño & filiis eius deductis in carceribus venetꝭ.

¶ Emerũt etiã isti illustrissimi dñi venetꝭ a rege ladislao apulie ciuitatem iadrie pro ducꝭ. lx. milibus auri.

Verona

¶ Iste sigismūd⁹ fuit rex vngarie: vir xpianissim⁹ ⁊ humilimus: adeo deuot⁹ ut merito canōiçari debuisset iuxta q̄rūdā pior͡ꝝ vota. Hic afflicte eccl'ie ⁊ pene desolate: sua mirabili sapiētia ⁊ industria succurrit: nec i aliq̄ sibi ac suis pepcit: do nec plena vnio fieret. Cōtra thurcos nouē bella hūit: vbiqꝫ triūphādo. Quid vltra: q̄ de ꝯstātino: theodosio karolo: ottone: ceterisqꝫ impatorib⁹ laude digna scribunt: huic secure pn̄t applicari: eligit' anno 1409. cū iā. 23. ānis regnasset in vngaria coronat' ab eugenio.

Sigismū-dus an̄. 27 fi. karoli

1416

¶ Bohemia vastat' atrociter p sigismūdū ⁊ pncipes almanie, ꝓpt' heresim hussitaꝝ. Et fuit crux data ⁊ pdicata contra eos.

¶ Cōciliū ꝯstantien̄. magnū i q̄ fides xpiana q̄ iā mult ānis q̄si titubare videbat': fortit' exurrexit: ibi scisma pessimū. 40 ānoꝝ t'minatū ē: ibi hereses dānate: ⁊ duo heresiarche. s. ioānes hus ⁊ hieronym⁹ cōbusti fuerūt: ⁊ p'la bona istituta. Determīauit etiā eadē scā synod⁹: q ꝯciliū ltime ꝯgregatū repn̄tat eccl'iam vniuersalē: ptātem hꝫ a xpo imediate: cui oīs stat⁹ etiā papalis obedire tenet': in his q̄ sunt ad generalē reformationē eccl'ie. s. in fide ⁊ morib⁹: tā i capite q̄z i mēbris. Itē q deinceps cōciliū de decēnio i decenniū deberet celebrari ⁊c̄.

¶ Frācia an̄ hec tp̄a diu i flore: hic in merore ⁊ cōculcatiōe fuit: iuxta morē variabilitatis tp̄alium. Et nota q frāci etiā extra p̄riā suā. s. i turchia miserabilissime ceciderūt i bello: qr noluerūt audire ꝯsiliū sigismūdi ⁊ capt⁹ fuit dux burgūdie: alijs interfectis.

¶ Regnū frācie florētissimū miserabilit' supra modū vastat' p henricū regē anglie: q etiā nō valēs gestos dies in delitijs sufferre: postq̄ alios afflixit nō sine grādi iactura suoꝝ: infelicissime morbo pessimo vitā finiuit.

¶ Itē ioānes dux burgūdie idē regnū eque lacerauit: ⁊ ipse etiā p⁹ occidit': qd fuit infinitoꝝ malorū occasio. Tandē dn̄s cardinalis scē crucis ordinis carthusien̄. pacis modū int' eos repperit: sꝫ anglici noluerūt recipere: sed burgūdi tm̄.

¶ Ioānes dux burgūdie atrocit' occidit' i ꝯspectu regis frācie: stati p⁹ treugas initas: cū sacrm̄ diuisim ambo sūpsissent: ⁊ sequūt' m'lta mala lōgo tpe.

¶ Duo amātes i pn̄tia sigismūdi fatuo amore cōglobati: cū se ad libitū frui nō possent: horribili infirmitate pcussi sūt: ita ut mulier expiraret: vir etiā vix curari poterat. vnde apparet q̄tū sit hoc malū vitandū: qd nullo ꝯsilio acqescere pōt.

6613 6623

Ioānnes 23⁹ an̄. 4. dict⁹ baltasar de cora.

Martin⁹ 5⁹ roman⁹ an̄. 14.

Eugenius 4⁹ venet⁹ an̄. 17. dict⁹ gabriel de venetijs.

1414 1424

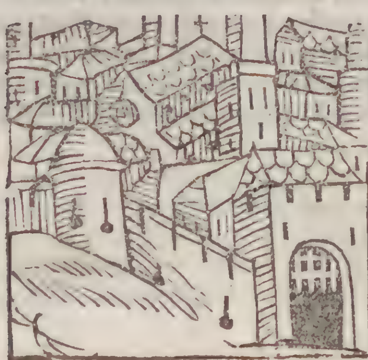
¶ Iste ioānes successit alexādro. Et primū gdē bn̄ inchoauit p vniōe: ⁊ fuit i cōcilio cōstan. ⁊ obtulit cessionē papat⁹: sed p⁹ deprauat⁹ latenter fugit: ⁊ tm̄ nil pficit ei: capit' tandē: ⁊ sic cessauit coactus: fact⁹ etiā iterū cardinalis: sepult⁹ florentie.

¶ Iste martin⁹ elect⁹ fuit p ꝯciliū ꝯstan. depositis alijs ꝯtendētib⁹ q diu scisma habuerūt: ⁊ sic redijt vnio diu desiderata ⁊ necessaria p fidei defensiōe. hic fuit papa potētissim⁹ sup oēs: diues ⁊ iusticiarius magn⁹: plateas ⁊ stratas publicas securas r'ddidit. hereticos deleuit: m'lta bona patrauit: adiuuāte sibi inclyto principe sigismūdo. Pro t'ra scā recupāda: multos thesauros ꝯgregauit: sꝫ morte puent⁹ res impedita fuit: ⁊ cōciliū breuit' an̄ mortē cōgregari iussit i basilea.

¶ Iste eugeni⁹ fuit elect⁹ pacifice i vrbe mortuo martino: ⁊ idubitat⁹ papa habitus: sed postea breuit' expulsus de roma fuit: ut nud⁹ fugeret. Itē a concilio basilien̄. citat⁹ ⁊ etiā deposit⁹: sꝫ nō curauit: ⁊ ob hoc iter scisma orit': qd stetit vsqꝫ ad mortē ei⁹: q fauebāt sibi m'lta laude digna de eo dixerūt. Econtra q aduersabant' plura enormia sibi imposuerūt ⁊c̄ ut moris ē. Tn̄ quicqd ē: an̄ susceptā dignitatē fuit vir abstracte vite: puta fraticella ⁊ bone fame. Qd postea fert' fecisse: diuino iudicio relinq̄. Ipse etiā romā recupauit adiut⁹ a venetis: ⁊ maiorē obedientiā habuit.

¶ Michael de an̄guanis bononien̄. natalis soli gloria ⁊ magnū carmelite religionis: qnimo toti⁹ xpianitatis luminare: post editionē multoꝝ voluminū terras liquit.

¶ Obtinuerūt etiā nobiles veneti. id est illustre dn̄iūꝫ venetꝫ. ciuitates. Feltrū. Brixiā. ⁊ Bergomū. ⁊ plura alia-loca

¶ Iste albert⁹ fuit dux austrie, ꝛ gener sigismūdi: ꝛ ideo assumpt⁹ fuit in regē bohemie ꝛ vngarie: ꝑꝫ filiā scʒ ei⁹ qa aliū heredē nō reliqt. Hic elect⁹ fuit i regem almanie: sed stati itoxicat⁹ obijt. Alij dicūt ꝙ ꝓfluuio ventris. Uir vtiqʒ totaliter virtuosus ꝛ adeo pius ut tota plebs diceret ꝙ mūd⁹ ei⁹ ꝑsiden tia nō esset dign⁹. Reliqt vnū filiū paruulū cui sic̄e contigit ꝛ duas filias.

¶ Iste frideric⁹ dux austrie elect⁹ fuit in regē almanie: ꝛ diu distulit coronari a papa ꝑꝫ scisma. Tandē facta vniōe a ni cholao cū magna glīa impiali diademate extitit i vrbe co ronat⁹: vir vtiqʒ pacific⁹ ꝛ get⁹ ꝛ patiētie singular⁹ nec odiēs cleruʒ. Filiā quoqʒ regis portigalie sumpsit in vxorē. Anno aūt. 1471. magnā fecit ꝯuocationē principū i ratispona: ꝑꝫ incursū thurcoꝝ. ꝓponēs eis ꝙ iā infra. 20. annos xpianitas diminuta eēt ad centum leucas uel quasi. Et monuit ut ad resistendū se pararent.

Impatores.

Albertus aū. vno.

Elect⁹ ē franckfordie 1438. die. 18. martij.

Frederi cus 3⁹

¶ Constantinopolis ciuitas impialis capit ab infidelib⁹ thurcis tradita ꝑ ianuensem q ꝑ triduū a thurco cōstituit rex iuxta ꝓmissū: ꝛ die quarto decollat. Et fit planct⁹ i tota xpia nitate ꝛ timor grandis. Multi xpiani tru cidati sūt ꝛ inumerabiles venditi. Impato ris corp⁹ iā mortuū. decapitatū fuit ex liuo re turci. Ei perijt pene totalit fides i grecia.

¶ Tres soles visi sūt icelo. Et seqt stati triplex re gimē i ecclia. s. eugenij: ꝯcilij: ꝛ neutralitat. Mul ta dicūt. Itē āno xpi. 1434. Fuit vent⁹ maxim⁹ ꝛc.

¶ Cōciliū basiliēse in q̄ multa bona instituta fue runt ꝓ reformatiōe ecclie in capite ꝛ i mēbris. ha buit pncipiū glīosū: sed finē humilē ac tribulatiōe plenū ꝑꝫ scisma. Mirabilis rex euent⁹. Preua luit ꝯciliū ꝯstantiense ꝯ tres papas eos deijciēdo ꝛ quartū instituēdo: cū tot haberet aduersitates: ꝛ a nullo ꝯfirmatū fuisset. Istud aūt tanta auctē collectū ꝛ firmatū: nec vnū potuit uel i modico re ducere ad normā sui ꝓpositi: imo ecō ra ꝓcessus *

¶ Lyduit vgo scā in holādia fuit q̄ mirabili ifirmitate diu detenta vbiqʒ patit. i. in toto corpe iuxta no men suū.

¶ Lodouic⁹ arelateñ. eps: cardialis morit: vir scē vite ac mire patiētie: miraculis coru scans: singularis colūna concilij basilieñ. cui diu presedit.

¶ Bernardinus frater minor q nouā reformationē inchoa uerat; moritur miraculis fulgens: cuius festū agit. 20. maii.

¶ Ioānes de capestrano frater minor: discipulus bernardi ni: statim post obitū ei⁹ ꝓfuit reformationi noue: claret miraculis. morit. 1456. habita victo ria contra thurcos.

Anno mundi. 6633 — 6643

Pape.

Felix 5⁹ aū. 9.

¶ Eugeni⁹ deposit⁹ fuit decima die iulii. 1439. Et hic oritur sci sma vsqʒ ad annū. 1448.

17. nouēbris.

Nicola⁹ aū. 8.

electus fuit āno. 1447. ꝛ morit anno. 1455.

Anno xpi 1434 — 1444

¶ Iste felix fuit dux subaudie pnceps deuot⁹ ꝛ senex: vidit filios filioꝝ suoꝝ. Hic cū iā celibē vitā duceret: electus est papā a ꝯcilio basilieñ. deposito eugenio: ꝛ fuit scisma lon go tpe ꝛ nō habuit magnā obedientiā: qr neutralitas sub intrauit. Tandē defūcto eugenio: cessit nicholao ꝓpꝫ fauo rem vnionis: fact⁹ legat⁹ francie ꝛ cardinalis sabinianus.

¶ Scisma. 23. inter eugeniū ꝛ felicē ꝛ durauit ānis. 16. Cā fuit satis noua neqʒ aū hec tpa visa. Quia ꝯciliū basilieñ. deposuit eugeniū vnicū ꝛ indubitatū papā: ideo ꝙ nō ser uaret decreta cōcilii constañ. ut dicebat: nec obedire cura uit cōcilio basilieñ. asserēs magis ecōtra debere fieri. Uñ orit grandis altercatio scribētiū de hac materia ꝓ ꝛ ꝯ: nec poterāt cōcordari vsqʒ hodie. Una ps dicit cōciliū ē supra papā. Alia ps ecōtra dicit: nō: ſʒ papa ē supra cōciliū. De⁹ sup oia benedict⁹: det pacē suā i ecclia scā sponsa xpi semp.

¶ Iste nichola⁹ elect⁹ i vrbe loco eugenii adhuc pē dente scismate: paulati vbiqʒ obtinuit obedientiaʒ mirantib⁹ oib⁹: ꝙ vir humilime natiōis sic ꝑualeret cōtra ducē subaudie: qui fuit q̄si affinis cūctis pnci pib⁹ xpianitatis: ꝛ tñ dimissus ab oib⁹. Sʒ statim se quenti anno vnio rediit cedente felice: qr placuit dño ꝓ abiecta mūdi glorificare nomē suuʒ. Hic fuit magister in theologia tot⁹ actiu⁹ ꝛ in cōceptib⁹ locu plex: mlta diruta reedificauit: ꝛ grandē murū rome in circuitu palatii cōstruxit: ꝛ totum murū romanū reintegrauit ꝓpter timorē thurcoꝝ. Item versus de vnione in vrbe publicat⁹. Lux fulsit mūdo: cessit fe lix nicholao. vʒ āno. 1449.

¶ Bella plura i diuersis ꝑtib⁹ diu cōtinuata: i Uest phalia in prucia in flandria i anglia i romania in sueuia maguntia ꝛc. ꝛ ꝑcipue in anglia strages grā dis. Et post āno. 1461. maguntia capit.

¶ Iubileus cū magna deuotione ꝑ totā xpianitatē celebrat: ꝛ ingēs multitudo ad limina scōꝝ cōfluit. Dñs etiā papa: rosam in dñica letare consecratā: inclyto principi lantgrauio hassie transmisit mltis virtutib⁹ redimito: q ab alisabeth sancta marre sua fuit prolis sexta.

ei⁹ impedit⁹ fuit ab vno. Ibi debile prin cipiū ꝛ finis gloriosus hic econtra precise.

¶ Pueri sci michaelis pegrinanť cũ magno feruore per turmas viã lõgã ad mare: ꝛ fit tior cũct] ne spũs nequã agitaret eos:ſʒ ſtatim ceſſauit ꝓpť tediũ itineris: ꝛ famẽ quã patiebanť. 1457. ꝛ ãno pcedenti fuit maxim⁹ terre motus i neapoli: et perierũt multi. 40. milia.

¶ Artifices mira celeritate ſubtiliores ſolito fiũt. Et impreſſores libroꝝ multiplicanť i terra.

¶ Reformatio magna plurimoꝝ monaſterioꝝ i diuerſis mũdi partib⁹ fit. Et nota ꝙ huiuſmõi reformationes crebro leguť facte: ſʒ pene nulla remãſit: qn ſolito more p ſucceſſũ tpis ad priſtinũ relabereť languorẽ poſt venerabiliũ patrũ mortẽ.

¶ Feſtũ transfiguratiõis inſtituiť a calixto ꝓ gratiarũ actione illi⁹ victorie: miraculoſe facte cõtra turcũ. in vngaria eodẽ die. ſ. ſancti ſixti. 1457.

¶ Uictoria miraculoſa celit⁹ dať xpianis i vngaria trãſ danubiũ ꝯ turcũ magnũ: ꝛ pdidit multos ꝛ fugit turpiť timore hoſtiũ pculſus: cũ nemo eũ pſequereť. ſola man⁹ dei terruit eũ in die ſci ſixti ãno xpi. 1456. Sanct⁹ ioannes de capiſtrano pñs fuit ibi: ꝛ puocauit ppl'm trepidãtem ad pſequẽdũ infideles fugientes: et facta ẽ vltio magna. Dixerũt eni turci: ꝙ tam imẽſus numer⁹ armigerorũ inſequebať eos: ꝙ vix auſi fuerũt reſpicere: et iõ fugiſſent relictis oĩbus. Ipſi fuerũt ſci angeli.

¶ Puella noĩe ſtina in ptib⁹ Weſtphalie i oppido qd hãmo dr apte ac viſiſſime ſtigmata dñice paſſiõis hũit in manib⁹ ꝛ pedib⁹ ac latere: virgo nouiť ꝯuerſa ano. ſ. 1464. p⁹ ſpaciũ aũt. 15. hebdomodaꝝ circa feſtũ venerabil' ſacri corã 12. teſtib⁹ oñdit ea: ꝛ pdixit ꝙ p⁹ duas horas redirẽt: ga tũc nõ iuenirẽt ea: ꝛ ſic factũ fuit: qꝛ loca illa ſanata erãt.

¶ Leodiũ multis tribulatiõib⁹ atteriť: ꝛ p⁹ ãno. 1468. deſtruiť totaliť p karolũ ducẽ burgũdie. ꝛ dinãt ãno pcedeti etiã idẽ ãno 73. intrauit terrã gelrie: ꝛ obtinuit eam.

¶ Jubile⁹ mutať in fauorẽ aiaꝝ p paulũ de viceſimo qnto in. 25. ãnũ ut qa abũdat iniquitas ſupabũdet et grã.

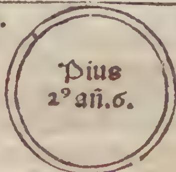
¶ Cometa apparuit i principio ani. 1472. Circa feſtũ ſci agnetis trãſiuit ſup coloniã in oppoſito libre: et caudã longã quaſi gradiuũ. 30. miſit ad occidentem in feſto ſci Blaſij ſtetit in ariete et miſit caudã qſi ad pliades verſus orientẽ: vaga nimis erat: alba qñqʒ et flãmea crinitaqʒ valde. Sequũť bella ꝛ epidimie in diuerſis ptib⁹. Et ãno. 73. fuit eſtas feruentiſſima ꝛ ſiccitas inaudita: ꝛ i quibuſdã terris ignis ſub tra ſuccenſus vſqʒ ad arenã fuit.

¶ Joannes ſoreth pǒr generalis ac reformator carmeliti ordinis vir ſcẽ vite: ꝛ ſingulariť xpo fructificus. poſtea qʒ carmelũ totũ. 20: rexerat annis: andegauis obiit. 25. iulij: vbi qʒ plurimis: nũc miraculis corruſcare ferť.

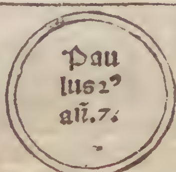
6653 — 6663 — 6673

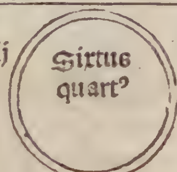
Cathalanus.

De ſenis

Uenet⁹ fi. ſororis eugenij

Januenſ ordinis minorũ.

1454. — 1464. — 1474

¶ Iſte calixt⁹ vir valde ſenex elect⁹ fuit ꝛ ꝯtinue infirm⁹: nec potuit zelũ ſuũ pficere quẽ ꝯtra turcos cõcepit ipediente ſenio morteqʒ pueniente elect⁹ fuit. 1455. moriť 1458. ipſo die ſci ſixti in quo feſtũ trãſfiguratiõis inſtituiť ãno vno elapſo

¶ Iſte pius elect⁹ ẽ ãno dñi. 1458. ꝛ vocabať eneas: vir eloquẽs et orator magn⁹: poetaqʒ laureatus: impatoris ambaſiator añ fuit: et in concilio baſilienſi notabilẽ tractatum ſcripſit pro auct eiuſdẽ. Ipſe etiã canonizauit ſcãm katherinã de ſenis. 146 :. hic paſſagiũ ordinare cupiens: cum plures ex almania veniſſent romã: ipſos cũ bñdictiõe remiſit ad ꝓpria: eo ꝙ nõ ſuffeciſſent: et ſtati ipſe p⁹ moriť. 1464. die. 14. menſ auguſti.

¶ Iſte paul⁹ elect⁹ ẽ ãno dñi. 1464. et ſtati approbauit celebrationẽ feſti pſentationis btẽ vginis glioſe ſicut pi⁹: hic i ſignãdis petitionib⁹ maturus fuit et iuſticie tenax: qſi melius foret pauca cõdonare: et ea firmiter ſeruare qʒ pl'a ſignare et ſtati reuocare. Grande palatiũ cõſtruxit apud ſcm marcũ: ante cuius cõpletionẽ moriť ãno . 147 1. die. 21. iulij.

¶ Hic ante cardinalatũ fuit generalis in ordine minorum: elect⁹ anno. 147 1. vocabať aũt frãciſcus de ſauonia ꝓpe ianuã: bone fame ꝛ morũ. Fuit etiam vocat⁹ ad cardinalatũ abſqʒ ſcito ſuo: Eodẽ anno orator bernardus iuſtinian⁹ venetoꝝ recitauit coram eo: ꝙ turcus abſtuliſſet xpianitati duo imperia: qttuor regna: 20. prouincias ꝛ. 200. vrbes: populũqʒ abſqʒ numero vtriuſqʒ ſexus. hortabať qqʒ ut ad reſiſtendũ ſe diſponeret.

¶ Anno dñi. 1475. karol⁹ burgundie dux in actibus militarib⁹ ſtrẽnuiſſimus deo deuot⁹ ac iuſticie amator: rarũ geſtaꝝ magnificentia ac animi magnitudine ceteros pcellebat principes. primũ memorabile bellũ cũ francoꝝ rege habuit ꝓpe ciuitatẽ pariſiẽſẽ: de quo fugatis hoſtib⁹ victorioſiſſime triumphauit: ꝛ p multa bella victorioſus ſemp pmanſit. tandẽ ppť illatã ſibi iniuriã: ſuiſqʒ cõfiniis illata dãna. Contra reinardũ lothringie ducẽ ꝛ ſuiceros aliaſqʒ coitates illi cõfederatas bellum magnum habuit: ꝛ dolo conductoꝝ ſui exercitus: trib⁹ prelijs ſupatus: in vltimo prelio occidiť. ꝛ vti princeps ſtrẽnuus victorie cupidus ſuiſqʒ dux fidelis in medio ſuoꝝ militũ lancea repiť pfoſſus.

¶ Anno dñi. 1476 Maximilianus auſtrie dux friderici tertij impatoris filius: mariã karoli filiã prudentiſſimã in vxorem accepit: ſucceditqʒ karolo in dominio: ſtrẽnuus in actib⁹ militie: moribus ꝛ virtutib⁹ ſingulariter ornatus Qui ſecundo anno ſui dominij: prope flandriã cũ gallis maximũ habuit bellũ memoria dignum: i quo magna cũ victoria francoꝝ potentiã ſuperauit.

¶ Tempore illustrissimi ducis dñi francisci foscari ducis venetiaꝝ. Florētia ⁊ ei⁹ ptes liberate fuerunt ab obsidione illustrissimi philippi maria ducis mediolañ: ꝑpter quā liberationez orta est guerra inter ipsum ⁊ dñium venetorū. Tūc autē franciscus carmignola capitane⁹ ducis mediolañ. aufugit ⁊ creatus est capitane⁹ venetorū: qui ꝑpter sua demerita decapitat⁹ est in platea sancti marci. Loco cuius fact⁹ est capitāne⁹ illustrissim⁹ marchio mantue: qui post rebellauit: adherens duci mediolañ. loco cui⁹ elect⁹ est gattamalatta. post mortē felicē: cui⁹ cōduct⁹ fuit comes franciscus sforcie. tanq̄z generalis capitane⁹ colligationis v₃ ducis sauoie. coītatis floreñ. marchionis ferrarie ⁊ marchionis mantue. Et ipse dñs marchio ferrarie dedit passas ferrarieñ. ob quā causam dominiū illustre venetorū: donauit sibi policiniū. qḋ ab eo ꝑ pignore tenebat. Quo etiā tpe: deduct⁹ fuit notabilis numerus galearū in lacū garde: a venetis ꝑ montes altissimos cōtra nauale bellū ducis mediolani. Et victoriā obtinuerūt: capientes īnumera loca v₃ castrū riperie tridenti: ⁊ multa alia.

¶ Anno dñi. 1458. turci dolo quidē ⁊ fraude: obtinuerūt regnū bossinorū: ⁊ ducatū despotis seruie. ⁊ plura loca ⁊ regna in ptib⁹ orientis achaiā ꝓuinciā ⁊ insulā mihylene. Eo etiā tpe dñium venetorū habuit ciuitatē ceruie in romandiola

¶ Anno dñi. 1463. tpe dñi Pii pape secūdi firmat̄ colligatio inter ipsū ⁊ dñium venetoꝝ ac ducē burgūdie: contra turcū. Et idē dñs papa venit anchōnā vsq̄z cū magno ⁊ nobili apparatu: ⁊ fili⁹ etiā ducis burgūdie. Dñs dux venet. etiā ipse ꝑsonaliter illucusq̄z accessit cum galeis multis: ⁊ magna classe centū v₃ galearū ꝑ expugnatione turc. Rex autē vngarie veniebat cū maximo ⁊ potenti exercitu terrestri. Tandē paratis oībus: ibi in anchonna papa morit̄: ⁊ nihil penit⁹ actū est: oēs reuertunt̄ ad ꝑpria. Bellū postea diu durauit in peloponesso. Et dñs ludouicus lauredano tūc capit. classis maritime venet. ibidē existens: fieri fecit murū longissimū: de lapidibus sine calce q murus fuit fact⁹ in loco dicto eximili ⁊ tūc insulā stalimine obtinuerūt: deuastantes loca multa turcorū: terra mariq̄z existentia: ⁊ obtinuerūt etiā in achaia ciuitatē q̄ dicit̄ ostiça: mercationib⁹ quidē plurimū apta.

¶ Item anno dñi. 1465. karolus fili⁹ philippi ducis burgundie: ⁊ ipse post patrē dux: Fuit vna cū colligatione v₃ oēs barones francie. frater. s. ipsi⁹ regis francie noīe karolus dux barri. dux britānie. dux borboni. comes karmignath. ac etiam dux ioannes: ⁊ multi alij duces ⁊ dñi. Et in loco dicto amolieri: rumpit̄ ipse rex francie: aufugitq̄z parisiū. Ibiq̄z pollicit⁹ est omnib⁹ ꝑfatis dñis: fidē obseruaturū. Postea vo fecit expeditionē contra eos: ⁊ vsq̄z in domū suā eos ꝑsecutus est: ⁊ omnes deuicit. Et in. 1470. venit ipse dñs teucer ꝑsonaliter ad expugnandū euboeā ciuitatē dictā vulgo nigro ponte cū maximo exercitu maritimo ⁊ equestri ⁊ demū cū maxima occisiōe ⁊ sanguinis effusione vtriusq̄z ptis: obtinuit ipsam quōcunq̄z. Postea vo tpe dñi pauli pape secūdi. Colligatio ⁊ vinculū bone pacis agit̄ cū ipso pape. Rege ferdinādo sicilie dñis venet. illustre. Rege aragonū ⁊ marchione siue duce ferrarie. Et tūc postea venit ad illustre dñiū venet. legatio regis ꝑsidis hussucassani petēs cū magna instantia a dñio ꝑfato subsidiū contra turcū ꝑ mare trā: quia intendebat oīno ad destructionē impatoris huius ottomanorū mahumet. imanissimi: qḋ ⁊ fecerūt mittētes munitiones in maxima quantitate ⁊c. Hoc etiam tpe initū est bellū cū tergestinis: qui obsessi a venet. ad nihilū vsq̄z redacti sūt: ꝑdiderūtq̄z oīa sua: ⁊ tandē precib⁹ pij sūmi pontificis destiterunt veneti a ꝑsecutione. Comes requisitie morit̄: ⁊ dimisit oīa sua castra terras bonaq̄z sua: dñio venetorū. Scanderbei in albania morit̄: relinquens etiā ipse munitiones ⁊ castra plurima dñio ꝑfato relinquens etiā filiū suū ipsi dñio in adoptiuū: quē benigne susceperūt.

¶ Anno dñi. 1477. Dux mediolani rediens ab ecclesia sancti stephani in die sue festiuitatis occisus fuit: cū plurib⁹ vulnerib⁹: aggressus cū pugione a quodā ioanne andree de lampugnano: tanq̄z vlciscens se contra ipsū ducem de iniurijs sibi ⁊ suis illatis ab eodem duce. Quare tumultus magn⁹ fuit in populo: Tandē sedato populo omnes redierunt ad sua: Paulopost orta seditione: iulianus quondā cosmemedicis: in ecclesia sancte reparate florentie cū pugione vulneratus inter missarū solēnia quodam franciscbino de pactis dicto: ciue nobili floreñ. ⁊ mortuus ē. Laurenti⁹ etiā cosme frater ei⁹ vitali vulnere vulnerat̄ ⁊ euadit incolumis: Qua de causa dñs. N. cardinalis tituli sancti gregorij: nepos dñi comitis hieronymi detinet̄ florentie in custodia secreta. ⁊ dñs franciscus saluiatus archiepus pisanus ad palatium dñoꝝ florentie in habitu epali suspendit̄: ⁊ multi alij de familia dñi car. ⁊ archiepi suspendunt̄ ⁊ occidunt̄ diuersimode: Ob quā rem a sūmo pontifice sixto q̄rto de consilio dominorū cardinaliū excōicatio horribilis ꝓnunciat̄ ⁊ ꝓmulgat̄: ⁊ fit interdictū florentie horrendū: Orit̄ etiā bellum atrox in tota tuscia ꝑ ecclesiam: ⁊ alique strages fiunt. Tandē interuentu oratoris dñii illustris. venet. reddit̄ dñs cardinalis ꝑfatus in libertatē: ⁊ romā ꝓficiscit̄. Durauit tñ bellū aliq̄zdiu inter ecclesiā ⁊ florentinos: tandem ecclesia misericorditer vsa est cū ipsis. ⁊ placata est cū illis.

¶ Turci etiā pauloante venerunt in confiniis forliuii: ⁊ transierūt aliqua flumia videlȝ illud qḋ vulgo dr̄ lisonzo ⁊ taiamento ⁊ plures aīas captiuas duxerūt de xp̄ianis: ⁊ impie depredati sunt nō sine sanguinis effusione ⁊ multorū strage: tandem repulsi sūt a dñio illustri venet.

¶ Iudei etiā quidā furati fuerūt puerulū quendā in ciuitate tridentina: noīe simon: feceruntq̄z in eum mysteria quodāmodo passionis ad similitudinē dñi nostri iesu xp̄i: qui detecti fuerūt dispensatiōe diuina: ⁊ puniti iuxta eoꝝ demerita: quē puerū postea mortuū reptū: duxerūt quidā in eccle. iā maiori ciuitatis: ⁊ fit concursus magn⁹ populorū vndiq̄z ꝯcurrentiū: ⁊ fiūt miracula ex ipsi⁹ deuotione ꝑpter memoriā passionis dñi ⁊c.

¶ Item paulo post. s. anno dñi. 1480. in ciuitate uel castro opitergii sub dñio venetiarū: alii iudei occiderūt eodem mō aliū quendā puerulū. N. ⁊ iudei auctores hui⁹ sceleris deducti sūt in vrbē inclytā venetiarū: ⁊ post eorū confessionē pacti sceleris: combusti sūt viui in platea diui marci in medio duarū columnarū.

¶ Eodem anno heresis abhorrenda ad lucē venit q̄ diu ignota fuit in hispania quorūdā iudeorū q baptiçati palam se xp̄ianos fingebāt: q̄ꝝ pt̄ qdā in epm elect⁹ cū generali ordis minoꝝ ac cū mult canonicis ⁊ aliis cōburūt̄

¶ Turci etiam terra mariqz cũ potẽti suo exercitu rhodũ ciuitatẽ obsidẽtes aggrediunt: offendentes ipsã plagis innumeris bombardarum: muros destruẽtes: & vndiqz alias muri ptes cõscẽdentes: & multos varijs modis occidentes: tñ ex vtraqz pte multi mortui sunt. Demũ ab obsidione destiterũt: illatis vtriqz pti dãnis inumerabilibus. Deide ptes regis sicilie inuadẽtes: mlta loca deuastãt: hoies rapiũt trucidantqz: ac eorum bona depredant & imanissime clades fiunt. Tandẽ acceperũt otranti ciuitatẽ: archiepm ipsius ciuitatis p mediũ secant: & qsi oẽs in vrbe occidũt p fide tñ ɔstant donec potuerũt agẽtes viriliter: & nõ sine thurcorum etiã aliquali strage multorum.

Rhodie vrbis obsidio a thurcis.

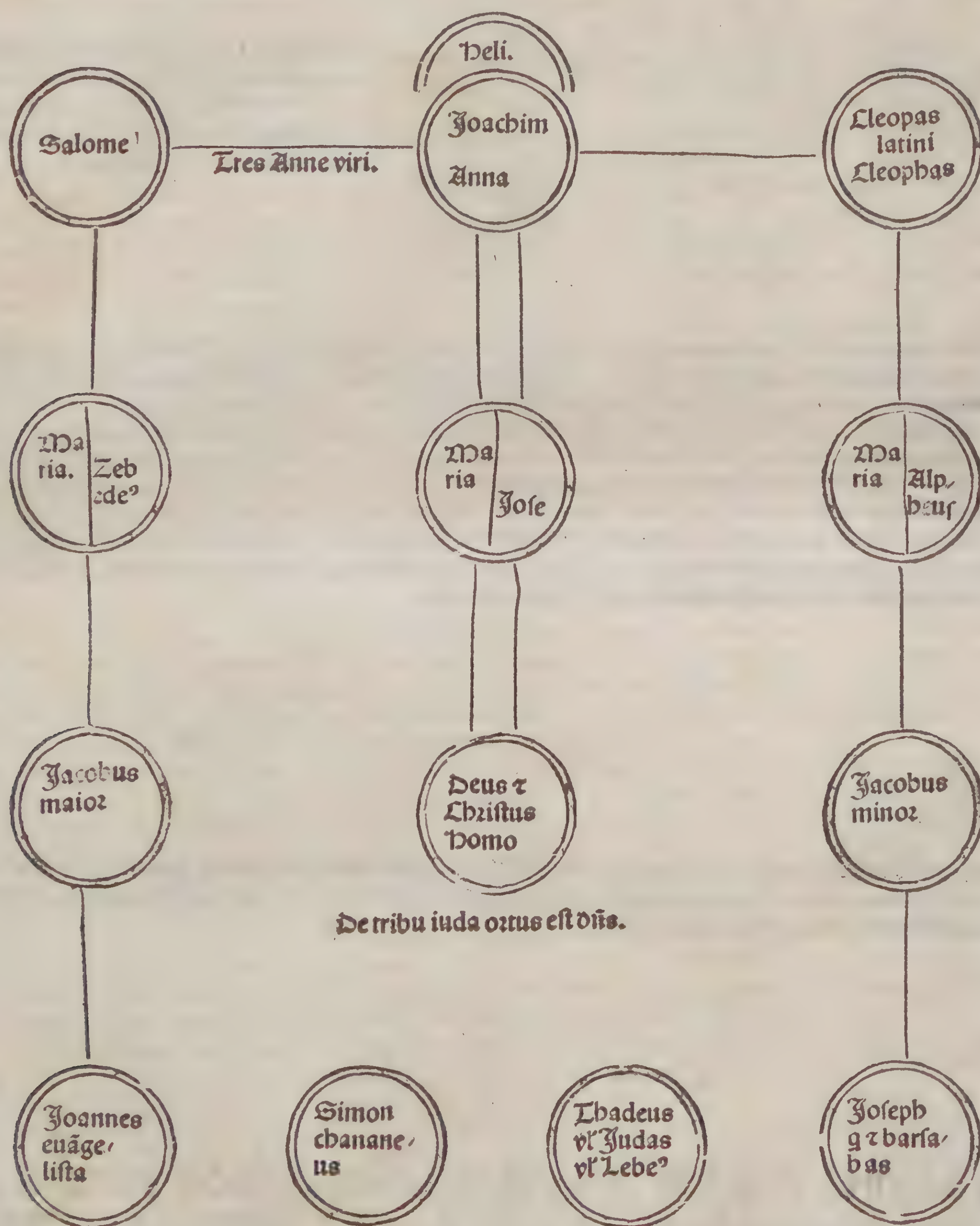
¶ Anno dñi. 1481. Maumetus ottonianus q iam p. 30. ãnos infestissime xpifideles psecutus fuerat multisqz terris xpianitatis sue ditioni subiugatis atrocissimis bellis: tandẽ descẽdit ad inferos: tertia die maij.

¶ Eodẽ ãno quo mortẽ obijt maumetus tumultus magnus ortus est cõstantinopoli. Populus. n. poscebat Baisetũ filiuz maumeti maiorẽ natu sibi in impatorẽ. Sed Barones maumeti Zaliabũ minorẽ natu volebant. Tandẽ cũ populus vicisset: ipsi filiũ baisseti: donec ipse baissetus pater q tunc aberat regrederet: in locũ impatoris cõstituũt. Qui sexto kal. Julij cõstantinopolim ingrediẽs: impator salutat. Zaliabus vo cũ victum se cognouisset rediens ex syria & imperiũ cupiens obtinere asie: prusã accepit. Quẽ postea impator teucrorum baissetus fugauit & paternũ asie imperiũ recupauit. His etiam tpibus thurci q otrantẽ in apulia expugnauerant & detinebãt audito maumeti impatoris obitu saluis rebus sese dedidere alphonso ferdinandi regis filio: quos deinde in mancipia detinuit. ¶ Eodẽ ãno Baissetus impator thurcorum risanũ oppidũ e manibus pãnonie regis astu eripuit. Matthias vo rex pannonie ditiones pene oẽs supra Danubiũ thurcorum tũc subiugasset nisi bellũ qd iter ipsuz & fridericũ impatorem tertiũ gerebat acriter impedimento fuisset.

¶ Tempus & series belli acriter inti Venetorum. aduersũ Marchionem ferrarie: cui nõ solũ rex ferdinandus & sũmus põtifex sixtus quartus. Sed etiam quasi oẽs pncipes totius italie auxiliares fuere amplioris histori stilo reseruamus: cũ adhuc exitus eius belli pniciosissimi italie prorsus sit incertus.

Erhardus Ratdolt Augustensis impressioni parauit.
Anno salutis. M. cccc. lxxxiiii. v. calen. Junii. Venetiis
Inclyto principe Johanne Mocenico.

¶ Ex cathena solomonis. Matthan habuit vxorem ex qua genuit iacob. Defuncto matthan melchi ex tribu nathe: qui filius fuit quidem leui: frater aūt pantheri ſ nupsit vxori matthā: matthā vo iacob: ⁊ ex ea genuit heli: ⁊ sic erant fratres vterini iacob ⁊ heli. Jacob quidez ex tribu solomonis. Heli aūt ex tribu nathan. Defunctus est aūt heli ex tribu nathan sine liberis: ⁊ iacob ex tribu solomonis frater eius carnalis accepit vxorem eius: ⁊ suscitauit semen fratri suo heli ⁊ genuit ioseph vir̄ Marie. Joseph igiť natura ⁊ est filiꝰ iacob ex linea solomonis: sʒ fuit legalis. Heli ex linea nathe. Unde leui genuit melchi sen matthan: ſm ambrosium. Melchi fuit pater heli: ⁊ heli pater ioachim: ⁊ ille pater beate virginis.

¶ In euāgelio beati matthei: in p̄ncipio dicif. Liber generatiōis iesu x̄pi filij dauid: filij abraham. Et btūs ambrosius dicit: ꝙ x̄ps ſm carnē natus est de iechonia: q ꝓpriissime fuit de tribu iuda. Quod etiā patet rōne. Cum. n. p̄ceptum sit numeri vltimo caplo. ꝙ tribꝰ nō cōmisceātur: ⁊ ioseph esset iustus: nullo modo fecisset cōtra p̄ceptuʒ dei accipe: videlʒ btām virginē: nisi fuisset de tribu sua. Cum igiť ipse fuerit de tribu iuda: ergo ⁊ beata virgo. Nec obstat qd legiť. Exo. vi. c. ꝙ aaron duxit vxorem. *

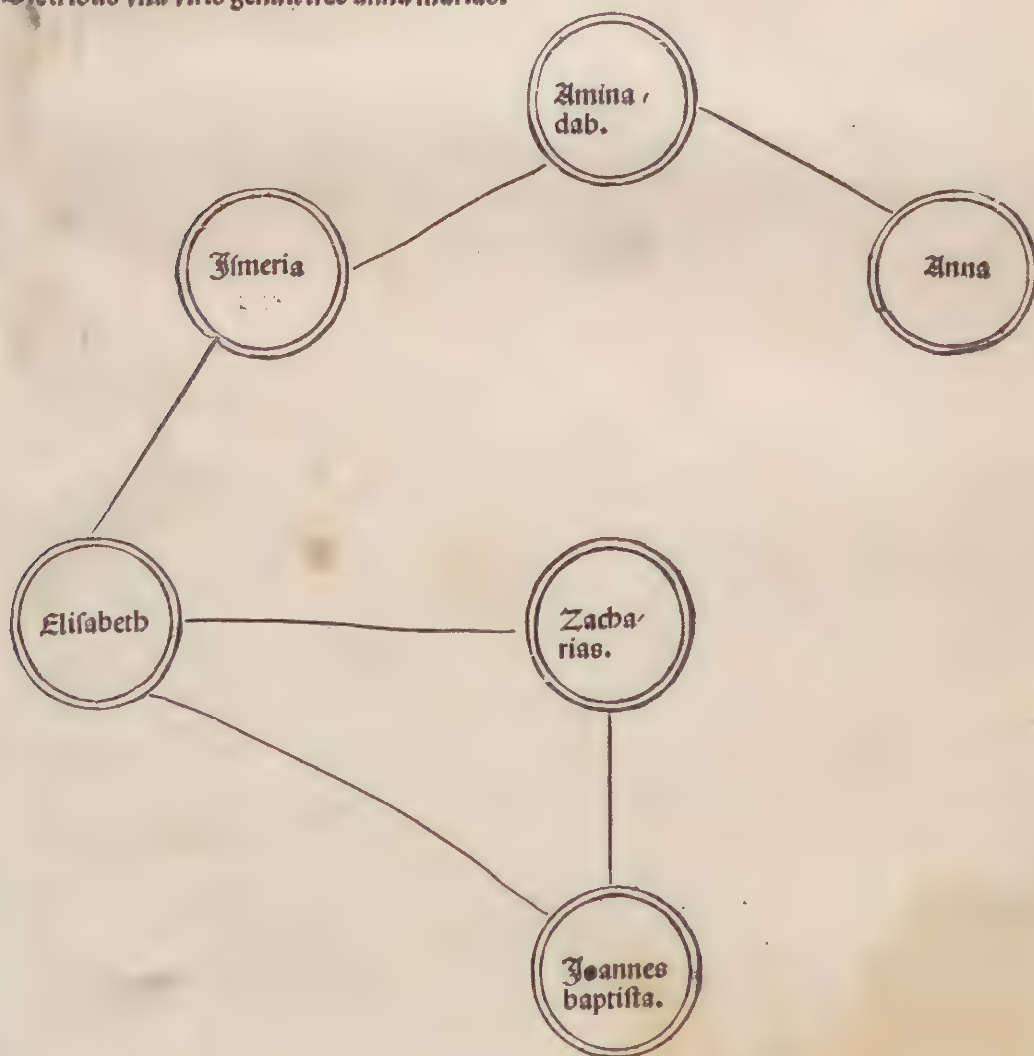
* elisabeth: filiā aminadab sororē naason: q fuit de tribu iuda: qa adhuc nō erat datum illud preceptū de nō cōmiscendis tribubus. Nec obstat q anna mater beate virginis et ismeria de qua nata est elisabeth: fuerint sorores: et q elisabeth nupserit i domo leui: cōcessū eni fuerat i lege q summus sacerdos posset accipe vxorē de populo suo: dūmō esset virgo et bone fame. Unde ismeria et anna fuerūt de tribu iuda. Sed elisabeth filia ismerie: nupta fuit çacharie qui erat sacerdos in vice sua: licz fuerit de tribu leui. Quidā vo dicūt ismeriam fuisse de tribu beniamin.

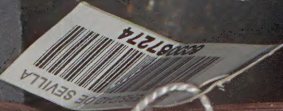
¶ Anna aūt ut dicit btūs hieronymus habuit tres viros. Primus ioachim de quo nata est btā virgo maria mater xpi. Secundus cleopas vel cleophas: de quo habuit mariā aliā que nupsit alpheo: de quo habuit quattuor filios. s. Jacobū minorē. Symonē et Judā vel Thadeū et Joseph iustū. Mortuo cleopa vel cleopha: nupsit salome: de quo genuit aliā mariam: que nupsit çebedeo: de quo habuit duos filios. s. ioannē euangelistā: et iacobū maiorem. Unde versus

Ex ioachim cleopa salome: tres anna marias.
Quas peperit iunxit: ioseph alpheo çebedeo.
Prima deum iose iacobum iudam symonemqz secunda.
Altera que sequitur: iacobum pariter atqz ioannem.

Item versus.

Anna viro ioachim peperit te virgo maria.
De qua processit: sine semine vera sophia.
Post hūc cleopha genuit tibi virgo sororem.
Que parit alpheo: symo. iud. iose iacobūqz minorem.
Hoc quoqz defuncto: cuidam salome copulatur.
De quo natorum: çebedei genetrix generatur.
Sic tribus vna viris genuit tres anna marias.

pigrammat Antiq

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm